NAGY-KANIZSA, 1873. Junius 1-én. 44-ik szám. Tizenkettedik évfolyam.

Zala-Somogyi Közlöny

Előfizetési ár:
egész évre . . . 8 frt.
fél évre . . . . 4 „
negyed évre . . 2 „
Egy szám 10 kr.

Hirdetések jutányosan.
NYILTTERBEN
soronkint 10 krért vétetnek fel.

Nagy-Kanizsa város helyhatóságának, nemkülönben
a „zalamegyei gazdasági egyesület“, a zalamegyei általános tanitó-egylet, a szent-balázs-, kis-komáromi és sümegh-vidéki fióktanitó-egyletek, a „nagy-kanizsai kereskedelmi s iparbank“ ugy a „Zala-Somogy“ gőzhajózási részvénytársulat

HIVATALOS ÉRTESITŐJE.

Hetenkint kétszer, vasárnap- s csütörtökön, megjelenő vegyes tartalmu lap.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőhez, — anyagi részét illető közlemények pedig a kiadóhoz bérmentve intézendők:
NAGY-KANIZSA
Wlassicsház.

Nucsecz József
Zalamegye első tanfelügyelőjének életrajza.

E lap hivatásszerű kötelességét teljesiti, ha tüzetesen a helyi érdek képviselését lengeti-zászlóján, s minden adandó alkalommal a kormány intézkedését, mikor az már bevégzett tény, lehetőleg körülirja; igy vagyunk Zalamegye ujonnan kinevezett első tanfelügyelője életrajzának rövid leirásánál.

E kinevezésre a megye összes lakossága rátekint, mert a szülők, a gyámok gyermekeik nevelésére a főgondviselőt, a serdülő ifjuság, mindkét nemből, benne a nevelés teréni főpártfogót, buzditót s lelkesitőt, a tanitói kar benne védőjét s pártfogóját, az összes polgárság pedig a nevelés főzászlóvivőjét, s az ujabb nemzedék honpolgári erényeinek istápolóját szemléli.

Nagy és magasztos hivatás ez, komoly és szent a működés, s kell, hogy lángoszlopként ragyogjon előtte Kölcseynek aranymondata:

„Hass, alkoss, gyarapits s a haza fényre derül!“

Óhajtjuk, hogy az uj tanfelügyelő, mint szakférfiu, higgadt, határozott és erélyes működésével a kormány bizalmát tettleg viszonozza, a nagy közönséget pedig ernyedetlen tevékenységével, ügyszeretetének őszinte tanusitásával örvendeztesse meg. A vivmány könnyü és édes lesz; könnyü, mert e megye szülöttje, s negyedszázados tanitó, ismeri e pályát, ismeri a kor kivánalmát, ismeri a szülők óhaját s mindezek után ismeri nemcsak elméletből, de gyakorlatból is kötelességét s a kötelességnek ily két oldalróli ismerete már magában félgyőzelem, e szellemből üdvözöljük őt!

Nucsecz József szülotett Nagy-Kanizsán 1822-dik évi szeptember 13-án. Az elemi oskolákat s a gymnasium hat osztályát szülőföldjén végezte, a philosophiát Pécsett. 1843- és 1844-dik években a trencséni kegyesrendiek kép[…]déjében, mint növendék, a gymnasiumi tantárgyakból készült.

1845- és 1846-ban mint kegyesrendi gymnasiumi tanár a sáros-szebeni gymnasium első osztályában működött.

1847- és 1848-ban Nyitrán és Szent-Györgyön a theologiát és sublimior paedagogiát végezte.

A szabadságharcz idejében, mint közhonvéd, a haza védelmére sikra szállt s átérzett lelkesedéssel buzgott a nemzet ügyeért, fokozatosan léptették is elő, ugy, hogy a harcz vége felé már főhadnagy volt, de erre nézve legyen szabad Pataky Antalnak a „Hazánk s Külföld“ 1868-ki 30-ik számában hozott közleményből idéznünk egy erre vonatkozó episodot:

1849. aug. 28-án tartatott az asszentirozás. E nap három kapitányra keserü emlékü, de keserü nekünk is, kik bár közvetve, de mélyen éreztük rangunk lealacsonyitását. A három kapitány kiment egy vendéglőbe, mert asszentirozás után ki lehetett nagynehezen szökni, s itt cs. vadásztisztekkel találkoztak, kik a honvéd vörösszinóros attilát gúnyolni kezdek. E három ember nézett s hallgatott egy darabig, azután felugorván az egyik, messzire rugta az alatta levő széket s oly beszédet tartott, oly fenyegető állásba tette magát, hogy a semper victor urak jónak látták patroll után kiáltani. Ez megérkezvén, a három kapitány 50—50 botot kapott.

Nucsecz, piarista, szintén ily sorsban részesül, ha papi állására nem tekint Schlikk, de a három napos börtönt azért el nem kerülte. Ez magas, szálas, szép ember volt, aranyainak azonban sikerült egy Passirscheint kinyerni. Épen kezében vitte a szabadulási oklevelet, midőn Haynau közelg feléje. Ez büszke, megvető tekintettel nézi a tábornokot s köszönés helyett, mit igen várt, sarkantyuit üti össze. Haynau természetének ez sok volt, haragosan megállt s kérdezé:

— Kicsoda kend?

A kend nem felelt.

Azt gondolván, hogy nem tud németül, egy, kisérői közül magyarul szólitá meg.

— Kicsoda ön?

— Tüzér főhadnagy! — válaszolt németül, hogy tudtul adja, miszerint csak a „kend“ szót nem értette.

— Ki adott önnek hatalmat itt sétálni?

— E levél, — s itt utlevelére mutat.

— Mi az? mi?

— Passirschein!

— Micsoda? ily embert elbocsátani! börtönbe vele.

Az utlevél stando pede széttépetett, Nucsecz pedig vizsgálat alá került, hol a mondott oknál fogva Schlikk mentette föl a botbüntetés alól. . . . Három napig a börtönben ült.

Velünk jött le Itáliá felé; de nem érhette el annak narancs-ligeteit; mert a görczi kórházban meghalt, első annyi elszenderültek közül az idegen földön.

Ugyanazon lap 34-dik számában már a következő helyreigazitást olvastuk:

A „Hazánk s a Külföld“ 30-ik számában, 476-ik lapon Pataky Antal ur által közlött „Szomoru napokból“ czimü történeti rajzban az van a többi közt, mintha Nucsecz József, volt honvéd tüzértiszt, a legdurvább testi büntetést, melyet Haynau szabott rá, csak Schlikk közbenjártára kerülte volna ki, s főkép azért, mert piárista volt. De Haynau sem a piáristáknál, hanem a grófok- s báróknál kezdte az embert. Egy derék német auditornak köszönheti a büntetés elmaradását, kinek mindazonáltal csak annyiban sikerült közbejárhatni, hogy Nucsecznek 7 napi rövid vasban kiállott börtön után is ujra egy másik bizottmány előtt kellett megjelennie, azon szigoru meghagyás mellett, hogyha csakugyan „untauglich“ lenne, ismét börtönbe vezettessék, s ekkor bizonyosan ő sem kerülendette volna ki a durva büntetést. A kommissio elnöke azonban az emlitett auditor által előre értesülve levén Haynau szándékáról, emberileg bánt el az ártatlan delinquessel, t. i. besorozta osztrák katonának. Igy menekült meg a botbüntetés alól. Pataky ur azt is irja Nucseczről, mintha ő lett volna az első, ki a görczi kórházban meghalt. Hála istennek Nucsecz most is él, küzdve, mint többi bajtársai, s köszöni Pataky Antal urnak a szives megemlékezést. — 1849-ki november hó 8-án Görczbe érkezvén jó egészségben, 10-én pedig Romanczba, 11-én Udinébe, s igy tovább, 22-én már Veronában volt ő is a kaszamátákban elcsukva, mint Marburgban feleskütetett Kinszky-gránátos, és várta — a mint mondták — Radeczky közbenjárására a végelbocsátást, vagy pedig a Florencz felé menetelt, minthogy ezen ezred gránátos osztálya akkor ott szállásozott. Azonban tizenegy nap mulva azt kellett hallania, hogy a gránátosokhoz „becsületes emberek“ valók nem ilyen rebellisek stb. Tehát igy jutott másodszor a Mazzuchelli cserepár ezredbe. Onnan Bécsig vitték, többet gyalog, mint vasuton. 1858-iki február 3-án pedig a magyar ember által gyülölt frakkba és fekete kapczába felöltöztetve, Galiczia Przsmyl városába érkezett, honnan ismét a poroszokkal akkor tartott háboru miatt ő is kimasirozott. — Mig végre becsületes tisztjei maguk is megsokalván a sok huzavonást, 22 havi rendes szolgálat után őt bizonytalan időre szabadságra bocsátották. De 10 évig végkép meg nem szabadulhatván, jelenleg, mint kiszolgált obsitos cserepár, szülőföldén, Nagy-Kanizsán van, mint elemi 4-dik osztályu tanitó, ki már 48 előtt 5 évig, mint gymnasiumi piarista tanár, működött.“

Ezekután két bizonyitványt közlünk, beszéljenek a tények:

TÁRCZA.

Pünkösd napján.

Hajdan piros pünkösd napján
A nagy nap volt, melyen
Haivzakadva várták, hogy a'
Szentlélek megjelen.

Lángra lobbant millió arcz
Az édes reménytől,
Hogy majd e nap magas polczra
Emeli őket föl.

Az ember ily hiuságra
Mért is vágynék már ma,
Nem oldatik le églétől
Sorsához mért járma.

S ha egy felhág, olyan az, mint
A pünkösdi rózsa —
Vedd kezedbe, rázd meg s lehull
Levele mind róla . . .

Dicsősége az embernek
Bármely szakba vágjon,
Kis pünkösdi királyság csak
Ezen a világon.

NOTTER ANTAL.

A tengerész küzdelme.

— Hessély franciából. —

(Folytatás.)

Diego belépett. Keinec ázgyorsasággal az ajtónál termett, tőrét a závár közé dugá csendesen, minden zörrenés nélkül. A nő azon hiedelemmel, hogy az ajtót bezará, sietett Diego után. Keinec lassan kinyitá az ajtót, s a lépcsőzet alján nézé, mint haladnak fel. Épen a lépcsőzet fordulatjához értek, egyszerre Keinec szédülni kezdett, mert a nőben Avonnet megismeré. Halvány, elsorvadt arcza, mély szenvedést árult el, de azért még mindig szép és bájoló volt.

A Marcofnak adott szavát elfeledve, a szerelem, kin és öröm szárnyain gondolatgyorsan felszaladt, s Diegot nyakonragadva, a földhöz teritő, s mig ez meglepetéséből felocsúdhatna, már tőrével a nyakán át a falépcsőzethez czövekelé. Mély s tompa sohaj, rövid mozgás — és Diego megszünt élni.

Ördögi mosolylyal nézé Keinec a haldokló vonásait, majd hirtelen Avonnehoz fordult, ki mozdulatlanul bámulta a szomoru esetet, s meredten nézett a halottra.

Jéghidegség futá át Keinec tagjait, rémes gondolatok czikáztának agyában.

— Avonne, Avonne! kiáltá szivszakgató hangon, melyben a legnagyobb öröm a keserü fájdalommal párosult. Avonnám, édes Avonnem! Nem szólt, nem felelt, még mindig elmerülten nézte a halottat. Azonban szája szélei mozgottak már, de hangja elhalt.

Keinec megfogta reszkető kezét. Ne félj tőlem Avonne, én barátod, Jahoua barátja vagyok. E hang földbresztó őt eltompultságából. Ijedten tekinte fel, s szánalommal nézé Keinecet, ki mély fájdalommal tekinte ruhája silányságára, és arczára. Avonne őrült volt.

— Én vagyok Keinec, ki téged megmenteni jött.

Avonne arczába pir kezde szökellni, majd gyengéd mosoly lebbent el ajkán. Egyet sohajtott, sikoltott és Keinec karjai közé rogyott.

Diego, midőn vele a plogastoli zárdából elillant, Carfornak adá át azon meghagyással, miszerint ismét nem sokára magához veendi. A polgárháboru kitörvén, Diegot is magával sodrá, és tervében megakadályozá. A rettegett hatalomnál sikerült neki fényes állást nyerni. S nemcsak Hermozát, de Avonnet is kezdé elfeledni. Egy izben Carfor irá neki, hogy Ronan marquist sikerült befogatnia, most az egész vagyon átiratható lesz, a marquist guillotinra küldeni, és vagyonát szétosztani könnyü. Carfor a szegény Avonnet, mint rabszolgáját használá, s a legkegyetlenebb módon bánt vele. Ütés- és lábtiprással illeté. Avonne eleinte nyugalommal türte sorsát, még mindig megmentést és szabadulást remélt; de mikor e szörnyeteg tudtára adá, miszerint atyját felakasztatá és házukat földig lerombolttatá, a fájdalom elnémitá a szerencsétlen leányt, és öntudatlan állapotba esvén, megőrült. Carfor azért magánál tartá, s még inkább kinozá, gyötré. Ily helyzetben Avonne már hónapokat élt át, miközben Keinec és Jahoua folytaták szakadatlan kutatásukat. E helyzetben találta őt Diego is, ki Nanteabe, mint a comitée küldöttje, megjelent. Avonnet még mindig szép és bájosnak találá, hogy érzékenységi alacsony tárgyává aljasitsa, ami Keinec fölléptte nélkül bizonyára meg is történt volna, minthogy Carfor ördögi tervéhez illett, mert mindazoknak, kik őt közelebbről érdeklék, teljes megrontást, gyalázatot esküdött.

Mig Keinec elfoglalva volt, hogy a kedves leányt magához hozza, azalatt lépések közeledtét hallá. Az ajtóhoz ugrott és sejtése nem csalá meg. Carfor sietve megérkezett. Mielőtt körülnézte volna magát, hogy e homályos helyen mi történt, már Keinec megragadta őt, s karjait hirtelen hátracsavará és oly erősen megkötő, hogy ujjai hegyén vér tolult ki. Carfor viaskodása haszfalan volt, száját egy zsebkendővel betömte; mégegyszer megvizsgálá kötelékét, rendbe találta, s mint darab fát, a zugba dobá. Avonnehoz sietett vissza. Midőn Diego holtteste mellett haladt el, látta, hogy annak mellénye zsebéből egy papirdarab kandikál ki, kiváncsisága ösztönzé felvenni, hirtelen átfutá tartalmát, amennyire a homály engedé. S mily nagy lőn öröme, midőn megérté, miszerint Carrier proconsul kiadványa s parancsa volt, melyszerint ez irat tulajdonosának szabad Ronan marquist fogságában meglátogatni, Keinec belátá rögtön, hogy itt sürgős intézkedés igényeltetik. A papirt elrejté és Avonnehoz lépett. Ez épen szemeit nyitá fel ujolag, midőn Keinecot pillantá meg, megrémült. Iamételni kellett Keinecnek, hogy ő csak, mint jó barátja, jött őt megmenteni, s hogy Jahoua és Marcof szintén keresik. Avonne bizalmat nyert, felkelt és ujoló erővel igazgatá ruháit. Amint Carfort kötözve s rablóját gyilkolva meglátá, visszanyerte eszméletét.

— Avonne, szólj, ismersz-é engem?

— Igen, feleló reszketegen és kezet nyujtott neki, s pirulva nézett szolgálójas öltözetére. Keinec, a te tekintetednek kellett lennie, mely engem álmomból földbresztett. Isten kegyelmes volt hozzám, midőn nyomoruságomat elmém éjével fedé. De mondd, mit jelent ez?

— Mindent megfogsz hallani, csak most kövess, mert minden pillanat ujabb veszélyt hozhat.

A menekülésre való gondolat Avonne szivét kiengesztelé, s Keinecet követé a bouffai térig, hol találkozának. Nem akarjuk megkisérteni leirását a leirhatlan jelenetnek, midőn

Nucsecz József nagy-kanizsai főelemi 4-ik osztály tanitó ur, 1848-ik év előtt a kegyesrendiek növendéke trencséni növeldében a nevelés- és tanmódban nyervén kiképzést, tanitási próbaévet a sárosmegyei, kis-szebeni gymnasiumban elöljáróinak megelégedésére kitöltvén, tanulmányainak folytatására Szent-Györgyre, majd Nyitrára küldetvén, innét á fennemlitett évben a szabadság harczában résztvevők sorába lépett, itt tisztségre érdemesité magát, s mint ilyen az osztrák seregbe ión besorozva; — 1851. év nyarán Nagy-Kanizsán, szülőföldjén töltvén szabadságidejét, az épen akkor üresedésbe jött elemi II. osztálybeli tanitói állomásra, minthogy a kegyesrendiek az elemi oskola kezelésével felhagyni kényszerültek, ideiglenesen kineveztetett, e megbizásnak két év folytán a szülék, a városi elöljáróság megelégedését azon mérvben nyeré meg, hogy a megnyitott 3-ik elemi osztálynak kezelése egy szóval s lélekkel reá ruháztatnék, és 185$^{3}/_{4}$ iskolai évre a 3-ik és 4-ik osztályu növendékek vezetője lőn, mig végre 185$^{4}/_{5}$ iskolai évre e két osztály elválasztatván, a mostani állásában erősittetett meg; e tiz évnek legnagyobb részét, mint szabadságos katona, tehat folytonos aggodalom közt, mivel minden perczben tarthatott a behivástól, mily sikerrel működött légyen, tanusitják a fentemlitett előléptetései, — a cs. k. sopronkerületi helytartóságnak 1856-ik évi mind szent hó 15-én 19467. szám alatt kelt és az intézetnek megküldött elismerési leirat nyomán teljes megelégedését vivta ki magának; továbbá az 1857- és 1858-ik években a falusi mesterek vizsgálatára kinevezett bizottmánynak egyik jeles tagja ritka ügyességgel működött; végre az 1852-ik évben felállitott 3 osztályu vasárnapi harmadik osztályban szinte eredményteljes előadásokkal szakadatlanul, s lelkiismeretes pontossággal törekvék a város és közvetve a hazá jólétét előmozditani; — mindezeknek hitelességét tanusitó saját kezem aláirásával, és hivatalos pecséttel megerősitett bizonyitványt kiadtam.

Kelt Nagy-Kanizsán, 1861 évi Szent-Iván hó 27-én.

Számord János s. k.,
iskola-igazgató.

A nagy-kanizsai felső- és alsónépiskola tanárikarnak benyujtott kérelme folytán, az alulirt iskolaszék örömmel ragadja meg az alkalmat, hogy t. Nucsecz József urnak, mint ki 1851-ik évtől egész 1869-ik évben a nagy-kanizsai felső elemi, a népoktatási törvénynek 1869-ik évben életbeléptével pedig, mint felső népiskolai tanár és egyuttal mint az összes népiskolák igazgatója, a tanitói pályán fáradhatatlan szorgalommal, ritka tapintattal, terjedt ismeretekkel, és erélye mellett is tanitványai és a tanitói kar által tisztelve és szeretve működik, teljes megelégedését kimondhassa, és ugymint igazgatónak, valamint tanárnak lankadatlan tevékenységeért elismerését- és azon buzgalmáért, melylyel a felső és alsó népiskolákban a tanügyet daczára az uj tanszervezet nehézségeinek, virágzásnak inditá, köszönetét kifejezhesse.

Kelt Nagy-Kanizsán, 1872-ik évi jul. hó 14-én.

A városi iskolaszék nevében:

Babóchay György, iskolaszéki elnök. *Tóth István*, iskolaszéki jegyző.

A zalamegyei iskolatanács tagjaúl mindjárt kezdetben általános szavazattal megválasztatott.

A zalamegyei általános tanitóegylet alakulásán egyhangulag alelnökké, Bója Gergely főtanfelügyelő ur eltávoztával pedig az összes tanitói kar bizalmából helyettes elnökké választatott.

Felsorolunk nehány táviratot, melyekkel a szakférfiut kinevezése alkalmával üdvözölték, Balaton-Füredről a B.-felvidéki tanitó-egylet, Kraljeveczről, Zala-Egerszegről többen, Keszthelyről a tanitói kar, Sümeghről a sümeghvidéki tanitó-egylet választmánya s a sümeghi népiskolai főtanitók, Alsó-Lendváról a polgári oskola tanári testülete, Kottoriból, Perlakról, Tapolczáról sat. számtalan egyes. A nagy-kanizsai polgári s főelemi tanintézetek tanárai s tanitói még mult szombaton estve serenadot rendeztek s Udvardy Ignácz tanár ur szivhez szóló beszéddel üdvözölte az uj első tanfelügyelőt, ki viszont érzékenyen felelt. Május 29-én pedig a szent-balázsvidéki tanitóegylet tisztelgett nála. Mindezeket azért jegyezzük fel, hogy a „Hon"-nak ama kitételét, mintha Nucsecz József nem szakember s nem volna méltó ez állásra, visszautasitsuk.

Végül a következő hozzánk intézett közleményt igtatjuk ide:

E lap utján Nucsecz József első tanfelügyelő urnak, Zalamegye területén összes néptanitó urakhoz szóló tudósitását olvasni szerencsés valék. Én, mint néptanitó, a népnevelés szent érzelmével eltelve, szivem mélyéből fakadó őszinte örömemet el nem titkolhatám afelett, hogy:

A nagyméltóságu vallás- és közoktatási magyar királyi minister Nucsecz József ur becses személyében a legzajlóbb viszonyok- s több megingatott hit hullámzása között is, mint meggyőződés mellett rendülenül álló tanférfiut — hosszu évek során a n.-kanizsai közös iskolák szakképzett buzgó tanárát — a politicai küzdtéren már 1848—49-ik hadjáratban is mindig honáért tenni kész és tántorithatlanul küzdő, megyeszerte ismert jó bajnok tanférfiut, a jelen nagy horderejü népnevelési terhes helyzet közvetitőjeül legkegyelmesebben kiszemelni méltóztatott.

Mely a nagym. minister ur részéről első tanfelügyelőséged irányában tanusitott bizalmi- és legmagasabb kegyelmi tény Zalamegye néptanitóinak kebelét teljes örömmel tölté el!

Nekünk néptanitóknak, kik a népnevelés nehéz, de magasztos pályáján működünk, jól esik működésünk nehéz munkái közt előretörnünk — midőn megyénkben tanügyünk kormányzatát egy tiszteletreméltó, munkakészséggel párosult tanügybarátnak kezébe letéve lenni látjuk!

Mély ihletségtől eltelten, bátran merünk a művelt világ jelen nagyszerű átalakulási stadiumában fáradhatlan buzgósággal s ernyedetlen kitartással nevelni .... magasztos hivatásunkban egy oly tapasztalt és edzett tanférfiu vezérlete alatt küzdeni, kinek a kor és a kisdedek feletti gondok szülte homlokredőit a magas kormány és a nemzet elismerésével mult dicsfénye sugározza körül. Zalamegyében a legfigyelemreméltóbb jelenségek a népnevelőknek anyagi csekély jutalma, s mégis nem csekély örömmel registrálhatjuk, hogy a zalamegyei néptanitók nagy száma felkarolja azt, mit a nemes izlés, műveltség és a socialis élet viszonyai szerényen követelnek maguknak . . . . . . és ez büszkesége Zalamegyének, azon nagyemlékü megyének, melynek kebeléből nemcsak — hogy annyi dicső, jeles fiat vall az édes magyar haza büszkén magáénak .... de különösen e megye néptanitói büszkén tekint egy szülöttre — Nucsecz József első tanfelügyelőjére, kiben a magas kormány elismerte, hogy minden szépet, jót és üdvöset felkarol; kitől nemcsak a fiatal nemzedék — egyszersmint a kisdedek munkás napszámosai is elvárják a borult jelenből egy viruló szebb jövő alapkövének letételét, nem szünvén meg a mindenség Urától kérni, hogy megyeszerte siker koronázza!

Fogadja első tanfelügyelő ur szivem mélyéből fakadó őszinte örömem s kitünő tiszteletem nyilvánitását.

Kelt Keszthelyen, máj. hó 26-án, 1873.

UJLAKI MÁTYÁS,
néptanitó.

A magyar királyi 70-dik honvédzászlóalj zászlószentelési ünnepélye.

— Karád, május 25. 1873. —

Kezdjük meg legelőiről. A zászló szentelése közvetlen a város mellett levő telken a vásárálláson, melyet Fekete Lajos ur bérben bir a püspökségtől és mely egyszersmint gyakorló tér is, tartatott meg. Ezen telep mintegy 800 lépésnyi hosszu és ugyanannyi szélességü, de az a népségtől zsufolva volt tele, hogy egy almát sem lehetett volna a földre dobni. A közéletben szabadságolva levő legénység (honvédség) 14 nappal előbb értesülve lett ezen ünnepély mely naponi megtartásáról és felszólittattak, miszerint ezen ünnepély emelése végett e hó 23-án a reggeli órákban önkényt jelentkezzenek felruházás, felszerelés és a szertartáshoz megkivántató mozzanatok és fegyverfogások némi begyakorlata végett.

Emlitett napon (23) mintegy 6 órakor a zászlóalj iroda előtt 150 honvéd meg is jelent, kik közül azonban kiegészitésül 85 honvéd ruháztatott fel, kik reggeli 10 órára már teljesen felruházva és felszerelve voltak, ugy, hogy ugyan a napon délután 2 órakor már a gyakorló téren jelenhettek meg. A gyakorlatot 24-én délelőtt és délután folytatta Armbruszt százados ur és 25-én a lehető legsikerültebben ment véghez az ünnepély. A 24-én délután és 25-én reggel megérkezendő magas vendégek elébe Szántod, Boglár és Szemesre fogatok küldettek ki, melyhez Kacskovits Károly főbiró uron kivül, ki is köttsei birtokán lakik és 2—4 előfogatos hintóit, valamint a helybeli köztiszteletben álló Fekete Lajos bérlő ur, Matterényi János számtartó és Neymajer plebános ur előfogatait rendelkezés alá bocsájták s ezeken felül még számtalan előfogat küldetett ki. — 24-én esti 9 órakor a zászlóalj dobosai s kürtösei által nagyszerű takarodó jelzé az ünnepély közeledtét, és délután mintegy 6 órakor a magas vendégek közül már méltóságos ezredes és dandárparancsnok ur Gélich Richárd kedves neje ő méltósága és a báios Emma kisasszonynyal megjelent, és a zászlóalj parancsnok ur Friviesz Ferencz őrnagynál szálltak be, ekkor érkezett szinte Inkey Kázmér alezredes a 78. hzászlóalj, valamint Szvetin József százados a 76. hzászlóalj parancsnok urai, kik mindketten Armbruszt Nándor századosnál voltak elhelyezve, továbbá ugyan az estve megérkezett még Varga Imre őrnagy ur a 77. zászl. parancsnok, Micheller János főhadnagy 18. dandárpar. segéd tiszt és Pálffy István segédtiszt hadnagy urak. Varga őrnagy ur részére Tóth Jenő hadnagy ur sziveskedett lakását rendelkezésére adni, mig a másik két tiszt ur közöl előbb érintett Ribmer Dénes urnál, utóbb érintett pedig a zászlóalj segédtisztjénél lettek elszállásolva.

A következő napon, mint az ünnepély napján, reggel 5 órakor ébresztő, mintegy 7 órakor pedig érkezett a kerületi parancsnok méltóságos ghyczi- assa- és ablánez-kürthi Ghyczy Béla ezredes ur és ennek segédtisztje pákosi Páxi Károly őrnagy ur, előbb érintett Neymajer plebános urnál, utóbbi pedig Medits Ferencz pénztárnok urnál lettek beszállásolva. A város több házát nemzeti zászlók diszitek — pontban fél 9 órakor érkezett meg az ohajtva várt szeretetreméltó zászlóanya, méltóságos Jankovitsné kedves férjével, a főispán urral és családjával 2 négyfogatos hintóban Szőllősgyörökből, mint a mozsárdurranások a lakosságnak és az összegyülve volt sokaságu vidéki vendégeknek elárulták.

Fekete ur gyönyörü beszéddel fogadá ezen magas vendéget a koszorusleányokkal, az összes honvédtisztekkel (kivéve a századdal kivonultakat. Armbruszt sz., Horváth József főhadnagy és Tóth Jenő hadnagyokat) s a városi,

---

Jahoua és Avenne egymást meglátták .... oly örömpercz volt ez, melyben a sziv könnyen meghasad.

Jahoua helyzete kettős veszélyü volt. A találkozás öröme, s azon eskü emléke, hogy Avenne azé lesz, ki megtalálja.

Boishardy Avennet magával vezeté, hogy egy ismerős kereskedőnek adja át, ki Sz.-Etiennebe, biztos helyre vezetendi, kisérőjükül Jahouát rendelé Marcof és Boishardy. E kereskedő házánál valának szállva, s igy nem kételkedtek a biztosságról.

Mig Avennet elvezeték, addig Keinec Marcoffal közlé a papirt, s elmondá az egész történetet. Keinec azon szándékban volt, hogy mig Boishardy vissza jő, addig Carforhoz megy s rajta teljes boszúját töltendi ugy, miként arra esküvék. Marcof azonban visszatartá, s elöndá neki a szükségesebbeket. Még ma a fogságba kell menni a marquist megszabaditani, mert lehet, hogy napfelkeltekor késén lesz minden, kivált ha megtudják, hogy Diego meggyilkoltatott.

Marcof tanácsára hajolt Keinec. Boishardy ezalatt visszaérkezett azon jelentéssel, hogy Avenne már utban van a város elhagyásában, a kereskedőnő és Jahoua kiséretében. Midőn a Carrier által aláirt papirt megmutaták neki, ő is azon nézeten volt, hogy azonnal menniök kell a marquishoz.

A fogházhoz megérkezve, Boishardy előlép. Egy meghagyás Carrier polgártól! mond ő, s az őrügyelésre felállitott tisztnek nyujtá a papirt.

— Lehet, felelt ez, forduljatok a börtönszolgához.

Boishardy, Marcof és Keinec beléptek. Az első már itt fogva volt, azért a járást tudá. Boishardy egyenesen a director irodájába ment.

— Ronan marquis? ismétlé a director. Ha még nincs kivégezve, ugy a 7-ik számu teremben kell lennie. A terem a második udvarban van. Itt az utasitás a kulcsárhoz, akartok őröket?

— Nem, felelt Boishardy, oda találunk ugy is.

Azon perczben, midőn Marcof és társai a a lépcsőzeten felhaladnak, dobszót hallanak az első udvarról, mely a katonákat fegyverbe szólitá. —

— Mi ez? kérdi Boishardy.

— Talán bennünket üznek! mond Marcof.

— Lehetetlen — felelt Keinec, csak Carfor tudna bennünket elárulni, azt pedig erősen megkötözém. Jobb lett volna mégis, ha előbb átdöfém, s azután jövünk ide

— Valóban ugy látszik üzőbe vettek bennünket, mond Boishardy, s ez alatt mindnyájan felértek a kijelelt helyre.

Egy homályosan égő lámpánál megismerék az ajtó felett a 7-es számot. Ugyanazon perczben ott termett a kulcsár kezében egy kis lámpával.

— Mit akartok polgárok? s még egy örömkiáltást tőn, amint Marcofot megismeré.

— Hallgass, kiált rá tőrét villogtatva Marcof.

— Az Isten szerelmeért, nem ismersz? szólt a kulcsár. Én Péter vagyok, az egykori első matrózod, ki az árfa-kosárbóli leesésekor [illegible] hát törő.

— Péter, mond Marcof megdöbbenve, s te itt? Jól van, kapitányodat ha még szereted, ugy Ronan marquist és szolgáját Jocelynt ereszd ki azonnal.

— Nincsenek a foglyok teremében. Különös eset által megtudtam, hogy testvéred a marquis, és feltevém magamban, hogy régi háladatosságból irántad, őt megmentsem, s azért a magam szobájába zárám.

— Derék ifju, ölelé meg Marcof, tehát itt van ő?

— Igen uraim! felelt a marquis maga, az ajtót tárva, melyből a kulcsár kilépett. Az öröm leirhatatlan, de nem is lehet a leirást megkisértenünk, habár most szeretnénk, mert a katonák közelgése vérfagyasztólag hallatszik. Keinec azonnal a szobába szaladt, s az ablakon letekinte az udvarba, hol egy tömeg forradalmistát fáklyákkal, s köztök Carfort pillantá meg.

— A hitvány megszabaditotta magát, az ördögnek személyesen kellett segitségére lenni. Körülvagyunk véve.

— Nincs más hátra, mint meghalnunk, kiált Boishardy.

— Együtt halunk meg! függeszté hozzá Fülöp. Egy fegyvert! adjatok egy fegyvert! Négyen vagyunk.

— Uram, s engem elfeled ön? szólt elfogult, alázatos hangon az öreg, jó Jocelyn.

— Vedd ezt a tőrt. Mond Marcof.

— Már itt vannak, védelmezzük magunkat, kiáltá Keinec.

— Nem, szólt a kulcsár. Szökjünk együtt. Jertek, kövessetek hamar. A lámpát kikell oltani. Keinec összetörő. A kulcsár Marcof kezét fogva, behuzá a sötétségben egy szobába, a többiek követék.

Már hallatszottak a lépcsőzeten felsietö forradalmisták lépései. A fáklyák világossága is hatni kezdett, s mindinkább világitá a corridort. —

Péter felnyitá egy ajtót, s tágas szobába léptek, melyben gyertya égett. Rögtön becsapták, s a két erős závárt belülről rátolák.

— Az ajtó erős vassal van fedve, mond Péter. Mielőtt betörhetnek, már elillantunk.

— De nincs időnk az ablakvasakat lefürészelni.

— Már készen van, kiált a kulcsár, csak elkell venni.

Keinec, Marcof és Jocelyn az ablakokhoz siettek és a vasrostélyzatot már lefürészelve találták, s könnyen félre tették. Ezalatt Péter három hosszú kötelet vett elő, s a lefürészelt vas falban rejlő darabjaihoz hurkolá.

— Ez oldalon egy fogoly sem levén, őrt nem helyeztek ide. Mond a kulcsár.

— A kötelek jól vannak hurkolva? kérdé Keinec.

E perczben roppant lárma támadt a corridoron és az ajtót döngeték.

— Hamar, kiált Marcof. Fülöp, Jocelyn és te Péter, előre!

— De — — —

— Az ördögbe, életbe megy! siessetek, vagy mindnyájan elveszünk.

Fülöp az egyik ablakon, Péter a másikon, s Marcof Jocelynt a harmadikon emelé, s eltüntek.

Keinec már előbb lecsuszott.

— Most hamar Boishardy, az ajtó enged. Kiáltá Marcof.

(Folyt. következik.)

valamint a vidékből összejött tekintélyü polgári urakkal.

Ezen magas vendég Fekete Lajos urnál szállt le, hol a néptömegtől alig lehetett mozogni az utczán, és az összes urak és hölgyek éljenekkel fogadák. A honvédség fél 10 órakor vezettetett teljes diszben a városon keresztül Armbruszt százados által a népségtől szinte zsufolva volt térre.

Pontban 10 órakor a mozsárhangok jelzék a magas vendégek megindulását a jelzett helyre, kik is számos 4 és kétfogatu hintóval, előttük 16 suhancz banderiummal lóháton robogtattak a gallyból gyönyörüen feállitott és szépen diszitett kápolna elé, hol a kivonulva volt század fogadá.

A szertartást a török-koppányi főtisztelendő esperes Nagy Sándor ur tartotta. A szegbeverések a királyra, annak családjára, főparancsnokra, a zászlóanyára, honvédségre, a honvéd- és közösseregbeli egyetértésre, a zászlóaljra stb. eszközöltettek, mely functio után a zászló a kivonulva volt honvédség elé hozatott, itt fennemlitett esperes ur által buzditó, kitünő jó és hosszu beszéd tartatott, ezzel Ghyczy ezredes ur a zászlót talpraesett, vidámitó és kitünő jó erényt igérő beszédével Friviss Ferencz őrnagy urnak átadá, ki azt azután a századnak azon jelmondatával, hogy meghalni igen, de a zászlót a honvédjei elhagyni nem fogják; ezek után történt a dissmenet, a lobogót magasan vive, büszkén vonult a városon keresztül a laktanyába, hol a legénység részére Jankovits főispán ő méltóságától már két akó jó bor és az étkezéshez még minden fő után 1—1 font hus pótlásul várakozott. Ekkor ő méltósága Jankovitsné szállásán, mint a zászlóanyánál, a zászlóali összes tisztikara a zászlóaljparancsnok ur által bemutattatott.

Koszoruleányok Gélich ezredes, Friviss őrnagy, Udvardi (köttsei) ur és Dr. Buchwald helybeli orvos ur szellemdús leányai voltak, ezen kivül még 12 polgári leány.

Diszebéd 80 teritékkel 1 órakor az adóhivatal udvarán, hol is e czélra nagyszerü gallyakból készitett sátor és erre Bécsből szállitott ponyvafedelzet alatt volt, a jó zene Kaposból (czigányok) szállittattak az ebéd alatt gyönyörü darabokkal örvendeztették a kitünő jó kedvben lévő vendégeket, a pezsgők és mozsarak durrogása alatt számtalan sok és kitünően talpraesett toaszt mondatott: Jankovits főispán ur által a kezdet, ezt folytatá: Ghyczy, Gélits, Svastics szolgabiró ur, Grubánovits szolgabiró ur, Fekete esperes, Roboz, plebánosunk, Ilasko őrnagy (ez a 44. ezredtől Adler századossal, egy főhadnagy-, egy őrmester-, egy szakaszvezető, és egy őrvezetővel, mint deputatio, küldetett Kaposvárról, ki szinte már 24-én délután érkezett): Friviss őrnagy, Armbruszt stb.

Az ebéd 4 órakor végződött jó kedélylyel. Esti 9 órakor a casinoi helyiségben az ünnepelt zászlóalji tisztikar által tánczestély adatott, melyen az összes tisztikar és a helybeliek, valamint a vendégeknek válogatottjai nagy számban megjelentek, és el sem is gondolható, hogy ezen igénytelen Karádban ily gyönyörü számmal megjelent bájos hölgyek honnan is kerekedhettek, minthogy ily szép hölgykoszoru bármely előkelő várossal is vetélkedhetett volna; a tánczvigalomban résztvettek reggeli 4 órakor oszoltak szét, és a vidéki kedves vendégek 8 óra tájban tartottak részint Szántod, részint Boglár felé. Jankovits főispán ur ő méltósága kedves nejével és családjával azonban a várost a diszebéd után 6 órakor hagyá el, birtokára utazandó.

Ghyczy ezredes ur segédtisztjével az ujonczok megszemlélése végett körutját tovább folytatandja és pedig N.-Kanizsára, Szigetvárra, Pécsre, honnan azután Mohácsra menend, hol junius hó 2-án a 67. hzászlóalj lobogója felszentelését tartandja meg.

Megjegyzendő még, hogy a főispáni család megérkeztekor Fekete ur lakánál több fehérbe öltözött leányka foglalt kört, közökben virágokkal, egy 7 éves kis leány, a karádi szemlészleány meglepő bátorsággal gyönyörü üdvözlő beszédet mondott a főispánnéra, mely oly érzékenyen hatott, hogy többek szemébe köny tolult.

Igy végződött a magyar kir. 70-ik honvédzászlóalj lobogójának felszentelési ünnepélye, melyhez, mint a többihez is, a szabadságharcz dicső emléke füződik, s alkotmányos királyunkért, a hazáért, hősi dicsőséget szerezni élet- s halálban minden egyes tagja a honvédségnek egyiránt kész.

Éljen a király! Éljen a haza!

Nagy-Kanizsa, május 30. 1873.

E becses lapnak 43-ik számában méltóságos főispán urnak N.-Kanizsa városában történt jelenléte ecseteltetvén, és mivel épen ott az iskoláknak látogatása is érintve van, nehogy a rövid érintés miatt olvasóközönségünk még csak árnyfoltot is vethessen, jónak látom a következőket közölni:

Főispán ur ő méltósága a tanintézetek meglátogatásával tanubizonyságát adta annak, hogy magas hivatása egyik legerénydúsabb kötelméhez sorolja a népnevelés szent és nemes ügyét, mert tudja és átérzi, hogy csak az a nemzet lehet boldog és szerencsés, mely tudományosan képzett érvvel rendelkezik, ezt mind átérezve, teljesitette magas állásához mérten az iskolák látogatását.

A látogatási napon az első sorban a gymnasiumot látogatta meg, ott ép a 3-ik osztály tanulóinak a villanyosságból volt az előadás, hol is magas megelégedését mind az előadás szabatossága, mind pedig a készülék jeles volta és kezelése felett nyilvánitotta; midőn a teremben a tudomány fejlesztésére szükséges többi taneszközöket is megszemlélte, főtisztelendő Kottek Nándor kegyesrendi tanár és iskolai igazgató ur vezetése alatt a muzeumba mentünk, hol is annak minden részletét magas megszemlélésére méltatta, ezután a 8-ik osztályba vezettetének, hol szinte az osztálytanár ur előadással levén elfoglalva, kit akadályoztatni nem óhajtott, szivélyes kézszoritás után tovább távozánk; midőn kiérénk a folyosóra, ott ezen nyilatkozatot tette: ily szép és nemes fejlődésnek indult sarjadék csak büszkesége hazánknak, és mivel minden osztályban az előadás volt, igy több osztályt nem látogatott meg, ezután a rajzterem mutattatván be, mely nagysága és kellő berendezésénél fogva szinte kielégitőnek találtatott.

Ez előrebocsájtottak után a népiskola látogatása kezdetett meg, hol is első sorban Rosenblüth Lajos tanitó urra bizott osztály volt az első, mely e keretben meglátogattatott, ép a tanonczoknak a számtan előadása volt, melyet főispán ur szivesen hallgatott, ép a törtek át változtatása teljesittetett, mely rendes és szabatos munka és előadás ugy az ifjuság lekötött figyelme tanubizonyságot tett a tanár ügyessége- és tapintatosságáról, melylyel a növendékek figyelmét lekötni és a tantárgynak megnyerni tudta, miután pedig főispán ő méltósága a tanár urnak megelégedését nyilvánitotta, meleg kézszoritás után Párosi ur osztályába mentünk, hol szinte előadás volt és az ifjak tiszta és nyilt előadással örvendeztettek bennünket; ismét a pesti utczában nyitott uj kezdő női- és gyermek osztályokat tekintők meg, az iskola, mint a kor kivánalmának megfelelő tapasztaltatott, a lánykák olvasásból adtak előadást, míg az ifjak az ütenyirásból, melylyel együtt Juhász tanitó ur a mondat elemzését is összefoglalta, még pedig dicséretesen; innét a polgári oskolába mentünk, hol az ifjuságot a számtani előadáson találtuk, azok ép egy feladott hármas-szabály szerinti műveleten dolgoztak, miután ezt szabályszerüen elkészitették, a felüleirásból tettek előadást, ennek végeztével a rajzolatokat nézte meg főispán ur, hol több példányon a jeles igyekezet tapasztaltatott, ezután tanár uraktól bucsut véve, az izraelita hitközség iskoláiba tértünk, hol is első sorban a reálosztályt látogattuk meg, ott az ifjuságnak a magyarnyelvbeni szabatos előadása tanubizonyságot tett arra nézve, hogy ez osztályhoz tartozó ifjak kiképzése jeles ápolókra van bizva, kik a történelem és alkotmány tan előadása folytán tanitványaikkal együtt a főispán ur, ugy a többi vendégek elismerését maguknak kiérdemelték, többi osztályok hasonlóan, valamint a varróiskola is meglátogattatván, hol szinte megelégedését nyilvánitá, ezután a kezdő apróságot látogattuk meg, kik alig látszottak ki a padok közől, de, hogy némi örömet ők is szerezhessenek egy ily kiadedekhez méltó magyar dallal örvendeztettek meg, végre már a városi alsó iskolához érénk, hol a tulhaladt idő miatt csak a kis leánykákat a varróiskolában, mindnyáját saját munkája mellett találtuk, mindkét osztályban, hol a munkák megszemlélése és dicsérut nyilvánitása mellett az iskola látogatást befejezte szállására, a „Szarvas“ vendéglőbe távozott.

Fogadja a tanártestület szives fáradozásáért legmelegebb hálás köszönetünket szives önfeláldozásukért, hogy, mint a nemzet első munkásai, hiven teljesittik magasztos munkájokat, melyért a leghálásabb jutalmat, a méltó elismerést kiérdemelték.

KOVÁTS, szolgbiró.

Keszthely, máj. 29. 1873.

Városunk közs. iskolái ma ritka szerencsében részesültek; ugyanis:

Méltóságos Hertelendy Kálmán ur, Zalamegye szeretett főispánja, Királyi Pál ur bakasi országos képviselővel d. e. 11 órakor városunkba érkezett.

Az egész város nemzeti zászlókkal volt diszitve.

½ 12 órakor a járási szolgabiróság s városi tanács tisztelgett ő méltóságánál, kit előbb Király Lajos, járási szolgabiró, majd Reischl Venczel városbiró üdvözölt; ez üdvözletekre ő méltósága igen meleg, körülbelül következő szavakkal válaszolt: „Köszönöm a szolgabiróság és Keszthely városa üdvözletét; legyenek meggyőződve önök, hogy én, valamint eddig, ugy ezután is oda fogok törekedni, miszerint e város minden méltányos követelményeinek egész erőmből eleget tehessek, s egyszersmint azon fogok lenni, hogy valamint Keszthely városa-, ugy e járás jóléte mindenben előmozdittassék.“ Ezután kijelenté ő méltósága, hogy délután a szolgabirói hivatalt, városházat és iskolákat fogja meglátogatni. A küldöttség erre szétoszlott.

Délután Király Lajos és Gadl Miklós szolgabiró-, Reischl Venczel városbiró- és Gáber Lajos segédlelkész hitelemző — urak kiséretében a helybeli közs. elemi oskolákat látogatá meg; látogatását pontban 2 órakor a közs 1-ső leányosztályban kezdé; a leányosztályokból a városházat, majd a közs. faiskolát, s ezután a szolgabirói hivatalt látogatá meg. A tantermekbőli kimentekor üdvözlé a tanitót, s „igen köszönöm tanár urnak“ szavakkal távozott.

Látogatási bevégeztével ő méltósága kisérőinek az iskolákban tapasztalt előmenetel felett legbensőbb megelégedését nyilvánitá.

Annál is inkább sietünk ez ügyet tudomásul hozni, miután előbbi főispánjaink egyike sem részesité városunkat azon szerencsében, hogy elemi oskoláinkat meglátogatta volna. Kitünt ő méltóságának e látogatásából, hogy ő nemcsak a közigazgatás- és igazságszolgáltatásnak, hanem e tanügynek is buzgó pártoloja.

Tudja ő méltósága azt igen jól, hogy egy város, megye, vagy ország, szóval az egész emberiség s a társadalom jóléte egyedül az iskola s a népneveléstől függ, s egyedül ez indithatta ő méltóságát, tanügyünk hő pártolójat arra, hogy iskoláink minősége és állásáról magának valódi meggyőződést szerezhessen. Esti 6 ora táján ő méltósága azon igérettel távozott körünkből, miszerint jövő látogatása alkalmával gazdasági tanintézetet, polg. és felsőbb leányiskolákat s a kisded-ovodát fogja megtekinteni.

S most, midőn sok ily nemes férfiut, jó hazafit s tanügybarátot kivánnánk édes hazánknak, mind ő méltósága, egyuttal óhajtjuk, hogy Hertelendy Kálmán ur — Zalamegye szeretett főispánja, a haza, megyéje, az emberiség s tanügy javara még soká — igen soká *éljen!!!*

P.

Hirek.

— *Unger Alajos*, nagy-kanizsai születésü, ismert jeles pesti ügyvéd május hó 24-én vezette oltárhoz Maár Vilma kisasszonyt. — Ez ünnepélyes alkalommal mint nyoszolyó lányok a Tanárky nővérek működtek; az esketési szertartást pedig a pesti ref templomban Török Pál superintendens végzé, meleg szavakkal mondva áldást e szép frigyre, — melyhez mi is csak a legjobbat óhajtjuk.

— *Fáklyás-zenével* tisztelgett a főgymnasiumi ifjuság szeretett igazgató-tanára főtisztelendő Kottek Nándor urnak névestéjén, május 29-én este 9 órakor. A menet élénk örömkiáltások és éljenzések közt a főutczán példás rendben ment a főgymnasiumhoz, ahol Szekeres József (pogány-szentpéteri) tartott szép, üdvözlő beszédet szabatosan s érthető kifejezéssel, a szünni nem akaró éljenzés után a menet hasonló rendben visszavonult. A város és messze vidék közérzületét tolmácsoljuk, ha a nemesszivü s lángbuzgó tanár- s népbarátnak hosszú életet kivánunk!

A diszebéd tegnap, szombaton tartatván, szebbnél szebb pohárköszöntéseket mondottak Gélich ezredes, Varga őrnagy, Wlassics tvszéki elnök, dr. Laky kir. ügyész, Berzay házfőnök, Farkas kr. tanár stb.

— *Eszék közelében*, Balincsón — olvassuk a „Sz. L.“-ban — rablók törtek Báthor Géza lakásába, hol a házi ur, neje, anyja, leánya s egy sógornéja társaságában épen vacsoránál ült. A rablók pénzt követeltek, — megkötözék a védteleneket, valamint a leányt is. Garázdálkodásuk éjjeli 12 óráig tartott, ekkor mintegy 4000 frtot elvittek magukkal a rablók, kiket Báthor ur azonnal följelentett Buczinban.

— *Majális.* A nagy-kanizsai főgymnasium ifjuságának tavaszi vigalma május 29-én az idő kedvezőtlensége miatt nem tartathatván meg, junius 3-ára, keddre, határoztatott, de ha akkor sem lehetne a szabadban az idő viszontagsága miatt, akkor rá következő csütörtökön junius 5-én fog megtartatni.

— *Névváltoztatás.* Stir Bálint, helybeli lakos, saját, továbbá Bálint, Antal és Lajos nevü gyermekei vezetéknevöknek „H i m f y“-re kért átváltoztatása a belügyministeriumnál megengedtetett.

— *Meghivás!* A marczali ifjuság f. évi junius hó 4-én a „Korona“ vendéglő nagy termében zártkörü tánczvigalommal összekötött dal- s zene-estélyt rendez. Műsorozat: 1. Bordal (Ernániból), előadják: Háry János, Kiss Sándor, Molnár János, és Kalmár Béla urak. 2. Fantasie sur un Theme allemand, J. par Leybach, zongorán előadja: Berzsenyi L. urhölgy. 3. Boka kesergője, hegedün előadja Csendor János ur. 4. Vázlatok a magyar népdalok felett, előadja Kiss Sándor ur. 5. Hányadik már e pohár? szavalja: Poór Sándor ur. 6. Magyar népdalok, énekli Wlassits Mariska urhölgy. Negyedórai szünet. 7. Szennai szőgs legény nótája, énekli: Háry János ur. 8. Ördög Róbert, hegedün előadja: Kiss Sándor, zongorán kiséri: Molnár János ur. 9. Hatvágás (Biharytól), hegedün előadja: Csendor János ur. 10. Népdalok, jobb kezekkel zongorán játszák: Kiss Sándor és Molnár János urak. 11. Nagy idai kesergő, énekli és czimbalom nélkül czimbalmozza: Háry János ur. 12. Rákóczy-induló, zongorán előadják: Kiss Sándor és Molnár János urak. Kezdete fél 8 órakor este. Családjegy 4 személyig 3 frt. — Támlásszék 2 frt. — Személyjegy 1frt. A tiszta jövedelem jótékony czélra fog fordittatni. A jegyek előre válthatók Tomcsányi Sándor ügyvéd ur irodájában és a postahivatalnál. Tánczra Simplicius zenekara játszik.

— *Uj zeneművek.* Táborszki és Parsch kiadásában, Pesten, a következő ajánlható uj zeneművek jelentek meg. *Zongorára két kézre*: Beethoven, L. Elise. Emléklap. 50 kr. Sehnsüchts, Schmerzens u. Hoffnungs-Walzer. 25 kr. Favarger R., 18-ik mű, Isten veled. 60 kr. Ketterer E., Ezüst halacska. Mazurka-Ábránd. 60 kr. Liszt Ferencz, Epithalam. 1 frt. Richards B., A vándor álma. Romancza. 50 kr. Távolban. Nocturne. 60 kr. Smith S., Aeolhárfa. Salondarab. 90 kr. Tisza Aladár, A fiatal szinházlátogató, 4-ik füzet. Sarolta. Vanda. Báthori Maria. 60 kr. Gyöngyök a magyar nép dalaiból, 6-ik füzet. Edes falum határa. A falu nagyon van bekeritve. Deres a fű. Széna terem a réten.. Szülőföldem szép határa. Az én rózsám. Nem engedik. Bimbóból lesz a piros rózsa. 80 kr. Népszerü csárdások, 3-ik füzet. 1 frt. Weber C. M., Tanczra keverés. 80 kr. *Tánczok és indulók, zongorára 2 kézre*: Fahrbach Fülöp, (ifj.) Galambbúgás, lengyelke. 60 kr. Arany diók, keringó. 80 kr. 66-ger gyors-polka. 50 kr. Uri-estély, rezgő-polka. 50 kr. Emléklap, rezgő-polka. (Gizella főherczegnő és Lipót bajor herczegnek ajánlva.) 60 kr. Tipp, Tipp induló. 60 kr. Katsau L., Ein Mann, ein Wort, rezgő-polka. 60 kr. Entweder — oder! gyors-polka. 60 kr. Pischinger A., Rózsa. Mazur-polka. 60 kr. Reinprecht A., Giardinetto, rezgő-polka. 60 kr. A vadász szerelme. Mazur-polka. 60 kr. Amoretten polka (rezgő). 60 kr. Seifert A. Commerz, mazur-polka, 60 kr. Tisza Aladár. Befutotta az utat a hó. Csapláresné piros virág. Egykor én rám mosolyogtál. Pántlikás kalapom. Csárdás. 60 kr. Be szomorú ez az élet én nekem.. Csárdás. 60 kr. Csak titokban akartalak szeretni, csárdás, 60 kr. Hore tyú, tyú, tyú! csárdás. 60 kr. *Zongorára négy kézre*: Fiori E., Grand Galop brillant. 80 kr. A fiatal szinházlátogató, 4-ik füzet. 1 frt 20 kr. Gyöngyök a magyar nép dalaiból. 6-ik füzet. 1 frt. Népszerü csárdások. 3 füzet. 1 frt 50 kr. Tisza Aladártól. *Dalok egy énekhangra, zongorakisérettel*: Schubert F., Az én tanyám (Aufenthalt) 60 kr. Szuborits Manó, Kis gyöngy patak. 60 kr. *Csitera*: Kittel F., Átiratok — 6-ra. Büvös csokor-négyes. 60 kr.

— *Tavaszi-vigalmat* tart A sopr. kath. főgymnasiumi ifjuság 1873. évi junius 10-én. Reggel 6 órakor kivonulás a Bánfalvi malomhoz (Waldmühle).

— *Bécsben* a belvárosban 2—4 egyénnek a kiállitási időnyre igen alkalmas lakhely kapható s pedig jutányos áron. Értekezhetni e lap kiadójánál.

— *„Képes Kiállitási Lapok.“* A 6. szám tartalma: John Scott Russel, az iparpalota tervének készitője (árczképpel). A kiállitás mezőgazdasági része, Rodiczky Jenőtől. Hivatalos értesitések. Személyi hirek. Fényképek a kiállitáson. A művészeti csarnok és a „Pawillon des amateurs“ (két képpel). Persa pavillon (képpel) A zene a kiállitáson. A mór villa. Az egészség ügyi kiállitás pavillonja. Kiállitási szemle. Vegyesek. Utmutató a kiállitás látogatói számára. A 7. szám tartalma: Május 16. (A művészi csarnok megnyitása, képpel.) Hivatalos értesitések. Személyi hirek. Olasz szobrok az iparpalotában. A pavillonokról. Bécsi tárczalevél. A magyar csárda (képpel.) Jurypavillon (képpel.) Svéd farm; dalokarliák (két képpel.) A gépcsarnokból. A világitó torony és jelzőkürtje. A schwarzwaldi órákról. Kiállitási szemle. Vegyesek.

— *Rövid hirek.* Pichler Nep. János, 1848-iki honvéd-tűrparancsnok, meghalt. — Az elhunyt Majláth Antal gr. holttetemeit máj. hó 18-án szálliták Nagy-Tárkányba, a családi sirboltba. — A persa Sah jun. 18-án Londonba megy. — Grandstein báró, a „Hand in Hand“ szerkesztője, 47 ezer frtig terjedő csalás miatt elfogatott. — A walesi hg kitünő fogadtatásáért, a „Times“ egy hosszú czikksorozatban fejezi ki elismerését Magyarország iránt. — A bécsi „Sat-Istvan“ napra magyar szónoknak Dr. Pellett Ödön, székes-fejérvári esperes-plebános szemeltetett ki. — Kémendy Nándor, szegedi főcsendbiztos, kormány-segélylyel küldetett Bécsbe, a közrendészeti viszonyok tanulmányozása végett. — Ranolder püspök 10,000 frtot adományozott egy a Budapesten Teréz-, vagy József városban felállitandó kath. leányiskola javára. — Az orosz czárné Rómába érkezett és kihallgatást kért a pápától. — Budán árvaházat épitenek. — A Háromszéken (Erdély) épitendő árvaleány-házra a pestvárosi tanács

300 frtot szavazott meg. — A Margit-szigeten uj szálloda épült. — A városligeti szigeten uj hidat akarnak épiteni. — Auer József, szegedi órás művei a világtárlaton feltünést okoztak. — A föld ismert részén a rendezett államok száma 84. Ezekközől van 7 császárság, 20 királyság, 23 fejedelem- és herczegség, 26 köztársaság, 8 khánság. — Berlinben, hol 9—10 órán túl a nőknek veszélyes járni, nővédjegyek bocsáttattak ki. — A párisi Börse Mac-Mahon elnökségét a rente árfolyam felemelésével fogadá (Napoleon államcsinjével is igy tett.) — Móroy Lajos sajtóperében 333 frtig elmarasztaltatott. — Az osztrák államvasut pesti pályaudvarának ujjá épitéséhez már hozzá fogtak. — Az Erzsébet sétány átalakitása befejeztetett — Hamis 10 frtos bankjegyek ismertettek fel Bécsben, s azt állitják, hogy hazánkban gyártanák. — Spanyolországban a carlisták győztek a mult napokban. — Gr. Lónyay Béla Hátszegen képviselővé választatott. — Nikita, montenegrói fejedelem és neje, Bécsbe érkeztek. — A római rendőrség az internationalisták fejeit elfogta. — Vácson egy 106 éves ember halt meg, hátrahagyva egy 78 éves fiút, két leányt, 14 unokát és 8 kis-unokát. — Mező-Bön (Erdély) egy nőt választottak meg kollektornak. — A „Világ teremtése" czimű szinmű, mely Londonban 1409 ben adatott elő, csak 40 felvonás, 8 este adták elő. — Liebig, elhunyt tudós, 1 milliót hagyott hátra. Ritka példa német tudósról. — Kaposvárott nagyszerű katonai laktanya épitése van kilátásban. — Az egri cziszterczi rendház siperjele. Vagovits György Bertalan, meghalt. — A pápa virágcsokrot küldött az orosz czárnénak.

— A házasság befolyása az élet korra. Stark nemrég érdekes következtetéseket olvasott fel az edinburghi Royal Society-ban a házasság befolyásáról az élet korára.

Számos adatából az tünik ki, hogy a 20—25 évesek közt két annyi nőtelen férfi hal el, mint nős. Később a kor után bár kisebbedik e nagy halandóság a nőtleneknél, de mégis az élet végéig kétségkivül a nőtlenek huzzák a rövidebbet a házasokhoz képest.

Igy a 20-dik év után a házasságban élő férfiak által elérhetni szokott közép életkor még 60 és fél év, míg a nőtleneké csak 40 év, tehát csaknem 20 évet takarit meg a megnősültek számára.

Továbbá csaknem fele nőtleneknek a 30-dik év előtt hal el, míg ellenben a megnősültek legnagyobbrésze csak a 60—80 között.

A mi a nőket illeti, azok is névve nem ily feltünő, de mégis szintén kedvező a ház élet hatása, mert ámbár a 10—30 év között a házasság első 5 éve alatt gyakrabban halnak el a nők, mint a leányok, de azontul — kivéve még a 40 és 50 közti némi esélyességeket — az övék az elsőség az élet végéig; s csak nekik lehet kilátásuk azon kedves aggodalomra, mely legközelebb egy 105 éves öreg franczia nőt bántott, ki midőn egy seb miatt a kórházba vitetett, s az első este igen szomorú volt, azt felelte a bánata felől tudakozódó felügyelőnek: „Hogy ne volnék szomorú, mikor nincs most otthon, ki kis fiacskámról gondoskodjék."

„S hány éves a fiacskája?"

„Nem régen mult még 85 éves!"

— A szerelmes levél mint lépvessző. Budán egy jómódú özvegy asszonyság heteken keresztül naponta kapott egy-egy áradozó szerelmes levelet egy bizonyos valakitől, a ki mód nélkül szerelmesnek látszott bele, sohajtott vele találkozni valamely nyilvános helyen, hogy aztán azon estre, ha ő nagyságának meg tetszenék: fogná tenni tisztelétét. A hatvan tavaszt átélt tisztes matrona Amor incselkedéseinek nem állhatván ellent végre titkos Adonisának, megadta a kért találkát egy estén egyik sörházban. Az est eljött, s a kitüzött helyen mindketten pontosan megjelentek. Sári néndénknek tetszett a vidoran csevegő kópé, ki őt sör és virsli mellett majd éjfélig mulattatta, s aztán haza kisérte s a kapuban a viszontlátás reményben vált meg tőle. Ifa a hatvanas Vénus feltipegett a lépcsőkön, szobát nyitott és bámulva vesz észre, hogy míg ő a korcsmában áradozott, a tolvajok elvitték mindenét. Mint ez nagyon is természetes nyugtalan álma volt; de mégis vigasztalta a tudat, hogy pajkos Hansija eljön s megvigasztalja. Hansi azonban nem jött; még most is lumpol valahol a semmireváló az elorzott holmikra. — És a csalódás mélyen keseritette Sári néndéket — és méltán.

— Az orvosi táncz az indusoknál. Indiában a dob épen ellenkező czélra használtatik mint nálunk: ugyanis betegségek elüzésére vagy megnyugtatására, a haldoklók megmentésére a haláltól, szóval mint lelki és testi gyógyszer. Minden egyéb gyógymód kimeritésénél az utolsóhoz nyulnak, a dob varázserejéhez. A család összegyül a haldokló ágya körül; az atya, az anya, a nő vagy a legidősb gyermek, rendesen azonban egy a nőnemből elkezd a dob lassu, szomoru ütései alatt nyögve sóhajtani és zokogni, mindinkább emeli hangját, és utóbb sziv- és fülhasitó iszonyatos orditásba tör ki. A dobon rögtön élénk tánczütenyt vernek, a jelenlevő ünnepélye kört képeznek, s míg a szomorgó személyek zokognak és jajveszékelnek, addig a többi tánczol, mignem a beteget pokoli lármájokkal az örökletbe segitik. Minél gyengébb lesz a szerencsétlen, annál erősebben verik a dobot. A lárma és zsibongás utóbb oly irtózatos lesz, hogy a legradabb vihart fölülmulja. A bennszülöttek e szertartást orvosi táncznak nevezik.

Piaczárak

Nagy-Kanizsán, 1873 évi május hó 28-án Gabonaneműek: alsó austr. mérő szerint Buza 87—90 font 7.— kr. 85—86 font 6.50 kr. 83—87 font 6.25 kr. Rozs 74—78 font 4.20 kr. Árpa serfőzésre 68—70 font 3.50 kr. Árpa etetésre 3.20 kr Zab 1.80 kr Repcze —.— kr. Lisztneműek: bécsi mázsa szerint. Liszt legfinomabb 18— kr. Zsemlyeliszt 13.— kr. Fehér kenyérliszt 11.— kr. Fekete kenyérliszt 8.50 kr. Búzadara 18 kr. Rizs 20 — kr Hüvelyesek: alsó austr. mérő szerint: Borsó 8.— kr. Bab 4.— kr. Lencse 8.— kr. Köles —.— kr. Hajdina (pohánka) 4.25 kr. Kukoricza 4.20 kr. Burgonya 1.60 kr. Hus: bécsi font szerint. — Marhahus 28 kr — Disznóhus 32 kr. Juhhus — kr. Borjuhus 28 kr. Zsiradék: bécsi font szerint. Disznózsir 50 kr. Marhazsir 60 kr. Szalonna 46 kr. Szappan 24 kr. Lámpaolaj 38 kr. Stearingyertya 65 kr. Faggyú-gyertya 32 kr. Bor: alsó austr. akó, 40 pint szerint Ó-bor 15.— kr. Ujbor 11.— kr. Sör: alsó-austr. sörakó, 42 pint szerint. Legmagasabb 7.— kr. Legalacsonyabb 6.— kr. Tüzifa: bécsi öl, 36 hüv. hosszu szerint. Bükkfa 14.— kr. Tölgyfa 10— kr. Kőszén egy bécsi mázsa szerint 70 kr. Faszén egy mérő 70 kr. Bécsi mázsa szerint. széna 2.— kr. Szalma 1.20 Napszám: egy férfi élelmezéssel —.— kr. élelmezés nélkül 1.— kr. Egy nő élelmezéssel —.60 kr. élelmezés nélkül —.70 kr. Egy gyermek élelmezéssel — 30 kr. élelmezés nélkül —40 kr.

Keszthely, máj. 30. 1873. Buza 6.50—6.25 kr Rozs 4.40—4.25 kr. Árpa 3.10—3.— kr. Zab 2.— 1.[illegible] kr Kukoricza 4.25—4.— kr. Repcze 7.50—.— kr. Marhahus fija 24 kr. Borjuhus fija 24 kr. Disznóhus fija 28 kr. Ujbor akója 16 frt. Óbor akója 20.— frt Keményfa öle 14— frt. Széna mázsája 1.30 kr. Szalma m. 95 kr. Időjárás változó.

Érték- és váltófolyam május 31.

5% metalliques 66.75; 5% nemz. kölcsön 71.15; 1860-ki álladalmi kölcsön 99.—; bankrészvények 925; hitelintézeti részvények 277.— London 111.25; magyar földtehermentési kötvény 76.50; temesvári földtehermentési kötvény 74.50; erdélyi földtehermentesi kötvény 72.—; horvát-slavon földtehermentési kötvény ——; ezüst 110.25; cs. kir. arany .—; Napoleond'or 8.89.

Heti naptár.

Junius 1-től 7-ig 1873.

Hó- és heti-nap		Katholikus naptár	Protestáns naptár	[illegible] ulj.
22) A ki engem szeret, megtartja beszédem t. Ján. XIV.				
1	Vasárnap	E Pünkösd v.	E Pünk. v.	
2	Hétfő	Pünkösd hét	Pünkösd h.	
3	Kedd	Ödön	Olivia	
4	Szerda	Kántor	Berta	
5	Csütörtök	Bonifac	Vendel	
6	Péntek	Norbert	Izaiás	
7	Szombat	Róbert	Róbert	

Vasuti naponkinti menetrend:

Indul N.-Kanizsáról Barcsra és Dombóvárra	reggel	5 óra	18 perc	
" " "	délután	2 "	43 "	
" " Budára	reggel	6 "	18 "	
" " "	délután	1 "	46 "	
" " "	estve	10 "	43 "	
" " Bécsbe	reggel	5 "	48 "	*)
" " "	délután	2 "	18 "	
" " "	estve	10 "	58 "	
" " Triesztbe	reggel	6 "	3 "	
" " "	délután	2 "	23 "	
" " "	estve	11 "	38 "	
Érk. Barcs- és Dombovárról N.-Kanizsára	reggel	4 óra	19 perc	
" " N.-Kanizsára	délután	1 "	21 "	
" Budáról "	reggel	4 "	43 "	
" " "	délután	1 "	46 "	
" " "	estve	9 "	20 "	
" Bécsből "	reggel	4 "	33 "	
" " "	délelőtt	10 "	27 "	
" " "	estve	10 "	18 "	
" Triesztből "	reggel	3 "	50 "	
" " "	délután	1 "	[illegible]	
" " "	estve	10 "	22 "	

*) Csak Szombathelyig. Itt 7 órai várakozás.

Felelős szerkesztő: Bátorfi Lajos.

Nyilttér.*)

Idült vagy kezdetleges titkos betegségeket és tehetetlenséget

hasonszenvi gyógymód szerint gyógyit dr. Ernst L., Pesten, bálványutcza 6. sz. 2. em. 15. ajtó
Rendelési idő délután 2—6 óráig.

E betegségek gyakran, hogy azonnali eredmény éressék el — könnyelműen nagy adag jód vagy kénesővel kezeltetnek. Az igy gyógyultak azonban a legborzasztóbb utóbajoktól támadtatnak meg; annyira, hogy a könnyelmű gyógykezelés miatt késő vénségökig szenvednek. Ily veszélyek ellen menedéket nyujt a hasonszenvi gyógymód, mert nemcsak a legrégibb bajokat meggyógyitja, de hatása oly jótékony, hogy utóbajoktól félni nem lehet. Az életrend mellette oly egyszerű, hogy mindenkitől megtartható.

Levélileg is eszközöltetik rendelés.

*) E rovat alatt közlöttekért felelősséget nem vállal a Szerk.

HIRDETÉSEK:

Beregh-legelő haszonberbe-adása.

Az üszöghi uradalom tulajdonához tartozó baranya-egerszegi határban fekvő 235 hold, elismert kitünő minőségű beregh-legelő, f. évi junius 16-án reggeli 10 órakor az üszöghi uradalmi irodában tartandó nyilvános árverés utján, 1874. január 1-től kezdve további 3 egymásután következő évre — a legtöbbet igérőknek haszonberbe fog adatni. — Vállalkozók a szükséges bánatpénzzel ellátva, tisztelettel meghivatnak. (1061—2)

Üszögh, 1873. évi május hó 15-én.

Üszöghi uradalmi felügyelőség.

MOLL A. SEIDLITZ-PORA.

E porok rendkivüli s a legelavultabb esetekben is bebizonyult gyógyhatásuk által minden, eddig ismert házi szerek között, tagadhatatlanul az első helyet foglalják el; mint az sok ezer, a császári birodalom minden részéből kezeinkhez küldött hála-iratok a legrészletesebben tanusitják, hogy e porok idült szorulásoknál, emészthetetlenségeknél, gyomorhévnél, továbbá aranyér vese- és ideg-bajokban, szivdobogásnál, ideges fejfájás, vértolulás, végül hysteriára, búkór és huzamos hányásra hajlamnál a legjobb sikerrel alkalmaztatnak, s a legtartósb gyógyhatást eredményezték.

Ára 1 eredeti doboznak használati utasitással 1 frt.

SÓS PÁLINKA és SÓ.

A legmegbizhatóbb orvosszer a szenvedő emberiség szenvedelmére minden belső és külső gyuladás, legtöbb betegség, mindennemű seb-, fej-, fül- és fogfájás, régi sérvek és nyitott sebek, rák, fene, szemgyulladás, bénulás és mindennemű sértés ellen stb. stb.

1 palaczk ára használati utasitással 80 kr. (939—5.)

DORSCH-HALMAJ-ZSIROLAJ.

A legtisztább és leghathatósabb orvosi szer Norvégia hegyeiben nem cserélendő fel a mesterségesen tisztitott halmájzsir-olajjal.

A valódi Dorsch-halmájzsir-olaj mell- és tüdő-bajoknál, scrophulás- és rachitis-betegségekben legjobb gyógyhatással van; meggyógyitja a legidültebb köszvény- és csuzbajokat, valamint az időszaki bőrkütegeket.

Ára 1 üvegnek használati utasitással 1 frt.

Raktárak Nagy-Kanizsán: Belus J. gyógysz. Lovák K gyógysz. Fesselhoffer J. és Rosenfeld F. uraknál.

Balavárott Lakovics G.
Csáktornyán Károsz R.
Csurgón Kreisler Dávid
Kaposvárott Kohn Jakab
Kaproncán Werli Sánd. gyógysz.
Keszthelyen Wünsch F.
Keresztes Breyer Jakab
Kőszegen Czenczinovits Istv. gyógysz.
Letenyén [illegible] gyógysz.
Marczaliban fecti Nándor
Bánok-Szt.-györgyön Fiblea J. gy.
Szombathelyen Pilich Ferencz gy.
Sopronyban Mezey András gyógysz.
Zágrábban Mittelbach Zs. gyógysz.
Gyicsek J. J. gyógysz.
Prewsin Fr. gyógysz.

Margitszigeti gyógy-fürdő

Budapest főváros közvetlen közelében.

35° R. meleg artézi forrás, porczellán és márvány kád- ugy közfürdők zuhanykészülékkel, nagyszerű kert, kitünő lég, 200 teljes kényelemmel berendezett szoba, társalgási terem, kül- és belföldi lapok naponta szép.

Kóralakok, — melyek ellen a margitszigeti hévviz kedvező eredménynyel használtatott:

Köszvény — az izületek, az izmok, a csonthártyák és ideghüvelyek idült csúza, idegbetegségek és pedig a) csúz, köszvény, erőművi behatás, ólommérgezés, hagymáz és diphteria után fellépő hüdések; b) szábák; c) görcsös állapotok; d) méhszerdi bajok, görvélykór mirigydagokkal és genyedéssel, idült bőrbetegségek, csontbántalmak, angolkór, csontaszú, izületi bajok, fekélyek és külsértéseket követő elváltozások: fájdalmas hegek, merevség, büdések, hugykövek és vizelleti nehézségek, máj- és bővelybántalmak, méhtömülés, hószámi rendellenesség stb.

Bérleteknél, ugy a fürdő- és menetjegyeknek együttes váltásánál árelengedés adatik.

A szigeten lakók, ugy a fürdő, mint a menetjegyeknél, előnyben részesülnek.

A fővárossal óránként 2-er gőzhajóközlekedés.

1873. nyári idény megnyittaték május 1-jén.

Megrendeléseket lakásokra átveszi a *margitszigeti felügyelőség Margitszigeten, utolsó posta Ó-Buda.*

A MARGITSZIGETI IGAZGATÓSÁGA
(Utánnyomat nem díjaztatik.)
1048—5)

Van szerencsém a tisztelt közönséget értesiteni, miszerint

grätzi reininghausi sört

hordók- és palaczkokban gyorsan, frissen, a legjobb minőségben szolgálom ki amerikai modorban épült sörpinczémből, azonfelül valódi s jó

sodaviz-gyáramat (1027—3)

szives figyelembe ajánlom kis és nagy üvegekben ugy szifonokban nagy és kis quantumban nálam mindenkor kaphatók:

Nagy-Kanizsán, april 1. 1873.

Wuoskios J.

Hiradás.

Nagyméltóságu gróf Festetics György ur ő excellentiája vasvári uradalmi tisztsége részéről közhirré tétetik, miszerint az uradalomban

75 db tiszta vér pepinier tenyész kos

meghatározott áron 10—50 frtig darabonkint eladásra van felállitva.

A kosok naponkint megtekinthetők.

A venni szándékozók magukat alulirottnál Vasváron jelenteni sziveskedjenek. Legközelebbi vasuti állomás Molnári.

Vasvár, május hó 29-én 1873.

Győry Mihály,
urad. számtartó.

Wajdits József

könyvkiadó-hivatalában N.-Kanizsán megjelent és minden hiteles könyvárusnál kapható:

„Rajta' fiuk vigadjunk!"

közkedvességü dalkönyv **nagy teljes** kiadása, mely minden eddig megjelent dalkönyvet felülmul, 50 ivre terjedő tartalommal, diszes keménykötéssel, szinnyomatú boritékkal, ára 1 frt 80 kr.; dús aranynyomás- és aranyszegélylyel, diszkötésben 2 frt 60 kr.

„Rajta párok, tánczoljunk!"

Legujabb magyar tánczkönyv. Ára 1 frt 40 kr.

„Halljuk a szép szót!"

Magyar felköszöntő (toaszt) könyv. Ára 1 frt 50 kr.

LENORMAND,

a hires jósnő igazmondó vetőkártyája 32 szinezett kártyával magyar aláírással és szöveggel. Ára 60 kr.

Postai megrendelések azonnal teljesittetnek.

Wajdits József, kiadó-, lap- és nyomda tulajdonos gyorssajtó nyomása, Nagy-Kanizsán.

NAGY-KANIZSA, 1873. junius 5-én. 45-ik szám. Tizenkettedik évfolyam.

Zala-Somogyi Közlöny

Előfizetési ár:
egész évre . . 8 frt.
fél évre . . . 4 „
negyed évre . 2 „
Egy szám 10 kr.

Hirdetések jutányosan.
NYILTTÉRBEN
soronkint 10 krért vétetnek fel.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőhöz, — anyagi részét illető közlemények pedig a kiadóhoz bérmentve intézendők:
NAGY-KANIZSA
Wlassicsház.

Nagy-Kanizsa város helyhatóságának, nemkülönben
a „zalamegyei gazdasági egyesület“, a zalamegyei általános tanitó-egylet, a szent-balázs-, kis-komáromi és sümegh-vidéki fióktanitó-egyletek, a „nagy-kanizsai kereskedelmi s iparbank“ ugy a „Zala-Somogy“ gőzhajózási részvénytársulat

HIVATALOS ÉRTESITŐJE.

Hetenkint kétszer, vasárnap- s csütörtökön, megjelenő vegyes tartalmu lap.

Puszta-Szer.

Néhány év mulva, 1889-ben a magyar nemzet drága hazája alapitásának ezredéves ünnepét üli.

A nemzeti ünnepély szinhelyéül emlegetik azt a földet, melyen őseink az etelközi vérszerződést megpecsételék, hol az első magyar törvényt alkották.

A hely Puszta-szer.

Szent kegyelettel csügg e helyen a nemzet figyelme, szent áhitattal mondja ki e puszta nevét.

A „Kecskemét“ czimű lap derék szerkesztője, Fehér Péter, érdekesen ismerteti e hely mai birtokviszonyait, melynek főbb részeit mi is közöljük olvasóinkkal, mert az minden magyart kell hogy érdekeljen, kinek szivében a hazaszeretet oltártüze ég.

A közlemény vázlata im ez:

A Csongrádmegyébe kebelezett Szer, mai elnevezés szerint Puszta-Szer, északról Péteri kertészközséggel határos; kelet felé az Árnyas puszta felől a Tiszának Kis-Tisza nevezetü szakadékára dől, a Tisza balpartján fekvő Mindszent község irányában; délről Szeged város határa és Dócz puszta, délnyugotról Kistelek község határa és Csöngölo puszta, nyugotról ismét Péteri község határa köritik. Jelenben 4 birtoktestet képez: Felső-Pusztaszer, Alsó-Pusztaszer, Kis-Pusztaszer és Pusztaszeri rétség nevezettel, összesen 25 ezer holdnyi területen, melyből az 1872-ben kelt, Kecskemét város és Pallavicini őrgróf között létesült szerződvény alapján 1828-ban végrehajtott fölmérés szerint 6540 (ezerkétszáz négyszögöles) hold, vagyis Felső-Pusztaszer mai nap is, Kecskemét sz. kir. város birtokában van, s a város anyahatárától Páka-Puszta, Félegyháza és Péteri határai által elválasztva, a várostól délkeleti irányban, mintegy 7 mértföldnyi távolságra fekszik és kecskeméti lakosok által a pusztabiró közvetlen felügyelete alatt felében legelőül, felében jó művelt tanyaföldekül bérletileg használtatik. A többi rész jelenben Pallavicini Ede őrgróf birtokában s igen gondos gazdasági kezelés alatt van.

A Pallavicini család több izben adott kifejezést a kecskeméti rész, vagyis a kecskemét-szegedi vasutvonalhoz közelebb, Péteri és Kistelek között elnyuló Felső-Pusztaszer megvétele iránti hajlamainak; de dicséretére legyen mondva a volt és mostani városhatóságoknak: e gazdasági és történeti kincs eladása Kecskemét egyetlen igaz polgárának sem jutott még eszébe. Ne is jusson soha, de soha! kell, hogy a legdrágább, a legnemesebb kegyeleteknél fogva, ily tősgyökeres magyar város, legyen Puszta-Szer ura, művelője, szépitője s egykoron az anyaváros népességi fölöslegéből önálló községgé alapitója . . . . hadd viruljon Puszta-Szer magyar kezek alatt, s hadd legyen, hadd emelkedjék az anyaváros szerető gondjai alatt a dicső honfoglalás ezeréves évfordulati ünnepélyen 1889-ben önálló magyar községgé, mint volt a szermonostori apátság felállitása után 1000-től 1242-ig, illetőleg 1526-ig vagyis Szt-István királytól a tatárjárásig, illetőleg a török vészig.

Szer földe, talaja, a tiszai róna tájak jellegével bir — áldott, bokor-erdős, termő homok, kalászdus őstelevény, buja legelő, itt-ott vadban dus vizerekkel és nádasokkal, tavakkal átszelve; a délibábos, kalászos, gulya s ménestől legelt róna felett ott lebeg Szer határain belől a 4—7 öl magas, 20—30 öles átmérésü: kerek, ősi hét halom, a köztudat és történetbuváraink véleménye szerint, a honfoglaló magyar vezérek: Árpád, Előd, (Lebed) Kond, Ont, Tas, Huba, Tuhutum vezéri halmai, melyek egyikét az alföldi nép hite, köztudomása alapján Kecskemét város képviselete 1861-ben hivatalosan Árpád-halma nevével nevezte el.

El ne adjuk Puszta-Szert, mert a magyar vagy nem magyar főuri szeszély megtehetné, hogy Árpád-halmához idegen nyelvü, magyart káromló telepet hozna Puszta-Szerre, a honfoglalási ezeréves ünnepély nagyobb dicsőségére!

Hazám fiai és leányai! Ha a kecskemét-szegedi vasuton Péteri és Kistelek között elrobogtok: tekintsenek keletfelé, s ott, hol a délibáb játszik, hol az ég a földdel ölelkezik, — ott terül el Szer megszentelt, áldott földe, hol Árpád, a honfoglaló az első nemzetgyülést tartotta s hol ünnepet ülend nemsokára az ezeréves Magyarország! „SZ. L.“

Szőlészet.

Egy szőlőlugos élete a májusi fagy előtt és után.

Egy kerti kis lugosom van vegyes fajokból. 3 emeletre mivelem, e folyó évben kezd gyümölcsöt hozni, tehát oly fiatal, hogy rendes mivelésben még nem is részesülhetett.

A f a g y e l ő t t, tehát a mult őszkor 1. 2. 3. 4. szal vesszőre megmetszettem, megtisztogattam, egy araszt mély barázdába ledöntve lefektettem, s hogy termését biztosithassam, egy araszt magasan földdel betakartam. Föld alatt a lugos mentében aludta át téli éjjelét a kivánt eredménynyel. Tavaszkor tehát 1873-ban, amint czélszerünek láttam, fölszabaditám terhüktől nekik világot és uj ébredést szerezve. A tőkék, a vesszők sárosan, a rügyek teljesek voltak. A szálvesszőkot a léczekre azok vizmentes irányában kipányváztam, oda kötöztem, minden egyes tőke tövébe egy-egy nagy medencze nyugodt földszint öntöttem. A tőkére és a vesszőkre tapadt sarat nem kellett öntözéssel lemosnom, tette ezt az eső.

A munka befejezve lévén, a tőkék csak hamar fejlődni kezdettek, gyorsan haladtak növésükben, mert azonkivül, hogy minden kedvezményben untig részesültek, korafajok is. Nem volt egyetlen rügy, mely nem bontakozott, s fürtöket nem hozott volna, levél hátán levél, fürt hátán fürt ült büszkén kérkedve gazdájok gondos ápolásával.

A szem könnyen föltalálta e lugost, mert figyelmet gerjesztő volt, a kiváncsiság szép reménynyel táplálta a lelket, mert a szorgalmas ápoló kezeket gazdag jutalmaztatásra itélte.

A gazda örömeit a tőkék hálás törekvése tetézte, mig elvégre egy májusi hajnal mindent megsemmisitett. Keletkezett egy, az emberi szorgalmat irigylő fagy! és ez volt megsemmisitője minden szép reménynek. A levelek, a hajtások elhervadának, az egek felé büszkén álló nagy fürtök földre hajták fejüket, mintegy némán jelentve, h o g y ő k s e m m i n e k s e m o k a i! pár nap alatt hervadt gyommá vált minden. Egy mély fohász mondatá velem: „Isten veletek.“

A bánatot, az elkeseredést nehéz volt ugyan legyőzni, még is tovább gondolva azzal kezdém magamat vigasztalni: „jó az isten megsegit még.“

Ebből állt a kis lugos élete a fagy előtt.

A f a g y u t á n segélyt szerzendő elhatároztam a tőkéknek rövid csapra leendő visszametszését. Át vizsgáltam az egyes lefagyott vesszőket s mivel azok mellett alvórügyeket vettem észre, vissza vontam halálos itéletemet, s a helyett lemetéltem az elfagyott vesszőket, néhány nap mulva ezek nyomultak előtérbe, dagadtak, kifakadoztak, nőttek s most az egész lugos ugyan azon szerencsés állapotban van, minőben volt a fagyelőtt, minden rügy kifakadt, erősek a hajtások, szépek a levelek, sok és nagy azokon a fürt, Ha istennek tetszeni fog, s nem sujtandja ujcsapás, ugy a fagy után épen azon szép reménynek nézek elébe, mint a minőnek elébe nézhetők a fagy előtt.

Mondottam, hogy vegyes fajok képezik lugosomat, meg kell tehát mondanom, miszerint ily szép, jó és figyelmet gerjesztő tulajdonságot egyedül a piros és feher ropogós gyöngyszőlőn vettem észre, mely bizonyitéka annak, hogy e fajok a tavaszkor elfagyott első termést az utó hajtások által képesek helyrehozni. És ez igen jelentékeny.

Nem felesleges ezt emlékezetben tartani annak, a ki a legközelebb hozott lap hasábain figyelemmel olvasta a szaporitásra általán ajánlott szőlőfajok jelemzéséről irt czikkemet, melyben e két szőlőfajt kiváló élénkséggel jellemeztem s ajánlottam.

TERSÁNCZKY.

Nagy-Kanizsa, junius 3. 1873.

Méltóságos Hertelendy Kálmán, Zalamegye főispánja iskolalátogatása alkalmára.

Valamint minden egyes embernek tudományos és miveltségi foka határoz a társadalomban elfoglalandó állása fölött, teszi az emberiség hasznos tagjává vagy ostorává, úgy áll ez egész nemzetekről is.

Lázas azon sürgés-forgás, melyet tapasztalhatni világszerte a nemzetek között: midon tanul, jól tudva, hogy ernyedetlen buzgalmát előbb utóbb siker koronázza; s hogy p. Belgium és Helvetia tekintélyesebb politikai állást foglal el, mint 3—4 akkora területnagysággal biró állam, ennek egyedüli oka ezen nemzetek békés fejlődése a tudományosság terén.

Ugyan hová maradtál Magyarország?

TÁRCZA.

Temetőben.

Ott ültél a kis sirhalmon
S ölelted a keresztet,
Tudom holtan is boldog volt
Az ottan eltemetett.

Milyen szép voltál e perczben!
Ép leáldozott a nap,
A lágy esteli szellőben
Lengett éjszinű hajad.

Mint irigylém hajfürtidet,
Hogy csókolták homlokod,
Ugy el voltam ragadtatva
Szivem ah úgy dobogott!

Le akartam ott borúlni
S megvallani szerelmem,
De egy fájdalmas gondolat
Járt keresztül eszemen — — —

Mert hisz téged hőn imádott
Szerelmem már nem szabad! —
Ah bár csak én nyugodhatnám
Ama kis kereszt alatt.

(Pest, 1873. május 17.)

SZLÁVY ANTAL.

A tengerész küzdelme.

— Beszély franeziából. —

(Folytatás.)

S valóban a legégetőbb percz következett, mert az ajtó befeszittetett. Amint Carfor a szobába lépett, a két utolsó menekvőnek fejök látszott csak a szobából.

— Messétek el a kötelet, rivalá Carfor. Messétek hamar! A marq — s e pillanatban pisztolydurranás hallatszott s Carfor sziven találva lerogyott. Marcof lött reá, s még pisztolyát is hozzá vágá s nyilsebesen leereszkedett. Boishardy már nem érhette el a földet a kötél segedelmével, mert lemetszetett. Azonban jelentékeny sérülés nélkül az őt váró marquis karjaiba esett. — Előre, kövessetek, parancsolá Boishardy.

— Hol van Keinec? kérdé Marcof.

— Mint kém, előre szaladt. Jegyzé meg Jocelyn.

— Csend! ütközés van! Hallgatást inte Boishardy.

Keinec visszarohant.

— Chonan most támadja meg a kaput, miattunk aggódásban van.

— Igy megvagyunk mentve! mond Marcof. Előre! siessünk, csak addig tartsa magát, mig oda érünk.

Szerencsésen a harcz szinhelyére értak. A csekélyebb számu royalisták orozva támadták meg a forradalmistákat, kik álmukból alig tudtak felocsúdni. Az összeütközés véres volt. A városból segitség érkezvén, Chonan visszahuzódást rendelt, s pillanatban látja a szökevényeket feléje közelegni. Ujult erővel az ellenségre rohant, hogy utat nyithasson. A zavar és veszély tetőpontra hágott. Mintegy kétszáznyi segitség nyomult előre a forradalmi sereg javára. Marcof Chonanhoz érkezett és azonnali visszavonulást javasolt. Mi meg is történt. Azonban ez intézkedés ösztönt és bátorságot ada az ellenpártnak. De komolyan összeütközni sem lehetett tanácsos, mivel majd tizszerte annyian voltak az ellenpártiak.

Chonan sebet kapott, s harczképtelen lőn, helyette a vezényletet Marcof vette át a visszavonulásnáli fedéshez. Keinec mellette harczolt; már jó messzire visszavonultak, egyszerre Keinec elszédül s arczát a vér elboritja, fején tátongó sebet kapott. Marcof felkarolá és futott vele. A harcz megszünt. A forradalmi tiszt nem merte üldözni a royalistákat.

Azon időben, midőn Marcof Sz.-Etienneben szegény Keinecját élettelen egy szélső házba lefektetó, ugyanakkor Carfort hozák nagy pompával a faluban leendő eltakaritás végett.

Marcof czélja teljesült, testvérét megmentette. Keinec czélja is teljesült, mert Avonnet szabaditá ki. Avonne, Marcof és Jahoua név hangzásával adá ki lelkét, a megmentéséről szó sem lehetett.

Néhány nap mulva Marcof kisérőivel ujolag megszállá Luggerját, melynek fedélzetén őt a hü Bervic és a személyzet örömrivalgva fogadá.

Keinec halála hirére mindnyájan megdöbbentek, de kivált Jahoua, ki Avonneval néhány nap óta a Luggeren tartózkodott.

A marquis Juliájával a hajón szinte találkozott. Az üdvözlés és öröm felviditá s kedélyesebbé tevé a szomorú társaságot.

Avonne Jahouával a hajó fedélzetén sétáltak ez estén.

— Avonne! mond Jahoua karjával őt átölelő, Keinec megbékülve halt meg, mint mind a kettőnk jó barátja. Az ő szelleme áldástadólag tekint az égből ránk. S habár mindenünk elveszett is, szivünk s szerelmünk kárpótolandja. A békesség vissza fog térni hazánkban, s mi anyagilag is szerencsések leendünk.

Avonne nem szólt, de tekintetében a legszebb feleletet nyeré Jahoua, kinek keblére dőlt. Majd hirtelen felrántá fejecskéjét, atyjára gondolt, kit már soha sem láthat.

Egyszerre lárma keletkezett, majd lövések hallatszottak.

A forradalmisták megrohanni készültek Marcof Luggerját.

A kapitány és testvére a fedélzeten termettek. Marcof mosolyogva osztá parancsait.

Néhány másodpercz, és a hajó az öbölt elhagyá, de bucsuzóul ágyuival lövetett a partra, hol a forradalmiak soraiban váratlan rombolást tettek a golyók s dühkiáltással tölték be a levegőt.

XVII.

V é g e.

Évek lefolyása után térjünk még beszélyünk hőseihez vissza. A polgári háború megszünt s a franczia császári katonák gyüjték egymásra a harczi babért távol országokban.

Valamint mindenütt, ugy Bretagneban is a falvak hamvaikból feléledtek. Uj házak épittettek. Ronan Marquis és neje Julia általános szeretetben részesültek, boldogitották mindenkit egész táján Penmarknak. Az öreg Avon háza is felépült Jahoua szorgalma folytán, hogy kedves nejével Avonneval béke, egyetértés s a legnagyobb szeretetben élték napjaikat. Nem folyt el egy hét sem, hogy a marquis várában meg ne jelentek volna, hol a legnagyobb barátsággal fogadtattak mindenkor.

Marcof több év óta Luggerével a tengereken járt. Nyugtalan lelke itt talált élvezetet.

Messinából küldött egy levelet testvérjé-

Évszázadokon át hő őrei voltunk nyugatnak kelet vad árjai ellen, hogy háboritlan tanulhasson, kutathassa a természet titkait és erejét, melyek okszerüen felhasználva, kizsákmányolva, anyagi erejét növelik, és igy lételét biztositják.

Csak tartozásodat rovod le most nyugat, midőn tudományodat kitárva, alkalmat nyujtasz nekünk is tanulni, védelmi szerepünk megszüntével. Változott a helyzet, s ezzel mi is. Nincs okunk többé félni kelet nyers tömegétől, de igen nyugat szellemi tulszárnyalásától! Amint hős őseink ott voltak a gáton, úgy kötelességünk nekünk most helytállni! És valóban hizelgés nélkül elmondhatjuk, hogy nincs nemzet, mely oly rövid idő alatt, aránylag ily óriási haladást mutathatna fel, mint mi, magyarok! Nincs ebben különben semmi önámitás, mert a művelt nyugat évszázadokon át fáradsággal szerzett tudományát ugyanannyi évtizeden iparkodtunk elsajátitani, megértve a jelenkor előre törekvő szellemét.

Semmiből nem lesz semmi!

És mivel a műveletlen ember a tanulás és tudományosság hasznát be nem látja, ennek terjesztése ismét csak tanult és tudományos emberek befolyásától függ, mint a melegitő, világitó nap éltető sugarainak hatásától a szerves világ életképessége. E tények igazságától áthatva el nem mulaszthatom ezuttal méltóságos Hertelendy Kálmán Zalam. főispánjának, nemkülönben Nucsecz József főtanfelügyelő, Belus József polgármester, Svastics Benő m. főjegyző, Kottek Nándor fögymnasiumi igazgató és iskolaszéki tag Berzay Elek kegyesrendi házfőnök, Kovács János szolgabiró és Blau Pál tb. szolgabiró uraknak iskolalátogatásuk alkalmából a tanügy iránt fenkelt érdekeltségüket nyilvánosan megköszönni s szivből azt kivánni, hogy a magyarok Istene igen igen sok ily buzgó férfiut adjon a hazának, mert csak ily, szellemük és állásuknál fogva kitűnő és nagy tekintélyü férfiak vannak arra hivatva, hogy nemzetünknek zömében is testté érleljék nagy Széchenyink ezen igéit: „Magyarország nem volt, hanem lesz"!

ROSENBLÜH LAJOS.
községi néptanitó.

Keszthely, május hó 1873.

A „Keszthelyi Női-Dalkör", mely ezelőtt pár hóval alakult, folyó hó 24 én tartá — férfikar közreműködésével első dalestélyét, melyről mielőtt szólnánk, vessünk annak német műsorozatára egy futó pillanatot.

Ha a műsorozatot végig nézzük, csodálkozásunkat kell kifejezni — de többek előtt megütközést is szült az, hogy e fiatal dalkör első fellépése alkalmával azon hazának, melyben született, gyermek és ifjukorát eltöltötte, s maig is földét tapossa, nyelvét a műsorozatból majdnem egészen mellőzte s azt nagyobbrészt német darabokkal tölté ki.

Tekintsünk a szomszéd Bécs, vagy bármely más idegen városba, s tegyünk kérdést, vajjon az e helyeken létező, a benszülöttekből álló ilyféle dalkörök, vagy egyletek műsorozatában fordul-e elő csak egyetlen oly darab is, mely hazánk nyelvén, t. i. magyarul volna irva? Lehetetlen mással, mint nemmel felelni. Tehát egyedül mi szégyeneljük magunkat, mi vessük meg s küszöböljük ki ily nyilvános előadások alkalmával nyelvünket s cseréljük azt fel idegen nyelvvel? Ha ezt tesszük, akkor nem vagyunk érdemesek a szép magyar névre.

Nem tudjuk, s nem is akarjuk vitatni, kinek inditványa volt az, hogy német darabok tanitassanak, de hiszszük, hogy valamint a dalkör választmánya, ugy a működő urhölgyek is — kiknek része tiszta magyar ajku, jövőre nagyobb gonddal fogják anyanyelvünket pártolni.

Térjünk most már a terembe. Az „Amazon" szálloda nagyterme zsufolásig megtelt, s azt a jelenlevő hölgyek egész virágos-kertté varázsolták. Oly virágos-kertet képezett ugyanis a terem, amelyben mindenki kedve szerint választhatna — ha a viszonválasz t. i. megtörténnék.

8 órakor jel adatott a kezdésre, s ekkor az e czélra készitett állványon a működők megjelentek.

Keszthely szépeit láttuk itt, kiket az egyszerű fehér ruha, a rózsaszin és kék jelvény — mely őket hangszerint megkülönbözteté — még szebbekké tett.

Az éneket az összes kar kezdé meg, s a siker, melyet a kar felmutatott, annál is inkább felülmulá várakozásunkat, miután hallottuk, hogy a működők legnagyobb része egyetlen hangjegyet sem ismer, s a karmester — kinek főteendője lenne a hangjegyeket betanitani, ezt mellőzi, holott jól tudhatná, hogy gyümölcsöt csakis akkor lehet szedni, ha a mag elvetve, s a kikelt vadoncz nemesitve van.

A 2-ik darabnál hiányzott az összhangzat, mi egyedül annak tulajdonitható, hogy előadók a hangjegy ismeretre nem tanittattak.

A zongora játékok — bár a zongora igen elvolt hangolva — s a szavalat igen jól sikerültek.

A dal végeztével virradtig tartó tánez következett. Nem találjuk helyén azt, hogy a dalestély zongorajáték-, szavalat- s más effélével legyen összekötve, valamint azt sem, hogy a karmester a polgári dalárdát a férfi-kar beválasztásánál egészen mellőzte.

Az elsőt azért nem, mert ezáltal a dalestély szokott alakjából veszit, s ekkor a dalestély helyett hangverseny elnevezést jobban megérdemelne. A másodikat pedig annál is inkább nem helyeselhetjük, miután a dalkör és dalárda közti szorosabb viszonyt ismerjük. Nincs ugyan kifogásunk a közreműködött urak ellen, de tudjuk, hogy a dalegyletnél, amely már 4 év óta fennáll, tagjai a hangjegy ismeretre annak derék, s ügyes karmestere által tanittatnak, szintén találkoztak volna oly egyének, kik szivesen közreműködtek volna. Felkérjük a női-dalkör karmesterét, hogy a két dalárda közti kölcsönös egyetértés tekintetéből, jövőre a férfiu dalárdát ne mellőzze, inkább a közreműködésre felkérje; ezt nemcsak az illem, hanem azon minden szép és jóért nemesülő eszme megvalósitása is parancsolja, mely a két rokonérzelmű dalárdát egymással összefüzi. Ha pedig a karmester ezt nem teszi, ugy maga ád alkalmat ama szerencsétlen surlódásnak, mely nem a dalegyletet, hanem az ifju női-dalkört — melynek tagjai közt az már — mint e sorok irója hallotta — ugyis kiütött, tenné, fektetné sirba.

—t—.

Hirek.

— **Jelentés.** Nucsecz József, Zalamegye első-tanfelügyelője jelenti, hogy május hó 31-én Zala-Egerszegen másod-tanfelügyelő urtól az ügykezeléshez szükséges iratokat átvette, és hivatalos működését junius hó 1-én Nagy-Kanizsán már megkezdette. Lakása és irodája „Pesti utczá"-ban, 89. szám alatti házban van.

— ***Tanügy.*** A nagy-kanizsai ev. elemi iskolában a nyilvános próbatét f. hó 3-án több tanügybarát jelenlétében tartatott meg. — A tanulók nem kellő bátorsággal ugyan, de mind amellett dicséretesen feleltek. Üdvözöljük t. Szilvágyi Gyula lelkész és tanitó ur bemutatott szakképzettségét és buzgalmát!

— *Csekély jótett is lehet nagybecsü.* Kinek szive ne telnék el örömmel, midőn látja, hogy korunknak az anyagi érdekeket lázas önhaszonlesésesel hajhászó szellemét a gyermekek kezdik megszégyeniteni. Ez történt nem rég Zala-Egerszegen. Ugyanis Háry Piroska, Kisfaludy Rózsa, Huber Róza, Donászy Imre, Huber Gyula és Tahy Elemér dicséretes buzgalommal adtak elő egy kis szindarabot, melynek jövedelmét (2 frtot) elöleges — minden befolyás nélkül tett — közös elhatározásuk szerint a helybeli kórház javára ajánlották fel. A dolog magában véve bár igénytelennek látszik: mégis mint a gyermeki önzetlenség szép példája, megérdemli, hogy e lapok tisztelt közönségének tudomására jusson. Nevelje Isten az ártatlan gyermeki szivekben a felebaráti szeretet ébredő csiráit a jótékonyság bőgyümölcsü fájává! O.

— ***Báthor Géza*** s családjának szomoru esetéről már többször emlékeztünk meg, részvéttel közöljük most már a borzasztó eseményt egész részletében. Az Eszéken megjelenő „Drau" 39-ik száma Iukoy Jánostól hoz egy levelet, mely leirja a megrohanást és a kegyetlenségeket, melyeket szlavoniai rablók, közelebb rokonságán elkövettek. Fényes illustrátiójául szolgál ez nyomoruság s hazai közbiztosságnak. A levél minden sora borzalmasnál borzalmasb dolgokat foglal magában: Báthor Géza sógorom, ugymond levéliró, egy idő óta családjával a Jankovicsféle birtokon, Belinczén idéz, melyet bérben tart, május hó 2-án a ház ajtaját elfeledte bezárni a cseléd. A háziasszony, Szidónia nővérom, Viktória leánya, sógorom anyja és én ép az estelit végeztük, midőn 9 órakor egész csendben három szlavon pór nekünk szegzett fegyverekkel lépett az étterembe s pénzt követelt. Tudtul adók, hogy bántalmazás nélkül is hajlandók vagyunk a kivántat megadni; hanem ők azért tovább fenyegetőztek és megkötték kezeinket. A megjegyzésre, hogy ez elővigyázat fölösleges, egyik rabló ugy mellen csapott fegyverével, hogy majd egészen elállott lélegzetem. A hölgyeket is lökdösték, ütlegelték, és minden kitelhető módon bántalmazták. Mikor a haramiák egyike jó mindent összerakott, akkor ismét egy másik szobába szállitának és követelték, hogy mindent felnyitogassunk, melynek megtörténte után pénzt, ékszereket stb. eldugtak. A cselédség már megkötözve volt a konyhában, hol ismét követelték, hogy minden rejtett holmit előadjunk, mert különben meggyilkolnak. Ez egyébiránt el is volt határozva, csakis a köztük levő kiszolgált katonának köszönhetjük, hogy a haramiák az első perczekben mindjárt meg nem gyilkoltak. A motozás végbemente után a gazok legnagyobbja, egy nérihórgos paraszt fölgyürközve neki rohant nővéremnek és kinozni kezdé, igy gondolván, hogy még sok mindenhez hozzájuthat. Mily kinos volt nézni e szörnyü jelenetet, az le nem irható, én, ki igy is segiteni akartam, ujabb ütlegeket kaptam merészségemért. A rablók kis hugomat ugy a földhöz csapták, hogy azonnal elalélt. Erre némileg meglágyultak a kegyetlenek és az anyát odaengedték gyermekéhez és nővéremet megszüntek fojtogatni, megjegyezvén azonban, hogy a legkisebb zajra mindnyájunkat főbe lőnek. Később az előszobába parancsoltak, hol öten nővéremre s közben reánk is szegezték puskacsöveiket. És itt következett a legiszonyubb jelenet, mely alig két perczig tartott, a egész örökkévalóságnak látszott. Nővérem azt hitte, hogy végórája ütött, mikor egyszerre a rablók lebocsátották fegyverüket s sugdozni kezdtek. Ezután a szabadba kellett kimennünk, hogy pinczébe vezettessünk a nagyobb zaj kikerülése végett. A pinczébe érve a magas rabló, ki darab ideig a boros palaczkokkal volt elfoglalva, ismét nővéremhez lépett, föloldá a kötelékeket, hogy most már hátrakötözze kezeit, azután földhöz csapá, fojtogatá és mellére térdelt, nővérem végső sóhaját gondoltuk elszállni e rémitő kegyetlenségek alatt. Hanem ki képzelheti a rémületet, midőn gyámoltalanságunkat láttuk és észrevettük, hogy a rabló gyertyát gyujt és az égő kanóczczal nővérem szemét kezdé perzselni. Kis unokahugom látva ez ijesztő dolgot, odafutott nővéremhez és ezáltal eloltá a gyertyát, melyet a rabló ismét meggyujtott és most már haját és homlokát kezdé perzselni a szerencsétlennek. Iszonyu kinzás, melyhez nincs toll, mely leirja! — A kis leányka ismét anyjára veté magát, mire ő is ütlegeltetett s én, ki védelmezni akartam, erős csapásokkal lakoltam. Végre a vezér elővevő övéből revolverét s homlokára tevé már ugyis halálra gyötrött nővéremnek, és ismét pénzt követelt. Hosszu tanácskozás után azt parancsolta, hogy keljen föl, de a teljesen ellankadt szegény nő csak mások segélyével volt képes ismét lábra állni. Ekkor kezeit is föloldozták, sógorom öreganyját borral is kinálták, sőt italt ajánltak nővéremnek is. Ez éjjel tizenkét óra után történt. A hölgyek kulcsolt kezekkel köszönték a kinzás megszüntetését, mire a magas rabló naivul megjegyzé, hogy bocsássa meg nővérem az udvariatlanságot melyet irányában elkövettek. Csakhamar ránk zárták a pinczeajtókat és elhagytak; magukkal vitték egyik szolgánkat, kinek meghagyták, hogy csak pár óra mulva bocsássanak ki. A haramiák körülbelől 4000 frt árut raboltak pénzben és egyebekben. Különös előszeretetet mutattak a magyar öltözetek iránt, melyeket ugyancsak megdézsmálták. A rablófőnökön mindig egy magyaros nőfelöltő libegett a rémséges műtét alatt.

— *Marczaliból* irják: e kis városban, melyet több módos, vállalkozó, erélyes kereskedő lakja, mégsem találkozik *egy kalmár sem*, ki csak a legcsekélyebb mérvben is részesült volna a tőzsde szédelgésben, igy tehát Marczali tökéletesen mentes ily veszteségtől. Dicséretökre válik szolid eljárása az ott való kereskedelmi világnak!

— *A vetésekben* igen sok kárt tesznek a mezei egerek, itt-ott egész táblákat megsemmisitettek már.

---

hoz, melyben irá, hogy hazájába visszatér s hajóját leszereli s csendben kivánja életét tölteni.

A marquis s környezői örömmel vették e hirt. Az agg Jocelyn mindennap elballagott a kikötőbe, de hasztalan. Egy éjjel három lövést hallának egymásután. Ez jel volt, miszerint a Lugger szerencsésen megérkezett a kikötőbe. Az egész vár talpra állt. A marquis lóra ült, s egypár cselédje kiséretében Penmarkba lovagolt szeretett testvérét fogadni.

Másnap reggel látjuk mi a boldog családi kört az általunk már jól ismert könyvtárszobában együtt. Avonne férjével sem hiányzott közülök, hová a szenvedés együttes átélése erősen lánczolá őket.

A marquis ősz volt ugyan, de azért tekintélyes arczkifejezése benső megelégedettséget mutatott. Julia még mindig szép és érdekes teremtés volt. Avonne kedves és habár egyszerü parasztleányként neveltetett fel, arczbőre finom fehérségü és bájoló volt, mig Marcofot alig lehetett megismerni részint az idők sulya, részint a szél és vihar megviselék.

Reggelizés közben Marcof elkezdé beszélni, miszerint Messinában való tartózkodása alatt esetlegesen egy oly történet nyomába jött, mely mindnyájokat közelebbről érdekli, s eddig titok leple alá volt burkolva.

A beszélyünkben ismeretes gróf és lovagot emlitő, kik magukat Mária Augusztina testvéreinek adák ki. Sejtették ugyan, hogy nem igazi testvérek, de Marcof semmi szin alatt sem tudta meg a valót.

Marcof azon szegény asszonyt, kit Calabriában a rablók közül megmentett és egy messinai magánytébolydába adott volt, véletlenül megismeré, utána kérdezősködött s egy ottani orvos nejének találá fel. Amit egykor Marcofnak nem tudott elmondani a szegény nő, most elmondá anélkül, hogy tudta volna, miszerint Marcof testvérje legelső férjének Ronan Marquisnak. Mária Augusztina mind a két fivére elhagyá Francziaországot s Olaszországba költöztek, hol több éven át éltek, honnan viszszakartak térni hazájokba, Mária fivéreknek azon szerencsétlen ötletük jött, hogy előbb a calabriai hegyeket tanulmányozva keresztül utazták. Itt a rablók megtámadták s ama két megölt ifju, kiket Marcof látott is, testvérjei valának. Őt magát pedig a nemes kapitány menté meg.

Idősb testvérének szokásában volt, mindent, mi velök s családi ügyeiket érdeklé, rendesen naplóba vezetni. E napló levelei s papirjaival együtt egy kis szekrénybe levén, a rablók kezébe került. Ezen papirok nyomán éltek Diego és Ráfael, mint fivérei Francziaországban, midőn rablóbandájuktól elváltak. Könnyü volt nekik Ronan Marquisval kötekedni, mivel igazi testvéreit első nejének sohsem ismeré.

— Sejtettem, hogy játéktárgya vagyok e két nyomorult csalónak . . . És Mária Augusztina? tevé hozzá egy tekintetet vetve Juliára.

— Mária Augusztina megbánta hibás lépését s megbiza engem, hogy bocsánatodat nyerjem ki részére, midőn megmondám neki, hogy testvéred vagyok. Kiállott szenvedései s szerencsétlenségei, ugy előkelő családja iránti tekintetből a pápától engedélyt nyert a férjhez menetelre, s kezét nyujtá a mostani férjének.

— De azon asszony, ki magát, mint hallám, Mária Augusztinának adá ki, Hermózának is nevezték, ő volt? kérdé a marquis.

— Az egy nápolyi nő volt, ki kábitó szépség s rendkivüli hasonlatossággal birt Mária Augusztinához. Életét e két csalóhoz kötötte s ezek szeszélye szerint kelle működnie. Mint Mária Augusztina lépett fel mindenütt.

— S mi lett belőle?

— Áldozatja lón ő is a pillanatnak, s ide Carfor hurczolta.

Komoly csendesség állt be.

— Fülöp, mond végre Marcof, egy idegent is hoztam magammal, ha megengeded bevezetem.

A marquis feszülten nézett testvérére. Ez az ajtóhoz lép, mosolyogva eltávozik s néhány percz mulva egy fátyolozott nővel tér vissza.

— Kedves testvérem, szólt Marcof ünnepélyesen. E kegyenczemnek fogadást tettem, ismerem nemes szivedet, s tudom, hogy igéretemet nem fogod megsemmisiteni.

E perczben felemelé a hölgy fátyolát s a marquis lábaihoz borult, megragadva annak kezét.

— Bocsánat, bocsánat! zokogá hozzá.

A marquis egy perczig néma lett a meglepetésben.

— Mária Augusztina! te vagy?

— Igen, ki ez utazást csupán azért tevé, hogy tőled bocsánatot kérjen, mivel megbántott, megsértett s e vád örökké, szünetlenül gyötré, kinzá. . . .

— Kelj fel, kelj fel oh asszony. Legyen feledve minden, mi közöttünk történt. Isten mindnyájunknak megbocsát, mert hibáinkért keserűen l[illegible]hődénk, szenvedénk!

(Vége.)

Nagy emberek életéből.

Cervantes Mihály, a „Don Quixotte" regény ünnepelt költője, hosszu ideig kórházban feküdt, s az országuton éhen veszett el.

Plautus, — a hires római vigjátékiró, kitől még mostan is birunk 80 gyönyörü tréfás vigjátékot, egy péknél szárazmalmot hajtott, hogy mindennapi kenyerét megkereshesse. Ez a jeles Marcus Accius Plautus.

Tasso, — a „Megszabaditott Jeruzsálem" halhatatlan irója, oly szegény volt, hogy ruházat hiányában hónapokig ki nem mehetett a szabad légre és azelőtt való nap halt meg, midőn VIII. Clemens pápa elhatározta, hogy szobra a Capitoliumban nyilvánosan megkoronáztassék.

Butler Sámuel, — a „Hudibrásás" vig hősköltemény szerzője, mig olvasói művein kaczagtak, addig ő egyetlen falat kenyér hiányában halt meg.

Camoens, — a „Luziade" lelkesült dalnoka, ki költeményeit saját élete veszélyeztetésével, uszva, s a csomagot kezében a viz fölött tartva, mentette meg egy hajótöréskor a késő századok számára — idegen világrészben, mindenkitől elhagyatva, kórházban halt meg.

Dante Aleghiéri. — Olaszország legnagyobb költője és büszkesége, a „Divina Comedia" halhatatlan megteremtője, szülővárosából száműzetet, s Ravennában egy kolostorban ingyen levessel táplálkozott.

Ostway Tamás, — Anglia ünnepelt szomorujátékirója, egy büzhödt kamarában, egy csomó nedves szalmán adta ki lelkét.

(Folyt. következik.)

— *Bokody Antal* szintársulata Pozsonyból Keszthelyre jő s már junius 10-én itt kezdi meg előadásait. A társulat a vidéki erők legjavából levén szervezve, Pozsonyban igen szép s dicséretes sikert arattak s igy Keszthelyváros közönsége szivesen üdvözli körében s megvagyunk győződve, hogy kitelhető mérvben pártolni is fogja.

— *A budapesti* kir. főügyész Sommer Pál kir. törvényszéki dijnokot a csáktornyai kir. ügyészséghez irnokká nevezte ki.

— *Kádas Rudolf,* kir. tanácsos és győrtankerületi főigazgató ur ő nagysága tegnap, junius 4-én a déli vonattal Keszthelyről Nagy-Kanizsára érkezett. Szivélyes „Isten hozott"-tal üdvözöljük!

—*A tavaszi vigalom,* mely f. hó 3-án „Város-erdő"-ben a főgymnasiumi ifjuság által tartatott, igen kedélyes és látogatott levén, alkalmunk volt nemcsak városunk-, de a vidék diszkoszorúját is látni. Ugy látszik, a természet is gyönyörködött e szép társaságban, mert egész délután a leggyönyörűbb napfény volt, melyt a bájos éj követett az ég csillagezreivel. Méltán megérdemli a rendezőség elismerésünket és köszönetünket. A táncvigalom éjféli 2 óra után ért véget.

— *Zala-Egerszegről* következő sorokat vettünk: A „Z.-S. Közlöny" ez évi 38-ik számában Baksán május 1-jéről keltezett, B. G. aláirással közzétett levél, melynek — igénytelen személyemre vonatkozólag, durva megtámadását válasz nélkül nem hagyhatom, reménylem, hogy tisztelt szerkesztő ur becses lapjában helyet ád ez önvédelmi pár soraimnak! Nem tudom, ki és mi lehet az bizonyos B. G. ur; de annyit igenis tudok, hogy rendkivüli éretlen gondolkozásának kell lenni, ha még annyi illemtudománya sincs, hogy arról, kit nem ismer, kivel soha és semmiféle ügyben nem érintkezett, minden józan és helyes alap nélkül igy nyilatkozik: „Miféle érdemek lehettek azok, melyekot a szabó műhelyben jobban lehet az utbiztosi állásra szerezni, mintsem a mérnöki foglalkozással." Vagy tán B. G. ur azzal ért egyet, miszerint az ember a bárónál kezdődik? Szegény gondolkozás! Aztán minő megörökitendő ohajtása van B. G. urnak, hogy vonja vissza főispán ur ő méltósága az én kinevezésemet! Hát annyira süllyed B. G. urnak szelleme. A t. B. G. czikkiró urnak röviden csak azt válaszolom: hogy olvasgasson egy kissé többet, hogy a mult század sötét ködéből kitisztulva, a társadalmi életről tisztább, művelt emberhez illő fogalma legyen. Ha a művelt Amerikában a köztársaságnak nem derogált egy iparost elnökül megválasztani, ha itt megyénkben nem derogált a tisztviselők sorában már több iparost felvenni, ugy t. B. G. urnak sem derogálhat az én kinevezésem, továbbá, ki milyen jó ruhát készit önnek, olyan jó utat késziteni mindenesetre képes leszek B. G. urnak! Gáspár Ferencz.

— *Következő* sorokat kaptunk: „Elmégysz a világkiállitásra, Bécsbe?" ‚Dehogy megyek, nem engedik financziáim! Drága ott az élet: egy darab hus 2 frt 50 kr., egy pohár sör 25 kr., egy db kenyér 12 kr., 1 szék elhasználására ha elszánod szegény fáradt magadat, jön egy szép kisasszony és a legcsábitóbb mosolyával mondja: ‚Kérek 10 krt, hogy kipihenni méltóztatott.' „Hm, ez mégis drága hely." Kanizsa nem szokott hátramaradni a nagy városoktól, ha arról van kérdés, mit teremthet a a szorgalom, de vigyázz te élénk kis város, a drágaságot is készülnek előidézni Benned, talán tudtod nélkül! Multkor korai gőzvonattal érkezvén, ott sétálgattam a piaczon. Jöttenek be a falusi asszonyok, élelmiszereiket lerakván a térre. Legott egy női nép neki rohana az áruknak, mintha csak raj lett volna, tetszéssel szemléltem e fürgeséget. Csak az tünt fel előttem, hogy e vásárlók korántsem hasonlitanak a hires, szép, csak Zalamegyében található csinos termetü, piros arczú szolgálókhoz, melyek hegyes kordován csizmáikkal tapossák a kanizsai járdát, kezükben hordván a nagy konyhakosarat, hanem ezen vásárlók oly ránczos, aszalt alakok voltak, milyeneket a bécsi Schillmannsplatzon látni, rikácsoló hangon kialkudák a sok csirkét, ludat sat. De nem ám, hogy konyhára vigyék, hanem ott helyben letelepedének vásárlásukkal, és árubabocsájták azokat. Most már nagy visszatetszésemre értém a a dolgot. Mert imo megérkezének a kis szakácsnék és a családanyák is, és persze dupla annyi áron megvásárlák az üzérkedő k o r y p l é á k t ó l a baromfiat, mint amennyiért ezt a falusi eladóktól megkaphatták volna. Egy szegény családanya, ki tehát vasárnap kis csirkével jól akarja tartani családját, amazok párját 50-, egész 60 krral drágábban fizeti, mint fizette volna, ha az ott való hatóság közegei nem engednék az üzérkedőknek meg a vásárlást addig, miglen a fogyasztók szükségletöket nem fedezték. — — Szomorú és fontos tény ez, vegye szemügyre a hatóság, fogyasztó családok érdekében, ugyis oly nyomók a kiadások, tüzzék ki délelőtti ½ 10 órát arra, hogy eddig másnak, mint a fogyasztónak, vásárolni nem szabad, azon üzérkedő bélyeges arczokat könnyen meglehet különböztetni a kis konyhaczicsáktól. Fizessük, meg drágán a külföldiek termékeinket és terményeinket, de nem mi magunk. Ajánlom ezt a tekintetes szerkesztő urnak, ugy a tek. kanizsai elöljáróságunk is figyelmébe. Y.

— *Rövid hirek.* A székely-udvarhelyi ref. collegium kétszázados emlékünnepélyét máj. 25-én tartották. — Az „Unio" keresk. bank tisztviselői közt csak egy magyar van. — Hugo Viktor legközelebb meglátogatja hazánkat. — Hatz, zágrábi polgármester, meghalt. — A postamester egylet Prágában ülésezik. — Versecen a fagy 1½ millió kárt okozott. — Vidats János, országgyülési képviselő neje, meghalt. — Az egri érsek, Bartakovics Béla, meghalt. — Saliács annyira látogatott, hogy előleges utánjárás nélkül nem lehet lakást kapni. — Az orosz czár Bécsbe érkezett. — Ribesco, oláh hospodár, meghalt. — A somlyai bor nagy hirnevet kapott a világkiállitáson. — Szacsalban (Marm.) egy öngyilkos leány sirját három rabló kiásta, és egyik karját babonából levágta, azt tartva, hogy igy egy gonosz tettök se jön napfényre. — A Miklósy által hirdetett 50 aranyas népszinmű pályázatra 11 db érkezett be. — Az oláh-apáti erdőcsősz egyetlen lövésre 3 farkast ejtett el. — Amerikában oly g é p- g y e r m e k e k e t állitanak elő, melyek sirásokkal a waggonokból messze kergetnek mindenkit, s igy tulajdonosuk kényelmesen utazhatik. — Mult héten Pesten 206 gyermek született, és 205 egyén meghalt! — Toldy Ferencz és Frankl Vilmos Olaszországba utaztak, levéltárak kutatása czéljából. — Ilg Auersperg a krajnai tanitó egylet tagjai közé lépett. — A „Debreczen" egyik vezérczikke Deák Ferenczet birálja és r o m n a k nevez. (Oquanta species, celebrum non habes!) — A dunamelléki községekben a lovak közt kiütött a takonykór.

Szerkesztői üzenet.

733. S. L. Sopron. Igen köszönjük a szives megemlékezést.

734. Szuper nyilt levelét Bobozban csak a nyilttérben közölhetjük.

735. R. Pozsony. A kivánt iveket külön küldöttük meg.

736. Dobronokra. Jövő számra maradt.

737. G. F. Zala-Egerszeg Igen sajnáljuk, hogy a [illegible] atok közt visszamaradt. Közöljük

738. A balatoni gőzhajózási czikket megkaptuk.

739. M. Budapest. Intézkedünk.

740. Sz. L. Galambok. Bocsánat, de csak rövidítve közölhetjük.

741. Budapest. Magánlevelet irunk.

742. Stridóra. Szinte

743. F. Csáktornya. Megfogjuk emliteni.

744. Szepetnekre. Az előfizetők lapjai nálunk rendesen postára adatnak, kérjük az utánnézést; talán rosszul olvastatnak.

Történeti naptár.

Junius 5. 1446. Hunyady János egyhangulag kormányzónak választatik. — 1848. Jellacsics magát báni hivatalba igtatja. — 1849. Kossuth diadalmas bevonulása Pestre. — 1861. az alsóház feliratí pártja 155 szavazattal 152 ellenében győzött. —

6. 1099. Jeruzsalem ostroma kezdetét vette. — 1792. I. Ferencz koronáztatása Pozsonyban. — 1809. győri csata, a francziákkal. — 1849. a magyar ministerium keresztes-hadat hirdet az oroszok ellen. — 1867. Bercsowszky pisztolylyal lő az orosz czárra, Párisban.

7. 356. Kr. e. Nagy Sándor születésnapja. — 1600. II. Rákóczy György halálozása. 1848. a magyar-szerb nép harcz kezdete.

8. 1794. Kosciusko megveretése. 1849. a szandárság behozatala. — 1867. Ferencz József Magyarország királyaul koronáztatik. —

9. 68. Nero keresztül szuratja magát. — 1707. az ónodi országgyülés az osztrák dynastiát trónvesztettnek nyilvánitja.

10. 1837. Kossuth vallatása, a kir. tábla előtt. — 1848. V. Ferdinand király Jellacsics bánt lázitónak nyilvánitja. — 1868. Mihály, szerb fejedelem, meggyilkoltaték.

11. 1672. Nagy Péter, czár, születésnapja. — 1848. véres katonai lázadas, Budapesten.

Érték- és váltófolyam junius 4.

5% metaliques 67.90; 5% nemz. kölcsön 72.25; 1860-ki álladalmi kölcsön 100.25; bankrészvények 960; hitelintézeti részvények 269. — London 110. —; magyar földtehermentési kötvény 77. —; temesvári földtehermentési kötvény 73. —; erdélyi földtehermentési kötvény 73.50; horvát-slavon földtehermentési kötvény —. —; ezüst 109.75; cs. kir. arany 5.28; Napoleond'or 8.82.

Felelős szerkesztő: **Báterfi Lajos.**

Nyilttér.*)

STEIN SAMU,

ékszer-árus, arany- és ezüst-műves,

PESTEN,

Király-utcza, 48-ik sz. Akáczfa-utcza szögletén.

Ajánlja mindenféle, ugymint saját készitett kész munkáját, egyszersmind vesz, cserél avult arany- és ezüstöt, elfogad minden javitást, ugymint kő- és érczmetszést, melyekkel legolcsóbb áron szolgáland. Kapható nála kitünő jóságu arany-, ezüst- és zsejzi-órák jótállás mellett.

Vidéki megrendelések és javitások leggyorsabban és olcsón számittatnak.

Mindenkinek különös figyelmébe ajánltatik

Dr. Forty-féle altalános

SEB-TAPASZ,

mely rendkivüli gyógyereje, elválasztó, érlelő és fájdalmat csillapitó hatása által leggyorsabb, legbiztosabb s egyszersmind gyökeres gyógyulást eszközöl különnemű bajokban. — Ily bajok a torokgyulladás, légcsőhurut, b ő r k é s-barnaság, hártyásgyik (Croup-angina) mindenemű megsértések, harapás, szurás, vágás vagy égés által támadható s e b e k, megforrázások, darázs- vagy méhszurások, kenek-fekélyek, zuzatok (contusiók) — meglepő gyors fájdalom csillapitással — rögzött daganatok, gümők, tályogok, pokolvar (carbunculus pustula maligna), megkeményedések, genyedések, vérkelések, minden mirigybetegségek, görvélyes fekélyek, fagydaganat, ujjféreg, körömméreg, vadhus, tagszivara, csontszú, kificzamitás és megrándulások, helyi csúz; továbbá a szülés folytáni lábfelfakadások és sebek, fájós fekélyzett vagy már genyes női mell. — Sok nő már csirában volt emlőráktól, — a különben elkerülhetlen életveszélyes sebészi műtétnek mellőzésével — egyedül ezen jeles sebtapasz használata által menekült meg.

Végre a testbe teljesen bemélyedt bármiuemű szálka, vagy darázs- és méhfulánkja csupán, ezen tapasznak rövid ideí használata folytán annyira előtünik, hogy aztán a testből közönségesen szabad kézzel, sebészi műtét és fájdalom nélkül könnyen kihuzható, mire a seb gyógyulása nemsokára bekövetkezik.

Ezen megbecsülhetlen gyógyszer, melynek jelessége leghitelesebb egyének számos a különös kivánatra bármikor felmutatható bizonyitványai által máris tegen a legtényesebben elismertetett — rendkivüli, a legkülönneműbb esetekben megpróbált hatásánál és feltünő sikerdús eredményeinél fogva, melyek használata által még elavult bajokban is eléretnek, jó megalapitott és elterjedett hirét kétségbevonhatlanná gazolja.

Egy csomag ára 50 kr., nagyobb csomag 1 frt, használati utasitással együtt, postán küldve 10 krral több. — Egy frtnyi csomagnál kisebb szállitmány nem teljesittetik.

Központi küldeményező raktár: **Pesten** Török József gyógyszerész urnál király-utcza 7-ik szám alatt.

Továbbá kaphatók: **Nagy-Kanizsán**: **WAJDITS JÓZSEF** urnál. **Pakson**: Malatinszky S. — **Pécsett**: Hipócz J. — **Sümegen**: Stamborszky. — **Sz.-Fehérvárott**: Braun J. — **Szombathelyen**: Pillich F. — **Veszprémben**: Ferenczy K. — **Zágrábban**: Mittbach Zs. **Sopronban**: Bock J.

A t. cz. gyógyszerész és kereskedő urak, kik raktárt elvállalni hajlandók lennének, felszólittatnak, miszerint e részbeni ajánlataikat ezen gyógyszer készitőjéhez **FORTY LÁSZLÓHOZ** czimezve, Budára, (Ráczváros, főutcza, 590. szám) beküldeni szíveskedjenek, ki megrendeléseket is pontosan teljesit.

Vidéki bérmentes levelek általi megrendelések az árunak készpénzbeni beküldése, vagy postai utalvány vagy utánvét mellett tüstént és legpontosabban teljesittetnek.

*) E rovat alatt közlöttekért felelősséget nem vállal a Szerk.

H I R D E T É S E K:

Esedékes szelvények dijtalanul váltatnak be.

A soproni leszámitoló-bank és nyugoti magyar jelzálog hitel-bank FIOKTELEPE

NAGY-KANIZSÁN.

Mindennemű állam és hitelpapirok, állami elsőbbségi és földtehermentesitési kötvények — arany s ezüst pénzeket vesz és elad.

Pénzek folyó számlára és betéti könyvecskékre 6% kamatra fogadtatnak el.

Kölcsönök házakra, földekre s más ingatlan javakra a legkedvezőbb feltételek mellett adatnak.

Pénztári utalványok bocsáttatnak ki, melyek már a kiállitás utáni naptól 6% kamatoznak.

Tőzsdei megbizások a legjobb és legolcsóbb feltételek alatt teljesittetnek.

Esedékes szelvények dijtalanul váltatnak be

Eddig felül nem mult.

Cs. kir. kizár. szab.

valódi tisztázott

(907—18)

HALMÁJZSIR-OLAJ

Maager Vilmostól Bécsben.

A legelső rangu orvosoktól lön megvizsgálva, ajánlva és rendelve, mint a legtisztább, legjobb- és természeti hatással biró gyógyszer **mell- és tüdőbetegségek** ellen, görvély-, bőrkütegek-, mirigybetegségek-, testelgyengülések stb. ellen, melynek eredménye elismerésben részesül.

Üvegje 1 frtjával, ugy nálam, gyári raktáramban; **Bécs, Bäckerstrasse Nr. 12**, mint a birodalom legnevezetesebb gyógyszertáraiban és füszerkereskedéseiben valódi minőségben kapható; és többek közt a következő czégeknél:

Nagy-Kanizsán: Belus József gyógysz., Rosenfeld & Rosenberg Ferencz kereskedőknél; **Warasdon**: Halter Sándor tudor, Lellisz Ede lovaggyógysz.; **Szent-Györgyön**: Fibic A. C. gyógyszerésznél; **Zala-Egerszegen**: Isoó Ferencz gyógyszerésznél. A czimek német nyelven kéretnek.

Ausserordentlich vortheilhafte

GLÜCKSOFFERTE.

Glück und Segen bei Cohn.

Grosse von Staate Hamburg garantirte Geld-Lotterie von über

2 Million 280000 Thaler.

Diese vortheilhafte Geld-Lotterie ist diesmal **wiederum durch Gewinne ganz bedeutend vermehrt,** sie enthält nur **67,000** Loose, und werden in wenigen Monaten in 7 Abtheilungen **folgende Gewinne sicher gewonnen,** nämlich: **ein neuer grosser Hauptgewinn** event. **120,000 Thaler,** speciel **Thlr. 80,000, 40,000, 30,000, 20,000, 16,000,** 2-mal **12,000, 10000,** 8-mal **8000,** 8-mal **6000,** 6-mal **4800,** 13-mal **4000,** 11-mal **3200,** 12-mal **2400,** 32-mal **2000,** 3-mal **1600,** 55-mal **1200,** 204-mal **800,** 3-mal **600,** 2-mal **480,** 412-mal **400,** 412-mal **200,** 10-mal **120,** 472-mal **80. 19800,**-mal **44,22380**-mal **40, 20, 8, 6, 4 & 2 Thaler.** Die **Gewinn-Ziehung** der ersten Abtheilung ist **amtlich** auf den

18-ten und 19-ten Juni d. J.

festgestellt. Es kostet hierzu

das ganze Originalloos nur 3.— Gld. Ö. W.
das halbe do. **nur 1½** Gld. Ö. W.
das viertel do. **nur —.80** Kr. Ö. W.

und sende ich diese **Original-Loose** mit **Regierungswappen** (nicht von den verbotenen Promessen oder Privat-Lotterien) gegen **frankirte** Einsendung des **Betrages** selbst nach den **entferntesten Gegenden** den geehrten Auftrag-Gebern **sofort** zu.

Die **amtliche Ziehungsliste** und

die Versendung der Gewinngelder

erfolgt **sofort nach der Ziehung** an jeden der Betheiligten **prompt und verschwiegen.**

Mein Geschäft ist bekanntlich *das Aelteste* und *Allerglücklichste,* indem *bei mir Betheilig...* schon die *grössten Hauptgewinne* von *Thaler* ...,000, 60,000, 50,000, 40,000, 25,000, 20000 sehr häufig **15,000, 12,000** 10,000 *Thaler* etc. etc., *und jüngst* in den *Monaten Nov.* u. *Dec. v. J.* stattgehabten Zieh. *die Gesammt-Summe von über* 100,000 *Thaler* laut *amtlichen Gewinnlisten bei mir gewonnen haben.* (1069—1)

LAZ. SAMS. COHN, in Hamburg,
Haupt-Comptoir, Bank- und Wechselgeschäft.

Pályázati hirdetmény.

A nagy-kanizsai községi iskolaszék a felső népiskolánál megürült tanári állásra, mely 800 ft évi fizetéssel van egybekötve, pályázatot nyit.

Felhivatnak tehát mindazok, kik ezen állásra pályázni óhajtanak, hogy kellőleg felszerelt folyamodványaikat folyó 1873. junius hó 15-ig az alulirt iskolaszéki elnökhöz beküldjék.

Kelt Nagy-Kanizsán, május 31-én 1873.

Darás Zsigmond,
elnök.

(1068—1)

Ingyen,
s a levélbeli kívánatra
még bérmentve is!
kémlészettel megküldetik mindenkinek
leggyönyörübb női ruhakelmék
nagy választású mintagyüjteményével
HAMBURGER ADOLF
divatárukereskedésében
PEST, uri-utcza
1-ső szám.

Hiradás.

Nagyméltóságu gróf Festetics György ur ő excellentiája vasvári uradalmi tisztsége részéről közhirré tétetik, miszerint az uradalomban

75 db tiszta vér peplnier tenyész kos

meghatározott áron 10—50 frtig darabonkint eladásra van felállitva.

A kosok naponkint megtekinthetők.

A venni szándékozók magukat alulirottnál Vasváron jelenteni szíveskedjenek. Legközelebbi vasuti állomás Molnári.

Vasvár, május hó 29-én 1873.

(1067—2) **Győry Mihály,**
urad. számtartó.

Dr. Feltrini jegyzete

egy már túlhaladt szúpfog romlásának gyógyulása felett a Dr. POPP J. G. cs. k. udvari fogorvos anatherin szájvizéről, — Bécs, Bogner-utcza, 2-dik szám.

Velencze, 8-ik márczius 1872.

A verdi-féle fogpor, mint ismerve egész Olaszhonban, nagy szerepet játszott, azonban az ujabb időben a fogszerek a bécsi hiresebb orvosoktól neki nagy kárt okozott.

En a Ricotta di St Paolo grófnő fogfájdalmát emlitettem, a melyet a diagnosi fogorvos, mint szúpfogromlásnak nevezett és a mely ellen minden féle fogviz és fogszer sikertelen használtatott.

A grófnő házi orvosává tétettem, mint ki a bécsi főiskolából jöttem, és a találó barát a Popp-féle anatherin szájvizről az első orvosoktól a főiskolában, ugyszinte Oppolzer tudor-tanártól beteg ágya mellett hallottam, hogy az előnye a Popp-féle anatherin szájviznek ezen kellemetlenség elejét veszi. — A Serravallo-féle gyógyházból Triestből lőn először hozatva és négy heti használat után eredménye mindnyájunkat meglepé.

A szúpfogromlásnál — a mely ugymond — a kellemetlenségig szagzott — legcsekélyebb se maradt.

A grófnő részemre elismerését fejezé, ugy én, mint egy sikeres és üdvös szer a Popp-féle anatherin szájvizet, a legtisztábbban ajánlom.

Ezt tiszteletem jeléül Popp J. G. cs. k. udvari fogorvos urnak pályatársától

Dr. FELTRINI.

Kaphatók: Nagy-Kanizsán: Belus József gyógyszer., Rosenberg Rosenfeld, Wellisch, J. és Fesselhoffer J. kereskedésében. — Pápán Tschepen J., Keszthelyen: Pfisterer gyógyszerész, Singer M. Weiss A. Zala-Egerszegen: Isóó F. gyógyszerész. Kaproncán: Werli gyógyszerész. Varasdon: Halter gyógyszerész. Sümegen: Dorner Kajet. Szombathelyen: Pillich Ferencz és Rudolf gyógyszer. Határőrvidéki Sz.-Györgyön: Fible E. C. Veszprémben: Mayr Tusskau, ngy Gutbard Tivadar és fiainál. — Székesfehérvárott: Legmann A. Braun J. gyógysz. Lovas-Berényben: Halsler gyógysz. Kalocsán: Horváth K. gyógyszerész. Kecskeméten: Milhofer és Machleid gyógysz. Pakson: Florián J. gyógysz. Körmenden: Horváth J. Somsenrend gyógysz. Kaposvárott: Kohn J., Bögl, Belus és Schröder gyógysz. Szegszárd: Brabany gyógysz. — Bonyhádon: Kratnolla J. Szigetvárott: Harwarth, Salamon gyógysz. — Kaján: Michitsch St. és Hersfeld fiai, ugy Herzog Ignácznál. — Pécsett: Zsolnay W. és E. Zách, Sipőkh gyógysz. Károdon: Zadubánszky gyógysz. Marczaliban: Kiss gyógysz. — Tolnában: Graff gyógysz. — Dunaföldvárott Lukács gyógysz. — Szent-Györgyön: Nöthig. — Alsó-Lendván, ...as gyógysz. — Rohonczon: Simon gyógyszerész uraknál.

A maga nemében egész Europában
a legnagyobb, több oldalról rendjelek- s 12 éremmel kitüntetett

FOGL E.-féle

első cs. kir. udvari fehérmüek gyára

Bécsben,

Raktár: 25 Mariahilf. Hauptstrasse 25,

mely szoros értelemben vett szállárdsága a minden darabon számokban látható árak, a gyártmányainak roppant mérvű előállitása által már annyira vitte, hogy a nagybani kivitelt, valamint a kisebb részletekbeni eladást illetőleg semmiféle kérkedő kereskedő által elérhetőt, szerfelül teljes jótállás mellett rendkivülileg olcsó a legjobb minőségü árucikkeket nyujt a biztosi... cs. vevőinek.

Levélbeli kivánatra a megrendelések egész Magyarországra gyorsan és pontosan eszközöltetnek, s a nem testhez illő darabok visszavétetnek.

Angol **chiffon-ingek** gallérral v. anélkül, szebbek, mint a vászon ingek (levélbeli megrendeléseknél a nyak körnnyületmértékem ... denkor megkivántatik), dbja 1 frt 80 kr., 2, 2.50, 3—3.50, a legolcsóbb a leggyakorlatiabbak.

Hamburgi vászon férfiingek, (a nyakmérték megkivántatik) 2. 3, 4, 5, 6 frt a legjobbak.

Gallérok, legujabb mintával tuczat ára 2. 3—4 frt (nyakm. megkivántatik).

Férfi nyakravalók vagy salon nyakkötők dbja 75 kr. 1, 2, 3 frtig a legujabb.

Férfi lábravalók 1 fr., 1.50, 2, 2.50, 3 frt, lovagszabás, franczia vagy magyar mintára.

Gyapot egészségi ujjasok (J...), 2, 3, 4 frt, selyemből 6—7 frt, ködmönös vagy szövött lábravalók 2, 3—4 frt (véd a köszvény ellen.)

Női vászon-ingek, simák 1.50—2 frt, finom hurokvarrással 2.50 kr., valamint szájasi forma, uj minta, himzéssel 3., 3.50 4—5 frt, ugyszinte legfinomabb rumburgi vásznaingek himzéssel és csipkével 6, 8—10 frt.

Női vagy éjjeli ingek hosszu ujjal 3.50 kr., himzettel 6—7 frtig.

Női lábravalók, vászon perkál, vagy barchetből 2., 2.50—3 frtig, himzéssel.

Női pongyola vagy áll corsettek legfinomabb chirtingből 2., 2.50, franczia batisztból himzéssel 3., 3.50, ...

Női alsó szoknyák perkálból v. v. finom barchetból 4 frt, himzett ... téttel 5, 6—8 frtig, uszálylyal vagy díszöltözethez.

Női harisnyák vagy férfi kapczák, tuczatja 5, 6, 8—10 frtig a legfinomabbak.

Női füzők, füzőre (a derék környületmértéke megkivántatik) 3, 4, 5 frt.

1 tuczat **vászon zsebkendő** 1.50 2 frt, nagyobb s finomabbak 2.50, 3.50, 4, 5—8 frtig.

1 tuczat czérna batisztkendő 5, 7, 9—10 frtig a legfinomabbak.

Asztal- vagy törülközö-kendők tuczatja csak 5, 6, 7—9 frt, dam.

1 **asztalteriték vászonból 6 személyre** (1 abrosszal ahoz illő kendőkkel) 5, 6, 8—10 frt, 12 személyre megfelelő annyi.

30 rőf **vászon ágyneműre,** darabja 7, 8, 9—10 frtig

30 rőf fehéritett házi fonálvászon, s dupla czérnából fehéritetten 7.50 kr., 9.50, 10, 13—15 frtig igen ajánlható.

30 rőf ¾ széles **rumburgi vászon,** dbja 12, 13, 15—18 frt.

40—42 rőf kitűnő **takács-vászon** (finom ágyneműre vagy 12 női ingre) 14, 15, 18, 22—24 frt,

48 rőf **hajgal takácsvászon** 22. 25 30—35 frt kitünőleg szép.

50—54 rőf hasonlithatlan jóminőségü **rumburgi vagy hollandi vászon** (kézifonat s ¾ széles) 30, 35, 40, 50—60 frt.

LEVÉLBELI MEGRENDELÉSEK (bármely nyelven irva) a vidékről készpénz beküldése vagy utánvét és jótállás mellett gyorsan s pontosan eszközöltetnek.

A megrendelési levelek ekkép czimzendők:

E. FOGL, Wien, k. k. Hoflieferant,
(Mariahilferstrasse 25.)

50 frtig terjedő bevásárlásnál 1 himzett női garnitura ráadásul adatik.

A

valódi

cs. k. szab. legujabban ő Felsége által kiváltsággal kitüntetett, az orvosi kartól megvizsgált, a sikeresnek talált szerfélekèpen kipróbált titkos szer a patkányok, házi s mezei egerek, vakondok és svábok teljes kiirtására, (melyet sokfelé megpróbáltak hamisan utánozni s árulni,) hamisitlan minőségben

Nagy-Kanizsán

ROSENFELD ADOLF ur

kereskedésében, Pesten Schneider G. Lipót-utczai kereskedésében kapható. (996 .8

Egy nagy bádog 1 frt, kis bádog 80 kr.

Egyes bádog megrendelése is utánvétel mellett gyorsan teljesíttetik.

Ugyanott kapható szitrom-kenőcs egyedüli szer a fagyhólyagok és tyukszem ellen, egy tégely 60 kr.

Kivonat egy, naponta érkező hasonló dicsérő-levelekből:

Szíveskedjék nekem ismét 6 adagot az ön arcanumjából küldeni, mely magát itt fényesen igazolta.

Teljes tisztelettel,
Batthyányi grófné.

So eben erschienen die 33. Aufl des weltbekannten, lehrreichen Buches

Der persönliche Schutz

Rathgeber f. Männer jeden Alters von Laurentius In Umschlag versiegelt.

Tausenden ... Hilfe und Heilung (20jährige Erfahrung!) von

Schwäche-

zuständen des männl. Geschlechts, Nervenleiden etc. den Folgen zerrüttender Onanie und geschlechtlicher Excesse. — Durch jede Buchhandlung in Wien von Carl Pohan, Wollzeile 20. zu beziehen. Preis 2 fl. 30 kr. mit Postsendung 2 fl. 40 kr. — Vor den Nachahmungen und Auszügen meines Buches,— kleinen Sudelschriften, die unter den Titeln Jugendfreund, Selbsterhaltung und Aehnlichem, (angeblich in fabelhaft hohen Auflagen u. mit anderen plumpen Aufschneidereien) in den Zeitungen dreist und marktschreierisch angekündigt werden —, wird wohlmeinend gewarnt. Daher achte man darauf, die echte Ausgabe, die

Original-Ausgabe von Laurentius

zu bekommen, welche einen Octav-Band von 232 Seiten mit 60 anatom. Abbildungen in Stahlstich bildet und mit ... Namensstempel des Verfassers versiegelt ist.

Nota Bene. — Von meinem Buche liegen bereits 4 Uebersetzungen in fremden Sprachen vor (der dänischen, ... schwedischen, russischen und italienischen), — welche gleichfalls durch den Buchhandel zu beziehen sind. L. (1046—1)

Friedmann A. urnak Bécsben.

Az ön tehénfejő-gépe igen lényeges javitása az eddigi fejő készülékeknek, s azonkivül azon előnynyel bir, hogy a fejést gyorsabban és biztosabban végzi. — Ennek alkalmazása tehát minden termelő-intézetben előnyös használhatósága végett nem eléggé ajánlható.

Tisztelettel Hölbling J., C. gazd. tanár.

Gépnélkül *Géppel.*

Tehenek, örüljetek!

... révid idő előtt egy igen fontos munkaeszközt állitottak ..., melynek ... a ... részére raktárt

a cs. kir. osztrák birodalom részére raktárt

Laphatni. Ez az

amerikai szabad. tehénfejő gép.

A következő előnyök minden feleletet föltünnek:

1. E készülék használata ... minden emberi ügyességet, s az alkalmazás oly egyszerű, hogy azt még gyermek is végrehajthatja.

2. Az ... a tehénre ... hat, ... mig a kézzel való fejés ... nem ...

3. Ha a tehén beteges vagy tőgye dagadt, a gép nélkülözhetetlen, mert a kézzel való fejés ...

E készülék rendkivüli gyors elterjedése a gazdáknak és ... által — kik a gépet használják — kiállitott ... bizonyitékok már elég biztositékot nyujtanak az ... E gép a legfinomabb anyagból van készitve, ára pontos utasitással együtt 6 frt. 50 kr.

Kapható az egyedüli főraktárban

Friedmann A.-nál,

Bécs, Praterstrasse Nr. 26.

Óvás. Miután ezen gép jogositatlan egyénektől nem az ahhoz való nemtelen ércekből utánoztatik, olyércekből, melyek ártalmas a teheneknek, e végből a közönséget saját érdekéből figyelmeztetjük, hogy a valódi szabadalmazott amerikai fejő-gép tiszta ezüstből csupán az egyedüli főraktárban

Bécs, Praterstrasse Nro 26. kaphatók,

s azon kellemes helyzetben vagyok, hogy a nagy kelendőség folytán a gépek árát 6 frt 60 krról 5 forintra szállithatom alá.

NAGY-KANIZSA, 1878. junius 8-án. **46-ik szám.** Tizenkettedik évfolyam.

Előfizetési ár:
egész évre . . 8 frt.
fél évre . . . . 4 „
negyed évre . 2 „
Egy szám 10 kr.

Hirdetések jutányosan.
NYILTTERBEN
soronkint 10 krért vétetnek fel.

Zala-Somogyi Közlöny

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőhez, —
anyagi részét illető közlemények pedig a kiadóhoz bérmentve intézendők:
NAGY-KANIZSA
Wlassicsaaz.

Nagy-Kanizsa város helyhatóságának, nemkülönben
a „zalamegyei gazdasági egyesület", a zalamegyei általános tanitó-egylet, a szent-balázs-, kis-komáromi és sümegh-vidéki fióktanitó-egyletek, a „nagy kanizsai kereskedelmi s iparbank" ugy a „Zala-Somogy" gőzhajózási részvénytársulat

HIVATALOS ÉRTESITŐJE.

Hetenkint kétszer, vasárnap- s csütörtökön, megjelenő vegyes tartalmu lap.

ELŐFIZETÉSI FELHIVÁS
a
„ZALA-SOMOGYI KÖZLÖNY"
1873-ik évi II-ik félévi folyamára.

Midőn az első félévi folyam végéhez közeledünk, bizalommal kérjuk t. közönségünket, a második félévre szóló megrendeléseik mielőbbi szives eszközlésére, hogy a lap rendes küldésében fennakadás ne történjék.

Hangzatos szavakkal nem éltünk, jóakaró működésünk nyilt s a biggadtan gondolkozók megértenek bennünket; lapunk lehetőleg helyi közlöny kivánván lenni, minden igyekezetünket oda forditjuk, hogy e lap a vidék hű tükre legyen.

Előfizetési ára e hetenkint kétszer megjelenő lapnak:

félévre 4 ft, évnegyedre 2 ft.

Balatoni gőzhajózás.

A „Zala-Somogy" gőzhajózási r.társaság 1873. május 29-én Bogláron közgyülést tartván, mgos Jankovich László főispán és elnök ur nyilvánitván, hogy most már az alapszabályok megerősitve, a hajózási engedély és hajólevél kiadványozva — a részvényjegyek kézbesitve levén, a mai gyülést, mint végleges alapuló gyülést megnyitja, mire az összes tisztikar, tehát Nagy Pál ur eddigi fizetéses Igazgató is lemondván, s neki az eddigi buzgalmáért, söt tetemes kölcsön segélyeért elismerés nyilvánittatván: fent czimzett elnök ur ujra egyhangulag megválasztatott, a tisztikar és eddigi választmány pedig, ugy báró Putheány ur alelnökül és Csigó Pál ur igazgatóul, még pedig (mintán a kezdet nehézségei nagy részt már leküzdvék) ingyenes igazgatóul, a 48 megjelent részvényes által 380 részvényjegy letéteményezése mellett titkos szavazattal megválasztattak.

A kezelési költségben előirányzott megtakarítások mellett a hajózás eddigi módon t. i. Fülöp-Boglár közt naponkint kétszer, Boglár-Badacsony közt pedig hetenként egyszer folytatandónak, de az igazgatóság belátása szerint változtathatónak határoztatott.

Ez előirányzott költség megtakaritásokkal s a hajózás eddigi módon leendő tovább folytathatása főleg a jövő nyári hónapokra, sikerrel kecsegtetőnek mutatkozván, de gyors változás hátrányos is levén: a zalai részvényesek érzékenyen vették, hogy a somogyi részvényesek egy része mégis gyors el- vagy bérbeadást és hetenkint csak 3—4 hajómenetelt inditványozott, mert a vasutakkal bőven biró somogyiak szükségletére tán ennyi hajó ut is elég lenne, de nem elég a zalai közép partvidékre — mely vasutakat nem birván, sőt nem is igen remélyhetvén: csakis e gőzhajó által érintkezhetik a somogyparti vasuttal, tehát a naponkinti közlekedés Zalának életkérdés.

Ennyire a somogyiak nem szorultak rá ugyan, s nekik látszólag a hetenkinti 3 hajóut is elég lenne? De ez nagy önzés lenne részükről, pedig segithetnék a jó szomszédság okáért is, mert nem kellene felejteniök, hogy Zala már évszázadok óta látja el Somogyot arató, cséplő, kaszáló kezekkel, kővel, mészszel sat., hogy mindez főleg itt megy át Fülöp-Boglárnál; s ha naponkint biztosan mehet: szivesebben megy, de ők is olcsóbban kapják, tehát indirect nekik is használ. — Itt hozatik át a somogyi vásárokban eladott juh, sertés és szarvasmarha, mi ha naponkint átjöhet: annyival ott keresettebb és drágább leend. Tehát szinte hasznát veszik. A mi naponkinti hajózásunkat, nemcsak lovagias jószomszédságból, de jól felfogott önérdekből is kell pártolniok, de hazafias viszonyosságból is, mert mig mi zalaiak, az országbeli számos, görbe — tehát a somogyi vasutak garantiájához is adóforintjainkkal nolle volle járulunk; akkor nagyon méltányos, hogyha somogyi, sőt távolabbi birtokos társaink, s főleg a vasut szelte urodalommal biró nagyjaink e kis gőzhajót, mint a legközelebbi vasutra minket átvezető egyetlen biztos közegünket támogatni, s naponkinti forgalmával fentartani segitik, mely aestetikailag oly kedvesen élénkiti a különben bolt tenger kinézésü Balatont és kies partjait, nemzet gazdászati szempontból pedig üdvös, sőt majd nélkülözhetlen, mert ez hordja át a zalai hegyek borát, köveit a tulparti utak és vasut kiépitéséhez, s tatarozásához.

Mely fentirt szükségességből önkényt következik a forgalom, ebből pedig a bevétel vagyis a gőzhajózásnak (a kellő kezelési megtakaritások mellett) ön magát kifizetősége is, annyival inkább, mert a most május havi bevétel is már 300 frttal több az e havi kiadásnál.

Ha pedig a Sió szabályozása, vagy közelebbről a kaposvár-boglári követ kiépitése, mely már csak időkérdése: foganatosittatik, akkor a bevétel nemcsak a kiadást fedezi, de tisztes osztalékot is biztositand, ugy hogy még ha el- vagy bérbeadásra kényszerülnénk is, sokkal előnyösb lehetne ez az összei, mikorra a nyári hónapok jövedelmezőbbsége feltüntethető lesz.

Ily több, számos valódi okokból tehát biztou reményljük s várjuk e gőzhajózásunknak elvi és gyakorlati támogatását, nem csak a szomszéd somogyi, de távolabbi polgártársainktól is, de sőt még kormányunktól p. o. csak néhány ezer ftnak 10—15 éves törlesztésü kölcsönadással, a mivel a kezdet nehézségeit könyebben leküzdhetnénk, s miután ily kölcsönt a Füred-Siónál járó jobban csak kényelmi czélra levő Kisfaludy gőzös és több más vállalat, kapni szerencsés volt: mi is, mint inkább közszükségletet pótló vállalat, még inkább kaphatni reménylünk, minek megkisértésére igazg. választmányunk közgyülésileg is utasittatott.

CZIGÁNY KÁROLY,
r. t. titkár.

Jegyzőkönyv,

a „Sümegh-vidéki tanitó-egylet"-nek 1873-ik évi május hó 15-én tartott közgyüléséről.

Jelen voltak: Elnök, alelnök, jegyző és 15 rendes tag. A pártolók közöl: Ft. Fehér József sümeghi plebános, Dorner Kajetán, Eitner József, Kaufman Rudolf, Steiner Adolf és Tóth Kálmán urak.

Vendég: Nagy. Dr. Kádas Rudolf, győrtankerületi főigazgató ur. Ez alkalommal az egylet rendes tagjai lettek: Gessner Bertalan szt-gróti, Hajdu Alajos mihályfai, Hadik Mihály gogánfai és Horváth Antal zsidi tanitó urak. (Éljenek!)

Elnök ékes szavakkal ecseteté a haladást, mely az egyesülés szüleménye; körvonalozza az egyesülésnek czélját, mondván: hogy egyletünk is azon czélból alakult, miszerint a tudományok és tanügy terén egymást buzditva — segitve, a haladás zászlaja alatt törekedjünk hazánk felvirágzására közreműködni; midőn örömét fejezé ki a felett, hogy a tagokat üdvözölheti, a gyülést megnyitottnak nyilvánitá.

1-ször Elnök hivatalos kötelességének tartja ezen ifju egylet működése-, illetőleg a bizottmánynak eddigi sáfárságáról a közgyülésnek mintegy számolni.

Elkezdvén a) 1872-ik évi nov. 14-ike — vagyis az egylet megalakulása óta, a bizottmány minden hóban értekezletet tartott, melyen előadásokat tartottak a magyar-nyelv és fogalmazásból: Exner Alajos, Varga József és Brucker Alajos, választmányi tagok. (Éljenzés!) b) a bizottmány tagjai az egylet felvirágzása érdekében egy „Értesités és felhivás" czimű ivvel, sőt személyes tisztelgéssel is megkeresték a tanügy lelkes barátait, könyvadományokért — eredménye lőn, hogy az egylet a 25 rendes tagján kivül két alapitó — tok. Cseh László és Eitner Sándor urakat, továbbá még 47 pártoló tagot is szerencsés kebelében birhatni, kik közöl tek. Gyömörey Vincze, Bogyay Antal, Horváth Pál és Barosa Kristof urak az előre lefizetett tagságdijon felül még 2 frt tiszteletdij kedvezményben is részesitették az egyletet. Mindezen urak nevei a bizottmány által jegyzőkönyvileg még is örökittettek. (Többszörös éljenzések!) Ezek után szerencsés elnök a közgyüléssel tudatni, hogy az egyletnek már is 120 forint tőkéje kamatozáson létezik, könyvtárában pedig 90 részint kötet-, részint füzetü könyve és egy külön egyleti pecsétje is van. Végre még egy örvendetes értesités, melyet részünkre a „Zala-Somogyi Közlöny" f. évi 36-ik száma hozott; hol ugyanis egyletünk

---

TÁRCZA.

A gyermek álmai.

Dalokkal zengő tündér völgy ölén
Hol az arany pillangót kergető,
Elalszik a kis gyermek boldogan,
Rózsák, violák hajlongván felé.

S leszállnak hozzá ékes angyalok,
Szelid fuvalmak lengő szárnyain,
Es ő mosolygva elrepül velök
Ujszol álma szép országain.

Bejárják a szivárványok honát,
Ezüst felhők hullámain lejtenek,
Majd arany makkos fák közé visel
Az álmodót a szép angyal sereg.

Hűs árnya közt ez gyüjtöget neki
Fényes ágakból vesz ő paripát,
Melyen kereani indul hirtelen
Mint a szellő, a kedves jó anyát.

Pihenj kis gyermek! ily álmot nem ád
Az álbarátság, a kinzó szerelem,
A férfi kor szép álmaid helyett
Könyekből szőtt virágokat terem!

FOGOLY.

Helena emlékkönyvébe.

Lányka, lányka mért keserg a világon?
Mért nem hagyod keservid barátidon.
Hiszen azok ugyis könyen enyhitik
Hogyha tudják, hogy ezt érted tehetik.

SZABÓ M.

Bongyor Flórián.

— Karikatura. —

Régen volt az nagyon, mikor még Flórián bátyám lack czipőben, szép fekete ruhában taposta a város járdáit.

A szellő játszadozott ilyenkor frakjának farkjával és finom tisza-ujlakival kipedert bajusza kicsiny szarvhoz hasonlitott.

Kalapja az mindig rongyos, vagy legalább is ócska volt, pedig minden héten kettőt is kellett vásárolnia; de azon szerencsétlenség üldözte, hogy minden uj kalapját kicserélték.

Eleinte ez boszantotta őt; de később kifogott az illetőkön: elve volt ugyanis, hogy csak a saját jószágát viselje — vásárolt tehát egy szép kalapot és azt kilyukasztotta, ezt persze aztán senki sem cserélte ki.

Sokszor este midőn a kávéházból haza szokott menni, ravaszul nevetett magában, lyukas kalapját helyén találva. — Mégis kifogtam rajtuk!

Bongyor Flórián a szó teljes értelmében gavallér ember volt, előzékeny a nők iránt annyira, hogy mindenkinek köszönt aki szoknyát viselt, lett légyen az ismerős vagy ismeretlen; és ha valamelyik felkérte őt valamire, ki volt ilyenkor büszkébb, mint ő.

Harmincz éves mult, és — hiszik, vagy nem hiszik — egy nővel sem volt még viszonya; pedig mint mondani szokta, szerelmes ember volt, — hogy ő miként értelmezte ezt, nem tudom; de annyit tudok, hogy minden nőbe, kivel egyszer beszélhetett, szerelmes lett.

Egy reggel sétára indulva, találkoztam vele. —

Egészen átvolt szellemülve, szemei ragyogtak, a bajusza egy karika helyett kettőre volt pederve, topánjában bármely primadonna tarthatott volna toilettet.

Nagy örömmel szoritott velem kezet.

— Szervusz kis öcsém!

— Hova, hova ily ünnepélyesen? kérdém tőle elegans toilettjét szemlélve.

— Szerelmes vagyok öcsém! — kiáltott magas hangon.

— Tudom! — feleltem mosolyogva.

— Elértette mosolyomat, s némi nehezteléssel és feddőleg szólt:

— No, no, most komolyan szerelmes vagyok!

— A manóba is bátyám, talán csak nem lánykérőbe öltözött fel ily ünnepélyesen.

— De hátha öcsém, most már komolyan szerelmes vagyok. Láttam őt, ah azok a piczíny lábak, sylphid termet, ah barátom, ő, vagy senki!

— Adj tanácsot, te már jártasabb vagy az efféléktben; — ezzel karon fogott és nagy lépésekkel hurczolt magával utczáról utczára, lángoló szivvel — villogó szemmel — és még villogóbb topánnal.

Tanácsot kért tőlem, hogyan vallja be szerelmét annak, kinek — mint kifojezte magát — egy csókjáért kész volna két hóig is kis kutyává lenni.

Én elmondám neki saját eljárásomat ilyen esetben, ami ellen neki semmi kifogása sem volt, csak azt jegyezte meg: hogy nekem könynyü lehetett, mert szépen tudok beszélni; de amint ő érzi, ha választottjával szemben állna, egy árva frázis sem jutna eszébe.

— Ez a baj — mondám szerelmes bátyámnak — nagy baj.

— De mégsem olyan nagy, hogy ne lehetne segiteni rajta — viszonzá ő ezmét nyerve.

Elmondá azután, hogy legjobb lenne, ha én egy szerelmi vallomást késziteék neki papirra, amelyet ő szépen betanulva, elszavaland annak idején és helyén, a többi ugyis magától jön. —

Én mosolyogva nagyszerűnek találtam ez inditványt és tárczámból lapot szakitva, megirtam a megirandókat.

Flórián bátyám holnapra hagyva amit ma akart, elválva tőlem, kirohant a mezőre és iskolásgyermek módjára biflázta befelé a dolgot, ami bizony nagyon nehezen ment, mert Flórián bátyánknak lyukas kalapján csakhamar kigőzölgött az is, ami már a fejébe ment.

Boszankodott, káromkodott, háromszor is félbe hagyta a tanulást; de ekkor előtünt a nem rég látott angyal, uj erőt öntve lankadó lelkébe, s ő ujra tanult. Már lemenőben volt a nap, midőn a papirt elrejtve eltudta mondani a szerelmi vallomást.

Lelke tele volt a boldogság reményével és Flórián ur czeppedli léptekkel sietett haza.

Haza ért minden szerencsétlenség nélkül.

A boldogság annyira szdrakozottá tette, hogy czeppedlizése közben félre lépett és — klocs — a sárba esett; de ő ezt szerencsének nevezte, legalább ruháit tisztogatva elmulik az éjjel, hiszen a boldogság reménye, ugysem hagyta volna aludni.

Szépen levetközött és kefélt szorgalmasan, s pozitúrákba vágva magát, szavalta a szerelmi vallomást!

Boldog Flórián!

czime ctue becses lapba, az egylet részéről való megkeresés nélkül felvétetett, s igy az egylet közvetlenül megtiszteltetett. (Lelkes éljenzések!) Erre a közgyülés a tekintetes szerkesztőségnek szivélyes köszönetét nyilvánitja!

2-szor Olvastatott: A „Magyarhoni tanitó-egyletek országos szövetségének szerződési okmánya." Miután f. évi májns hó 8-án tartott bizottmányi gyülés jegyzőkönyvének 2. pontja értelmében a választmány az ügyet magáévá tette, a közgyülés a választmány nézetét osztva, határozatilag kimondá, hogy az egylet — az országos szövetségbe belépni kiván, miért is a szerződési irat két példányának az egylet nevébeni aláirásával elnök, jegyző, mégis Ádám Iván és Heck Pál választmányi tagok bizattak meg. —

3-szor Olvastatott: az „Aradvidéki tanitó-egylet"-nek a tanitói nyugdij érdekében a képviselő házhoz felterjesztett memoranduma; melyet az egylet egész terjedelmében szivesen alá ir és azon óhajának ad kifejezést: „Bár mielőbb hallgattatnék meg a néptanitók e jogos esdozése és jőne el valahára azon idő, midőn a régen várt anyagi jobblét hajnala felviruland"!

4-szer Elnök jelenti, miszerint az 1872-ik évi nov. 14-én tartott közgyüléskor nt. Ádám Iván hittanár által az egy db aranynyal jutalmazandó pályakérdésre: „Miként vezeti be a tanitó tanitványait a földrajz elemeibe?" az 5 tagu biráló bizottság jegyzőkönyvét átvette, melyszerint a beérkezett 4 munka közől az első e jeligével: „Mindent az életnek és nem az iskolának", a 2-ik „Haladjunk a korral", mellőzendőknek itéltettek; ellenben a 3 ik szám alatti pályamű: „Ismertről az ismeretlenre" czimű jeligével kitüntetésre és jutalomra méltónak itéltetett. A 4-ik: „Tanuld megismerni a toldet, melyen születtél, élsz és meg fogsz halni", a birálati jegyzőkönyv szerint: „Tartalma a kitüzött czélnak gyakorlatilag, dicséretesen megfelel." Miért is nt. Ádám Ivan ur által egy diszes könyvvel lőn jutalmazva.

5-ször A kitüntetésre birált dolgozat felolvasása után a jeligés levélke felbontatott, s abból Brucker Alajos, sümegbi tötanitó neve tünt ki. A 4-ik szám alatti levélke pedig Rédey Ferencz szintén sümeghi néptanitó nevet rejté; mindkettő éljenzések közt átvette munkássága gyümölcsét.

6-szor Elnök előadván a földgömb ismertetését; élvezetdús előadásáért az egylet köszönetet szavaz.

Ezután ő nagysága Kádas Rudolf örömét fejezé ki az előre haladás eme szép törekvésén, további munkásságra buzditván az egylet tagjait, ft. Fehér József igazgató ur kiséretében a teremből eltávozott.

7-szer Jegyző előre bocsátván: miszerint a rajztanitás nem kötelezett tantárgy ugyan a népiskolákban: de miután ez a látási és kézi ügyesség, sőt a mű-izlés kimüvelésére szolgáló képző eszköz, általános érdekeltség közt előadja bevezető előadását a rajztanitásból. (Éljenzés!) Ez után Maszák Hugó vezérkonyvét: „Útmutató az elemi rajztanitásban", a kivágott papirmintákkal együtt bemutatta.

8-szor Rill József által szerkesztett „Magyar Néptanitó" czimű füzetet elnök az egyleti tagoknak melegen ajánlja és megrendelés — illetőleg az előfizetésre őket felkeri.

9-szer Egyesek inditványozák a jövő közgyülésnek más helyen való megtartását. Miután fönnebb az elnöki jelentésből is már kitünt, hogy jelenleg az egylet tagjainak többsége csakis Sümeghen és a legközelebb eső községekben létezik; (közbe jegyezvén azon sajnos körülményt, hogy épen a fiatal tanitók közől, kik nem is messze laknak a bizottmány székhelyétől és mégsem jelentkeztek, sem irásilag a belépésre, annál kevésbbé jönnek az egylet gyüléseire) de különben is az egyletnek kötelessége értekezéseit ott tartani, ahol a nagyobb számu tagok követelik, a jövő közgyülésnek folyó évi nov. hóban leendő megtartása Sümeghre határoztatott.

Egyéb tárgy nem levén, elnöki zárszó után a gyülés befejeztetett.

K. m. f. Jegyzette:

POLGÁR JÁNOS, elnök. BRUCKER ALAJOS, jegyző.

Fővárosi levél.

Budapest, május 29-én.

Mikor a bokorba alszik a nyul, s a vadász meg is foghatná kezével, — felriasztja, hogy szebb lövése legyen. Gyakran megtörténik azután, hogy mikor a nyul a sikra kitér, — a vadász puskája csütörtököt mond, s a nyul szépen elszalad. — Igy történt az én velem is — ki — mint közvetlen szemlélélő, kedves kötelességemnek tartom olykor-olykor a fővárosban szemléltekről a lapokban is megemlékezni.

Itt volt a walesi herczeg, ki a legszebb emlékkel hagyta el fővárosunkat, tapasztalván az őszinte magyar vendégszeretet s nyilt loyalitás szász és szász-jelét; akkor történtek a Rákoson a tavaszi lóversenyek, mit a legdiszesebb körök társaságában a fejedelmi vendég is szerencséltetett látogatásával.

A nemzeti szinpadon is a hazai dráma termékei — Rákosi Jenő „Erakkói barátai", Berczik Árpad „Fertálymágnásai" — kerültek szinre, a legpraegnansabban bebizonyitván mind a fiatal nemzetség magasabb képzettségét, — mind az ideiglenes igazgatóság buzgó, sikerdús működését és életrevalóságát, — mind Molnár rendezői talentumát. — Uj szereposztással szinre hozták még Shakespear egyik legkitűnőbb, nagyszabásu tragédiáját „Julius Caesar"-t, melyben a régi tehetségek mellett az ujonnan szerződtetett Bercsényi csillogtatá kitűnő képességét, kitől sokat lehet várni a jövőben.

Itt volt a magyar tudományos akademia nagygyülése. — Az uj tagok választása, gr. Lónyai Menyhért elnöki megnyitó beszéde, mely egyrésze gr. Andrássy György kegyeletes emlékének volt szentelve; — az érdemekben oly dús főtitkár Arany János évi jelentése, gr. Zichy Antalnak emlékbeszéde a széleságazó ismeretű, szorgalmas iró s még szorgalmasabb honpolgár Fáy András felett, Toldy Ferencz — a veterán tudós — értekezése a régi nyomtatványokról, kapcsolatban a magyar nyomdászat négyszázados fennállásának megünneplésével.

S itt volt még több érdekes esemény — mit most már elszámlálni is alig tudok — s én tollamat fel sem vettem. — Most pedig midőn annyira elhanyagolt kötelességemet leróvandó iráshoz fogok, hogy a föváros zajából egy-egy hangot a vidékre is eljuttassak, alig találok egy kis mozzanatot, melylyel kedves olvasóimnak kedveskedhessem. — A nyul elszaladt, — puskám csütörtököt mondott. — No de sebaj! megirták azt a jobb fegyverrel rendelkező vadászok, a nagy lapok tudósitói.

Nekem is jut azért talán valami lőnivaló?!

„Nem jó oly magasan járni,
Oda járnak az ég villámai,
Mindig biztosabb az alacsony",

mondja a költő. — Ne keressük a zaibongó tért a nagy események szinhelyén, menjünk a muzsák szerény, de tisztes lakába. Ha szemünk nem is talál itt annyi látni valót, szellemünk annál jobban gyönyörködhetik a magasztos poezis termékein. A Kisfaludy társaság szerdán, máj. hó 28-án tartá havi ülését. Kicsiny kör ez, de kihatásában nagy; üléseinek nincs igen sok hallgatója, de egész lényében figyelmes közönség jön itt össze. A nők is szépen voltak képviselve. — A társaság elnöke — a munkában megőszült, de még most is fiatal lelkü Toldy Ferencz Olaszországba utazván — az elnöki széket Gyulai Pál foglalta el. Napirenden volt Rákosi Jenő forditása Homer „Illiás"-ából. Forditó maga olvasá fel e remek mű első részének igazi költői forditását, pár szóval megemlékezvén előbb a görög-nyelv szükséges iskolai oktatásáról, a görög classikusok mielőbbi művészi leforditásáról azon nemes óhajjal kapcsolatban: vajha mielőbb a Kisfaludy Társaság körében oly élénk munkásságot fejtenének ki e téren is, mint Shakespear műveinek átültetésén. — S Rákosinak csakugyan igaza van; mert nagy költők remekeit hiven, a poezis fénylő zománczával csak igazi költők, kik az eredetit minden izében átérezni képesek — adhatják vissza bármely nyelven. Ezt buzgó forditó mindjárt az első kisérletnél fényesen bebizonyitá, — oly élénk tetszéssel s annyi költőiséggel mutatván be az antik, de örökszépségü Illiás egy részét, hogy minden irodalombarát vágya egyesül Greguss Ágost óhajával, ki Rákosi Jenőt e téren való további munkásságra ösztönözte. Volt egy kis vita is e felolvasás után. Greguss Ágost ugyanis a forma szabatosságát vevén kritika alá — a tisztán antik formában, a hangsuly némely helyen való alkalmazását rótta meg. Rákosi erre Homernak szokását s a magyar poezisben divó sajátságot emlitvén — Gyulai Pál hosszasabban fejtegette a „mondat" és „szó" hangsuly közti lényeges különbséget, melynek elsejét Arany János honositá meg költészetünkben, — a második jogosultságát pedig kétségbevonta.

E kis intermezzo után Greguss Ágost olvasott fel „Job könyvéből" pár részletet Jónás János forditása után, — melyet forditó a modern művek alakjára és öt részre osztott fel, s melyből különösen a harmadik rész a dictio emelkedettsége folytán egészen drámai szinezetet ölt, — annyira megnyerte a tagok tetszését, hogy felolvasó ajánlása folytán birálatra fog a mű kiadatni, Szilágyi Áron és Győry Vilmos tagoknak.

Ezután ismét Rákosi Jenő lépett a felolvasó asztalhoz. — Egy eredeti népszinművének első felvonását mutatta be az igazi népies hang és természet oly kitünő felfogásával, hogy mind a már itt felcsillámló jellemek alkotása, mind azon tőről metszett magyar zamatu nyelv — kivéve némely erőltetett hasonlatot — melylyel irva van; mind az érzelmek közvetlenségével ható szép népdalok ügyes alkalmazása — talán mindenkibe azon óhajt kelté: vajha mielőbb az egész művet a nemzeti szinpadon láthassuk, s egész meggyőződéssel tapsolhassuk (a jót tapsolni nem gyermekség) azon munkás szerzőt, kinek már itt ennyi élvezetet köszönhetünk; — mert bátran kimondhatjuk, hogy e körben a nap hőse Rákosi Jenő volt.

Következett a mult ülés jegyzőkönyve, s két birálat felolvasás. Az egyik — Váradi forditását (Moliere egyik szinművét) ujra átdolgoztatni inditványozza; a másik Greguss Ágost „Cid" forditását elfogadja. — S ezzel a gyülés szétoszlott.

Igy tehát mégis akadt nekem is lőni — való. — Fegyverem el is sült, csak arra kérem olvasóimat, azt ne találják mondani, hogy bakot lőttem.

HAJAS KÁLMÁN.

Hát még ez is megy?

A z.-egerszegi községi tanodában az izr. gyermekek vallásoktatását eddig a községi izr. tanitók teljesiték, külön 150 frt. évi illetmény mellett. Azonban, az izr. hitbizottmány, a közel lefolyt 4 év alatt nem méltóztatott megelégedni a felmutatott eredménynyel, tehát abban állapodott meg, hogy a vallásoktatást ezentul külön, csak e szakmára felfogadott egyének által teljesitteti.

A pályázat megnyittatott, a kérvényezők közől három egyén ruháztatott fel az érintett tisztséggel, kik Szent-Györgynap óta — a midőn a községi tanitók vallástandija felfüggesztetett — meg is kezdék hivatalos működésöket.

A községi tanitók és felekezet között e szerint megszünvén a kölcsönös kötelezettség, a tanitók, noha fizetésben megröviditve, de hatszoros tehertől megszabadulva, könnyebben érzék magukat, mert a veszteséget a különórák adásával eléggé kárpótolhatták.

De e szabad, a felekezettől független helyzet — ugy látszik — nagyon visszatetszett az izr. hitközségnek, miértis egy hónapi gondolkodás után nem is késett azon törvénytelen eszmét papirra tenni: hogy a községi tanitók — annak daczára, hogy a felekezet a törv. értelmében ugy is gondoskodott külön vallástanitókról — ezentul is hetenkint 3 órán át — ugy Isten nevében — köteleztetnek a vallástanitásra.

És e határozat németnyelven leirva már kézbesittetett is.

Ezek előrebocsátásával csak az a megjegyezni valóm van: hogy a tisztelt hitbizottmány tekintsen egy kissé a törvényekbe, vagy tegyen kérdést a megyei iskolatanács vagy ministeriumnál, igy meg fog győzetni arról: miszerint községi tanitókkal felekezeti ügyet érdeklő dolgokban nem rendelkezhetik. A községi tanitónak előirvák a teendői, és ezek a közös tantárgyak törvényszerü tanitása, egyéb semmi.

Mi a felekezetet illeti, ez rendelkezhetik saját ügyeiben az erre külön fogadott községi által tetszése szerint, de közös iskolai tanitókkal nem; mert ezek, — mint mondám — csak a közös tárgyak előadására kötelezhetők.

Nem örömest nyultam a tollhoz, csupán fölszólitásból, tudván azt, hogy a tisztelt hitközség nem rossz szándékból, mint inkább a törvények hiányos ismeretéből követte el a ballépést; de a tanitók joga meg van sértve, s ott, hol jogfosztogatásról, jogbitorlásról van szó, ott nem lehet hallgatni, ki kell mondani az igazat, hogy kijelöltessék a határ, meddig az enyém, meddig a tied, különben vétkezünk egymás törvényes joga iránt.

---

* * *

Másnap délelőtti tizenegy órakor páva léptekkel látjuk Flórián bátyánkat a népes utczán előre lépdelni, minden kirakat előtt megallt, nem ugyan hogy a kirakatot bámulja, hanem hogy saját daliás termetében gyönyörködhessék.

Tizenkettőd fél volt, midőn hősünk Mekkáját elérte.

Még egyszer leporozta czipőit, megigazgatta nyakkendője csokrát, elszavalta szerelmi vallomását, keresztet vetett magára, s belépett.

— Uram légy velem, és istennek minden szentei!

A ház kisasszonya, a bájos Erzsike, varró-asztala előtt ült, kis kezei közt himzést forgatva, szőke fejecskéjét hátra vetve, gondolkozott inkább, mint dolgozott.

Az ajtón halk kopogás.

— Szabad.

Az ajtó megnyilik.

Flórián bátyánk megjelen, megpillantja a bájos leánykát, öntudatlanul térdre esik, nyitva feledte az ajtót, és remegő hangon kezdi szavalni — amint betanulta.

— Bájos nagysám! — Bá — — — bá — — — és hangja elakadt, kétségbeesetten kapkod ide, oda.

A szép Erzsike alig tudva magához térni bámulatából, félig bosszúsan, félig megijedve oson ki a szobából.

Flórián bátyánk sem nem látott, sem nem hallott. Végre nagy erőlködés után visszanyerve hangját, ujra elkezdő:

— Bájos nagysám!

Madame Leona, a kisasszony nagyterjedelmü nevelőnője lépett be, hallva a megszólitást a térdeplő ifjutól.

A bájos szót nagyon szokatlannak találta, és körül nézett, ha valjon ötet illeti-e? és miután meggyőződött, hogy egyedül van, haját igazgatva, önletszőleg tánczolt a térdeplő elé.

Flórián vak volt és siket, agyát és lelkét egészen a szerelmi vallomás foglalta el — kis szünet után összetett kézzel folytatá:

— Láttam önt, s ez elég volt nekem, hogy szivem nyugalma tova repüljön. — Oh nagysád, én szeretem önt, szeretem nagyon — nagyon.

Itt ujra elakad, már annyira magánkivül volt, hogy gondolkozni sem birt.

Leona elképedve állt előtte, Flórián bátyánk bámulta.

Igy néztek pár perczig farkasszemet anélkül, hogy Flórián látta volna vis à visját.

A kövér donnának szive is kövér és lágy lehetett, csakhamar megszánta a szegény szerelmest, lassu ah-ahval igyekezett felemelni a földről.

Flórián kétségbeesve kapaszkodott a kövér donna puha kacsóiba és huzta lefelé — a donna meg Flóriánt felfelé, igy huzgálták egymást kölcsönösen, mig Flórián ur elvesztvén az egyensulyt, hátra bukott, magával rántva a kövér donnát egész mindenségével együtt.

A donna meglehetős jajkiáltást bocsátott ki kövér szácskáján, szerencsétlen hősünk pedig e véletlen esetet — mert valóságos eset volt — folytán egészen elvesztve eszméletét, görcsösen szoritva magához Leona nagysámat, inkább ruhájánál fogva, mint átkarolva, mert ahhoz nem voltak elég hosszuak karjai.

A donna szabadulni igyekezett, s nevetséges rángatódzások közben segitségül hivta a kalendárium összes szentjeit, majd gorombán, majd kérve kapacitálta Flóriánt, ki ebből egy szót sem hallott.

Végre valóságos dulakodás tamadt közöttük, s Leona nagysám gyöngysor fogaival véletlenül olyat talált harapni Flórián ur arczán, hogy a vér menten elöpte.

No ez aztán eszméletre hozta a jámbort, nagyot kiáltott s felugrott volna tüstént, ha a rajta levő teher engedte volna.

E pillanatban lépett be Erzsike atyja — a ház ura.

Flórián bátyánk minden erejét összeszedvu, hengeredett ki a donna alól, s véres arczczal, anélkül, hogy tettéről számot adni igyekezett volna, kétségbeesetten kiabált, kereste az ajtót.

Sok szaladgálás után, midőn meggyőződött, hogy sem az ablakon, sem az almárium ajtóján nem lehet kiszabadulni, véletlenül az ajtóra akadt, s átalton rohant az utczára, megsem állt hazáig.

Szegény Flórián!

Haza érve, magára csukta az ajtót, s elhatározta magában: hogy többé ki sem nyitja, éhen fog meghalni, hisz ennyi gyalázatot és szégyent lehetetlen élve elviselnie.

E nemes föltevését véghez is viszi, ha meg nem éhezik vala; de meggyőződött róla, hogy tökéletesen éhes, szépen kinyitotta az ajtót és vacsorálni ment.

— — — — — — — — — —

Ilyen balkimenetelü volt Flórián bátyánk első és utolsó komoly szerelme.

Régen volt az, nagyon régen volt.

Flórián bátyánk most már öreg ember; de a fogak helyei még most is meglátszanak arczán, mintegy emlékeztetve őt, hogy: kerüld az asszonyt!

Most már nem köszön egy nőnek sem, hanem ha lehet, elkerüli őket, különben abban a boldog hitben él, hogy e kis intermezzót senki sem tudja, és ha valaki kérdi tőle, hogy ki harapta meg?

— Egy rossz macska! — szokta válaszolni és többé nem beszél e dologról.

Kalapja még folytonosan lyukas, az az egy öröme van még az életben, hogy markába nevettet minden este a kávéházban, mikor kalapját helyén találja. — Rászedtem őket!

RÓNASZÉKI GUSZTÁV.

Nagy emberek életéből.

(Folytatás.)

Savage Richárd, — nemzetének legszellemdusabb vigjátékirója, Macclesfield grófné fia, hitelezőitől üldöztetve, a newgatei börtönben halt meg.

Chatterton Tamás, — ki 15 éves korában már szép névre tett szert költeményei által, a legnagyobb nyomortól üldöztetve, azon bünt követte el, mit az ember meg nem bánhat. Tizennyolcz éves korában főbe lőtte magát.

Majfloitor Jacab, — koldusokkal egy helyen hagyta itt a földet.

Gilbert Miklós, — a jeles szatira és óda-költő és Moreau Hegesippe — ugyanazon kórházban, ugyanazon órában haltak meg a legnagyobb koldusnyomorban.

(Folyt. következik.)

Reménylem, hogy ez ügyet rövid idő alatt kedvezőbb szinben szellőztethetem. Azonban még egy tárgy van, mit nem hagyhatok emlités nélkül, minek megrovására hazafias kötelességem int, s ez: a határozatnak németnyelven lett kibocsátása.

Uraim! Magyarországban — magyar városban lakunk, magyar kenyeret eszünk, magyar alkotmányunk és magyar ministeriumunk van. Ha azt kérdezik, ki a magyar? mindannyian annak valljuk, — annak iratjuk be magunkat; és mégis, mért oly gyülölt — oly megvetett tárgy az a magyarnyelv azok előtt is, kik magyarul tudnak, magyarul beszélnek, hogy egy hivatalos rendeletet magyar tanitónak németül irnak? Vagy talán szégyelt a t. jegyző ur jó magyar létére magyarul irni?

Én szégyeltem volna ily dologban németül irni.

BÓDY.

Hirek.

— *Hírlik,* hogy Lipovniczky István, nagyváradi püspök ur a keszthelyi hevizi fürdő használata végett Zalamegyében fog időzni.

— *A földmivelés-,* ipar- és kereskedelmi m. kir. ministeriumnak 7115. számu leirata folytán]atenyészés és faiskola kezelése tárgyában a legnagyobb szorgalmat és kitartást tanusitó tanitók jutalmazására az országgyülés által megszavazott 4000 ftból kilátásba helyeztetvén, Zalamegye tanitóit is részeltetni óhajtja, evégből a 3525. számu allispáni felhivás folytán a kanizsai járásból Säringer Károly, magyarszerdahelyi és Rumszauer Simon füzvölgyi tanitók, mint a jutalmazásra érdemesek terjesztettek föl.

— *Örömmel* értesülünk a nagy-kanizsai iskolaszék azon nemeskeblü intézkedéséről, hogy a bécsi világtárlat tanulmányozására a hatásköréhez tartozó tanitói karból két egyént küld föl s nekik bizonyos mennyiségü utiköltséget utalványoz.

— *A kis-komáromi* leégettek felsegélyezésére az ottani „Társas-Kör" által rendezendő hangverseny julius 2-án fog megtartatni. A nemestörekvésü kör buzgó igyekezetét méltó siker fogja koronázni.

— *A kántortanitó* s néptanitói elnevezésre lapunkban lefolyt polemia záradékaul Szabó Lajos galamboki kántortanitó s tanitóegyleti elnök urtól hoszabb czikket kaptunk, azonban e polemiát berekesztettük s csak annyit jegyzünk meg, hogy Szabó ur a templomot anyához, az iskolát leányhoz hasonlitván a kántor szót előbbre kivánja tétetni s igy ő megmarad a kántortanitó elnevezés mellett.

— *Murczi Lajos* soproni zenetársulata Nagy-Kanizsán mulattatja szabatos játékával a közönséget. Boros Jancsi szinte köztük van. Válogatott, nehéz darabokat játszanak élénk tüzzel s ugy látszik szorgalommal tanulmányozzák.

— *Tilalomtáblát* inditványoz tétetni a pribiszlaveczi urasági kert ajtajához egy pórul járt, ki egyik szerdán ott sétálgatván, kiutasittatott, s náluuk érzékeny panaszt emel. Az uradalom s igy a szép kert is gróf Festetics Györgyé; kivánatos, hogy a tilalomtábla kitétessék, vagy a szemlélő nu utasittassék ki, mit a nemes gróftól eredőnek nem hiszünk.

— *„A szépirodalmi könyvtár"* uj folyamát Skultéty Josefa szerkesztő s kiadó „Velencze titkai" czimü hirneves történeti regénynyel kezdette meg. Irta Berthold G. Forditotta Till Mihály. Ára a 6 ives füzetnek 30 kr.

— *„Magyar compass".* Egy érdekes munkálat küldetett be hozzánk: „Magyarország pénz-, hitel és iparintézetei 1873. márczius végéig" czimmel, szerkesztő Mihók Sándor, S. h. igazgató a m. kir. kereskedelmi ministeriumnál. A munka betürendes kimutatást ad minden hazai pénzintézetről, keletkezése- s állapotáról. Üdvözöljük a tevékeny szerzőt buzgalmas s nagy költséget igényelt munkájáért!

— *Az 1868-ki* államsorsjegyek junius 3-án történt huzásánál következő sorozatok nyertek: 1083, 1539, 2538, 2627, 3191 és 3684. A 250 ezer forintos főnyeremény 1083 sor. 48-dik számára esett.

— *Majális.* D—on, 1873. május 30-án. Szemtanuja valék egy kedélyes, vidor mulatságnak, mely a Bellatinczhoz közeleső rassiczai erdőn a kisded gyermeksereg számára rendeztetett: majális volt ez, hol az ember keble dagadt az örömtől. E tavaszi vigalmat Rusznyak és Arvay gazdatiszt urak adtak; ott volt a bellatinczi népiskola növendéke mintegy 200, élükön a rég elismert ügybuzgó tanitójuk Murkovics; de ott volt a bellatinczi intelligentia is legnagyobb részben, többi közt főt. Szieszky pleb. ur s Krób Pál kir. mtfelügyelő ur. Időközönkint a Murkovics által jól képzett zenekar s még többször a gyermeksereg által adott nógyeshangu magyar dalok mulattaták az egész társaságot.

F. J.

— *Előfizetési felhivás!* Egy kötet eredeti beszélyre. — Tudom, hogy ma — a materialismus korszakában — a szépirodalomnak csak igen kis tér és kevés pártolás jut; mert ma a főbb szellemi táplálékot legnagyobbrészt a napi irodalom vezérczikkei és tavsürgönyei képezik, ha még továbbá tekintetbe veszem, hogy legkitünőbb beszélyiróink müve széles e hazában alig kelt el 14 példányban, e vállalattól vissza kellene rettennem. De mindemellett a nyilvánosság elé lépek; mert nem haszonlesés vezérel, hanem azon kivánat, hogy szerény munkám felett a nyilvánosság részrehajlatlan birálatát halljam. Beszélyeimben leginkább arra törekszem, hogy az életet hiven tükrözzék vissza. Azért ha beszélyeim lapozgatásánál a t. olvasó némi tekintetben kielégitve nem volna, szolgáljon neki kárpótlásul azon tudat, hogy az azokban leirt események az életben valóban megtörténtek. Különös pártfogását kérem Somogy- és a szomszéd megyéknek, s remélem, hogy e megyék irodalom-pártoló közönsége lehetségessé teendi, e müveske kiadását. Megjelenik julius hó közepén. Ára a 10—12 nyomatott ivre terjedő münek 1 ft. Az előfizetési pénzek Kaposvárra alulirotthoz küldendők. Gyüjtőknek tiz egyszerre beküldött előfizető után egy tiszteletpéldány vagy a beküldött összeg 10%. Kaposvár, 1873. május havában.

Pirnitzer Dávid.

— *Rövid hirek.* A Börsoválság Pozsonyban 4.600,000 frt kárt okozott. — Pest oddig névtelen utczái neveket kapnak. — B. Kuhn, közös hadügyér, Zágrábból vissza utazott. — Kovács Zsigmond püspök a pécsi szegényebb jégkárosultak számára 1000 frtot adományozott. — Baján kholera-esetek fordultak elő. — A tiszántuli ref. egyház statistikai kimutatása szerint 15,543 gyermek teljesen iskolázatlan. — Vendome-szobor előbbi alakjabani felállitását a nemzetgyülés megengedte.— A persa sah nagy ünnepélyességgel fogadtatott Berlinben. — Zürichben 41 nő az orvosi-, 12 a bölcsészeti tudományokat hallgatta. — Olaszország függetlensége 1848—1866-ig 27,854 életébe került. Sebesült 5—6-szor annyi és kik elitéltetve halált vagy szenvedtek, azok száma 19,578. — A katonaságnál egyelőre megszüntettetik minden előléptetés azoknál, kik a magyarnyelvet nem birják. (éljen!) — Azon német sógorok száma, kik hitelintézeteknél voltak alkalmazva, jelentékeny, hát még az irtózatos mennyiségü sikkasztás? — A bécsi udvar nem Ischlbe, hanem Gödöllőre fog jönni a nemzetközi kiállitás bezárása után. — Az összes budai fürdők májusban kongtak. — Beregszászon nőegylet alakult. — Horvátországban nagy rablóbanda van. Nálunk is több vidékről hallunk ilyenformákat. — Dupszky lovardája Margit-Szigeten müködik. — Napoleon hg hazamenetelét elhalasztotta. — Ségur Fülöp, a legidősebb fr. tábornok, 93 éves korában meghalt, már 32 évében tábornok volt. — Párisban egy hernyókereskedő él, ki 30—40 milliót ád el a horgászoknak, s tetemes vagyonnal rendelkezik. — Alsó-Bácskában galambtojásnyi jégeső esett.— Szeged 80 ezer lakossága személyenkint 60% frt esik évenkint a sörfogyasztási összegből, mely 4.860,000 frt. — Mac-Mahont 5 évre választják elnöknek. — John Suart Milluck Londonban szobrot emelnek. — Adelburg Ágoston, zeneszerző, megtébolyult. — Pápajelölt Sforca biboruok és nápolyi érsek.

Szerkesztői üzenet.

745. H. S. Olgén. Az ügy teljesen magánjellegü levén, a nyilvánosság utján nem orvosolható; átadtam megyei első tanfelügyelő urnak, sziveskedjék ez ügyben ahoz fordulni.

746. B. F. Nagy-Becskerek. Készséggel.

747. M. Kaposvár. Intézkedtünk; örülünk a kineveztetésen.

748. K. B. A kézirat vége elveszett, kérjük ujolagos kiegészitését. A kézirat elejét postailag megküldöttük.

749. Sz. Pápa. Leveled rég vártam, azonnal feleltem reá. A birálatra kiváncsi vagyok.

750. Sz. M. Budapest. Félreértés van; sem szórakozás, sem tévedés nem okozta az értelmezést. Lehet, hogy csalódtunk, mint ez az életben oly gyakran történik, mindamellett az előbbi állitásnál maradunk most is. A megrendelt könyvvel magánlevelet irunk.

751. Zala-Egerszegre. Egy magát rendes levelezőnek irt kilétét nem tudván, kérjük a közleményt kisérő sorokban tudomásunkra adni nevét, ha a közlemény alatt megneveztetés nélkül akar maradni.

752. „Dicsőség és gyalázat." Vannak igazságok, melyeket hazai viszonyaink még mindig nem engedik leleplezetlenül kimondani, főleg felekezeti kérdésekben. Az ügyet részvéttel kisérjük.

753. Titkon sirok, ne tudja más,
Fáj nekem a vigasztalás azt. Felénél több utánzás.

754. Ha elterült az éj, 8 pihenni térek el (!) Legvégső (?) sóhajom: Képeddel alszom el. Végül: Imám is ez lessen, Ha sirba zárnak el 8 hogy álmam szebb legyen: Képeddel alszom el. Mondja meg, mi ez? Ha aludni megy, legvégsőt sohajt, ha meghal, aludni megy s álmodik. . . . Nem elég a rim, legyen benne mag is.

755. „Fekete gyöngyök", nagyon is feketék, az élet rózsaszinűbb a 22 évesnél, csak nem kell fekete szemüvegen nézni.

Piaczárak

Nagy-Kanizsán, 1873. évi junius hó 4-én. Gabonemüek: alsó austr. mérő szerint Buza 87—90 font 7.40 kr. 85—86 font 6.70 kr. 88—87 font 6.20 kr. Rozs 74—78 font 4.50 kr. Árpa serfőzésre 68—70 font 3.50 kr. Árpa etetésre 3.20 kr. Zab 1.90 kr. Repcze — — kr. Lisztnemüek: bécsi mázsa szerint. Liszt legfinomabb 18.— kr. Zsemleliszt 13.— kr. Fehér kenyérliszt 11.— kr. Fekete kenyérliszt 8.50 kr. Buzadara 16 — kr. Rizs 20.— kr. Hüvelyesek: alsó ustr. mérő szerint: Borsó 8.— kr. Bab 4.— kr. Lencse 8.— kr. Köles 6.50 kr. Hajdina (pohánka) 4.25 kr. Kukoricza 4 — kr. Burgonya .— kr. Hus: bécsi font szerint. — Marhahus 28 kr. — Disznóhus 32 kr. Juhhus — kr. Borjuhus 26 kr. Zsirfélék: bécsi font szerint. Disznózsir 60 kr. Marhazsir 60 kr. Szalonna 46 kr. Szappan 24 kr. Lámpaolaj 38 kr. Stearin-gyertya 65 kr. Faggyú-gyertya 32 kr. Bor: alsó austr. akó, 40 pint szerint. Ó-bor 15.— kr. Ujbor 11.— kr. Sör: alsó-austr. sörakó, 42 pint szerint. Legmagasabb 7.— kr. Legalacsonyabb 6.— kr. Tüzifa: bécsi öl, 30 hüv. hosszu szerint. Bukkfa 14.— kr. Tölgyfa 10— kr. Koszén egy bécsi mázsa szerint 70 kr. Faszén egy mérő 70 kr. Bécsi mázsa szerint. széna 2.— kr. Szalma 1.20 Napszám: egy férfi élelmezéssel — .— kr. élelmezés nélkül 1.— kr. Egy nő élelmezéssel —.60 kr. élelmezés nélkül —.70 kr. Egy gyermek élelmezéssel —.30 kr. élelmezés nélkül —40 kr.

Érték- és váltófolyam junius 7.

5% metaliques 67.90; 5% nemz. kölcsön 72.25; 1860-ki álladalmi kölcsön 100.25; bankrészvények 960; hitelintézeti részvények 269.— London 110.—; magyar földtehermentési kötvény 77.—; temesvári földtehermentési kötvény 73.—; erdélyi földtehermentési kötvény 73.50; horvát-slavon földtehermentési kötvény —.—; ezüst 109.75; cs. kir. arany 5.28; Napoleond'or 8.82.

Heti naptár.

Junius 8-tól 14-ig 1873.

Hó- és heti-nap		Katholikus naptár	Protestáns naptár
23) Adatott nekem minden hatalom. Máté XXVIII.			
8	Vasárnap	E 1 Sz. hár.	E 1 Sz. har.
9	Hétfő	Felix	Előd
10	Kedd	Margita	Margit
11	Szerda	Barabás	Barab.
12	Csütörtök	Urnapja	Bazil
13	Péntek	Pád. Ant.	Tóbiás
14	Szombat	Vazul n. p.	Vazul

Felelős szerkesztő: **Bátorfi Lajos.**

Nyilttér.

Idült vagy kezdetleges titkos betegségeket és tehetetlenséget

hasonszenvi gyógymód szerint gyógyit dr. Ernst L., Pesten, bálványutcza 6. sz. 2. em. 15. ajtó. Rendelési idő délután 2—6 óráig.

E betegségek gyakran, hogy azonnali eredmény éressék el — könnyelmüen nagy adag jód vagy kénesővel kezeltetnek. Az igy gyógyultak azonban a legborzasztóbb utóbajoktól támadtatnak meg; annyira, hogy a könnyelmű gyógykezelés miatt késő vénségükig szenvednek. Ily veszélyek ellen menedéket nyujt a hasonszenvi gyógymód, mert nemcsak a legrégibb bajokat meggyógyitja, de hatása oly jótékony, hogy utóbajoktól félni nem lehet. Az életrend mellette oly egyszerű, hogy mindenkitől megtartható.

Levélileg is eszközöltetik rendelés.

HIRDETÉSEK:

MOLL A. SEIDLITZ-PORA.

E porok rendkivüli s a legeltérőbb esetekben bebizonyult gyógyhatásuk által minden, eddig ismert házi szerek között, tagadhatatlanul az első helyet foglalják el; mint az sok ezer, a császári birodalom minden részéből kezeinkhez küldött hála-iratok a legrészletesebben tanusitják, hogy e porok rögzött szorulásoknál, emésztéselleneségeknél, gyomorhevnél, továbbá görcsök, vese- és ideg-bajokban, szivdobogasnál, idegesség okozta főfájás, vértolulás, végül hysteriára, búkór és huzamos hányásra hajlamnál a legjobb sikerrel alkalmaztatnak, s a legtartósb gyógyhatást eredményezték.

Ára 1 eredeti doboznak használati utasitással 1 frt.

SÓS PALINKA és SÓ.

A legmegbizhatóbb orvosszer a szenvedő emberiség segedelmére minden belső és külső gyuladás, legtöbb betegség, mindennemü seb-, fej-, fül- és fogfájás, régi sárvek és nyitott seb-k, rák, fene, szemgyulladás, bénulás és mindennemü sérülés ellen, stb. stb.

1 palaczk ára használati utasitással 80 kr.

(939—5.)

DORSCH-HALMAJ-ZSIROLAJ.

A legtisztább és leghathatósabb orvosi szer Norvégia hegyeiben nem cserélendő fel a mesterségesen tisztitott halmájzsir-olajjal.

A valódi Dorsch-halmájzsir-olaj mell- és tüdő-bajoknál, scrophulus- és rachitis-betegségekben legjobb gyógyhatással van; meggyógyitja a legidültebb köszvény- csozubajokat, valamint az időszaki bőrkiütéseket.

Ára 1 üvegnek használati utasitással 1 frt.

Raktárak Nagy-Kanizsán: Belus J. gyógysz. Lovák K gyógysz. Fesselhoffer J. és Rosenfeld F. uraknál.

Belovárett Lakov és G.	Letenyén Kallvoda J. gyógysz.
Csáktornyán Kárász H.	Marczaliban Iszil Nándor
Csurgón Kreisler Dávid	Sánek-Szt.-györgyön Fibics J. gy.
Kaposváratt Kohn Jakab	Szombathelyen Pilich Ferencz gy.
Kaproncsán Werli Sánd. gyógysz.	Sopronban Mezey András gyógysz.
Keszthelyen Wünsch F.	Zágrábban Mittelbach Zs. gyógysz.
Keresztes Breyer Jakab özv.	„ Ceyleck J. J. gyógysz.
Kőszegen Czacsinovits Istv. gyógysz.	„ Urwalsz Fr. gyógysz.

Margitszigeti gyógy-fürdő

Budapest főváros közvetlen közelében.

35° R. meleg artézi forrás, porczellán és márvány kád- ugy kőfürdők zuhanykészülékkel, nagyszerű kert, kitünő lég, 200 teljes kényelemmel berendezett szoba, társalgási terem, kül- és belföldi lapok, naponta zene.

Kóralakok, — melyek ellen a margitszigeti hévviz kedvező eredménynyel használtatott:

Köszvény — az izületek, izmok, a csonthártyák és ideghüvelyek idült csúza, idegbetegségek és pedig a) csúz, köszvény, erőmüvi behatás, ólommérgezés, hagymáz és diphteria után fellépő hüdések; b) zsábák; c) görcsös állapotok; d) méhszendi bajok, görvélykór mirigydagokkal és genyedéssel, idült bőrbetegségek, csontbántalmak, angolkór, csontszú, izületi bajok, fekélyek és külsértéseket követő elváltozások: fájdalmas hegek, merevség, hüdések, hugykövek és vizelleti nehézségek, méh- és hüvelybántalmak, méhtömület, hószámi rendellenesség sat.

Bérleteknél, ugy a fürdő- és menetjegyeknek együttes váltásánál árelengedés adatik.

A szigeten lakók, ugy a fürdő, mint a menetjegyeknél, előnyben részesülnek.

A fővárossal óránként 2-er gőzhajóközlekedés.

1873. nyári idény megnyittaték május 1-jén.

Megrendeléseket lakásokra átvesz a *margitszigeti felügyelőség Margitszigeten, utolsó posta O-Buda.*

A MARGITSZIGET IGAZGATÓSÁGA.

1048—5) (Utánnyomat nem dijaztatik.)

Pályázati hirdetmény.

A nagy-kanizsai községi iskolaszék a felső népiskolánál megürült tanári állásra, mely 800 ft évi fizetéssel van egybekötve, pályázatot nyit.

Felhivatnak tehát mindazok, kik ezen állásra pályázni óhajtanak, hogy kellőleg felszerelt folyamodványaikat folyó 1873. junius hó 15-ig az alulirt iskolaszéki elnökhöz beküldjék.

Kelt Nagy-Kanizsán, május 31-én 1873.

Darás Zsigmond,
elnök.

(1068—2)

Ház-eladás.

Nagy-Kanizsán a gymnasium és Szentháromság közti tér találkozásánál lévő Sláby-féle ház, a hozzá tartozó kerttel offert utján eladó, azon megjegyzéssel: hogy a legtöbbet igérő a szerződés megkötése napjától számitandó egy negyed év alatt az összes árt készpénzben letenni tartozik. — Az offertek folyó évi julius hó 15-ikéig Pécsett lakó háztulajdonosokhoz (Iskola-utcza, 10-ik szám küldendők.

Ha a beérkezendő offertek netán elfogadhatók nem lennének, az esetben teljes szabadságot tartanak fenn maguknak tulajdonosok az el — vagy nem adásra nézve.

Kelt Pesten, junius 4. 1873.

Sláby család megbizottja:
MILTÉNYI MIHÁLY,
lakása: üllői ut 1. sz., I. emelet, 7-ik ajtó.

(1070—1)

Esedékes szelvények díjtalanul váltatnak be.

A soproni leszámitoló-bank
és nyugot magyar jelzálog hitel-bank
FIOKTELEPE

NAGY-KANIZSAN.

Mindennemű állam és hitelpapirok, állami elsőbbségi és földtehermentesitési kötvények — arany s ezüst pénzeket vesz és elad.

Pénzek folyó számlára és betéti könyvecskékre 6% kamatra fogadtatnak el.

Kölcsönök házakra, földekre s más ingatlan javakra a legkedvezőbb feltételek mellett adatnak.

Pénztári utalványok bocsáttatnak ki, melyek már a kiállitás utáni naptól 6% kamatoznak.

Tőzsdei megbizások a legjobb és legolcsóbb feltételek alatt teljesittetnek.

Esedékes szelvények díjtalanul váltatnak be.

Zum Königtrank!

Der Königtrank, eine mit vielen wilden Pflanzensäften bereitete Limonade, grösstes hygiänisch-diätetisches Labsal für Kranke, Genesende und Gesunde, ist nichts weniger als „Medicin" oder Geheimmittel; er liefert dem Organismus eine Fülle von Gesundheitsstoffen, durch welche die Natur durch Blut- und Säftebesserung) so umgewandelt wird, dass die Krankheits-Ursachen und dadurch die Krankheit selbst verschwinden.

Seit Hahnemann und Priessnitz ist nichts so Erstaunliches auf dem Gebiete der Naturheilkunde geschehen, wie die wunderbaren Kuren, welche durch den Königtrank bewirkt werden. Früher lächelte Jedermann über so unglaubliche Dinge und dachte, das wieder eine grossartige Täuschung des Publikums beabsichtigt würde. Die Thatsachen beweisen, das wirklich eine grossartige Erscheinung an den Tag getreten, welche als der Anfang einer neuen Aera der Heilkunde zu betrachten ist. — Dem gegenüber muss nun eine neue Theorie Bewunderung erregen, welche die uralte Wahrheit, dass die Natur der beste Arzt sei, bestätigt.

Durch den Königtrank sind genesen Patienten

an schweren Wunden (schnell, ohne Wundfieber und fast ohne Schmerzen!);

an allen Brustleiden (als Asthma, Engbrüstigkeit, Brustbeklemmung, Kurzathmigkeit, Brustverschleimung), bei Asthma oft keine Hilfe;

an Abzehrung (hier auch langsam.)

an Magenkrebs und gräulicher Magenverschliessung (selbst in Bethanien in Berlin, der grössten Heilanstalt Preussens); Patient bekam seit drei Tage weder Speise und Trank, noch „Medizin"; der Trank aber öffnete Speiseröhre und Magen, und die gräszlichen Schmerzen schwanden bald darauf; von den Aerzten aufgegeben, stand er doch am höchsten Tage wieder auf und ging nach der 4. Flasche wieder an seinen Beruf!;

an den tödlichen Herzkrankheiten auch mit häufigen Herzkrämpfen in vielen Fällen; die Krämpfe mitunter vom ersten Trinken an fort; eine solche Kranke, von einem der gelehrtesten Aerzte Berlin's drei Monat vergebens behandelt, war von ihm nach mehrmaliger gründlicher Untersuchung mit der Erklärung verlassen: gegen dieses Leiden giebt es keine „Medicin" und er erwarte in längstens drei Tage den Tod; auch sie aber stand doch schon am hochsten Tage auf; der gräszliche Herzkrampf war vom ersten Trinken an weggeblieben, der Arzt aber wollte später durchaus nicht glauben dass sie genesen, sie hat sich aber 1868 verheiratet.

an allen Augen-Krankheiten, auch unheilbaren Erblindungen, wo auch Operationen nicht möglich waren, u. a. durch Resorption des krystalisirten Wassers der Pupille; ein seit sechs Jahren total Erblindeter (Bellevue bei Trier) erhielt sein Augenlicht durch eine einzige Flasche, ein andererdurch 13 Flaschen; dass sie schärfer und weiter sehen; Augenentzündungen durch Trinken und warme Umschläge (Mischung mit warmen Wasser,

an Magenleiden und an 20—40 jährigen Magenkrämpfen (hier am schnellsten, nachdem allerlei Kuren und Mittel vergeschlagen;

an 20—30 jährigen Rheumatismus mit Lähmung (oft schon nach einer Flasche, auch Lähmung der Zunge);

an Lungenentzündungen selbst im höchsten Stadium, stets nach einigemal Trinken, nie tödtendes Eis anwenden! (lauwarme Umschläge!)

an heissen Brand und heftigstem Wundfieber, nach einigemal Trinken und Umschlägen selbst bei der Milzbrandvergiftung siehe oben!); wenn der Brand im Knochen, das Glied eine Stunde hineingelegt; der Brand wird abgestossen, das brandige Fleisch verreitert und die Wunden heilen schnell;

an allen Rosen und Fiebern auch Kindbett- und Nervenfieber (beim Fieber erfolgt auch Erbrechen durch Stärkung der Magennerven, nicht wie beim Brechmittel durch Schwächung;)

an schweren Skrofeln u. Drüsenleiden oft schon nach einer oder wenigen Flaschen;

an Haut-Krankheiten, auch Flechten und Geschwüren (sehr schnell);

an Diphteritis (trinken und halbstündlich recht warmen Umschlag wie bei Bräune); wenn Das Uebel nicht aus der Tiefe kommt, stets schnelle Heilung!

an Bräune heiss trinken; und recht warme Umschläge auf Wolle und die Kehle; doch nicht mehr in höchsten Stadium;

an allen Halsleiden besonders Kehlkopf-Entzündung (hier sehr schnell; Mischung mit heissen Wasser!), auch Halsschwindsucht selbst im hohen Stadium, wo schon viel geheizt worden;

an Epilepsie oder Fallsucht („böses Wesen"), mitunter schon vom ersten Trinken an nicht wiedergekommen, wo's jahrelang fast täglich kam; oft keine Hilfe;

an Blutbrechen (schnell, mit fast augenblicklicher Beruhigung des ganzen Körpers);

an Hemorrhoiden (Knoten oft schon am nächster Tage fort), auch Hämorrhoidaler Verschleimung;

an Blasen- und Nierensteinen (mitunter schon nach wenigen Tagen die Auflösung der Steine);

an Gicht (an schweren Versteifungen der Gelenke langsam, oft keine Hilfe;

an Kopfkolik und Kopfkrampf (sehr schnell wenn vom Magen herrührend;

an Rückenmarksdarre im hohen Stadium (von der königl. Regierung zwei Jahre vergebens in die Bäder geschickt, fortwährend viel Schmerzen, nicht mehr die Füsse aufsetzen nach der 10. Flasche schon spazieren gehen können! auch seit Jahren gesund geblieben.

an Diarrhöe und Erbrechen (dieses schon nach dem ersten Trinken) bei Säuglingen trinkt Mutter oder Amme;

an Cholera und Cholerine!

an Keuchhusten (meistens schnell) Schwämme;

an gegen Verschleimungen;

an Appetit- und Schlaflosigkeit (hier meistens schon am ersten Tage;

an allen Ansteckungskrankheiten, auch Pocken dieselbe fallen nach dem ersten Trinken aus rechende Pocken verschwinden über Nacht spurlos, so dass Patient gesund ist, wie zuvor;

an Krebs u. Knochenfrass (auch hier oft schnell, selbst bei hohen Grade); auch

an Salzfluss (hier nicht so schnell);

an allen Wassersuchten (starke Anschwellungen der Glieder oft über Nacht fort);

an schweren Menstruationsleiden (Jahre lange Blutflüsse, wie auch Jahrganges Ausbleiben nach einigemal Trinken überhaupt

an Frauenkrankheiten, auch an Bleichsucht (hier langsam); in eine Familie tretend, fand Jacobi die Hausfrau schwer krank, vom Arzt aufgegeben; der Mann reichte ihr den Königtrank, und am andern Mittag öffnete selbst dem Arzte die Thüre, den Trank in der Hand;

an Schwindsucht und vielwöchentlichen heki. Schweissen (erstere im hohem Stadium schon nach 3 Flaschen, die letzteren nach einigemal Trinken) überhaupt;

Ausführlich Broschüre über den Königtrank nebst tausenden von Attesten, zum grossen Theil amtlich oder gerichtlich, in 8 Fällen sogar eidlich beglaubigt, werden auf Verlangen überall franco und gratis gesandt. (979—1)

Erfinder und alleiniger Fabrikant des Königtrank: Wirkl. Gesundheitsrath (Hygieist) Carl Jacobi in Berlin.

Die Flasche Königtrank-Extract, zu dreimal so viel Wasser, kostet in Wien, fl. 1.60, in den österreich. Provinzen fl. 1.60, resp. fl. 1.70. Zu beziehen durch die

General-Agentur für Oesterreich-Ungarn bei H. HAACK,
Wien, Wallfischgasse 22. Depot in Pest, bei Apotheker J. v. Török.

Annoncen-Expedition Zeidler & Co. Wien.

Jutányos, szép, és jó!!!

már régóta az én „Jelszavam",

melyet daczára annak, hogy valamennyi papirgyár és a munkaerő 25% áremelést nyert, ezentul is követek, és azért bátor vagyok áruimat a régi megszokott jutányos árak mellett ajánlani: (850—19)

100 db *látogató-jegy*, 5 percz alatt elkészitve	— frt	50 kr.
100 „ *levélpapir* névvel vagy kezdőbetükkel	— „	50 kr.
100 „ „ „ fekete nyomás	— „	70 kr.
100 „ „ „ boritékkal széppap irtokban	1 „	— kr.
100 „ *üzleti levél* névvel, fekete nyomás	1 „	30 kr.

egy egész rizsma levélpapir vásárlásával a név ingyen nyomatik reá.

Czimnek, eljegyzési és eskotési jegyek, tánczrendek és áruszámlák legujabb amerikai gyorssajtómon legjutányosabban készittetnek.

Irodai és czimtáblák 10 percz alatt elkészülnek, darabja 50, 80 kr. 1 frt, a legnagyobbak és legszebbek 3 frt,

urak és hölgyekre szóvo, különösen utazások alkalmával igen czélszerűek.

Papir-gallér és kézfodornak tuczatja 30, 35 kr;

uti-, varró- és irószükségletek, utitáskák, könyvtárczák zárral és zár nélkül darabja 80 krtól egész 10—15 ftig; továbbá: urak, hölgyek és gyermekek részére való ajándékoknak igen alkalmas különféle jutányos és szép áruczikkek.

Különösen ajánlom a divatos kettős névvonásokat és czimeket, melyek nyomdgyáramban leveleken és boritékokon arany- és egyéb szinekben legfinomabban és legpompásabban készülnek, nem különben a még mindig igen ritka franczia rococo leveleket, névszerint: Neptun, Silhouette, Egyptien, Musique, Diabolique, Joujou, Atout, Bébé, Camée stb. igen jutányos áron

KANITZ C.,

papir- és diszműáru-kereskedése Dorottya-utcza 12. sz. a. (ezelőtt Deák Ferencz-utcza.)

Irásbeli megbizások teljes megelégedésre és utánvét mellett azonnal teljesittetnek.

Keller Ignácz

Nagy-Kanizsán. (94—17)

Ajánlja gazdagon felszerelt urak-, hölgyek és gyermekek számára való topán-raktárát, a legjobb minőségüeket a lehető jutányos áron.

Ugyszinte figyelmébe ajánlani bátor vagyok a cs. k. katonaság s t. közönségnek, hogy megrendeléseket a legjobb bel- és külföldi bőrből elfogadok és készitek, az árt legjutányosabban számitom.

Az én raktáromban vásároltakat kijavitásra elfogadom.

Empfiehlt sein reich assortirtes Lager aller Gattungen Herren-, Damen- und Kinder-Stifletten von bester Qualität und zu möglichst billigen Preisen.

Ferner mache ich das k. k. Militär und verehrungswürdiges Publikum aufmerksam, dass ich alle Bestellungen vom besten In- und Ausländer-Leder verfertige und prompt und billigst berechne.

Auch wird von mir gekaufte Waare zu reparieren angenommen.

Ő csász. és kir. apostoli felsége

legkegyelmesebben elhatározni méltóztatott, hogy a megtartandó

XV. állam-jótékonysági-sorsjáték

tiszta jövedelme az innenl birodalomfél polgári czéljaira, nevezetesen az Innsbruckban ujonan építendő, szülő- és lelencziutézettel egyesitett kórházra, továbbá a Görzben levő siketnéma-intézetre, és a bevétel mérve szerint az érintett birodalomfél még más jótékony czéljaira forditassék.

Ezen legfelsőbb parancs folytán a cs. kir. lotto jövedéki igazgatóság megnyitja ezen XV. állam jótékonysági sorsjátékot, a mely 4368 nyerőt tartalmaz, s pedig

1	főnyeremény	100,000	frt ezüst járadék 1873. julius 1-től való kamatélvezettel:
1	„	30,000	„
1	„	2,000	db cs. teljes sulyu arany.
	nyerő	400	„
1	„	200	„
2	„	100	„

6 nyerő	1,000	ezüst forint,		62 nyerő	80	ezüst forint,
2 „	800	„		80 „	60	„
3 „	600	„		100 „	40	„
8 „	500	„		1000 sorozat nyeremény	20	„
57 „	100	„		3000	10	„

44 elő- és utó-nyerő az 1860-iki államkölcsön ötöd-sorsjegyeiben.

A huzás okvetlenül 1873. junius 26-án történik. Egy sorsjegy ára 2 frt. 50 kr. oszt. ért.

A kitünőleg közhasznu czél, melynek ezen sorsjáték tiszta jövedelme szentelva van és a sorsjegyvevők részére kilátásba helyezett rendkivüli nyeremények feljogositják a cs. kir. lottojövedéki igazgatóságot azon biztos reményre, hogy ezen vállalat különösen élénk részvétnek fog örvendeni.

A cs. kir. lotto-jövedéki igazgatóság.

Bécsben, 1873. márczius 17.

VOLKMER EDE, cs. kir. udv. tanácsos és lotto-igazgató.

A sorsjegyek Bécsben a cs. kir. lotto-jövedéki igazgatóság épületében létező, a jótékony czélokra szánt államsorsjátékok osztályánál, (belváros, Salzgries 20. sz.) ugy egyenkint, mint nagyobb részletekben vásárolhatók, vagy a járandó pénzösszeg beküldése mellett irásban megrendelhetők. Kaphatók továbbá Bécsben: minden lotto-gyüjtőknél és dohánytőzsdében, a cs. kir. és m. k. országokban pedig minden lotto-hivataloknál és lotto-gyüjtőknél, az adó- és postahivataloknál, dohányárulóknál, vaspálya- és gőzhajóállomásokon, nemkülönben a birodalom városaiban és helységeiben felállitott sorsjegyárulö közegeknél,

Wajdits József, kiadó-, lap- és nyomtulajdonos gyorssajtó nyomása, Nagy-Kanizsán.

NAGY-KANIZSA. 1873. junius 12-én. 47-ik szám. Tizenkettedik évfolyam.

Előfizetési ár:
egész évre . . 8 frt.
fél évre . . . . 4 „
negyed évre . . 2 „
Egy szám 10 kr.

Hirdetések jutányosan
NYILTTERBEN
soronkint 10 krért vé-
tetnek fel.

Zala-Somogyi Közlöny

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőhez, — anyagi részét illető közlemények pedig a kiadóhoz bérmentve intézendők: NAGY-KANIZSA Wlasslcsház.

Nagy-Kanizsa város helyhatóságának, nemkülönben
a „zalamegyei gazdasági egyesület", a zalamegyei általános tanító-egylet, a szent-balázs-, kis-komáromi és sümegh-vidéki fióktanító-egyletek, a „nagy-kanizsai kereskedelmi s iparbank" ugy a „Zala-Somogy" gőzhajózási részvenytársulat

HIVATALOS ÉRTESITŐJE.

Hetenkint kétszer, vasárnap- s csütörtökön, megjelenő vegyes tartalmu lap.

ELŐFIZETÉSI FELHIVÁS

a

„ZALA-SOMOGYI KÖZLÖNY"

1873-ik évi II-ik félévi folyamára.

Midőn az első félévi folyam végéhez közeledünk, bizalommal kérjük t. közönségünket, a második félévre szóló megrendeléseik mielőbbi szives eszközlésére, hogy a lap rendes küldésében fennakadás ne történjék.

Hangzatos szavakkal nem élünk, jóakaró működésünk nyilt s a higgadtan gondolkozók megértenek bennünket; lapunk lehetőleg helyi közlöny kivánván lenni, minden igyekezetünket oda forditjuk, hogy e lap a vidék hü tükre legyen.

Előfizetési ára e hetenkint kétszer megjelenő lapnak:

félévre 4 ft, évnegyedre 2 ft.

A nagy-kanizsai kereskedelmi- és iparbank igazgató tanácsának e hó 4-dikén tartott ülésében elhatároztatott, hogy a rendkivüli pénzviszonyok következtében a t. cz. részvényes- és betevő közönségnek megnyugtatására a junius hó 30-dikára alapszabályszerüleg elkészitendő rendes félévi zárszámlán kivül e *hó 15-dikig* egy mérleg készittessék, mely már folyó hó 20-dikától kezdve az intézet helyiségében a t. cz. részvényesek és betevők által hivatalos órákban szabadon betekinthető leend.

A n.-kanizsai kereskedelmi- és iparbank igazgató tanácsa.

Bécs, jun. 9. 1873.

Ha Bécs jelenlegi állapotát röviden körvonalozni akarnám, egy találó magyar közmondást alkalmazhatnék: *„czifra nyomoruság!"*

Igen, czifra nyomoruság! mert Bécsben nincs a hitel becsben; mert Bécs most már csak pislogó mécs. A kincsnek nincs itt mübecse, a hullámzó néptömeg rideg, bizalmatlan.

Ezelőtti években egészen más élet volt itt, most nincs élet, csak tengődés.

Nagy a fény, a pompa, a luxus, de ott is van tetején zászlóként a nyomoruság, sőt legtöbbnyire folyondárként öleli át.

Vén asszony ez a Bécs, görnyedezve a felrakott ékszerek alatt, melyet mesterséges mürablással gyüjtögetett; szemében nincs fény, s azért házsártos, azt gondolja, hogy a felrakott ékszerek fényt kölcsönözuek, az ám, ha azoknak az ékszereknek fénye be nem volna vérezve, szenyezve; karját nem birja emelni, áldásra épen nem, ha felemeli, sujtó vele, mást is, magát is üti.

Magyarországot, e piros-pozsgás szép leányt mostohán, kegyetlenül sértegeti.

Pedig tudjátok-e, mit jelent az a világkiállitás?

Megint magyar közmondással élek:

„Nézd meg az anyát s vedd el a lányát!"

Korszerübben: tanuld gyülölni e vén banyát, de szeresd az ápoló leányt.

Hisz Osztrak-Magyarország vagyunk. Tisztelem én az öreget, ha ez méltányolja igyekezetét a fiatalnak; becsülöm én az aggságot, ha elismeréssel van az ifjuság figyelmeért, de hódolok a gazdag előtt is, ha viszont ő is hodol az erénynek; mert hasonló helyzetben, hasonló gyarlóságba eshetnék.

Tehát tanuljunk, okuljunk s öregségünkre vigyázzunk, mert most nagyon kacsingatnak reánk a *nagyok* s czibálni szeretnének a *kicsinyek.*

A közkiállitáson büszkén vallhatjuk meg; nem vagyunk az utolsók.

Nemes, hazafias érzetet, munkaszeretetet szivunk itt be magunkba, mely edz.

Valóban nagyszerü e közkiállitás, magában foglalja a müveit ész világát, az érző sziv virágát, az emberi munkásság, szorgalom koronáját, a tudomány iparát, az ipar tudományát, e fenséges egységben az emberi nem teremtőerejét.

Bünt, megbocsáthatlan bünt követ el, ki teheti s meg nem nézi.

Ismeretlen jótékonyságot gyakorol a szemlélőre e fenséges látvány, az emberiség e magasztos vivmánya; csak itt érezi az ember teljes tudatában, hogy a szivben egy bimbó él, mely a munkásság becsülésének érzetét tartja zárva.

Bécs és világkiállitás!

Az elsőre gondolva fussunk tőle s menjünk aludni, hogy a másiknak szépsége, bübája felől álmodhassunk.

Álmodjunk a földi paradicsomról, a világkiállitásról.

BÁTORFI.

Nagy Sándor

esperes-plebános urnak

Karádon

a 70-ik m. kir. honvédzászlóalj május 25-ki ünnepélye alkalmával mondott beszéde.

O, az Isten bölcseségének és tudományának mélységes gazdagsaga! megfoghatatlanok a te itéleteid, és kivizsgálhatatlanok a te utaid! Negyvennyolcz óra előtt még csak reménylem sem mertem volna a ritka szerencsét, egy vitéz honvéd zászlóalj uj lobogóját felszentelhetni, és az Isten mindenható oltalmába ajánlhatni, a mely lobogónak árnyéka alatt ezen vitéz honvéd zászlóalj a dicsőség mezején diadalra diadalt fog aratni, és hervadhatatlan babérkoszorut fog magának küzdeni!

Igen vitéz honvéd barátim! ha dicső sorotokon végig tekintek és látom szemeitekben a haza szeretetnek ama nemes lángját lobogni, a melytől őseitek hevülve a majd nem csodálva határos diadalokra rohanva rohantak, egy perczig sem átallom kimondani, hogy ti azokéhoz szinte hasonló babérokat fogtok aratni! Mert tudjátok-e e vitéz zászlóalj fiai, kinek ivadéka vagytok ti? Azon dicső honvéd seregé, a mely a magyar nemzet szorongatott honfiui szeretetének méhéből keservek között, mint egy hevenyészve épen akkor született, midőn anuak hazája a végenyészet veszélyének örvénye fölött lebegett! Sokan akkor a hazának ez uj szülöttjét korcs, idétlen szülöttnek csufolták, kora halálát gunyosan jósolgatták, kárörvendve várták! — De a hazának ezen uj szülöttje a nemzet sziv-vérével lett dajkalva, azért pólyáinak kötelékeiből egészen még ki sem bontakozva, teljesen ki sem fejlődve, meg sem izmosodva, kellően fel sem szerelve, már is véres csatákba rohant! hadakat tönkre vert, ütközeteket nyert! dicsőségének fényével Európa tóroit elárasztotta, a nemzetet alapos reményre jogositotta! a külnépeket bámulásra ragadta, maga iránt még eleinte is elismerésre, tiszteletre kényszeritette!

A hazának ezen dicső szülöttje még két éves sem volt, ellene már is két hatalomnak kellett egy harmadikkal — nem mondom a rut árulás — hanem az ármány és viszálkodás sötét hatalmával szövetkeznie, hogy azt — talán kiirtsa? — o nem! Sokkal mélyebben volt annak gyökere a nemzet szivébe be ereszkedve, hogy sem kiirtható lett volna — hanem hogy a fiatal csemetét megtörje!

A fiatal csemete megtörött! de nem örökre! A dicső honvédsereg a hon romjai alá lett temetve, a romok alatt szenvedett husz gyászos évek során át! — de alig kezdették meg a honatyáinak gondos kezei a romokat széthordani, a hazát ujra felalkotni, a honvédsereg a hazai törvények védpaizsa alatt azonnal ujra dicsőségesen feltámadott, a nemzet koronás feje által elismertetett! pártolása alá fogadtatott, dajkálása apostoli családjának egy kitünoen derék tagjára bizatott! és — és most a sors mostoha kezének sanyaru csapásai által az ujabb korban keményen megzaklatott koronás feje által a nemzetnek a magyar honvédsereg, mit sem

TÁRCZA.

Kivánság.

Teremtő láng ha égne ajkimon,
Hogy egy szavammal ujra alkotnám
Ez ős világot, annyi korcs kebel,
S oly átok-súly nem lenne e hazán!
Hatalmam hogyha volna isteni,
Teremtenék e' honnak hölgyeket,
Kik nem szégyellve szóznak dalunk,
Zengenének lelkes harczi éneket.
Fehér márványból gyúrnám szivöket,
S a sok csalárd álérzelem helyett;
A tiszta márvány mélyibe vésném:
„Szeresd hazádat mindenek felett!"
S ki nő erénye' legnemesbike
A hon szerelme, s hűség ellen vét:
Minden betüje annak márványán
Vampyr lehével égetné szivét.
Teremtenék e honnak bajnokot,
Kezében éles bosszúló vasán,
Megölt ellennek vére folyna le,
Dicső hajnal hasadna rád, hazám!
Ifju: keblébe lángot öntenék,
Mely szent honáért égne szüntelen,
S ha vérui képes, ármó lenne:
Keblét dúlná a romboló elem.
Mért nincs hatalmam, alkotó erőm!
Hogy ez elaggott ősvilág helyett,
Mely annyi átok-súlyt visel magán,
Egy ujnak adnék lételt, életet! . .

MAJLÁTH BÉLA.

Tavaszszal a temetőben.

(Rajz.)

Miért megy az ember tavaszszal a temetőbe, — az örök tél élő jelképéhez?! — mikor annyi dalos berek, virágos rét s a mulató hely, hol lelkének, szemének, vidám kedélyének kiki élvet nyujthat!

Vannak talán fájdalmaktól megkinzott szivek, kik mindig önérzelmeik rokontárgyait keresik, s midőn a természet felébred fásultságából s mosolygó arczot ölt, — e mindig csendes és szomorú helyet találják szivökhöz hasonlónak!

Vannak, kiket az édes emlékezet szellemeihi ki e helyre, s a hitében megnyugvó sziv imájában s könyűiben talál az elveszettekért vigasztalást!

Vannak költői lelkek, kik el-elméláznak az enyészet külső ébredésén! — az emberi csalárdság eme hü jelképén! Mihez lehet hasonlitani jobban a temető mosolygó tavaszi pompáját, mint egy kihamvadt emberi sziv külső fényéhez! — Benn halál, — kivül élet. Lent a sirban enyészet . . . felül a sirdombon tenyészet . . . . . .

De vannak naiv érdekek is, melyek e helyre csalják az embereket.

Az ifju szive imádottjával gyakorta találkozik itt, s a bánat helyén forró csókok közt csókláznak örök szerelmet. — Zöld pázsittal bevont sirdombra ülnek, az ifju kezében nefelejts, a lányka kacsójában szerény ibolya, csokorba kötik s reszkető kézzel tüzi az ifju kedvesének dobogó keblére. — Mi köze az ő sziveknek a szomorú helyhez, mikor reménynyel s örömmel van az még tele! . . .

Pajkos gyerkőczök is felkeresik gyakorta a temetőt. — Hiszen szebb és alkalmasabb helyen nem is lehetne bujósdit játszani! — legalább az ő felfogásuk szerint. Mit gondol azzal a gyermeteg kedély: temető-e, vagy más?! Ő csak azt fürkészi, hol lehet legjobban a kereső tára kutató kiváncsisága elől menekülni! — A temető árka, a kápolna sarok falai, a széles sirkövek pedig erre nagyon alkalmasak. — Boldog gyermek sziv, ki még e szomorú tárgyakhoz ily ártatlan gondolatokat köthet! . . .

Ily eszmékkel haladtam el a temető mellett. — A nap már pályája vége felé járt, a susogó szellő csókja is hüvösebb lett, de oly csábitóan zengett a tavasz hirnöke — a dalos csalogány — a himbálódzó lombok közöl, hogy a varázshangot önkénytelenül követém. Amint a temető szélére értem, megborzadtam . . . . s utálattal forditám el szememet az árokról, hol egy ittas ember fetrengett. Az ilyen életnél — gondolám — szebb a benn nyugvók halála, s beléptem a temetőbe.

E bánatos hely búsongó fája — a szomorúfűz, s a sirhantok már kizöldeltek, itt-ott ibolya-koszorúk ékiték a kereszteket, s a dombra ültetett virágok is bimbózni kezdtek.

Szerény márvány siremléknél — mely négy hantott jelzett — térdelve láttam egy busongó özvegyet. Egyszerű gyászruhába volt, s halvány arczán a gondok nyomai látszottak. Ritkán láttam bánatosabb arczot. Buzgón imádkozott, s könyeit hullatta. — Mikor imáját végezte s felállt, — résztvevőleg megszólitám: — hiszen vigasztalni mindenkit szent kötelességünk — „kit gyászol?" — „Kit gyászolok? — mondá gyenge hangon — azokat, kik e világon mindenem voltak, s kiket egy év alatt egyenkint elvesztők. Meghalt férjem s alig sirattam meg, meghalt pályát végzett fiam; ezt alig temetém el, elköltözött egy jobb világba menyasszony leányom. Egy gyermekem volt még, kit ennyi veszteség után rajongásig szerettem, egy hete, hogy ezt is ide hoztuk. Ugy állok a nagy világba, mint a törzsétől és ágaitól megfosztott fa, melynek már életereje alig van, de mely még nem száradt el egészen."

Csodáltam, egy érzékeny női sziv — ki oly őszintén szeretett — hogy tud ennyi fájdalmat kiállani, s a vigasztalás helyett vele könyeztem. Talán egy résztvevő köny is jobban esett az elhagyott szivnek, mint szász vigasztaló, melyet fájdalma meghazudtol . . . — —

Hallgatagon mentünk egymás mellett, midőn a temető néma csendét egy tragikus eset zavará meg. Tanuja voltam e rémséges és szomorú jelenetnek. Husz lépésnyire lehetett tőlünk a sir, melyen egy ifju busongott. Egyszerre felemeli arczát — oly dultak voltak vonásai, s rendezetlenek hajfürtjei — s rohamosan kapott majd szivéhez, majd fejéhez. Izgatottan beszélt önmagához. Tekintetéből s mozdulataiból lehetett látni lelkének viharos küzdelmeit. — Hamleti tépelődés — „lenni, vagy nem lenni" — lehett az, mert egy pillanat müve volt, hogy golyójával életét kioltsa. Életemben soha borzasztóbbat nem láttam. Kiáltani akartam, midőn a pisztolyt szivéhez emelte, egy dörrenés . . . késő volt már minden . . . . . Ereimben csaknem a vér fagyott meg, s a bús özvegy alig rázkodott meg. Hiszen ő már annyiszor látta a halált! Hozzá sietünk, de már alig tudta elrebegni e szókat: „Igen szerettem!"

Másnap tudtam meg, hogy kedvesének sirján halt meg.

A tavasz mosolygó pompája közt három szomorú képet láttam e napon. Az első — az árokban — undort gerjesztett bennem; a második — a bús özvegy — szivemet elérzékenyité; a harmadik — az öngyilkos — idegzetemet rázkódtatá meg.

kétlem koronája és királyi széke egyik leghatalmasabb védbástyájának tekintetik, azért a magyar honvédseregnek teljes szervezése általa komolyan sürgöltetik.

Ily dicső honvédseregnek ivadéka vagytok ti e zászlóalj fiai! és ily dicső példa által serkentetve, nem korcsoknak kellene-e benneteket tartanom, ha csak egy pillanatig is kételkedném kimondani, hogy e zászló alatt ti is őseitekéhez hasonló hervadhatatlan babérokat fogtok aratni. De ne szóljatok többé ajkaim a honvédsereg multjának dicsőségét magasztalólag! mert az gyönge szavaim bádgyadt esete alatt ugyis inkább csak elhalaványodnék. Engedjétek meg vitéz honvéd barátim, hogy inkább a honvédsereg jelen hivatásáról intézhessek hozzátok egy rövid szót.

A magyar honvédek nem a hadliai, hanem a békesség őrei! A haza nem azért szült benneteket, hogy általatok országokat hóditson, nemzeteket rabigába görbeszszen, vagy vérbefojtson, tartományokat romokba döntsön, hanem hogy hatalmas fegyveretek oltalma alatt a sors mostoha keze által a nemzetre nehezedett századok hátra maradás békóiból kibontakozva, kormányát rendezze, a tudományokat és mesterségeket, a művészetet, gazdászatot és kereskedést a polgári jólétnek ezen hatalmas emeltyűit felvirágoztatva, magát a haladás, művelődés és gazdagság azon magaslatára küzdje fel, a mely őt a művelt nemzetek sorában méltán megilleti! — A ti fegyveretek hatalmát és a ti véretek adóját a nemzet tehát csak akkor veszi igénybe, ha valamely bel- vagy külellenség vakmerő volna a haza békéjét megháboritani, vagy hazánknak őseink vérével megszentelt határait megtámadni! De ekkor, o ekkor! a haza bizton számit reátok, hogy a vakmerő ellenséget megfogjátok fékezni, hatalmasan vissza fogjátok verni! — Azért, mihelyest a fegyverforgatásban annyira ki vagytok képezve, hogy a haza bizton reménylheti, miszerint általa bár mikor, a harczsikra szólitva, képesek lesztek az ellenséget megfékezni, tüstént haza bocsát titeket tűzhelyeitekhez, tieitek kedves körébe, megszokott polgári foglalkozásaitok folytatására. Ne gondoljátok azonban vitéz barátim, hogy ekkor a ti hivattatástok szünetel! Nem! a polgári élet körében egy ujabb, de fontos, de lényeges hivatás várakozik reátok!

Ti e zászló alatt megtanultátok a hazát igazán szeretni, a királyt tisztelni, a törvényeket és tenmagatokat becsülni! rendhez, fegyelemhez, engedelmességhez szoktatok. Midőn tehát a fegyver gyakorlatról a haza titeket kedveseitek körébe vissza bocsát, a nemzet azt kivánja, azt várja tőletek, hogy otthon szemeitek a hazaszeretettől szikrázzanak, homloktokon a becsületesség fénye honoljon, kebletek a haza és király iránti hüségtől dagadjon, minden tetteitekben rendszeretetet tüntessetek ki, és egész testalkatotok a nemzeti büszkeség, és méltóság bélyegét hordja magán! — hogy ekként a község fiatalsága titeket látva, bámulva, tisztelve önként sorakozzék közétek, és körötökben, vezetéstek alatt oly fiatalság növekedjék, mely legyen a hazának virága! büszkesége! reménye!

Mikor pedig a magyar honvéd az érett férfiu kort elérve, a hazát kiszolgálta, és most a zászló alól végkép elbocsátva, a polgári élet körébe visszatér, a nemzet a kiszolgált honvédtől azt kivánja, azt várja, hogy ő mint értelmes, kiképzett, sokat tapasztalt, rendszerető, jóakaratu honpolgár községének alacson ugyan, de mégis fontos hivatalaira magát érdemesitve, a közvélemény által azokra talán meg is választva, a kormány rudját vegye biztos és szilárd kezeibe, polgártársait az igaz művelődés és haladás pályáján vezesse mind egyre előbbre, és igy közvetve az egész haza jólétét és felvirágzását eszközölni segélje!

Ez ime vitéz barátim a magyar honvéd dicső hivatása!

Te hozzád fordulok most méltóságos Jankovics Lászlóné, született Tallián Rózsa, asszonyság! e zászlónak kegyes anyja! fogadd szivélyes honfiui üdvözletemet a kegyeletért, melylyel e zászló iránt viseltetel; fogadd szivesen lelkemnek abbeli forró óhajtását, hogyha valamikor gyermekeidnek vagy unokáidnak valamelyike e zászló alatt szolgálná a hazát, e zászló szalagjára tekintve, a többi nemes indokokon kivül még az édes anyai emléknek tisztelete is hevitse őt oly tettekre, a melyek a Jankovics család fényét és dicsőségét nevelik!

Most pedig fogadjátok vitéz barátim az általam Isten nevében felszentelt zászlót, melylyel a haza ma titeket megajándékoz, őrizzétek meg annak becsületét, egy se legyen köztetek, a ki annak dicsőségét hütlenség, árulás, gyávaság által megfertőztesse! Igyekezzetek e zászló alatt a haza békességét megoltalmazni! ha pedig ellenség ellen kellene azt vinnetek, mutassátok meg, hogy jaj annak, ki a magyart bántja.

Éljen a haza!
Éljen az apostoli magyar király!
Éljen a magas magyar kormány!
Éljen a magyar honvédsereg!
Ebben pedig a 70-ik zászlóaljnak mindenkor diadal és dicsőség!

Hévviz, junius 10. 1873.

I.

A tél zordon vad fagya, vagy jobban mondva: a tél hobortossága elköltözött, a tavasz ép oly zavarodott, mint volt a tél, bizony sajátságos egy időjárás ez; télen könnyü öltönyben meghülés nélkül élvezhettük a fütés megtakaritását, ellenben e virágos tavaszban hosszu bundában is fázunk. Május havában, mint azt az orthodoxok — ájtatossági hónapnak nevezik, elfagyott országunk protitja; Olaszhon fagylalt és hüsitő italai nélkül is fázik, de még Egyptom, Arabia, a hol azt sem képzelték, hogy hideg létezik, a hosszu fekete arcz hideg láz gyanánt verte össze fogait; nálunk meleg, a keleten hideg és most viszont; ezt azután csakugyan hóbortos időjárásnak nevezhetjük, de a remény kecsegtet, hogy a korsó addig megy a kutra, mig el nem törik, a hideg addig hóbortoskodik, mig meg nem törik, ily édes remények közt hagytam én is el téli fogságomat, élvezni siettem a természet gyönyörét, a kikelet édenét, az átalakulás nagyszerüségét, hogy madárkák éneke mellett, e táj millió virágai közt az illatot, a természet legtisztább levegőjét élvezhessem; repüljetek tehát el gondok, hulljatok le vállaimról terhek, távozzatok el ti átkozott élet keseritő bánatok, ti nyugalom gyilkosai, s könnyü szárnyakon lebegjetek hozzám hegyek, völgyek rózsái és ibolyái mosolyogva üdvözöljetek, ti, a szenvedő és érző sziv lelkesitői, mint a viruló jó kedély fentartói legyetek folyton kalauzaim; ily meg nem vetendő ábrándok közt értem a keszthelyi pályaudvarba, és csak itt fogtam fel, hogy vonatunk miért ment oly lassan, és a vonat tüzlova miért izzadott meg oly annyira, mert e vonaton volt a hirre vergődött Bokody szinigazgató 42 tagjával, most értettem a teher sulyát, mert egy részt a tömött erszény, más részt Pozsony babérjai és az alig mult emlékei fejtettek ki oly ritka sulyt.

Dr. Singer Bernhard, hévvizi irodalmi munkájában azt hiteti el velünk, hogy Keszthely egy negyed órányira fekszik és mégis egy rozzant év tizedek óta az idővel daczoló valami urikocsi félének az emlitett utért 2 forintot kelle fizetnem, de ezt csak sugva mondom, nehogy a bécsi kiállitási fiakerek meghallják, mert ők olcsóbbért teszsnek meg ily utat, végre megérkeztem e gyönyörü, barátságos és fájdalmamra irt hozó kis helyre, most már mondhatom, hogy Hévviz minden várakozásomat felül multa, egyenlőre sajnálattal bár azt kell irnom felőle, hogy több pinczér van a vendéglőben, mint vendég e fürdőhelyen, fürdésről szó sem lehet, mert az idő folyton kegyetlenkedik, internalva vagyok a szobában lenni, s miután kályha nincs benne, téli kabátban kell várva várnom, még a hatalmas napsugarak győzedelmeskednek a hideg elemek felett.

KÖNYVES.

Rózsa Sándor és a börse krach hősei.

A lapok mellett közelebb egy előfizetési hirdetmény küldetett szét ezen sensationalis regényre: „Rózsa Sándor's des Räuberkönigs von Ungarn Glück und Ende“, melylyel egy porosz regényiró, és egy berlini könykiadó a nagy német publikum előtt nagy érdekeltséget vél kelthetni, s ez által jó „Geschäftet“ csinálni.

Szegény szép hazám, te áldott Magyarország! te csak arra vagy jó, hogy minden Schwindler üzletet csináljon belőled, minden fény és árnyoldaladból nyerészkedjék.

Nagyobb ingerül egy hatalmas feldicsérés után, Rózsa Sándor arczképe adatik a hirdetményhez, a mint a puszták ezen fia a börtön nehéz lánczaival terhelve keresztbe tett kezekkel multja és jövője fölött elmélkedik.

S hogy a vállalatnak még nagyobb kelete legyen ingyen képek, persze a poroszokat és már unalomig ismert hadjáratukat bálványozó képek — sőt még némi aranyékszerek is ajánltatnak az előfizetőknek mellékletül.

Nem czélunk a magyar „Szegény-legények“ ezen hősét bármi tekintetben dicsőiteni, elég szomoru tanulmányozásra ád okot minden jó hazafinak, minden emberbarátnak a szegedi és más börtönök lakossága — s óhajtva óhajtjuk, hogy önkormányzatunk és jobb népnevelés folytán a betyárkodás mindinkább szünjék hazánkban — de azon általános országos lehangoltság, azon ezer és ezereknek károsodása mellett, melyet a bécsi börse hősei előidéztek — lehetetlen a magyar zsiványság ujabbkori hősének esete és ezen utóbbi gaz zsiványok között némü tanulságos összehasonlitást nem tenni.

Eddig is már 800 millióra tétetik az országos károsodás a bécsi börze bukása következtében, hány ezer és ezer kis hivatalnok, kereskedő, iparos, földműves, kisebb nagyobb birtokos, le a szegény cselédig veszti ezen felső helyről engedelyezett rablóbanda által véres verejtékkel szerzett pár száz forintját, mig a lelketlen Bankárok ezen rettenetes összeget bezsebelhették, — s most nincs törvény, mely őket kárpótolná.

Hány emberéletbe került már ezen börse szédelgés, s hányba kerül még, s hány viruló családi állapot jutott általa a nyomor örvényére?

Szegény Rózsa Sándor, mi a te rablói hőséged ezen banküzletekhez képest — s te társaiddal együtt részint bünhődtél a börtönökben, a vesztő helyen, részint várod bünhődésedet, mig ezen milliókkal biró rablók uj milliókra tesznek szert, a mellett országos nemességre, báróságra emelkedve büszkélkednek — s hideg lelketlenséggel nézik hozzá férhetlenségök tudatában az ezer és ezer károsultak jajveszéklésait.

A közvélemény, a pénzforrások, melyekből az örökös pénzszükségben levő állam meritett, csakhamar e nép kizárólagos monopoliumává lettek. Az elsővel a tömegre hat, az utóbbiakkal megszoritja a kormányt, hogy ezt akaratjának alárendelje.

A népek bámuló tekintete előtt csarnokot állitott e fényes felirattal: „Haladás, a népgazdászat emelése, közjólét!“ Azonban e csarnok belsejében hazugság, csalás, rablás trónolt. A ki e csarnokban ama bálványoknak hódolt, az gazdagsággal, kitüntetésekkel, hivatalokkal terhelten jött ki. Elvetemült emberek palotákat épitettek, fényes fogatokban jártak, és megvetéssel tekintettek le azokra, kik a becsületes munkát eldje tették a csalásnak. Nem csoda, hogy e corrumpáló példa a társadalom minden rétegeire hatott, a sülyedés csakhamar beállott. De az épület beomlott és a nyomorultak egy részét romjai alá temette.

A csarnok főbbjei azonban, kik kincseiket biztos helyre tették, uj ravaszsággal az államhoz folyamodtak, melyről máskor tudni sem akartak, a melynek szolgáit corrumpálták. És az állam, mely annak idején a népcsalókat szédelgéseikben nem tartóztatta föl, előállott pénzével és tekintélyével — s mig a szegény két három forintos tolvajokat sulyos börtönre

---

Szomorúnak találtam mind hármat. Élni, de a mámortól nem érzeni s állati öntudatlanságban tengődni; — élni, de a fájdalmaktól sorvadva egész a sirig szenvedni, vagy egy kinos csapás behatása alatt szivünket, hogy soha ne érezhessen, örökre érzéketlenné tenni?! . . .

De fátyolt e szomorú képre!

HAJAS KÁLMÁN.

Nagy emberek életéből.

(Folytatása és vége.)

Milton, — „Elveszett paradicsomáért“ 10 arany tiszteletdijt kapott.

Riedel Frigyes Justus, — Mária Terezia idejében nagy bölcs és Kuh Mózes Effráim — Mendelsohn és Lessing kedvencze, az üldöztetések miatt megőrültek.

Gellert, — pompás meséit és iratait Vendler könyvkereskedő egy tallérért vette meg.

Petőfi, — egy éjjel az utczán fagy meg egy kapu mellett, ha Pákh Albert, a „Vasárnapi Ujság“ megboldogult szerkesztője nem ismeri meg.

Lenau Miklós, — a magyar születésu német költő a döblingi tébolydában halt meg — kétségbeesésben.

Beethoven, — gyakran volt oly pénzzavarban, hogy még mosonéját sem tudta kifizetni.

Saphirt, — a humoristák királyát a szél ütés az utczán érte.

Klopstockot, — „Messiás“-ának egy-egy nyomtatott ivéért, Hämerle, hallei könyvárus, 20 garassal dijazta, 2-ik kiadása alkalmával elismerése jeléül egy kabátra való posztóval ajándékozta meg.

Korneille Péternek — Frankhon Sofoklesének utolsó kivánsága egy kanálnyi husleves volt. Es ez utolsó kivánsága sem teljesült.

Selley — angol költő megátkozta az Istent és a tengerbe ugrott.

Musset Alfréd, — pálinkás üveggel a szobében kötötte fel magát.

Aphorismák a nőkről.

A nők, ha kimerem mondani, lényünk második lelkét képezik, mely egy más burok alatt a legszorosabb közlekedésben van minden gondolatunkkal, melyet ébresztenek, minden vágyunkkal, melyet létre hoznak és osztanak, minden gyengeségünkkel, melyet szánhatnak anélkül, hogy részeseivé legyenek. (De Segur.)

Isten a nőt az emberi nem diszeül teremtette, hogy gyámolitsa az emberiséget, hogy megédesitse az ember nyomorát, hogy megnyugtatásul szolgáljanak a férfiunak, hogy segitsenek benépesiteni a paradicsomot, mely felé vezetnek bennünket az atya, fiu és szentlélek. Ugy legyen. (J. Olivier.)

A legkevésbbé kaczér nő is kissé előbb tudja, hogy szerelmes belé az illető, mint maga az, ki bele szeret. (Florian.)

A nők a férfiaknak köszönhetik hibáikat, fonákságaikat, sőt még kaczérságukat is. (Me Gollio.)

A nők rendesen több szeszélylyel, mint hajlammal és több kivánsággal, mint szenvedélylyel birnak.

A nők lelkileg nem nemesebbek náluknál, de az illem nem engedvén meg nekik, hogy a mi őszinteségünkkel fejezzék ki magukat, egy oly kényes csicsergést teremtettek, melynek segitségével mindent, amit akarnak, tisztességesen megmondhatnak, ha gúnyolódnak felettünk kalitkáikban. (Diderot.)

A nők érzékenységgel vesztik el, s kaczérsággal mentik meg magukat. (Me Arais.)

A nő a természettől rendelt barátja a férfiunak, minden más barátság gyenge s gyanus e mellett. (De Borald.)

A nő a legtermészetesebb barátja a férfinak; minden más barátság csak kevélyen hirdetett ábránd. (Beauchéne.)

Bármit mondjanak is, a nők csakis tetszvágyból ékesitik magukat, ha külsejükkel akarnak tetszeni, kedvesük előtt, vagy ha ez nincs, akkor keresnek ilyet. (Me D'etronville.)

A nők legnagyobb része többre becsüli, ha kevésbbé szerettetik is valóságban, csak annálinkább meg legyen a látszat, hogy szerettetik; mert a hiuság minden érzésük közt a legelső helyet foglalja el. (Me D'etronville.)

Distichonok.

Ifjút higyj, hiszi már a leány szive telve irántad;
Lányka te ugy szereted, háta mögött neveted.

Már sokakat leköté pillantásoddal is ób hölgy!
Hidd pedig az nem egyéb, mint henye mesteri gép.

CSONKA ISTVÁN.

Lakmározás alatt.

Vajha egykor sirunk körül
A köd lenne, mint a gez,
Mely lakmáréz asztalunknál
Velünk együtt itt időz.

Falatosnak, elesevagnek,
S társaságban ez oly jó, —
Hátha még a nedvbe fulunk,
Az élv ki nem mondható.

Azért ne nézd, — ez előtted
Hazaföldünk szinbora:
Vedd, ürítsd ki végső cseppig
A serleget, czimbora.

Ez ad érzést, sziv, kebelnek
Éltető jót, meleget,
E kivül a jólét széle
Ugy is rég ellebeget. . . .

A mi még hát vissza volna,
Az legyen derűs, vidor,
Mig a végzet vihara az
Alkonyatba nem sodor.

S ha már ugy kell lennie, ott
A vigadó társ pora
Hazánk tüzes szinborára
Jót szunnyadand, czimbora.

NOTTER ANTAL.

itéli, mig kisebb csalásokat szigoruan büntet, a milliomos csalókat állam-segélyben részesiti.

Talán tulzottan festük? Ellenkezőleg, mindnyájan tudjuk, és nagyon is érezzük, hogy erkölcsi hanyatlásunknak e rajza még mögötte áll a szomoru valóságnak.

Midőn tehát irók és festők a szegény Rózsa Sándor élményeit elrettentő például rajzolják — mindnyájunk szent kötelessége — kiknek népünk boldogsága szivén fekszik, a modern civilizatio egyik mérges kinövésére figyelmeztetni hiveinket, a börse spekulatio aljávaló szédelgéseire, s azon kis és nagy Rózsa Sándorokra, kik Sobri, Grasel és Rinaldo veszélylyel járó hősködéseikre igényt nem tartva, mint nyilvános utonállók, a sokkal biztosb háttérből különféle engedélyek és szédelgős igéretek, falragaszok, ujsághirdetmények ezége alatt leselkednek keservesen megtakaritott filléreinkre, s kiknek üzéreik minden faluban legalább egy-két példányban éber szemmel kisérik vagyonunkat, s ha körmönfoghatnak, mint a vipera mérges szemeitől megigézett bárányt addig szorongatnak, mig utolsó csepp vérünket kiszivják — a mint ezt most ezer együgyü iparos saját kárán tapasztalhatja.

A magyar embernek becsületes munka való, e mellett testben, lélekben egészséges marad.

Előre! szorgalom s takarékosság, biztosan mutatja mi a boldogság!

Hirek.

— ***Bartakovics Béla,*** egri érsek, május 30-án éjjel ½ 12 órakor elhunyt. Oly főpap volt, kit nemcsak az egyház gyászol; hanem a haza is. Nemzeti érzületére gondolunk, jótékonyságára emlékeztetünk, és áldjuk porait. Bartakovics érsek horvát eredetü család sarja, melynek egyik őse, János (1520—1530 között) a törökök elől Erdélybe menekült. Született ősi jószágán, Elefánton, Nyitramegyében, 1792. april 5-én. Szülői: Ferencz, nyitrai főbiró, később pénztárnok, 1805—1807-ig orsz. követ és Ágnes, Almássy Károly, nyitrai főbiró leánya volta. 1805-ben a pozsonyi Emericanumba, az esztergomi növendékpapok sorába vétetett föl és két éven át itt nyerte kiképeztetését. Innen a nagyszombati papnöveldébe küldetvén, ott a bölcsészetet tanulta; a theologiai tanfolyamot pedig a bécsi Pazmaneumban 1813-ban fejezte be. Fiatal kora miatt azonban csak 1815-ben s akkor is pápai fölmentvény mellett szenteltetett föl. Lelkészkedését Selyén, Stankovics Antal plebános oldala mellett kezdé meg; hanem később Muzslára tétetett át. 1817-ben b. Perényi Imre, nagyprépost és érseki helyettnökhöz iktatónak hivatott be. 1820-ban Rudnay udvarában levéltárnok, 1825-ben primási titkár lőn. Ez állásában megismerkedett az egyházi kormányzat szövedékével és Rudnay nagy elismeréssel szólt a fiatal pap kitünő tehetségeiről. 1830 ban udvari kanonok lőn, 1844-ben rozsnyói püspök, s mint ilyen, 1847-ben a főrendi táblánál helyet foglalt Pozsonyban. A forradalom után visszatért Rozsnyóra. 1851. jan. 19-én iktattatott be az egri érseki székbe, melyben áldásdus működést fejtett ki. Nagy gondot forditott az iskolai és nevelési ügyre, s egyik hatékony ellenzője volt az osztrák kormány germanisálási törekvéseinek. 1852-ben 72,000 frt alapitványt tett az egri angol kisasszonyok javára. 1856-ban a concordatum megkötésekor, igen erélyesen felszólalt a magyar egyház függetlensége érdekében 1865-ben ünnepló arany-miséjét, s ugyanakkor összeálliták jótékony alapitványai összegét, mely megközelité a félmilliót, s azóta is jelentékenyen gyarapodott. Az alkotmányos korszakban, mint Hevesmegye örökös főispánja, ismételve a megye élén állt a békülékeny, szives modoráért az egész megye tisztelé. A magánéletben nyájas, megnyerő modoru volt; jókedvü adomái ismeretesek. Összes működése áldásossá teszi nevét, és sokan fognak hálával gondolni reá. Holttetemei az elefánti családi sirboltban helyeztettek el. Béke poraira!

— ***Jegyzői szigorlat.*** Az 1871-ik évi XVIII. t. cz. 75. §-ából folyólag Zala-Egerszegen junius 5 és 6-án az alább megnevezett jegyzők tettek szigorlatot és pedig jó sikerrel: 1. Matók Imre, bellatinczi s. jegyző. 2. Freund Róbert tót-sztmártoni, 3. Csupor Endre ságodi, 4. Fülöp Mór sárszegi, 5. Sprencz József diszeli, 6. Németh Mihály zala-koppányi, 7. Árvay Lajos tapolczai, 8. Szedlmayer József káptalanfai, 9. Kelmives Isidor Antal, langvizi jegyzők.

— ***„Apollo“*** zenemü folyóirat 11-ik száma megjelent, tartalma: Wagner Richardtól a „Bolygó hollandi“ egyveleg. Dusinczky Lipóttól „Sugár ut“ rezgő-polka. Micsky Gizellától „Két magyar dal“ Petőfi és Vörösmarty dalszövegeihez.

— ***Nemes-Vidon*** kényelemmel berendezett fürdőt nyitott Szilágyi ur, okleveles sebész, csak aztán meg ne lohadjon azok vágya, kik a fürdő hiánya miatt annyit sopánkodtak. A kellemes szabad-fürdő mellett élvezhetők diszes szobai kádfürdők is.

— ***E lapok*** kiadó-tulajdonosa, egészségének helyreállitása miatt, a keszthelyi hévvizi fürdőbe távozott.

— ***Legfelsőbb itélet.*** Lápunkból is eléggé ismeretes Sós József és Benkő Rozália elleni gyilkossági bünperben, melyben a nagykanizsai kir. törvényszék vádlottakat bünösöknek mondván ki, mindkettőt pallos általi halálra itélte; — a kir. itélőtábla pedig a halálbüntetést megváltoztatván, őket a halálbüntetésnek megfelelő, fejenkint 20—20 évi sulyos börtönre itélte, végül az ügy a *legfőbb itélőszékhez* jutván, ez Benkő Rozáliát 8 évi börtönre itélte, *Sós Józsefet* pedig egészen *felmentette.* E bünperbeni végitélet általános botrányt idézett elő, valószinüleg visszatérünk reá.

— ***Reiner Elias,*** ó-aradi születésü, gyakorló tánczitanitó és fényképész, több hó óta működvén városunkban, az első tánczpróbát mult szombatra hirdettette, de az esős idő miatt elkellett halasztania hétfőre. Ez utóbbi napon is igen kevesen látogatták meg elannyira, hogy mi, kik jelen voltunk, sajnálattal tekintettünk végig a nagy tánczteremen, melyben tanitványain kivül alig néhány pár volt. Kárpótlásul nem mondhatunk egyebet, mint azt, hogy elismerésünket fejezzük ki ugy a tánczitanitás — mint a gyermekek illemmodora körül tett tapintatos eljárásáért, melynek a fényes siker elég bizonyitéka. A szülők is egy véleményben vannak, kik többen még érdekes ajándékokkal is meglepték a fáradhatlan, buzgó, s szakértő tánczitanitót.

— ***Nyilatkozat.*** A némelyek előtt magát még mindig fentartó balvélemény ellenében ünnepélyesen kinyilatkoztatom, hogy én a katholika vallás kötelekéből soha egy perczre sem léptem ki, és ezen állitásom megczáfolására az egész világot bátran felhivom. Perlakon, 1873. jun. 10. Láposy G. Márton, perlaki plebános.

— ***A „Kanizsai Dalárda“*** jun. 14 én szombaton a „Zöldfa kert“-ben pártoló tagjai számára dalestélyt ad.

— ***Egy 9 éves rajkó.*** Horváth István helybeli zenész 9 éves fia Fábián, vasárnap reggelre virradóra egyik kávéházban hegedüljön — mely ha nem is nagyobb is, de akkora van, mint ő — bravourokat csinált, — ha annak lehet nevezni a kis fiu meglepő hegedüjátékát — miért természetesen a jókedvü uraktól borravalót is kapott. Ennyi pénz birtokában kicsinynek találta Kanizsát, s egy társával szülői tudtan kivül Kaposvár felé jegyet váltva, elindult. Szerencsére atyja később megtudta, és Zákányba utolérve, haza hozta. „Müvész hazája a nagy világ“ az igaz; hanem nem tudjuk mi lesz ily kis tehetségekkel, ha korán elbizakodva rugaszkodik neki a nagy világnak!

— ***Marczaliban*** a f. hó 4-ikére hirdetett zene- és dalestély megtartatott. A szellemi kimenet birálatára elég legyen az, hogy a szépszámu hallgatóság zajos tetszést nyilvánita. Ez estélylyel párosult tánczvigalom reggel 5 óráig ringatta jókedvü gyermekeit.

— ***Utcza-öntözés.*** E napokban látván, hogy a főutczát öntözik, önkénytelenül azon gondolat villant fel lelkemben: mégis nagy a sajtó hatalma! alig szólaltak fel a mult héten városunk utczáinak öntözése ügyében, és erélyes városi hatóságunk nem késett a közönség igényeinek eleget tenni; — azonban midőn az öntöző kocsi a takarékpénztári házhoz érvén, visszafordult, ennek okaról kérdezősködve értesültem, hogy bizony a sajtó hatalma mégsem olyan nagy, amilyennek képzeltem, hogy városi hatóságunk ez ügyben egészen ártatlan, hogy ezen részletes öntözés ismét néhány érdemes polgárnak a müve, kik saját költségükön a mindig jobban érezhető bajon segiteni törekeszenek. Bocsánatot kérek tehát különben tisztelt városi hatóságunk részéről, hogy erélyesnek neveztem — ez egyszer tévedtem — logadom, hogy ezt többé idejekorán nem teszem. A város közönsége általános óhaját nyilvánitani véljük, midőn ujra felkérjük, tegye meg kötelességét és segitsen a mindinkább érezhető bajon — a szem- és mellbetegek száma városunkban tapasztalat szerint mindinkább szaporodik — nincsen ház, hol gyermekek nem köhögnek, és e költségen kivül a roppant ártalmas fövénynek hatása. Ne hangozzanak el szavaink a pusztában, ámbár jelenleg alig lehet képzelni, hogy a saharai pusztában nagyobb por lehessen, mint városunk utcáiban. Aliquis.

— ***Meteorologiai*** észleletek a nagy-kanizsai főgymnasiumnál 1873. május havában. Közép légnyomás: 748·8 millimeter. Legkisebb légnyomás: 735·2 mm. 4-én, délután 2 órakor; legnagyobb légnyomás: 752·1 mm. 11-én este 9 órakor. — Közép hőmérséklet: 13°C. Legmagasabb hőmérséklet: 22·6°C 18-án 2 ó. d. u.; legalacsonyabb hőmérséglet: 4·6°C 1-én reggel 7 ó. — Közép páranyomás: 8·4 mm. — Közép nedvesség százalékokban: 76·3%. Legcsekélyebb nedvesség: 35% 27-én d. u. 2 ó. — Közép szélerősség: 2·7. — 10-én reggel viharos szél keletkezett északnyugatról, mely csak 11-én este felé hagyott alább. Összesen észleltetett 86 szél; ezek közöl északi: 18, északkeleti: 20, keleti: 3, délkeleti: 3, déli: 9, délnyugati: 17, nyugati: 5, északnyugati: 11; szélcsend: 7. — A csapadék (eső) havi összege: 101·1 mm. Eső esett 18 napon. Közép felhőzet: 5·4. Egészen borult ég (10-zel jelölt): 14-szer; tuljosan derült (0-val jelölt): 8. F. L.

— ***Bokody Antal*** szintársulata Keszthelyre junius 7-én megérkezett.

— ***A marczalii*** czigányzenészek mult hétfőn a nagy Németország felé vették utjokat, s azt mondják, Berlinig meg sem állnak. Csak nehogy ugy járjanak, mint a francziák! Hogy mennyi igaz e hirből, egyelőre nem tudjuk.

— ***Tárgyaló terem.*** Jegyzéke n.-kanizsai kir. törvényszék bünfenyitő osztálya előtt, a f. évi junius folytán tárgyalandó bünpereknek: Junius 13-án Bollán József elleni testi biztonság elleni vétségi bünperben kir. táblai itélet kihirdetése. — Vid Ferencz elleni birói zártörési bünügyben végtárgyalás — Kuhn Péter elleni hamis-esküvési bünperben végtárgyalás. — (Előadók: Gabelics Imre és Gózony Ferencz, kir. törvszéki birák.) Junius 19-én Németh vagy Sobók József elleni tolvajlási bünügyben végtárgy. — Lőki István és társa elleni bünügyben kir. táblai itélet kihirdetése. — Mózsi Imre és János, tolvajok bünperében kir. táblai i. hird. — Varga János és társa elleni sulyos testisértési bünperben végtárgy. — Hosszu István emberölési bünperében curiai itélet kihirdetése. — (Előadó: Gabelics Imre, k. t. biró.) Junius 20-án Kovács József és társa, tolvajok elleni bünügyben végt. — Varga Ferencz és társa elleni tolvajlási és szándékos kártevési bünügyben kir. táblai itélet kihirdetése. — Kiss György és társai elleni tolvajlás és orgazdaság miatti bünügyben kir. táblai itélet kihirdetése. — Mayer Móricz és Lipót, tolvajok elleni bünügyben végtárgyalás. — Eberhart András, tolvaj elleni bünügyben végt. — (Előadó: Gózony F., k. t. biró.) — Junius 26-án Horváth Anna és Dimmert Katalin, csalók elleni bünperben végtárgy. — Balázs Jozsef testibiztonság elleni vétség bünperében kir. táblai it. kihird. — Zsálig Ferencz és társa hamis okmány-készitők elleni bünperben végtárgy. — (Előadó: Gózony F., kir. torv. biro.) Junius 27-én Kozma János elleni sulyos testisértési bünügyben curiai itélet kihirdetése. — Horváth Ferencz elleni bünperben kir. táblai i. kih. — Márfi József, birói zártörő elleni bünperben végtárgy. — Alsics József és társai elleni betörés és tolvajlási bünperben végtárgyalás. (Előadók: Gabelics J. és Gózony F., k. t. birák.) Kiadta: Zalay Lajos.

— ***Rövid hirek.*** Munkácsy Mihály „Tépés készitők“ czimü festményéről, mely 1848-ból meriti tárgyát, a franczia lapok dicsérőleg emlékeznek meg. — Pesten a gyapju utczai részvényszinházban franczia operette társulat lép fel. — Az orosz czár tiszteletére rendezett nagy hadi gyakorlaton király ő felsége vezényelt. — S.-A.-Ujhelyen pünkösd napján napján 24 embert ölt meg a kholera. — Károly, Románia fejedelme, Pesten van. — A pénz- és hitelviszonyok Bécsben és Pesten némileg kedvezőbb alakot látszanak ölteni. — Erdélyi Mihály találmányára igy sóhajtanak fel: „Vajha, mint Fulton a tengert, a sokkal hatalmasabb levegőt egy magyar igázhatná le!“ — Egy budai szőlőbirtokos szivacs darabok elnyelésével akarta magát kivégezni. Megakadályozták. — Az utczatisztogatást a tüzoltó intézménynyel akarják a fővárosban eszközölni. — Széchenyi Ödön gr. és társai, olcsó éji tanyák berendezésére kérnek engedélyt, munkások számára. — A bécsi közkiállitásra Szegedről 24 egyén küldetik fel városi-, magán- és állami költségeken. — A franczia tisztviselők sorában egy Eszterházy nevü is van, azt gyanitják, hogy őse a Rákóczy-forradalomkor kimenekült. — A sz.-fejérvári tüzoltó-tanya elkészült. — Lövő helységben (Sopronm.) nagy tüz dühöngött, 40 házat mellékeépületekkel hamvasztott el. — A Börseválság azt hozta, hogy Sopronban egy pár csaló a helybeli pénztárak bukását is hirdetve, a felek betéti könyvecskéikot potom áréért megveszik. (Hüvösre velök!). — Az elhunyt egri érsek rokonainak százezer frtot, s a többit müvelődési czélokra hagyta, összes vagyona közel félmilliót tesz. — Temesvárott jogakademiát állit fel az állam. — Tüzesetek alkalmával a lánczhidon átmenő tüzoltók nem fizetnek hidvámot. — A bajai izr. hitközség tanitóit elcsapta, mert nem akartak hetenkint *43* órát tartani (!). — Albert, porosz királyi herczeg, f. hó 6-án Karlsbadban meghalt. — Észak-Amerika Massachusett államában többnejüséget pengetik mert 40,000-rel nagyobb a nők száma, mint a férfiaké.

Történeti naptár.

Junius 12. 1184. Kr. sz. e. Trója 10 évi ostrom után bevétetik. — 1477. Mátyás király hadat izen Frigyes császárnak. — 1848. a karloviczi csata.

„ 13. 323. Kr. sz. e. Nagy Sándor halálozása. — 1441. I. Ulászló király békeszerződési esküje, Szegeden. — 1849. Kmety Csorna mellett győz. — 1864. Dembinszky tbnok halálozása, Párisban.

„ 14. 451. Atila Orleanst elfoglalja. — 1682. Tökölyi s Zrinyi Ilona menyegzője. —

„ 15. 1246. a lajtai csata, hol Frigyes herczeg elesik. — 1309. Róbert Károly harmadszor koronáztatik. — 1826. Szász Károly, költőnk születésnapja.

Junius 16. 1849. a zsigárdi ütközet.

„ 17. 907. Árpád halálozása. — 1684. Visegrád visszafoglaltatik a törököktől. — 1858. Iduna, költőnő halálozása.

„ 18. 1815. a waterlooi csata. — 1849. Paskiewits Duklónál áttör hazánkba.

Papirszeletek.

Egy alkotmányosan megválasztott birónak leköszönő dictiója — választóihoz.

Tisztelt tömeg!

A szónatok és szavazatok hangsulyának csavargási czélszerütlenségben tüneményesnek fel, — ha essek velem a birói pálczát bémarkoltanák.

Felcsöpörödésem tanulmányainak lépcsőzeteiu ismerem én városunkat s annak polgárait. Emlékszem, midőn városunk tornyára órát müvészeltettünk, ennek hallására minden polgárnak dereka, — mintha csak Stechlivel volna, magasabb egyenességre örvendeztetett fel. De örömünk tartama azük rámára szabványoztaték; mert rövid idő mulva az óra és fertály járványai nem ugy érvényesiték mutatványaikat, hogy azok az óra-ütemények hangzásával egyesményesek lehettek volna.

Sok művész fáradt kiigazitásán — hiába valósággal. Maga a hires Hunyady úr ezermesternek nevezett juhássa hüvelykjeinek ügyességét is kifogás — kénesztté!

Már ha városunkban egy mészer rendellenes állomása oly sok értelmes észt csütörtök-mondományra kényszeritett; akkor annyi, minden-féle ideiszült jövevényhöll nép: — ur, szegény, se „prütaki,“ se hajtaki“ — osztályó; kereskedő, mester ember, pénzes, kapás — rendbefogalmazása az én tehetségem tekintélyességét bizonyosan túlszárnyalná. A nép romlandóságának leronyó nagy a sietsége. Mióta az ős-régi szokás szives borral kinálása elfajzásban tántorog, a gatyás ember megszokta a maschina-pálinka szaglálását, a fekete bálák pedig a sör sárgaságából árnyékolják be az eszély világosságát.

Ily körülmények sivataralnak fellebbentését közt vagy az én fejem felett veine a hab huhorékot, vagy csak felé emelvényesztetném, hasonlóvá lennék a szombákba temetett bajadhoz, mely a hangya-csoportot felemészti.

Kérem ezért a tisztelt tömeget, a birói süvegre mást méltányositsanak.

Közli egy gyorsiró.

Érték- és váltófolyam junius 11.

5% metaliques 67.70; 5% nemz. kölcsön 72.50; 1860-ki álladalmi kölcsön 99.50; bankrészvények 959, hitelintézeti részvények 264.— London 112.—; magyar földtehermentési kötvény 74.75; temesvári földtehermentési kötvény 73.50; erdélyi földtehermentési kötvény 73.—; horvát-slavon földtehermentési kötvény —.—; ezüst 111.50; cs. kir. arany 5.28; Napoleond'or 8.92.

Vasuti naponkinti menetrend:

Indul N.-Kanizsáról Barcsra és Dombovárra		reggel	5 óra	18 percz	
„ „	„	délután	2 „	[illegible]	„
„ „	Budára	reggel	6 „	18	„
„ „	„	délután	1 „	[illegible]	„
„ „	„	estve	10 „	45	„
„ „	Bécsbe	reggel	5 „	[illegible]	„ *)
„ „	„	délután	2 „	18	„
„ „	„	estve	10 „	[illegible]	„
„ „	Triesztbe	reggel	5 „	3	„
„ „	„	délután	2 „	23	„
„ „	„	estve	11 „	39	„
Érk. Barcs- és Dombovárról N. Kanizsára		reggel	4 óra	19 percz	
„ „	N.-Kanizsára	délután	1 „	21	„
„ Budáról	„	reggel	4 „	43	„
„ „	„	délután	1 „	46	„
„ „	„	estve	9 „	20	„
„ Bécsből	„	reggel	4 „	33	„
„ „	„	délelőtt	10 „	27	„
„ „	„	estve	10 „	18	„
„ Triesztből	„	reggel	3 „	50	„
„ „	„	délután	1 „	9	„
„ „	„	estve	10 „	22	„

*) Csak Szombathelyig. Itt 7 órai várakozás.

Felelős szerkesztő: Bátorfi Lajos.

Nyilttér.

STEIN SAMU,

ékszer-árus, arany- és ezüst-müves,

PESTEN,

Király utcza, 48-ik sz. Akáczfa-utcza szögletén.

Ajánlja mindenféle, ugymint saját készitett kész munkáját, egyszersmind vesz, cserél avult arany- és ezüstöt, elfogad minden javitást, ugymint kő- és érczmetszést, melyekkel legolcsóbb áron szolgáland. Kapható nála kitünő jóságu arany-, ezüst- és svajczi-órák jótállás mellett.

Vidéki megrendelések és javitások leggyorsabban és olcsón számittatnak.

A keszthelyi községi iskolaszék.

Pályázati hirdetés.

Keszthelyen a leányok számára felállitott s az 1872 ik évi oktober havában megnyitott két osztályu felső-népiskolánál a mennyiség és természettudományi tanszék ez ideig betöltetlen lévén, arra ezennel pályázat nyittatik.

Járandóságok:

a) rendes évi fizetés	550 frt.
b) helyi pótlék	200 frt.
c) lakbér	100 frt.
Összesen:	850 frt.

Miről is midőn az érdekelteket azon megjegyzéssel értesitenem, hogy ezen állomásnál mulhatatlan feltétel a felső-népiskolai szaktanitói képesitettség, egyszersmind tisztelettel felhivom, hogy ezen — folyó 1873-ik évi oktober hó elsején mulhatlanul elfoglalandó — állomás iránt kellőleg fölszerelt folyamodványaikat folyó 1873-ik julius hó 26-ig annyival is inkább sziveskedjenek alulirott elnökséghez benyujtani, mivel a később érkezett folyamodványok nem leszuek tárgyalás alá véve.

Kelt Keszthelyen, 1873. évi junius hó 7-én. (1074—1)

A községi iskolaszék megbizásából:

Biró József, iskolaszéki jegyző. **Szabó György,** iskolasz. elnök.

Gulyamarha-eladási-hirdetm.

Az Alsó-Lendva s Nempthy urodalmak igazgatósága részéről közhirré tétetik, hogy a nevezett urodalmakhoz tartozó réditsi ispánságban a gulyamarha tenyésztést megszüntetvén, azt eladatni határozta; mely oknál fogva folyó 1873. évi junius hó 24 én délelőtt 9 órakor, a réditsi ispánsághoz tartozó, és Alsó-Lendvához egy órányi távolságban fekvő nyakasházi pusztán, nyilvános árverés utján következő a hires kapuvári urodalmi fehér gulyamarhafajból származó gulyamarhák, ugy nemkülönben alább jegyzett igen szép faju bivalyökrök fognak eladatni; ugymint: körülbelül

60 darab fehér gulya-tehén
3 „ „ „ bika
15 „ „ 1 és 2 éves gulya üszü tinó és
17 „ 5 és 6 éves bivaly-ökör.

Az eladandó marha minden nap megtekinthető, és netaláni felvilágositás végetti kérdések, az alulirott igazgatósághoz Alsó-Lendvára intézendők. (1071—1)

Kelt Alsó-Lendván, 1873. évi junius hó 6 án.

Az Alsó-Lendva s Nempthy urodalmak igazgatósága.

Van szerencsém a tisztelt közönséget értesiteni, miszerint

grätzi reininghausi sört

hordók- és palaczkokban gyorsan, frissen, a legjobb minőségben szolgalom ki amerikai modorban épült sörpinczémből, azonfelül valódi s jó

sodavíz-gyáramat (1027—4)

szives figyelembe ajánlom kis és nagy üvegekben ugy szifonokban nagy és kis quantumban nálam mindenkor kaphatók.

Nagy-Kanizsán, april 1. 1873.

Wucskics J.

Ház-eladás.

Nagy-Kanizsán a gymnasium és Szentháromság közti tér tőszomszédságában levő Sláby-féle ház, a hozzá tartozó kerttel offert utján eladó, azon megjegyzéssel: hogy a legtöbbet igérő a szerződés megkötése napjától számitandó e g y n e g y e d é v alatt az összes árt készpénzben letenni tartozik. — Az offertek folyó évi julius hó 15-ikéig Pécsett lakó háztulajdonosokhoz (Iskola utcza, 10-ik szám küldendők.

Ha a beérkezendő offertok netán elfogadhatók nem lennének, az esetben teljes szabadságot tartanak fenn maguknak tulajdonosok az el — vagy nem adásra nézve.

Kelt Pesten, junius 4. 1873.

Sláby család megbizottja:

(1070—1) *MILTÉNYI MIHÁLY,* lakása: ellői ut 1 sz., I. emelet, 4 ik ajt

Ausserordentlich vortheilhafte

GLÜCKSOFFERTE.

Glück und Segen bei Cohn.

Grosse vom Staate Hamburg garautirte Geld-Lotterie von über

2 Million 280000 Thaler.

Diese vortheilhafte Geld-Lotterie ist **diesmal wiederum durch Gewinne ganz bedeutend vermehrt,** sie enthält nur 67,000 Loose, und werden in wenigen Monaten in 7 Abtheilungen **folgende Gewinne sicher gewonnen,** nämlich: **ein neuer grosser Hauptgewinn** event. 120.000 **Thaler,** speciel **Thlr.** 80,000. 40,000, 80,000, 20,000, 16,000, 2-mal 12,000, 10000, 3-mal 8000, 3-mal 6000, 6-mal 4800, 13-mal 4000, 11-mal 3200, 12-mal 2400, 32-mal 2000, 3-mal 1600, 65-mal 1200, 204-mal 800, 3-mal 600, 2-mal 480, 412-mal 400, 412-mal 200, 10-mal 120, 472-mal 80, 19800,-mal 44,22330-mal 40, 20, 8, 6, 4 & 2 **Thaler.** Die **Gewinn-Ziehung** der ersten Abtheilung ist **ämtlich** auf den

18-ten und 19-ten Juni d. J.

festgestellt. Es kostet hierzu

das ganze Originalloos		**nur 3.—**	Gld. Ö. W.
das halbe	**do.**	**nur 1.½**	Gld. Ö. W.
das viertel	**do.**	**nur —.80**	Kr. Ö. W.

und sende ich diese **Original-Loose mit Regierungswappen** (nicht von den verbotenen Promessen oder Privat-Lotterien) gegen **frankirte** Einsendung des **Betrages** selbst nach den **entferntesten Gegenden** den geehrten Auftrag-Gebern **sofort** zu.

Die **amtliche Ziehungsliste** und

die Versendung der Gewinngelder

erfolgt **sofort nach der Ziehung** an jeden der Betheiligten **prompt und verschwiegen.**

Mein Geschäft ist bekanntlich *das Aelteste* und *Allerglücklichste,* indem *bei mir Betheiligten* schon die *grössten Hauptgewinne* von *Thaler* 100,000, 60,000, 50,000, 40,000, 25,000, 20000 sehr häufig 15,000, 12,000 10,000 *Thaler* etc. etc., *und jüngst* in den *Monaten Nov.* u. *Dec. v. J.* stattgehabten Zieh. *die Gesammt-Summe von über* 100,000 *Thaler* laut *ämtlichen Gewinnlisten bei mir gewonnen haben.* (1069—2)

LAZ. SAMS. COHN, in Hamburg,
Haupt-Comptoir, Bank- und Wechselgeschäft.

Árlejtési hirdetmény.

A nagyméltóságu közmunka- és közlekedési m. kir. ministerium folyó évi april hó 8-án és 17-dn 2599- és 2598 ik szám alatt kelt rendelettel, a zalamegyei buda-gráczi és tapolcza-nagy-kanizsai államuton levő több rendbeli különnemű megkárosult műtárgyak rendes helyreállitását kegyesen engedélyezni, és az ebbéli munkák kivitele biztositása czéljából a szabályszerű verseny-tárgyalás megtartását elrendelni méltóztatott.

A kérdéses munkák műi végrehajtására következő költségek lettek engedélyezve: a buda-gráczi államuton teljesitendő kőmives és ácsmunkák után 1196 frt 77 krnyi összeg, a tapolcza nagy-kanizsai államuton teljesitendő kőmives és acsmunkák után 2016 frt 40 krnyi összeg.

A teljesitendő munkák biztositása czéljából az alulirt mérnöki hivatal irodájában folyó évi junius hó 23 án délelőtt 10 órakor, szabályszerű irásbeli ajánlatok elfogadása mellett, a nyilvános árlejtés államutakként megfog tartatni.

Felhivatnak a vállalkozni szándékozók, miszerint a fentemlitett napon és órában, az egyes összegek után számitandó 10%-tóli, azaz: 120 és 202 forintnyi bánatpénzzel ellátva, az alulirt mérnöki hivatal irodájában megjelenni, — vagy pedig a szabályszerű irásbeli ajánlatokat a fent előirt bánatpénzzel ellátva, a fentebbi határidőre annál bizonyosabban benyujtani sziveskedjenek, minthogy később érkezendő ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

A tervek, előmértékek és költségvetések, valamint az épitési feltételek az alulirt mérnöki hivatalnál a hivatalos órák alatt betekinthetők, ugyan ott bővebb felvilágositások is nyerhetők.

A magyar kir. mérnöki hivatal. (1073—1)

Zala-Egerszegen, 1873-ik évi junius hó 4 én.

Kilegi József, kir. mérnök.

Pályázati hirdetmény.

A nagy-kanizsai községi iskolaszék a felső népiskolánál megürült tanári állásra, mely 800 ft évi fizetéssel van egybekötve, pályázatot nyit.

Felhivatnak tehát mindazok, kik ezen állásra pályázni óhajtanak, hogy kellőleg felszerelt folyamodványaikat folyó 1873. junius hó 15-ig az alulirt iskolaszéki elnökhöz beküldjék.

Kelt Nagy-Kanizsán, május 31-én 1873.

Darás Zsigmond, elnök.

(1068—3)

Friedmann A. urnak Bécsben.

Az ön tehénfejő-gépe igen lényeges javitása az eddigi fejő-készülékeknek, s azonkivül azon előnynyel bir, hogy a fejest gyorsabban és biztosabban végzi. — Ennek alkalmazása tehát minden termelő-intézetben előnyös használhatósága végett nem eléggé ajánlható.

Tisztelettel Hölbling J., C. gazd. tanár

Gépnélkül *Géppel.*

Tehenek, örüljetek!

[illegible]

a cs. kir. osztrák birodalom részére raktárt kaphatni. Es az

amerikai szabad. tehénfejő gép.

A következő előnyök minden fogalmat felülmulnak: [illegible]

[illegible]

Kapható az egyedüli főraktárban

Friedmann A.-nál.

Bécs, Praterstrasse Nr. 26.

Óvás. Miután ezen gép jogosultatlan egyénektől [illegible] az abhoz való nemtelen érczből utánoztatik, oly érczből, mely ártalmas a tehenekre, e végből a közönséget saját érdekéből figyelmeztetjük, hogy a valódi szabadalmazott amerikai fejő-gép tiszta ezüstből csupán az egyedüli főraktárban

Bécs, Praterstrasse Nro 26. kaphatók,

[illegible] on kellemes helyzetben vagyok, hogy a nagy kelendőség folytán a gépek árát 6 frt 50 krról 5 forintra szállithatom alá.

Birtok haszonbérbeadási hirdetmény.

Az Alsó-Lendva s Nempthy urodalmak igazgatósága részéről közhirré tétetik, hogy a nevezett urodalmakból következő majorok, s hozzá tartozó épületek s alább körülirt térségekkel együtt, — fundus instructussal vagy a nélkül, — 17 évre haszonbérbe adatnak; ugymint:

A major vagy gazdaság neve	Belsőség és szántóföldek	Rétek	Természetes legelők	Erdei legelők	Jegyzet
	Megközelitő holdak				
Nyakasház	257	160	328	164	Legjobb karban levő épületekkel
Pincze	332	67	—	392	„ „ „ „
Gyula	297	150	11	—	„ „ „ „
Sárberek	182	121	76	66	Épület nélkül
Kápolna	594	477	125	162	Legjobb karban levő épületekkel
Pördeföld	329	270	188	1566	„ „ „ „ és egy tisztilakkal
Ortoháza	287	204	21	237	Legjobb karban levő épületekkel
Összesen:	2278	1449	749	2587	

Az összes birtok részek mindennap megtekinthetők, de a tisztelt vállalkozók felkéretnek, miszerint a megtekintés előtt, az alsólendvai jószág igazgatóságtól, az ahoz megkivántató irásbeli engedélyt, maguknak megszerezni sziveskedjenek, mert ennek hiányában, a bérbeadandó tárgyak megmutatva nem lesznek. (1072—1)

Az összes birtokrészek folyó 1873. évi junius hó 23 án délelőtt az igazgatósági irodában Alsó-Lendván, ajánlatlevél utján lesznek haszonbérbe adva, mely alkalommal a beadandó ajánlatlevelek mellé, az egy évi haszonbérnek fele, mint ovatpénz lészen hozzácsatolandó.

A szerződési feltételek az alulirott igazgatóságnál megtekinthetők.

Kelt Alsó-Lendván, junius 6 án 1873.

Az Alsó-Lendva s Nempthy urodalmak igazgatósága.

Ingyen,
sőt levélbeli kívánatra
☞ **még bérmentve is!** ☜
készséggel szolgáltatik mindenkinek
leggyönyörűbb női ruhakelmék
nagy választékú mintagyűjteményével
HAMBURGER ADOLF
divatárukereskedésében
PEST, úri-utcza
1-ső szám.

Wajdits József, kiadó-, lap- és nyomtulajdonos gyorssajtó nyomása, Nagy-Kanizsán.

NAGY-KANIZSA, 1873. junius 15-én. 48-ik szám. Tizenkettedik évfolyam.

Zala-Somogyi Közlöny

Előfizetési ár: egész évre 8 frt. fél évre 4 „ negyed évre 2 „ Egy szám 10 kr.
Hirdetések jutányosan NYILTTERBEN soronkint 10 krért vétetnek fel.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőhez, — anyagi részét illető közlemények pedig a kiadóhoz bérmentve intézendők: NAGY-KANIZSA Wlassics-ház.

Nagy-Kanizsa város helyhatóságának, nemkülönben a „zalamegyei gazdasági egyesület", a zalamegyei általános tanitó-egylet, a szent-balázs-, kis-komáromi és sümegh-vidéki fióktanitó-egyletek, a „nagy-kanizsai kereskedelmi s iparbank" ugy a „Zala-Somogy" gőzhajózási részvénytársulat

HIVATALOS ÉRTESITŐJE.

Hetenkint kétszer, vasárnap- s csütörtökön megjelenő vegyes tartalmu lap.

ELŐFIZETÉSI FELHIVÁS

a

„ZALA-SOMOGYI KÖZLÖNY"

1873-ik évi II-ik félévi folyamára.

Midőn az első félévi folyam végéhez közeledünk, bizalommal kérjük t. közönségünket, a második félévre szóló megrendeléseik mielőbbi szives eszközlésére, hogy a lap rendes küldésében fennakadás ne történjék.

Hangzatos szavakkal nem élünk, jóakaró működésünk nyilt s a higgadtan gondolkozók megértenek bennünket; lapunk lehetőleg helyi közlöny kivánván lenni, minden igyekezetünket oda forditjuk, hogy e lap a vidék hü tükre legyen.

Előfizetési ára e hetenkint kétszer megjelenő lapnak:

félévre 4 ft, évnegyedre 2 ft.

A nagy-kanizsai

KERESKEDELMI- és IPAR-BANK

f. évi julius hó 20-án délelőtti 9 órakor Nagy-Kanizsán saját helyiségében a

negyedik

rendkivüli közgyülését tartandja, melyre a t. részvényes urak tisztelettel meghivatnak.

A közgyülés tárgyai:

A) Számadási jelentés és a félévi mérleg előterjesztése.
B) Az utolsó közgyülésen, a részvénytőke szaporitása tárgyában hozott határozat módositása.
C) Ugyanezen közgyülésre a Cartell-szerződés tárgyában hozott határozat ujabb tárgyalása.
D) Az alapszabályok 47-ik czikkének módositása iránti javaslat.

Azon t. részv. urak, kik a közgyülésen részt venni óhajtanak, felhivatnak, hogy elismervényeiket, az alapszabályok 47.§*) és 53. §.**) értelme szerint folyó évi julius 4-kétől bezárólag julius 12-ig, naponkint d. e. 9—12-ig, d. u. 3—5 óráig az intézet pénztáránál téritvény és szavazó jegy átvétele mellett letenni sziveskedjenek.

Nagy-Kanizsán, 1873. junius 10-én.

Az igazgató tanács.

*) 47. § Minden részvényes a közgyülésen szavazatképes és pedig olyformán, hogy egy részvény után egy szavazat, 2 után kettő, 3 után három stb. esik, tiz szavazatnál többet azonban nem gyakorolhat senki — bármennyi legyen részvényeinek száma.

**) 53. §. A közgyülésen személyesen vagy meghatalmazottjaik által résztvenni szándékozó részvényesek 8 nappal vagy a 43. §-ban megemlitett elnapoltatás esetében 5 nappal a közgyülés előtt részvényeiket (elismervényeiket) a még le nem járt szelvényekkel együtt a bank pénztáránál, — ennen nyerendő téritvény mellett, mely egyuttal belépti jegyül szolgáland, letenni tartoznak.

A részvényeiket letett részvényesek névjegyzékében mindeniknek neve mellé, egyszersmind az általa letett részvények, s az őt megillető szavazatok száma is kiteendő.

Pénzintézetek Zalában.

(M.) A közelmult napokban nagy sensatiót keltett a bécsi *börse-válság*. Felszámithatlan az a veszteség, mely a *börsianerek* lelkiismeretlensége által félrevezetett hiszékeny nép ezereit sujtotta, kik utolsó megtakaritott fillércit oly kezekbe adták és azok megőrzését az emberiség oly csapatjára bizták, mely távol a becsületességtől, gonosz kezekkel dobja sárba az évtizedeken át kitartó munkásság és szorgalom hozta fáradság jutalmát.

Hányan vannak, kik egész életökön át érezni fogják a pénzviszony e legujabb szédelgését; hányan kezdik ujra a nyomoruságot és hányan roskadtak le a nehéz csapás alatt, megtörve testileg, lelkileg?!

Szomoru leczke, okulhatunk!

Előbb saját házunk körül nézzünk szét, s csak ha semmikép sem segithetünk magunkon, forduljunk a szomszédhoz!

Hazánkban is szép száma van a pénzintézetnek s valjon rosszul cselekszünk-e, ha véres verejtékü keresményünket *itthon* forgatjuk és kamatoztatjuk a helyett, hogy Schwindlerek kezeibe adjuk?

A felelet igen egyszerü és kézzelfogható.

Azon elvből indulva ki tehát, hogy minden igaz hazafi saját nemzeti intézményeinket teszi első helyre s azokat pártolni tartja fő kötelességének: czélunk ez alkalommal elősorolni és osztályozni, mindazon pénzintézeteket, melyek megyénkben találhatók.

I. Bankok és hitelintézetek. Ilyenek hazánkban önállólag nem alapittattak még, s jóllehet a legnagyobb számmal találtatnak, de azért mint *fiok-intézetek* ismeretesek. Nagy-Kanizsán a „*Kereskedelmi és iparbank*"; alakult 1865-ben s már a mult évben az alaptőke — nem számitva a névlegest, hanem csak a befizetettet 120,000.

II. Népbankok. Három csoportra osztályozhatjuk, u. m.:

a) betéteken alapuló;

b) részvényesek és betéteken,

c) tisztán részvényeken alapuló bankok. Megyénkben a pénzintézetek e neme még nincs képviselve.

III. Takarékpénztárok. A jelenkor ezen legszilárdabb intézetei fényesen tanuskodnak arról, hogy *haladunk*. A legnagyobb rész csak 1867. hazánk ujjászületése — óta jött létre s már is bámulandó összeget mutat fel.

Megyénkben is a legelterjedtebb. Mindenik befizetett alaptőkéje a mult 1872 ik évről van felvéve. Nagy-Kanizsán: a) „*Dél-zalai takarék-pénztár*" alapittatott 1870-ben, befizetett alaptőkéje 50,000; b) „*Nagy-kanizsai takarék-pénztár*" alakult 1845-ben, befizetett alaptőkéje 30,000. Továbbá: „*Csáktornyai t.-p.-tár*", alapitatott 1869-ben, befizetett alaptőkéje 50,000; „*Sümeghi t.-p.-tár*", alakult 1869-ben, befizetett alaptőkéje 40,000; „*Tapolczai t.-p.-tár*", alapitatott 1869-ben, befizetett alaptőkéje 30,000; „*Csab-Rendeki t.-p.-tár*", alakult 1871-ben névleges alaptőkéje 30,000; „*Zala-egerszegi t.-p.-tár*", alapitatott 1868., befizetett alaptőkéje 20,000; „*Keszthelyi t. p.-tár*" alakult 1870-ben, befizetett alaptőkéje 12,000.

IV. Segélyző és önsegélyző-egyletek. Mint nevök is mutatja az előlegezés, segélyzés elvén alapszanak s hosszabb fennállásuk után többnyire takarékpénztár- vagy népbankokká alakulnak át. Segélyző-egylet három van Zalában u. m.: a) „*Nagy-Kanizsai Segélyző-Egylet*", ujra alakult 1871-ben, a törzsbetétek 1872-ben 926; b) „*Muraköz-csáktornyai Segélyző-Egylet*", 1870. jött létre és a mult évben a törzsbetét 186,090 volt; végre a „*Zala-Egerszegi Segélyző-Egylet*" alakult 1872-ben és már 1873. aprilis havában a törzsbetét 31,000. Van ezeken kivül a „Dél-zalai takarékpénztár"-ban egy ág, mely szinte mint gyüjtő-egylet e rovatba számitandó.

V. Iparos részvény-társulatok. Keszthelyen a „*Balaton fürdői részvény-társulat*" alakult 1870-ben, részvénytőke 8000; Nagy-Kanizsán a „*Gőzfürdő részvény-társaság*", létre jött 1872-ben részvény-tőke 25,000. Végre a „Zala-Somogy" gőzhajózási részvénytársulat, melynek állapotát s viszonyait lapunk t. közönsége eléggé ismeri, mert épen lapunk levén annak hivatalos közlönye. Zalában s főleg Nagy-Kanizsán az osztrák-magyar birodalomban működő pénzintézeteknek fioktelepei szinte léteznek s a vezetők dicséretére legyen mondva szilárdan állanak, igy a soproni leszámitoló s nyugotmagyarországi hitelelbanknak Nagy-Kanizsán és Zala-Egerszegen vannak fiokjai; a kőszegi népbanknak pedig, ha jól emlékszünk, Zala-Lövőn és egyebütt.

Ezekből láthatja e lapok t. olvasó közönsége, hogy bizony nem kell messze vinnünk csekély vagyonkánkat kamatoztatni és

TÁRCZA.

A remény.

Kiűzte Isten terhes vétkeért,
Kegyelmiből az első sziveket,
Hogy fájdalomra váljék vágyukon,
Mit érzének addig édeset.

A föld borúja s ég haragja közt
Bezáratott az éden ajtaja;
Az ember-pár, szegény elátkozott,
Örömtelen bolyongott tétova.

Midőn megéhezett, gyümölcs után
Nyujtá kezét remegve mindegyik;
De a virányon, erdőn elvadult,
Isetlen lett a teljes undorig.

Savany, keser váltotta fel legott
Az illatos gerezdek méz levét;
Itt gondolák át csak legmélyiben,
Kimért jövőjük kinos végzetét

Nehéz munkaért fog teremni már
Az iszadsággal átatott talaj,
Most fakadt fel először, égetőn,
Az általok nem ismert köny, sohaj.

Midőn álomra hajlott bánatuk,
Megszánta Isten gyötrő gondjukat,
S határozá: legyen borújokon
— Idő szerint — derűre változat.

Küzdelme közt leljen vigaszra majd,
Gazdaggal egyaránt a dult szegény.
Rájok mosolygott szent emlékeül,
Ka e mosolyból lett a szép remény.

HAJGATÓ SÁNDOR.

Konstantinápoly, Junius 1-én, 1873.

Folyó évi márczius 16-án a „Zala-Somogyi Közlöny"-ben közlött vezérczikkemből világos, hogy az ozman birodalomnak, hatalomteljes fennállásanak kérdése csak cultura kérdés, s hogy a müvelődés nemcsak lehetséges, hanem hogy e téren az első lépések megis tétettek már.

A keleti viszonyoknak tanulmányozása után azon meggyőződésre is jutottam, hogy az europai egyensuly biztositása, s a culturnemzetek érdekeinek megfelelőleg a civilizatio Közép-Ázsiában csak az Ottoman birodalom befolyásával fejleszthető és terjeszthető, s hogy csakis az Ottoman birodalom — a török-nyelvben és mozlim vallásban — birja azon eszközöket, melyekkel az az Oriens természetszerüen müvelhető és terjeszthető, s hogy csak az Ottoman birodalom az, mely szellemi hóditások által az éjszak erős törekvéseit akadályozhatja, és Europa müveltségének és szabadságának Közép-Ázsiában védbástyát emelhet.

Az anyag, mely ezen paradox-nak látszó meggyőződésemnek alapul szolgál oly bő, az ügy roppant fontosságánál fogva oly nagy érdekü, hogy méltó tárgyalása legalább is két külön czikket igényel; azért ezen előleges jelentés után áttérek oly tárgyra, mely márczius havi vezérczikkemmel szorosabb összefüggésben van, s melynek méltánylása némileg sürgőssé vált. —

A már általam méltányolt, a nemzeti nyelv érdekében tett intézkedések után a cultura terén a fontosabb lépés a 198 czikkelyből egész oktatási ügyet rendező törvény, mely 1869. évben közzé tétetett.

Ezen törvény nemcsak teljes szakavatottságot tanusit, hanem azt is mutatja, hogy a törvényhozó a nagy birodalom minden vallású és nyelvü népeit a müveltség áldásaiban részesiteni komolyan akarja. E törvény a különféle vallású és nyelvü népek iránti méltányosság szempontjából csak az utolsó magyar közoktatási törvényben találja párját.

Egyesek és testületek bármily nemü iskolát nyithatnak, s abban teljes szabadsággal intézkedhetnek; az államnak ilynemü magániskolákban csak a felügyeleti jog tartatott föl.

A nyilvános iskoláknak felállitási és fentartási költségeit az állami pénztárak fedezik, csak a négy tanfolyamból álló alsó népiskolák költségeit fedezik az illető községek.

Az alsó népiskolák tannyelve, az illető község nyelve. Minden gyermek (akár fiu, akár leány) ki törvényes okból fel nem mentetett, ezen iskolát négy évig (10-, illetőleg 11 éves koráig) Látogatni köteles. Még a négy tanfolyamu felső népiskolában az oktatási nyelv a község nyelve, csakhogy itt a töröknyelv kötelezett tantárgy, s ha a töröknyelv az oktatási nyelv volna a vidéknek valamely nyelve, a kötelezett tantárgyak közé tartozik. Alsó népiskola minden községben felállitandó, felső népiskola csak oly községekben, melynek házai (családjai) száma 500-nál több. Nagyobb vegyes községekben külön muzulman és külön nem muzulman felső népiskolának nyitása rendeltetik. Ha valahol a nem muzulmanok csekély száma miatt külön nem muzulman népiskola nem volna, s fel nem volna állitható, nem muzulman ifjuság kérdéstelen joggal bir a muzulman tanodába való felvételre, s ezen ifjuságnak az illetékes lelkészek külön vallási oktatást adni kötelesek.

Gondoskodik e törvény a közép- és a felsőbb oktatásról, s pedig akkép, hogy e törvénynek végrehajtása után már az első generatio sem fogja többé megengedni az occidentalis sajtónak ezen kifejezést: „Orientalis állapotok" használni oly értelemben, minőben ezt eddig használta és használja.

Bármely nemzet cultura történelméből tudjuk, hogy a közoktatást szabályzó törvények kelte és végrehajtása között évek folynak el, miért is nem mondok meglepőt midőn megjegyzem, hogy az 1869-ik évben közzétett közoktatási törvény jelenleg még csaknem irott malaszt.

Csak a népiskola azon szilárd alap, melyre a nemzet müveltségének épületét bátran épithetni, de a nép itt is, mint másutt, a közoktatás iránt nagyon közönbös. — Szeretném kizárólag a kormányt lassuságáról és nem eléggé erélyes intézkedésekről vádolni, de az igazságnak megfelelőleg megkell vallanom, hogy más birodalmakban is tapasztalt akadályokon kivül vannak itt még külön sajátságos akadályok is, melyeket rögtön legyőzni nem lehet. *Ezen akadályokról, valamint ezek legyőzéséről később egy külön czikkben szándékozom értekezni.*

Figyelmeztetem a tisztelt olvasót, hogy a „Z.-S Közlöny"-nek a keleti kérdést tárgyazó levelezőjében ne keressen oly egyént, ki dicsérni akar. Amit eddigi czikkeimben a török nemzetről jót mondottam, vagy ezentul mondandó vagyok, az valóság. A fogyatkozásokat ugyanazon igazságszeretettel elfogom mondani, sőt azok ellen gyenge erőmhöz képest főkép itt harczolni. Ha az ozman birodalom nehány fényoldalaival kezdém a török nemzet Magyarországbani megismertetését, ezt a nagy téve-

biztositani. Hála Isten birunk a szükséges intézményck legnagyobb részével, s ha azt akarjuk, hogy hazánk virágzó, boldog és áldott legyen, ugy kevés pénzünket nem szabad kiadnunk a fekete lelkü Schwindlerek kezébe, hanem **forgassuk itthon**.

Felmerült nehézségek a honvédlovak használatral kiadás s bevételénél.

A magas m. kir. honvédelmi ministerium gazdászati szempontból a fölös számu honvédlovakat használatért tártásra a polgárságnak kiadatni engedélyezte.

Nem volna kifogásunk ezen kedvező intézmény ellen, ha azt nem kellene tapasztalhunk, hogy a lovak kiadásánál s bevételénél csak egyszerü honvédi biráló s becslő bizottmány gyakran szakértő állatorvos nélkül is intézkedvén, a bevételnél s időközi vizsgálatnál a polgárságnak sérelmek s nehézségek okoztatnak./

Ily nehézségek merültek föl csak legkozelebb is Zalamegyében a Kis-Kanizsán állomásozó honvédlovaság s polgárság között.

Ugyan is általában tapasztalt dolog lévén, hogy legalább az itt állomásozó honvédlovak a mult évi őszi gyakorlat alkalmával igen rosz táplálkozott állapotban voltak. A gyakorlat után ezen lovak főbb száma a honvédség részéről tetszésük szerint megbirálva — becsülve 190 frt becsértékig a polgárságnak kiadattak.

Az időközi vizsgálatnál s bevételnél ezen lovak ellen a honvédség részéről különféle külső-belső hibák s táplálkozási állapot végett nehézségek támasztattak! Nagyon természetes, hogy ez alkalommal a polgári egyén mellett védelmül polgári szakértő egyén vagy állatorvos nem állván, a honvédségi bizottmány igyekezik a már régibb hibákat constatálni, a táplálkozási állapotot pedig roszabbnak jelelni, s a polgári egyént kártéritésre s 6 héti táplálkozás javitási költségre elmarasztalni, s az is igen természetes, hogy a polgári egyén, — gyakran mint nem is okozható — a hibákat már kivételkor létezetteknek, s a táplálkozást nem roszabbnak de jobbnak állitja.

Nem is lehet ez másképen, s nem is lesz másképen, még ezen lovak kiadásánál, időközi vizsgálatánál s bevételénél a feleket megnyugtató méltányosabb eljárás életbe nem léptettetik, vagy pedig még a jelen eljárás által a polgári felek e vállalattól elidegenittetve a lovak használatra kivételétől őrizkedni fognak.

Ezen körülményt, midőn az illető m. kir. honvédelmi hatóságok s a nmlt. m. kir. honvédelmi ministorium figyelmébe ajánlani bátorkodom, nem mulasztom el egyszersmint e tekintetbeni nézetemet nyilvánitani.

A honvédségi lovak használatrai kiadásánál a méltányosság s igazság követelte mind a két felekot megnyugtató eljárás lenne életbe léptetendő, nem elégséges, ha csak a honvédség által állam érdeke öriztetik, de a polgári felek vagyona s joga is biztosittassék.

Ennélfogva nézetem szerint a honvédségi lovak kiadásánál, időközi vizsgálatánál s bevételével mindenkor egy katona s polgári állatorvosokkal ellátott vegyes bizottmány működjék, ezen bizottmány kölcsönösen liten leletezze a kiadandó lovak külső-belső hibáit s táplálkozási állapotait, valamint kölcsönösen állapitsa meg a lovak becsértékét is, s az azonositassék.

Ezen eljárás mellett lehetnek a felek megnyugtathatok.

Nézetem szerint czélszerü volna ezen szabályzatot még a lovak ujjonczozására nézve is életbe léptetni, mert hiszen mi adózunk az államnak, a mi adónkból fedeztetik az állami szükséglet, s igy az állami vagyon ép ugy érdekünkben fekszik, mint azoknak, kik azt kezelik.

Hiszem is, hogy ezen eljárások mellett igen sok kételyek lennének elháritva.

E tárgyban sokat lehetne mondani, azonban jövőre vitathatjuk.

MAÁR NÁNDOR,
Zalamegye állatorvosa.

Soda-viz.

Már a legrégibb időben, mikor az emberiség azon meggyőződésre jutott, hogy az ásványvizek hatásai nem a vizi nymphäknak, hanem a viz alkatrészeinek tulajdonithatók, azzal foglalkoztak, hogy amazokat mesterileg állitsák elő. A régi rómaiak ünnepélyük alkalmával a sziczíliai, gallini és iberiai ásványvizeket utánozandók forrási vizöket hóval, savakkal sőt szagos testekkel vegyitették. Aristoteles, egy görög tudós, az ásványvizek megvizsgálásával is foglalkozott és a szénsav létét bizonyitani igen közel állt. A sziczíliai ásványforrásról Aristoteles ekkép irt: „Savanyu gőzt tartalmaz és hatásait ennek köszöni." — A középkori vegyészek is ezen feladat oldásával foglalkozván, kuti- és esővizhez különböző sókat vegyitvén, ásványvizet igyekeztek előállitani, melynek a valódi ásványviz hatásait tulajdonitották. Midőn azonban a 17. században van Helmond által a szénsav felfedeztetett és bebizonyittatott, hogy ezen légalaku látszatlan és nem tapintható test az ásványvizek főalkatrésze, mely a viznek azon tulajdonságot kölcsönzi, hogy különféle ásványt felolvaszt és azokkal vegyületben az állati szervekre jótékonyan hat; csak akkor lett a tudomány feladata a természet azon titkát fölfedezni, mikép keletkezik ezen viz, hogy oly helyeken ahol természetes ásványforrások nem volnának? ez mű uton előállittassék.

Nemsokára azon fölfedezésre jutottak, hogy a különböző földnyilásokból és barlangokból előjövő gőzök nem egyéb, mint szénsav, mely a tevékeny vulkán föld eredménye és igy azon gondolat is közel állott, hogy az ásványforrások utaikon igen nagy nyomás mellett ezen gőzökkel érintkezésbe jönnek, azokkal mintegy telitetnek és ilyformán ásványvizekké lesznek. De ezen szénsavas vizeket előállitani, ez még kipuhatolandó vala.

Lemery franczia vegyész 1695. évben közzé tette a módszert, mely szerint szénsavas soda, és borkősav — tehát brauxe por szénsavas viz előállithatik. — Ezen viabes nevezett vegyészkint és vassavval vegyitett vizet ily módon előállitani, gyakorlatban volt a legujabb időkorig. Ezen módszer hátránya azonban annálinkább azon körülményből tünt ki, hogy a viz ily sokat tartalmaz, a melyekből a szénsavat kell előállitani és a melyeket a viz felemészt, ez pedig az egészség állapotára kártékonyan hat.

Századunkban sikerült oly eljárást föltalálni, mely által tiszta szénsavas viz előállitható. —

Ezen eljárás három ágra oszlik. Az első gépben kénsav által, vagy krétából, vagy más szénvasat tartalmazó ásványból elválasztatik a szénsav. Ez bevezettetik a második gépbe, hol négy készüléken át tisztittatik, ebből az ugynevezett garometerbe, végre ebből ezen destillált forrásvizzel egy ugynevezett vegyitőkészülékbe szivattyuztatik át, ahol miután 10—12 foknyi légnyomás alatt egyesült, mesterileg összeállitott készülék segélyével üvegekbe, vagy Syphonokba töltetik. Az ezen viz előállitására alkalmazott gépek minőségétől függ egyszersmind a viz minősége is. A fentebbiekből látható, ezen vizet inkább illetné a „szénsav viz" név. De ezen nevet azért nem nyerte, mert eleinte Németországban a szénsav előállitására soda használtatott, Franczia- és Angolországban Seltervíznek nevezik.

A sodaviz mint kellemes üditő ital, mindenki előtt kellőleg ismeretes, és annak fogyasztási módja egyes országokban különböző. Mig az nálunk jobbadán csak borral végyittetik, Németországban isszák sörrel és ciderrel, Francziaországban borral, eperrel, czitrommal, grammadiúnal, limonadéval, az angolok és amerikaiak pedig inkább liquero-vel, nevezetesen ananas-sal, vanilli-vel, absint-tel, maraschin-nal stb.

Sőt mint gyógyitó szer napról napra szélesebb körökben használtatik, s különböző vérbotegségek ellen ajánltatik az orvosok által, p. o. sárgaság, sápkór, emésztési bajok, bélelgyengülés, süly, elnyálkásodás, gyomor- és hólyaghurut stb. ellen, nemkülönben fényes eredményt mutatott fel annak használata ázsiai ellenségünk a cholera ellen. Egészséges egyénnek nemcsak kellemes hüsitő italul szolgál, hanem egyszersmind a vér tisztitását is elősegiti, — eperlével és limonadéval pedig különösen hölgyeknek igen ajánlható.

Ezen különböző használhatásánál fogva igen természetes, hogy gyártása nagyobb városokban óriásilag elterjed. Mig 12 évvel ezelőtt Bécs csak 2 sodavizgyárat kisebb készülékekkel számlált, jelenleg 40 nagyszerü ily gyárral bir, melyek közöl az egyik részvényeseké is naponta 20,000 üveget gyárt, ennek legnagyobb része Bécsben fogyasztatik.

Már vidéki városokban is, különösen pedig oly városokban, hol a műveltebb osztály kellőleg van képviselve, evvel arányban fogyasztatik a sodaviz, p. o. Warasdon, ahol az ott levő 2 sodavizgyár virágzásban van.

Itt helyben is birunk egy sodavizgyárral, mely azonban nem örvendhet pártfogásnak. Kivánatos volna tehát, hogy ezen közhasznu vállalat minél nagyobb körökben ismertessék és használtassék.

Nagy-Kanizsán, május hóban 1873.

VUCSKICS JÁNOS,
sodavizgyár tulajdonos.

Csáktornya, jun. 11. 1873.

Folyó hó 10-én tartatván a helybeli tanuló-ifjuság majálisa a regényes Szt.-Ilona helyiségében, e sorok irója sajnálatára a kivonulásnál nem vehetett részt, a délutáni órákban érkezvén meg, a hol is a gyermekek közt a legvidámabb kedvvel játék- és tánczmulatságban, az ott levő szülőkön pedig a helyes megelégedés édes érzetét szemlélhető.

Esti hét órakor a legszebb rendben elől a gyermekek dobpergés és többszöri éljen kiáltással, utánok pedig a leánygyermekek zene szóval lobogókkal a tanáraik kiséretével vonulának a városba, — a gyermekek szétoszlása után egy része a szülőknek elég csinosan rendezett Soiverth kerti helyiségben gyülekeztek, a hol ismét a teljes megelégedés és vidor társalgás folyt; mig nem Dr. Hérics törvényszéki elnök ur ő nga fellépésével csendet idézett elő és elmonda röviden az őszinte édes visszaemlékezést gyermek korára; hogy mily jól esett ő neki is az oskolák falai közül a szabadban szabadon élvezni a természet adományait, és mennyi örömöt szerzett neki a mai nap, látva a gyermekek vidorságát, ártatlan mulatságukat; de látta a gyermekek szelid és illő modorukat is; ezután áttért a tanügy pártolóira s ezek közül kiemelte mint fáradhatlan ügybarátot Molnár Elek ügyvéd urat, megköszönvén e téreni működését és kivánta, hogy ily barátot adjon az ég sokat édes hazánk javára. Utána Molnár ur vette fel a szót, megköszönvén ő nagysága figyelmét (ugy mond) „én e megtiszteltetést nem érdemlem meg, mert a mit tettem, azt ugy tevém, mint egoista, mert e téren az akarok lenni," és valóban sokat mondott, felkérte ő nagyságát, hogy ott a kormánynál, a hol ő neki nagyobb befolyása van, tegyen emlitést a tanügy előmozditására, hogy igy a haladás fényesebb lehessen; lett azután éltetve a tanitó testület, a szülők és hölgykoszoru.

Felemlitendő ifju Dr. Klein ur is, ki valóban teljes buzgalommal igyekezett a gyermekek kedélyes mulatságát előmozditani.

Munczi Lajos soproni jeles zenetársulata mulattatott bennünket, sok tapsot aratott.

H.

Hirek.

— *Névünnep.* A nagy-kanizsai kir. törvényszék köztiszteletü elnöke Wlassics Antal ur ő nagyságát névnapja előestéjén, mult csütörtökön tisztelőinek nagyszáma üdvözölte; a vendégkoszoru közt voltak Dr. Hérics János csáktornyai és Kriszt János kaposvári kir. törvényszéki elnökök is. A fényes estebéd alkalmával a kedélyes társalgás mellett nem hiányoztak a lelkesült pohárköszöntések. Kriszt elnök ur elnöktárса Wlassics Antal jólléte s hosszu

---

vedésben levő occidentalis közvélemény ellenében az igazság szeretete kötelességemmé tette volt. Czélom nem levén az, hogy a magyar nemzet, vagy helyesebben szólva a magyar-osztrák birodalom bajokat gyarapitó gyenge barátot leljen az Ozmau birodalomban, hanem az, hogy nyerjen benne oly szövetségest, mely nehány tized év alatt a béke nemes eszközeivel oly hatalomra emelkedhetik, melyről ugy latszik az europai diplomatia nagyobb részének egyelőre sejtelme nincs; miért is minden elaltató hizelgés elmellőzésével a birodalom erejének mennél előbbi fejlesztésére szükséges reformok miatt teljes őszinteséggel az árnyoldalakat is fejtegetni köteles leszek.

A köz-népnevelés azon tér, melyen a török nemzet főkép hátra maradt. A görög nép évek óta hegemoniát czélozván, a népnevelés ügyében a török birodalom népei közt aránylag legtöbbet tett. Az orosz a görögnek hegemoniai törekvésdt saját terveivel, melyeknek végrehajtását elhalasztani kénytelen volt, ujabb időkben már kevésbbé egyezőnek találván, szellemi és anyagi segélylyel a szlávoknak lendületet adott, miért is a görög után a szláv az, mely a népnevelés terén a második helyet elfoglalja. Sőt az orthodox szlávok orosz befolyással a görög episcopatustól független egyházat nyervén és a panszláv propaganda által anyagilag is segittetvén, a hegemonia terén a görögök ellenében a védelmi állásból a támadóba átléptek. Az örménynép azáltal, hogy Ázsiában tömegesebben lakik, de azért is, mert a törökn yelvvel él, melyet saját örmény betükkel ir, a hegemoniától eléggé védve van. Csak a rumen nép jutott a török birodalomban igen sajnos helyzetbe. A magyar olvasók nagy része csodálkozva kérdi talán: Hát a török birodalomban is van rumen nép?

Bolgáriában, Macedoniában, Thessaliában, Epirusban, Albániában, röviden az egész europai Ozmau birodalomban közel 4 milliónyi rumen nép szétszórva lakik. Azok, kik Oláh- és Moldvaországban, Szerbiában és Görögországnak északi részében laknak, a 4 millióhoz nem számittattak. E négy milliónyi nép egészen el van nyomva. — A görög püspökök e nép egyházi főnökei levén, ezek intézkedése szerint a rumen nyelvet sem ezen népiskolában tanitani, sem templomaikban használni nem szabad. Rumen tanitó nem alkalmaztatik, rumen pap nem ordináltatik, kivéve olyan, ki a helybeli iskolában a görögnyelvet megtanulván, Athenében tanulmányait folytatta és befejezte, s ez uton a görögnél is görögebb, tehát a rumenek legveszélyesebb ellenévé vált. — A Pindus hegységben, hol a pásztorok csak nyáron át tartózkodhatnak nyájaikkal, van ugyan tiz rumen népiskola, melyben nehány — bukaresti subventióval gyámolitott — rumen tanitó tanithat, mert a görög tanitó a községi iskolát a hon maradók miatt el nem hagyhatja; de amint a pásztor családok télre a községekbe visszatérnek, gyermekeiket a püspökség rendelete következtében — mely szerint a rumen iskola meg nem türetik — ismét a görög iskolába visszaküldeni kénytelenek. Igy egy szellemileg áldott, szorgalmas, józan, következőleg nem megvetendő anyagi jólétnek örvendező négy milliónyi nép nagyobb részt a hellenismus-, s a ujabb időkben egy kis részben a panszlavismusnak áldozatául esik. Oly nép, mely a birodalomból kifelé nem gravitál, (még Oláhország felé sem, melytől leginkább sürü szlávság által örökre el lesz szigetelve) oly nép, mely saját s meg nem másitható érdeke az Ozman birodalomhoz csatol, oly nép, mely ha a birodalom védelme által önálló rumen egyházat nyerne, a birodalom leghivebb népei közé tartoznék.

Mialatt a görögök Görög- a szlávok Oroszországból lelkesitést, irányt, hathatós pártolást, sőt anyagi segélyt is nyernek, a rumen nép mindenkitől elhagyattatva, saját neveltebb fiaiban pedig a legveszélyesebb elleneket találva, a biztos megsemmisülésnek indult volt. De ujabb időkben a görög köznép elbizakodottságából származó kebellázitó garázdálkodások, melyekről a Courier d' Orient csaknem folytonosan tudósitani kénytelen, a román népet most már eszméletre hozták. Meglehet, hogy a szláv propagandának akaratán kivül is van ez ügyben egy kis érdeme.

A török kormány ott, hol a vallási ügyekbe való beavatkozásnak legcsekélyebb látszata van, nagyon is óvakodó; ez okból a püspökök tekintélye és hatalma nagy. A kormány be nem avatkozása a rumenek érdekében egyébkint természetes is, hisz a néma gyermeknek még anyja sem érti szavát. Most már a dolog máskép áll. — —

Nemcsak az igazság, a humanismus, de a józan török állami politika követeli, hogy a rumenek az Ozman birodalomban független egyházat nyerjenek. A rumen egyház lehet keleti orthodox, lehet keleti catholicus, ez kizárólag a rumenek ügye, az állam érdeke csak független egyházat igényel, és ezen czélból sürgős teendője az 1869-iki közoktatási törvény értelmében az alsó- és felső népiskola terén a rumen községekben a rumen nyelvet oktatási nyelvül rendelni. Az elnyomottaknak ily erélyes védelmét és támogatását minden europai cultura nemzet örömmel, a szomszéd magyar osztrák birodalom diplomatiája pedig a legrokonszenvezőbb indulattal veendi, mert a magyar nemzetnek tagja egy közel 3 milliónyi rumen nép, mely Magyarországban a legujabbi időkben a szerbektől független egyházat nyert.

FARKAS JÓZSEF.

Aphorismák.

A női mosoly egy d é l i b á b, mely játszi hullámokkal takarja el ezernyi bünök sivatagját.

A nő teremti egyedül házaséletben a boldogságot.

A becsületes, művelt fiatal hölgy mindig elegendő szép arra, hogy szeressük.

Az igénytelen, házias és takarékos hölgy mindig elegendő gazdag arra, hogy nőül vegyük.

Ha a szerelmesnő derült kedvvel ölti fel a kémlelés álarczát — ledér; ha féltékenyen, akkor tiszta.

Az eső megszokta termékenyiteni a földet, a nő könye pedig a férfi erszényét.

A nők csak féltve és kétkedve tudnak szeretni.

A nő szalad, hogy üldözzük.

Valamint a napnak sugara nem egy tárgyat melegit, ugy a leány sziv sem egyet szeret.

(Folyt. következik.)

életeért, ez viszont a hölgykoszoruért, két elnök társa s az összes jelenvoltakért emelte poharát, Dr. Hérics ur a háziasszony ő nagyságáért, Dr. Laky Kristóf kir. ügyész ur a tanári kar két jeles tagja főtiszt. Berzay Elek és Kottek Nándor urakért sat., e lapok szerkesztője a Wlassics családért emelte poharát, jelezvén, hogy Wlassics Antal ur egyik őse a zalánkemeni csatában, harczmezején, hősi kitüntetéssel védelmezte szeretett hazánkat, s most ő a zöldasztal mellett szinte közelismeréssel, lángbuzgalom- s benső érzettel harczol a jog- és igazságért. Szivünkből kivánjuk ujolag, hogy: éljen soká!

— ***Zala-Egerszegről*** a következőket irják lapunknak: A megyei központi árvaszéknek ifju Skublics László megyei tiszti ügyész ur közvetitése által, a legutóbbi megyei közgyülésen előterjesztett és pártkülönbség nélkül elfogadott azon inditványát, hogy egy 5-ik ülnöki állomás rendszeresittessék, a belügyminister ur, daczára mostoha pénzviszonyainknak helybenhagyta. A midőn ezáltal eszközt adott, nevezett testület kezeibe, a melylyel az iszonyu mérvben felszaporodó ügyhalmaz feldolgozását lehetségesitheti, oly kötelességet is rótt rá, a melyet betölteni most már becsületbeli feladatának kell, hogy ismerje. Figyelmeztetjük tehát az árvaszéket, hogy augusztus havától kezdve, mint a mikor az állomás be fog töltetni, a felelősség egyenesen csakis őt fogja terhelni. A midőn a minister ur e kiváló figyelméért elismerésünket nyilvánitjuk, megemlitjük, hogy az állás elnyerhetéseérti küzdelem rendkivül heves lesz. Ezt következtetjük legalább az előjelekből. Mint egyik igen competens aspiranst hallottuk emliteni, Horváth Bertalan urat, a megye tevékeny 2-od aljegyzőjét, a kinek megválasztatását mi is legvalószinübbnek tartjuk.

— ***A kis-komáromi*** társaskor által saját helyiségeiben 1873. évi julius hó 2-án a kis-komáromi tüzkárosultak javára tartandó hangverseny műsorozata: „Nagy ábránd" Chopintól zongorán előadja O'Donell Malvina grófné. „Az élő szobor" irta Vörösmarty Mihály, szavalja Hanny Elek ur. „A csalogány bucsuja" szerzé Egressy Béni, énekli Péczely Flóra urhölgy. „A csókról" irta s felolvassa Deszáth Geza. „La Sonnambula, Grand Fantaisie" zongorán előadja Péczely László ur. 1/4 óra szünet. Nyitány Suppé „Költő és paraszt" czimű dalművéből zongorán 4 kézre előadják Forster Vilma s Mariska urhölgyek. „Harom virág" irta Talabér János, szavalja Hanny Mariska urhölgy. „La Favorite" de Donizetti Morceau de Concert zongorán előadja Hanny Gizella urhölgy. „A tüz" alkalmilag irta Bátorfi Lajos, felolvassa Mihály J. Endre ur. Magyar dallamok részint zongorára alkalmazta, részint maga szerzé, s előadja O'Donell Malvina grófné. A szüneteket Kovács Gábor, n.-kanizsai önkéntes tüzoltóegyleti zenekara tölti be. Helyárak: Számozotthely 1 frt. Állóhely 60 kr. Felülfizetések hálás köszönettel fogadtatnak s hirlapilag nyugtáztatnak. Jegyek előre válthatók Tóth György társasköri pénztárnok urnál és estve a kör helyiségeiben. Kezdete 8 órakor.

— ***Szent-Jakabon*** a napokban egy öreg ember életuntságból felakasztotta magát, gyermekei minden vagyonát egymás közt felosztván, koldusbotra jutott.

— ***Tánczpróba.*** Neumann M. tánczta-nitó ur f. hó 11-én tartotta meg fő-tánczpróbáját a „Zöldfa" vendéglő nagytermében, melyen a szép idő daczára is nagyon kevesen jelentek meg, s a pislogó faggyu-gyertyák világitása mellett alig lehetett 8—9 nőt megszámlálni. Éjfélig mulatott ki-ki kedve szerint, de egyszer csak a férfi vendégek közt heves vita támadt, melyre a tánczianitó ur adott okot, és mely nem szolgál az illetőnek jó ajánló levélül. M.

— ***Tavaszi mulatságok.*** A nagy-kanizsai önkéntes tüzoltóegylet junius 15-én a vasuti indóházhoz közel eső berekben tavaszi mulatságot tart. Az összes elemi oskolák növendékei pedig junius 18-ára tervezték megtartani.

— ***A gazda-közönségre*** nézve előnyösnek mondható az a kézi csépłőgép, mely rövid idő óta használtatik az osztrák-magyar állam területén, e gép két egyén által kezelve, bámulatos eredményt mutat. Mindennemű gabnafélét tisztán kicsépel ugy, hogy a hüvelyben szem nem marad; egy óra alatt annyit végez, mint három csépló egy nap alatt. Ára igen csekély, jósága és hasznosságához képest. Kapható feltalálója s készitőjénél *Weil M.* juniornál Frankfurt a/M, és *Bécsben* Franzensbrücke 13, ugy szinte *Nagy Kanizsán* Scherz Louiza kereskedésében. Ábrákkal ellátott árjegyzékek ingyen kaphatók.

— ***Rövid hirek.*** A jász-kunok főkapitányává gr. Ráday Gedeon van kiszemelve. — A hirhedt Pater Gabriel, linczi barátot Győrbe priornak választották s már oda is érkezett. — Maros-Vásárhelyt fogyasztási egylet alakult. — Debreczen a vadászati jogot bérbe adta. — Napoleon hg. már Párisban van. — A mohácsi honvéd zászlószentelés m. héten megtörtént. — Fischer, eszéki takarékező, közel 100,000 frtnyi adóssággal megszökött. — A bécsi creditamtalt letéti üzlet főnöke, Pokorny Rudolf, félmillióval többet sikkasztott. — Carina k. a. annyira kitünően viselte magát a nemzeti szinpadon, hogy a jövő hóra is szerződtették. — A budapesti postatisztikar fényes junialist tartott. — A meggyilkolt Mihály, szerbfejedelemnek Belgrádban szobrot állitanak, melynek elkészitésével Halász László, hazánkfia bizatott meg. — Fogarassy Mihály, erdélyi püspök nyomdáját a gy.-fejérvári lyceumnak ajándékozta. — Egerben állandó szinházat terveznek. — A zürichi egyetemen levő 100 orosz nőnek kötelességökké tétetett saját kormányuktól haza térni és félbeszakitani a tanulást. — Csaba Keresztúron vasuti összeütközés volt, minden jelentékenyebb szerencsétlenség nélkül. — Az orosz czár egy gránittalapzaton felállitott porphyrvázát ajándékozott a király ő felségének, mely 17 ezer rubelt ér. — Aradon és környékén a lovak között szembaj van. — A mult héten Pesten 170 gyermek született és meghalt 200 személy. — A történelmi nevezetességü Piskinél (Erdély) nagyszerü népünnep rendeztetett. — Posonyban a Bokody szintársulata tiszteletére bucsulakomát tartottak. — Zágrábi polgármesterré Vrabcevic István, ügyvéd választatott. — Ratazzi Frosinoneban f. hó 5-én meghalt. — A Ludovica akadémia tisztjei katonai körutat tesznek. — A primás Budán f. hó 19-én fog bérmálni. — Zürichben a csalhatatlansági dogmát elvetették. — Máj. 31-én Őrségben (Vasm.) a borsó elfagyott. — Arábiában van egy növény, melynek magvait ha valaki megeszi, a nevetés düh tör ki rajta. — Szegeden egy közönséges nő tánczközben szült. — Jászberényben Prielle Kornelia műkedvelőkkel fog fellépni a jövő hó elején. — Dr. Polya József, hirneves pomolog, elhunyt. — A közoktatási ministerium a jövő tanév elején 55 községi népiskolát állit fel. — A német császárnak az orvosok azt tanácsolták, hogy nyugodtan éljen, s az államügyektől tartózkodjék. — Az olasz király és koronahg is bécsbe jönnek. — Az orosz czár világtárlati látogatása alkalmával a rendőri felügyelet megvolt kettőztetve. — Rózsa Sándor nem tudja a szamos-ujvári lakását megszokni, fél, hogy az erdélyi étel megöli, folyvást bizik, hogy Klapka tábornok kieszközli szabadulását.

Szerkesztői üzenet.

756. L. J. Keszthely. Sajnáljuk, hogy ismét a jövő számra maradt.

757. Nemo. Bécs. Soraid jókor érkeztek. Üdvözlet!

Piaczi árak.

Nagy-Kanizsán, 1873. évi junius hó 12-én. Gabonaneműek: alsó austr. mérő szerint Buza 87—90 font 7.20 kr. 85—86 font 7.— kr. 83—87 font 6.20 kr. Rozs 74—78 font 4.70 kr. Árpa serfőzésre 68—70 font 3.60 kr. Árpa etetésre 3.40 kr. Zab 2.— kr. Repcze —.— kr. Lisztneműek: bécsi mázsa szerint. Liszt legfinomabb 18.— kr. Zsemlyeliszt 13.— kr. Fehér kenyérliszt 11.— kr. Fekete kenyérliszt 6.50 kr. Dercze 16 — kr. Rizs 20.— kr. Hüvelyesek: alsó austr. mérő szerint: Borsó 8.— kr. Bab 5.— kr. Lencse 8.— kr. Köles —.— kr. Hajdina (pohánka) 3.80 kr. Kukoricza 4.— kr. Burgonya —.— kr. Hus: bécsi font szerint. — Marhahus 28 kr. — Disznóhus 32 kr. Juhhus — kr. Borjuhus 28 kr. Zsirféle: bécsi font szerint Disznózsir 60 kr. Marhazsir 60 kr. Szalonna 40 kr. Szappan 24 kr. Lámpaolaj 36 kr. Stearin-gyertya 65 kr. Faggyú-gyertya 32 kr. Bor: alsó austr. akó, 40 pint szerint Ó-bor 14.— kr. Ujbor 10.— kr. Sör: alsó-austr. akó, 42 pint szerint. Legmagasabb 7.— kr. Legalacsonyabb 6.— kr. Tüzifa: bécsi öl, 36 hüv. hosszu szerint. Bükkfa 14.— kr. Tölgyfa 10.— kr. Kőszén egy bécsi mázsa szerint 70 kr. Faszén egy mérő 70 kr. Bécsi mázsa szerint széna 2.— kr. Szalma 1.20 Napszám: egy férfi élelmezéssel —.— kr. élelmezés nélkül —.— kr. Egy nő élelmezéssel —.60 kr. élelmezés nélkül —.70 kr. Egy gyermek élelmezéssel —.40 kr. élelmezés nélkül —.50 kr.

Sümegh, junius 8-án, 1873. Buza 7.—6.50 kr. Rozs 4.——3.60 kr. Árpa 3.——2.80 kr. Kukoricza 4.——3.60 kr. Zab 1.—2.80 kr. Marhahus fontja 24 kr. Borjuhus fontja 22 kr. Disznóhus fontja 26 kr. Ujbor akója 14—10 frt. Óbor akója 16-12 frt. Széna mázsája 2.20— . —kr. frt Szalma m. . 80— kr. Keményfa öle 12—14 frt. Időjárás: meleg, esős.

Érték- és váltófolyam junius 14.

5% metaliques 67.90; 5% nemz. kölcsön 73.—; 1860-ki álladalmi kölcsön 99.75; bankrészvények 965; hitelintézeti részvények 250.— London 112.—; magyar földtehermentési kötvény 74.50; temesvári földtehermentési kötvény 73.50; erdélyi földtehermentési kötvény 72.76; horvát-slavon földtehermentési kötvény —.—; ezüst 111.75; cs. kir. arany 5.28; Napoleond'or 8.96.

Heti naptár.

Junius 15-től 21-ig 1873.

Hó- és hetinap		Katholikus naptár	Protestáns naptár	[illegible]
24) A nagy estebédről. Lukács XIV.				
15	Vasárnap	É 2 Vida M.	É 2 Kers.	
16	Hétfő	R. Fer.	Justin	
17	Kedd	Adolf	Rainer	
18	Szerda	Marczell.	Marczel	
19	Csütörtök	Julianna	Gyárfás	
20	Péntek	Pál ss.	Flóra	
22	Szombat	Alajos hitv.	Alajos	

Felelős szerkesztő: **Bátorfi Lajos.**

HIRDETÉSEK:

Árlejtési hirdetmény.

A nagyméltóságu közmunka- és közlekedési m. kir. ministerium folyó évi april hó 8-án és 17-én 2599- és 2598-ik szám alatt kelt rendelettel, a zalamegyei buda-gráczi és tapolcza-nagy-kanizsai állomuton levő több rendbeli különnemü megkárosult műtárgyak rendes helyreállitását kegyesen engedélyezni, és az ebbeli munkák kivitele biztositása czéljából a szabályszerü verseny-tárgyalás megtartását elrendelni méltóztatott.

A kérdéses munkák müi végrehajtására következő költségek lettek engedélyezve: a buda-gráczi államuton teljesitendő kőmives és ácsmunkák után 1196 frt 77 krnyi összeg, a tapolcza-nagy-kanizsai államuton teljesitendő kőmives és ácsmunkák után 2016 frt 40 krnyi összeg.

A teljesitendő munkák biztositása czéljából az alulirt mérnöki hivatal irodájában folyó évi junius hó 23-án délelőtt 10 órakor, szabályszerü irásbeli ajánlatok elfogadása mellett, a nyilvános árlejtés államutakként megfog tartatni.

Felhivatnak a vállalkozni szándékozók, miszerint a fentemlitett napon és órában, az egyes összegek után számitandó 10%-tóli, azaz: 120 és 202 forintnyi bánatpénzzel ellátva, az alulirt mérnöki hivatal irodájában megjelenni, — vagy pedig a szabályszerü irásbeli ajánlatokat a fent előirt bánatpénzzel ellátva, a fentebbi határidőre annál bizonyosabban benyujtani sziveskedjenek, minthogy később érkezendő ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

A tervek, előmértékek és költségvetések, valamint az épitési feltételek az alulirt mérnöki hivatalnál a hivatalos órák alatt betekinthetők, ugyan ott bővebb felvilágositások is nyerhetők.

A magyar kir. mérnöki hivatal. (1073—1)

Zala-Egerszegen, 1873-ik évi junius hó 4-én.

Kliegl József,
kir. mérnök.

Ház-eladás.

Nagy-Kanizsán a gymnasium és Szentháromság közti tér szomszédságában levő Sláby-féle ház, a hozzá tartozó kerttel offert utján eladó, azon megjegyzéssel: hogy a legtöbbet igérő a szerződés megkötése napjától számitandó egy negyed év alatt az összes árt készpénzben letenni tartozik. — Az offertek folyó évi julius hó 15-ikéig Pécsett lakó háztulajdonosokhoz (Iskola-utcza, 10-ik szám küldendők.

Ha a beérkezendő offertek netán elfogadhatók nem lennének, az esetben teljes szabadságot tartanak fenn maguknak tulajdonosok az el — vagy nem adásra nézve.

Kelt Pesten, junius 4. 1873.

Sláby család megbizottja:
MILTÉNYI MIHÁLY
lakása: üllői ut 1. sz., I. emelet, 7-ik ajtó.

(1070—1)

Friedmann A. urnak Bécsben.

Az ön tehénfejő-gépe igen lényeges javitása az eddigi fejő-készülékeknek, s azonkivül azon előnynyel bir, hogy a fejést gyorsabban és biztosabban végzi. — Ennek alkalmazása tehát minden termelő-intézetben előnyös használhatósága végett nem eléggé ajánlható.

Tisztelettel Hölbling J., C. gazd. tanár.

Gépnélkül *Géppel.*

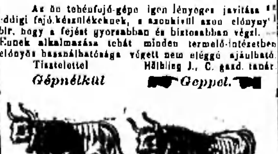

Tehenek, örüljetek!

[illegible]

a cs. kir. osztrák birodalom részére raktárt kaphatni. [illegible]

amerikai szabad. tehénfejő gép.

[illegible]

Ára pontos utasitással együtt 6 frt. 50 kr.

Kapható az egyedüli főraktárban

Friedmann A.-nál,

Bécs, Praterstrasse Nr. 26.

Óvás. Miután ezen gép jogositatlan egyénektől az abhoz való nemtelen érczből utánoztatik, oly érczből, mely ártalmas a teheneknek, e végből a közönséget saját érdekéből figyelmeztetjük, hogy a valódi szabadalmazott amerikai fejő-gép tiszta ezüstből csak az egyedüli főraktárban

Bécs, Praterstrasse Nro 26. kaphatók,

azon kellemes helyzetben vagyok, hogy a nagy keresődés folytán a gépek árát 6 frt 50 kréol 5 forintra szállithatom alá.

Ausserordentlich vortheilhafte

GLÜCKSOFFERTE.

Glück und Segen bei Cohn.

Grosse von Staate Hamburg garantirte Geld-Lotterie von über

2 Million 280000 Thaler.

Diese vortheilhafte Geld-Lotterie ist diesmal wiederum durch Gewinne ganz bedeutend vermehrt, sie enthält nur 67,000 Loose, und werden in wenigen Monaten in 7 Abtheilungen folgende Gewinne sicher gewonnen, nämlich: ein neuer grosser Hauptgewinn event. 120.000 Thaler. speciel Thlr. 80,000, 40,000, 30.000, 20,000, 16,000, 2-mal 12,000, 10000, 8-mal 8000, 3 mal 6000, 6-mal 4800, 18-mal 4000, 11-mal 3200, 12-mal 2400, 32-mal 2000, 8-mal 1600, 65-mal 1200, 201-mal 800, 3-mal 600, 2-mal 480, 412-mal 400, 412-mal 200, 10-mal 120, 472-mal 80, 19800,-mal 44, 22330-mal 40, 20, 8, 6, 4 & 2 Thaler. Die Gewinn-Ziehung der ersten Abtheilung ist amtlich auf den

18-ten und 19-ten Juni d. J.

festgestellt. Es kostet hierzu

das ganze Originalloos nur 3.— Gld. Ö. W.
das halbe do. nur 1.1/2 Gld. Ö. W.
das viertel do. nur —.80 Kr. Ö. W.

und sende ich diese Original-Loose mit Regierungswappen (nicht von den verbotenen Promessen oder Privat-Lotterien) gegen frankirte Einsendung des Betrages selbst nach den entferntesten Gegenden den geehrten Auftrag-Gebern sofort zu.

Die amtliche Ziehungsliste und

die Versendung der Gewinngelder

erfolgt sofort nach der Ziehung an jeden der Betheiligten prompt und verschwiegen.

Mein Geschäft ist bekanntlich *das Aelteste* und *Allerglücklichste,* indem *bei mir Betheiligten* schon die *grössten Hauptgewinne* von *Thaler* 100,000, 60,000, 50,000, 40,000, 25,000, 20000 sehr häufig 15,000, 12,000 10,000 *Thaler* etc. etc., *und jüngst* in den *Monaten Nov.* u. *Dec. v. J.* stattgehabten Zieh. *die Gesammt-Summe von über* 100,000 *Thaler* laut *amtlichen Gewinnlisten bei mir gewonnen haben.* (1069—2)

LAZ. SAMS. COHN, in Hamburg,

Haupt-Comptoir, Bank- und Wechselgeschäft.

Zum Königtrank!

Der Königtrank, eine mit vielen wilder Pflanzensäften bereitete Limonade, grösstes hygiänisch-diätetisches Labsal für Kranke, Genesende und Gesunde, ist nichts weniger als Medicin oder Geheimmittel; er liefert dem Organismus eine Fülle von Gesundheitsstoffen, durch welche die Natur durch Blut- und Säftebesserung) so umgewandelt wird, dass die Krankheits-Ursachen und dadurch die Krankheit selbst verschwinden.

Seit Hahnemann und Priessnitz ist nichts so Erstaunliches auf dem Gebiete der Naturheilkunde geschehen, wie die wunderbaren Kuren, welche durch den Königtrank bewirkt werden. Früher lächelte Jedermann über so unglaubliche Dinge und dachte, das wieder eine grossartige Täuschung des Publikums beabsichtigt würde. Die Thatsachen beweisen, das wirklich eine grossartige Erscheinung an den Tag getreten, welche als der Anfang einer neuen Aera der Heilkunde zu betrachten ist. — Dem gegenüber muss nun eine neue Theorie Bewunderung erregen, welche die uralte Wahrheit, dass die Natur der beste Arzt sei, bestätigt.

Durch den Königtrank sind genesen Patienten

- an schweren Wunden (schnell, ohne Wundfieber und fast ohne Schmerzen!);
- an allen Brustleiden (als Asthma, Engbrüstigkeit, Brustbeklemmung, Kurzathmigkeit, Brustverschleimung); bei Asthma oft keine Hilfe;
- an Abzehrung (hier auch langsam.)
- an Magenkrebs und gänzlicher Magenverschliessung (selbst in Bethanien in Berlin, der grössten Heilanstalt Preussens); Patient bekam seit drei Tage weder Speise und Trank, noch „Medizin"; der Trank aber öffnete Speiseröhre und Magen, und die grässlichen Schmerzen schwanden bald darauf; von den Aerzten aufgegeben, stand er doch am höchsten Tage wieder auf und ging nach der 4. Flasche wieder an seinen Beruf!;
- an den tödlichen Herzkrankheiten auch mit häufigen Herzkrämpfen in vielen Fällen; die Krämpfe mitunter vom ersten Trinken an fort; eine solche Kranke, von einem der gelehrtesten Aerzte Berlins drei Monat vergebens behandelt, war von ihm nach mehrmaliger gründlicher Untersuchung mit der Erklärung verlassen: gegen dieses Leiden giebt es keine „Medicin" und er erwarte in längstens drei Tage den Tod; auch sie aber stand doch schon am höchsten Tage auf; der grässliche Herzkrampf war vom ersten Trinken an weggeblieben, der Arzt aber wollte später durchaus nicht glauben, dass sie genesen, sie hat sich aber 1868 verheiratet;
- an allen Augen-Krankheiten, auch unheilbaren Erblindungen, wo an Operation nicht möglich waren, u. a. durch Resorption des krystallisirten Wassers der Pupille; ein seit sechs Jahren total Erblindeter (Reservist aus Trier) erhielt sein Augenlicht durch eine einzige Flasche, ein anderer durch 13 Flaschen; dass sie schärfer und weiter sehen; Augenentzündungen durch Trinken und warme Umschläge (Mischung mit warmen Wasser,
- an Magenleiden und an 20—40 jährigen Magenkrämpfen (hier am schnellsten, nachdem allerlei Kuren und Mittel vergeschlagen;
- an 20—30 jährigen Rheumatismus mit Lähmung (oft schon nach einer Flasche, auch Lähmung der Zunge);
- an Lungenentzündungen selbst im höchsten Stadium, stets nach einigemal Trinken, nie tödtendes Eis anwenden! lauwarme Umschläge!)
- an heissen Brand und bestigstem Wundfieber, nach einigemal Trinken und Umschlägen selbst bei der Milzbrandvergiftung sich oben!): wenn der Brand im Knochen, das Glied eine Stunde hineingelegt; der Brand wird abgestossen, das brandige Fleisch zerreiter und die Wunden heilen schnell;
- an allen Rosen und Fiebern auch Kindbett- und Nervenfieber (beim Fieber erfolgt auch Erbrechen durch Stärkung der Magennerven, nicht wie beim Brechmittel durch Schwächung);
- an schweren Skrofeln u. Drüsenleiden oft schon nach einer oder wenigen Flaschen;
- an Haut-Krankheiten, auch Flechten und Geschwüren (sehr schnell)
- an Dipteritis (trinken und halbstündlich recht warmen Umschlag wie bei Bräune): wenn das Uebel nicht aus der Tiefe kommt, stets schnelle Heilung!
- an Bräune heiss trinken: und recht warme Umschläge auf Wolle und die Kehle; doch nicht mehr im höchsten Stadium;
- an allen Halsleiden besonders Kehlkopf-Entzündung (hier sehr schnell; Mischung mit heissem Wasser!), auch Halsschwindsucht selbst im hohen Stadium, wo schon viel ... worden;
- an Epilepsie oder Fallsucht (böses Wesen"), mitunter schon vom ersten Trinken an nicht wiedergekommen, wo's jahrelang fast täglich kam; oft keine Hilfe;
- an Blutbrechen (schnell, mit fast augenblicklicher Beruhigung des ganzen Körpers);
- an Hemorrhoiden (Knoten oft schon am nächsten Tage fort), auch hämorrohidaler Verschleimung;
- an Blasen- und Nierensteinen (mitunter schon nach wenigen Tagen die Auflösung der Steine);
- an Gicht (an schweren Versteifungen der Gelenke langsam, oft keine Hilfe;
- an Kopfkolik und Kopfkrampf (sehr schnell wenn vom Magen herrührend;
- an Rückenmarksdarre im hohen Stadium (von der königl. Regierung zwei Jahre vergebens in die Bäder geschickt, fortwährend viel Schmerzen, nicht mehr die Füsse aufsetzen nach der 10. Flasche schon spazieren gehen können! auch seit Jahren gesund geblieben.
- an Diarrhöe und Erbrechen (dieses schon nach dem ersten Trinken) bei Säuglingen trinkt Mutter oder Amme;
- an Cholera und Cholerine!
- an Keuchhusten (meistens schnell) Schwämme;
- an argen Verschleimungen;
- an Appetit- und Schlaflosigkeit (hier meistens schon am ersten Tage;
- an allen Ansteckungskrankheiten, auch Pocken dieselbe fallen nach dem ersten Trinken aus rechende Pocken verschwinden über Nacht spurlos, so dass Patient gesund ist, wie zuvor;
- an Krebs u. Knochenfrass (auch hier oft schnell, selbst bei hohen Grade); auch
- an Salzfluss (hier fehlt so schnell);
- an allen Wassersuchten (starke Anschwellungen der Glieder oft über Nacht fort);
- an schweren Menstruationsleiden (Jahre lange Blutflüsse, wie auch Jahrganges Ausbleiben nach einigemal Trinken überhaupt
- an Frauenkrankheiten, auch an Bleichsucht (hier langsam); in eine Familie tretend, fand Jacobi die Hausfrau schwer krank, vom Arzt aufgegeben; der Mann reichte ihr den Königtrank, und am andern Mittag öffnete selbst dem Arzte die Thüre, den Trank in der Hand;
- an Schwindsucht und viel wöchentlichen hekt. Schweissen (erstere im hohem Stadium schon nach 3 Flaschen, die letztere nach einigemal Trinken) überhaupt;

Ausführlich Broschüre über den Königtrank nebst tausenden von Attesten, zum grossen Theil amtlich oder gerichtlich, in 8 Fällen sogar eidlich beglaubigt, werden auf Verlangen überall franco und gratis gesandt. (979—1)

Erfinder und alleiniger Fabrikant des Königtrank: Wirkl. Gesundheitsrath (Hygieist) Carl Jacobi in Berlin.

Die Flasche Königtrank-Extract, zu dreimal so viel Wasser, kostet in Wien, fl. 1.60, in den österreich. Provinzen fl. 1.60, resp. fl. 1.70. Zu beziehen durch die

General-Agentur für Oesterreich-Ungarn bei H. HAACK,

Wien, Weihburggasse 22 Depot in Pest, bei Apotheker J. v. Török.

Annoncen-Expedition Zeldler & Co. Wien.

Birtok haszonbérbeadási hirdetmeny.

Az Alsó-Lendva s Nempthy urodalmak igazgatósága részéről közhirré tétetik, hogy a nevezett urodalmakból következő majorok, a hozzá tartozó épületek s alább körülirt téradgokkal együtt, — fundus instructussal vagy a nélkül, — 17 évre haszonbérbe adatnak; ugymint:

A major vagy gazdaság neve	Belsőség és szántóföldek	Rétek	Természetes legelők	Erdei legelők	Jegyzet
	Megközelitő holdak				
Nyakasház	257	160	328	164	Legjobb karban levő épületekkel
Pincze	332	67	—	392	„ „ „ „
Gyula	297	150	11	—	„ „ „ „
Sárberek	182	121	76	66	Épület nélkül
Kápolna	594	477	125	162	Legjobb karban levő épületekkel
Pördeföld	329	270	188	1566	„ „ „ „ és egy tisztilakkal
Ortoháza	287	204	21	287	Legjobb karban levő épületekkel
Összesen:	2278	1449	749	2587	

Az összes birtok részek mindennap megtekinthetők, de a tisztelt válalkozók felkéretnek, miszerint a megtekintés előtt, az alsólendvai jószág igazgatóságtól, az ahoz megkivántató irásbeli engedélyt, magukunak megszerezni sziveskedjenek, mert ennek hiányában, a bérbeadandó tárgyak megmutatva nem leszunk. (1072—1)

Az összes birtokrészek folyó 1873. évi junius hó 23-án délelőtt az igazgatósági irodában Alsó-Lendván, ajánlatlevél utján lesznek haszonbérbe adva, mely alkalommal a beadandó ajánlatlevelek mellé, az egy évi haszonbérnek fele, mint ovatpénz léczon hozzácsatolandó.

A szerződési feltételek az alulirott igazgatóságnál megtekinthetők.

Kelt Alsó-Lendván, junius 6-án 1873.

Az Alsó-Lendva s Nempthy urodalmak igazgatósága.

Jutányos, szép, ès jó!!!

már régóta az én „Jelszavam",

melyet daczára annak, hogy valamennyi papirgyár és a munkaerő 25% áremelést nyert, ezentul is követek, és azért bátor vagyok áruimat a régi mesészerű jutányos árak mellett ajánlani: (850—19)

100 db látogató-jegy, 5 percz alatt elkészitve	— frt	50 kr.
100 „ levélpapir névvel vagy kezdőbetükkel	— „	50 kr.
100 „ „ „ fekete nyomás	— „	70 kr.
100 „ „ „ boritékkal széppap irtokban	1 „	— kr.
100 „ üzleti levél névvel, fekete nyomás	1 „	30 kr.

egy egész rizsma levélpapir vásárlásával a név ingyen nyomatik reá.

Czimnek, eljegyzési és esketési jegyek, tánczrendek és áruszámlák legujabb amerikai gyorssajtómon legjutányosabban készittetnek.

Irodai és czimtáblák 10 percz alatt elkészülnek, darabja 50, 80 kr. 1 frt, a legnagyobbak és legszebbek 3 frt,

urak és hölgyekre nézve, különösen utazások alkalmával igen czélszerűek.

Papir-gallér és kézfedernek tuczatja 30, 35 kr;

uti-, varró- és irószükségletek, utitáskák, könyvtárczák zárral és zár nélkül darabja 80 krtól egész 10—15 ftig; továbbá: urak, hölgyek és gyermekek részére való ajándékoknak igen alkalmas különféle jutányos és szép áruczikkek.

Különösen ajánlom a divatos kettős névvonásokat és czimeket, melyek nyomdgyáramban leveleken és borítékokon arany- és egyéb szinekben legfinomabban és legpompásabban készülnek, nem különben a még mindig igen ritka francia rococo leveleket, névszerint: Neptun, Silhouette, Egyptien, Musique, Diabolique, Joujou, Atout, Bébé, Camée sat. igen jutányos áron

KANITZ C.,

papir- és disznműárn-kereskedése Dorottya-utcza 12.sz.a.(ezelőtt Deák Ferencz-utcza.)

Irásbeli megbizások teljes megelégedésre és utánvét mellett azonnal teljesittetnek.

A keszthelyi községi iskolaszék.

Pályázati hirdetés.

Keszthelyen a leányok számára felállitott s az 1872-ik évi október havában megnyitott két osztályu felső-népiskolánál a menynyiség és természettudományi tanszék ez ideig betöltetlen lévén, arra azonnal pályázat nyittatik.

Járandóságok:

a) rendes évi fizetés	550 frt.
b) helyi pótlék	200 frt.
c) lakbér	100 frt.
Összesen:	850 frt.

Miről is midőn az érdekelteket azon megjegyzéssel értesitendém, hogy ezen állomásnál mulhatatlan feltétel a felső-népiskolai szaktanitói képesitettség, egyszersmind tisztelettel felhivom, hogy ezen — folyó 1873-ik évi október hó elsején mulhatlanul elfoglalandó — állomás iránt kellőleg fölszerelt folyamodványaikat folyó 1873-ik julius hó 26-ig annyival is inkább sziveskedjenek alulirott elnökséghez benyujtani, mivel a később érkezett folyamodványok nem lesznek tárgyalás alá véve.

Kelt Keszthelyen, 1873. évi junius hó 7-én. (1074—1)

A községi iskolaszék megbizásából:

Biró József, iskolaszéki jegyző.

Szabó György, iskolasz. elnök.

Gulya-marha
eladási-hirdetm.

Az Alsó-Lendva s Nempthy urodalmak igazgatósága részéről közhirré tétetik, hogy a nevezett urodalmakhoz tartozó réditai ispánságban a gulyamarha tenyésztést megszüntetvén, azt eladatni határozta; mely okból fogva folyó 1873. évi junius hó 24-én délelőtt 9 órakor, a réditai ispánsághoz tartozó, és Alsó-Lendvához egy órányi távolságban fekvő nyakasházi pusztán, nyilvános árverés utján következő a hires kapuvári urodalmi fehér gulyamarhafajból származó gulyamarhák, ugy nemkülönben alább jegyzett igen szép faju bivalyökrök fognak eladatni; ugymint: körülbelül

60 darab	fehér gulya-tehén
3 „	„ „ bika
15 „	„ 1 és 2 éves gulya üszű tinó és
17 „	5 és 6 éves bivaly-ökör.

Az eladandó marha minden nap megtekinthető, és netaláni felvilágositás végetti kérdések, az alulirott igazgatósághoz Alsó-Lendvára intézendők. (1071—1)

Kelt Alsó-Lendván, 1873. évi junius hó 6 án.

Az Alsó-Lendva s Nempthy urodalmak igazgatósága

Margitszigeti gyógy-fürdő

Budapest főváros közvetlen közelében.

35° R. meleg artézi forrás, porczellán és márvány kád- és kőfürdők zuhanykészülékkel, nagyszerű kert, kitűnő lég, 200 teljes kényelemmel berendezett szoba, társalgási terem, kül- és belföldi lapok, naponta zene.

Kórelakok, — melyek ellen a margitszigeti hévviz kedvező eredménynyel használtatott:

Köszvény — az izületek, az izmok, a csonthártyák és ideghüvelyek idült csúza, idegbetegségek és pedig a) csúz, köszvény, erőművel behatás, ólommérgezés, hagymáz és diphteria után fellépő hüdések; b) szábák; c) görcsös állapotok; d) méhszerdi bajok, görvélykór mirigydagokkal és genyedéssel, idült bőrbetegségek, csonthántalmak, angolkór, csontszú, izületi bajok, fekélyek és külsértéseket követő elváltozások: fájdalmas hegek, merevség, hüdések, hugykövek és vizelleti nehézségek, méh- és hüvelybántalmak, méhtömület, hószámi rendellenesség sat.

Bérleteknél, ugy a fürdő- és menetjegyeknek együttes váltásánál árelengedés adatik.

A szigetes lakók, ugy a fürdő, mint a menetjegyeknél, előnyben részesülnek.

A fővárossal óránként 2-or gőzhajóközlekedés.

1873. nyári idény megnyittaték május 1-jén.

Megrendeléseket lakásokra átvesz a *margitszigeti felügyelőség Margitszigeten, utolsó posta Ó-Buda.*

A MARGITSZIGET IGAZGATÓSÁGA.

1048—5) (Utánnyomat nem dijaztatik.)

Wajdits József, kiadó-, lap- és nyomtulajdonos gyorssajtó nyomása, Nagy-Kanizsán.

NAGY-KANIZSA, 1873. junius 19-én. 49-ik szám. Tizenkettedik évfolyam.

Előfizetési ár:
egész évre . . 8 frt.
fél évre . . . . 4 —
negyed évre . . 2 .
Egy szám 10 kr.
Hirdetések jutányosan
NYILTTERBEN
soronkint 10 krért vétetnek fel

Zala-Somogyi Közlöny

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőhez, — anyagi részét illető közlemények pedig a kiadóhoz bérmentve intézendők:
NAGY-KANIZSA
Wlasicsház.

Nagy-Kanizsa város helyhatóságának, nemkülönben a „zalamegyei gazdasági egyesület", a zalamegyei általános tanitó-egylet, a szent-balázs-, kis-komáromi és sümegh-vidéki fióktanitó-egyletek, a „nagy-kanizsai kereskedelmi s iparbank" ugy a „Zala-Somogy" gőzhajózási részvénytársulat

HIVATALOS ÉRTESITŐJE.

Hetenkint kétszer, vasárnap- s csütörtökön, megjelenő vegyes tartalmu lap.

ELŐFIZETÉSI FELHIVÁS

a

„ZALA-SOMOGYI KÖZLÖNY"

1873-ik évi II-ik félévi folyamára.

Midőn az első félévi folyam végéhez közeledünk, bizalommal kérjük t. közönségünket, a második félévre szóló megrendeléseik mielőbbi szives eszközlésére, hogy a lap rendes küldésében fennakadás ne történjék.

Hangzatos szavakkal nem élünk, jóakaró működésünk nyilt s a higgadtan gondolkozók megértenek bennünket; lapunk lehetőleg helyi közlöny kivánván lenni, minden igyekezetünket oda forditjuk, hogy e lap a vidék hü tükre legyen.

Előfizetési ára e hetenkint kétszer megjelenő lapnak:

félévre 4 ft, évnegyedre 2 ft.

HIRDETMÉNY.

A zalamegyei gazdasági egyesület folyó 1873-ik évben három rendbeli ösztöndijt állapit meg azon néptanitók részére, kik a községi faiskolák kezelésében, s ezzel összekapcsolva a tanuló ifjuságnak e téreni czélszerü oktatásában magukat kitüntetik.

Az elsőrendü ösztöndij 6 db arany,
a másodrendü „ 3 „ „
a harmadrendü „ 3 „ 2 ftos.

Számosabb versenyző közt, ha az ösztöndijjal jutalmazottakon kivül még többen is elismerésre méltó buzgalmat tanusitottak, első s másodrendü dicsérő oklevelet nyernek.

Az ösztöndijra pályázhat minden zalamegyebeli néptanitó, ki a tanitással s emellett a községi faiskola kezelésével foglalkozik, valamint azon tanitó is, ki községi faiskola hiányában, vagy ideiglenesen tanitói alkalmazáson kivül saját birtokán, vagy a tanitói állomással élvezésébe jutott területén gyümölcsfaiskolát állit és kezel.

A versenyzés évenkint szeptember hónap, melynek 20-ik napjáig a versenyezni ohajtó ebbeli szándékát a gazdasági egyesület elnökének irásban bejelenteni tartozik. Ezen irásbeli jelentkezéshez csatolandó:

1-ör. A versenyző kezelése alatti kert egész területének pontos kimutatása, határozottan leirva egyszersmind a talaj minőségét három láb mélységig, ugy a fekvést s azt is, mióta van kezelése alatt s mikép kezeltetik?

2-or. Megkivántatik az iskolában levő csemetéknek számszeriuti bemutatása, a gyümölcsnemeknek külön rovatokban s válfajonkinti elősorolásával. Pontosan kiteendő a csemetéknek kora, a nemesités ideje és módja.

A versenyző előnyére szolgál, ha a kertet alaprajzban bemutatja, a gyümölcsfatenyésztésre szolgáló területnek beosztását az egyes táblákat, ezekben a csemeték ültetési sorát szabatosan kijelölve.

3-or. Mindezen összeirások és kimutatások a helybeli lelkész és a gazdasági egyesületnek legközelebb lakó két tagja által igazolandók, hitelesitendők.

A nemesitéshez megkivántató ojtóágak — s a mennyire kerül, anyafák is — minden egyes községi faiskola számára az egyesület kertjéből ingyen fognak kiszolgáltatni, de megkivántatik, hogy ezeknek kinyerése végett az illető néptanitó évenkint, deczember hó végeig az egyesület kertészeti szakosztályának elnökénél kérését bejelentse és határozottan kijelölje, hány s minő alany jön nemesités alá.

A zala-egerszegi központi kertben a nemesitési s egyéb munkálatokat bármikor mindenki megtekintheti s kivánatára az egyesület kertésze gyakorlati oktatást nyujtani köteleztetik.

Az egyesület elnökéhez szeptember hó 20-ig beérkezett versenyzési jelentkezések a mellékek csatolt kimutatásokkal együtt azon hónap végével a kertészeti szakosztályhoz áttétetnek s a szakosztály, ha szükségesnek, vagy czélszerünek látja, saját kebeléből kiküldendő tag által is az iskolát, annak kezelési módját megtekintvén, az ösztöndijakat, dicsérő okleveleket kiosztja, eljárásáról jelentését a neki kiadott pályázati iromanyokkal egyetemben táblás jegyzék mellett az egyesület elnökéhez bemutatja, mely jelentés a legközelebbi egyesületi közgyülésen felolvasandó, s a levéltárban mellékleteivel együtt fentartandó; pályazott és jutalmazott néptanitók névsora pedig a megyére bemutatandó, hogy ekkép a szorgalmas, ugy a hanyag néptanitók is a felügyelő hatóság tudomására juttassanak.

Hasonlóul ösztöndijak alapittatnak a gyümölcsfatenyésztési tanulmányokban kitünt tanulóifjuság részére is, és pedig az egész megyére tizenkét rendbeli.

A három legelső: egy darab ezüst két forintos az ezek után következő három: egy-egy darab ezüst egy forintos; a többi hat egy-egy darab ezüst huszas.

Az e részbeni vizsga évenkint julius közepétől augusztus végéig terjedő időszakban, a községi faiskolában s mindenkor az illető lelkész és a gazdasági egyesületnek legközelebb lakó két tagja jelenlétében és hozzájárulásával tartandó, kik is a magukat kitüntetett tanulókat a kertészeti szakosztályhoz intézendő jelentésükben megnevezni, s általában a vizsgáknak egész folyamát, eredményét leirni fogják.

A vizsgának napja előre meghatározandó, az illető lelkésznek, az egyesület legközelebb lakó két tagjának, de a kertészeti szakosztály elnökének is jókor bejelentendő, hogy szükség és lehetőség esetében a szakosztály is küldötte által a vizsgában részt vehessen.

A tanulók és néptanitók dijazása egyszerre történik. A dijak mindenkor az egyesület elnöke, vagy ha távolság miatt ez nehézséggel járna, az egyesületnek a jutalmazottakhoz legközelebb lakó két tagja és az illető lelkész által, a községi elöljáróság s a tanuló ifjuság jelenlétében kézbesitendők.

Z.-Egerszegen, 1873. junius 12-én.

ÁRVAY ISTVÁN,
zalamegyei gazdasági egyesületi ügyvezető alelnök, és kertészeti szakosztályi elnök.

Hévviz, junius 16. 1873.

II.

Fiatalabb éveimben a körülmény ép ugy sodort ki a világba, mint mikor a forgószél egy falevelet felkap, repül vele, leereszti, nyugodni hagyja, és ismét tovább viszi; igy nyilt alkalmam nemcsak birodalmunk nagyobb fürdőhelyeit megláthatni, hanem a külföld jelesbjeit is megismerhetni; igy voltam Hamburg, Wiesbaden, Wildbad, (Würtenberg) Baden-Badenben sat. most mint a fürdőhelyek ismerőse a Hévvizről nehány megjegyzést nem hagyhatok, jó lehet, hogy nem lesz mindenkinek inyére.

Hévviz gyógyfürdő, főkép köszvény, csont, gyulladási és ily féle bajokra nézve, valóban gyönyörü és barátságos helyen fekszik, a szép tisztaság, a pornélküli séták, a virágok illata már maga elősegiti a szenvedők javulását, a fából lévő fürdőépület a kis tavacska közepére készült; a tóban nagy mennyiségben van az ugynevezett viz korpaja, (Schlam) mely megfizethetlen, hir szerint a gyógyitásban bámulatos csodákat művel. A fürdő hivatalnokai: az inspector, a pénztárnok derék, előzékeny, barátságos emberek, de még a fürgencz Garay, (fürdős) és tul tesz kötelességén, mindnyájan megérdemlik a dicséretet, hanem az itt lét, az élet, a szórakozás, ez sokat hagy maga után kivánni valót. én részemről mint ma áll Hévviz, ugy tekintem, mint egy köszörületlen gyémántot, a melynek ugyan megvan a becse, de értéke kevés. Bőven megvan Hévviz alapja is, de felvirágzásra és europai hirre mindaddig nem vergődhetik, mig a mostani tulajdonos fukar vaskarja tartva tartja.

E fürdőnek egyik fő baja az, hogy az öltözőszobák nagyon czélszerütlenek, mert az eső becsik; igy történt velem, mig én a fürdőben időztem, jött egy felhő, gyors eső követte, és a zárt cabinetben ruhám teljesen vizes lett.

Tessék! minő contrast! meleg fürdő és hideg nedves ruha; igy azután könnyen kis bajból nagy lehet; mi pedig gyógyulni és nem jobban megbetegedni jöttünk ide.

TÁRCZA.

Sötét az éj . . . . . .

Sötét az éj s csillagtalan,
Felhő-fátyol borúla rá,
S eső esik lassan — lassan —
Mintha nagy bubánatában
Szép lány szeme hullajtaná.

Oly megható, oly néma csend
Uralg az éj homályiban,
Csak a távol dörgés zaja,
Mint elszakadt húr végbangja
Morajlik rajt' át olykoron.

Mig elcsikáz egymásután
Egy-két villám, fényt szórva szét,
Hallom aztán, mint hull lanyhán,
Hallom még — még igen soká,
Az esőnek lassu neszét.

Hallom: soká még, mint susog
Amint a kis virághoz ér;
Hallom ezek mily boldogok,
Oh én mindent hallok, hallok,
Hallom: ajkuk kéjről beszél. .

Mig végre rám nehezedik
Az álom sulya édesen,
És elrepül lelkem feléd,
Hozzád, ki azt rabbá tevéd,
S kihez ugy vágyik kedvesem.

GÉZA.

A nők eszményi szépsége.

I. A női arcz.

— La Vieuxe Arhénor al-gróf után. —

A nőnem a
Valódi „százszor szép."
Chamisso.

Egy megoldhatlan tárgy, mely azonban fontos és érdekes, korunkban számtalan fejtegetésnek szolgál alapul — s e tárgy: A nők eszményi szépségének megállapitása.

Hány költőt lelkesitett egy nőarcz bája! Hányszor énekeltetett meg az „éjsetét hajzat" a „nefelejts kék szem" az „üde rózsa-piros arcz." — A költők saját szempontjukból itélve, a dicsőitett ideált mindenek fölé helyezék, ez azonban csupán egyéni fölfogás dolga levén, nem jöhet bonczolás alá. — A legrégibb őskorban létezett egy képzelt szépség alakja, mely festészt és szobrászt a „Vénusok" teremtésében vezérlé; de e pontban szintén az alaki és érzéki formák különösségeit kell szemlélnünk.

Az ugynevezett „római" arczok, melyek némelyek szerint az ős római nép vonásaira emlékeztetnek, szintén nem egyebek, mint valóságban nem létező és nem is létezett ábrándok. — A horgasan hajlott orr, kijelelt száj, nem fölötte nagy szemek és magas homlok, alkotói a római arczélnek. Az arczcsontok erősebb kiszögelése, nem elmaradhatlan tartozék. — Hogy ezen vonások valóban az ős rómaiak sajátjai voltak-e? — teljes okunk van kétkedni, ha a rómaik ivadékait, a nápolyi és római olaszok-, nemkülönben az oláhok-, vagy romanok alakjait figyelemmel kisérjük. Az olasz arcza legkevésbbé sem római, (általánosságban) a többnyire hátra hajlott orr, mélyen nyugvó, nyughatatlan szemek, valamint a függőleges homlok, — minden hasonlitást kizárnak.

Az eszményi szépség tehát nincs határozottan a római arczok vonásaihoz kötve.

A 18. század második, sőt századunk első felében is, Rafael madonna alakjai legbámultabbak voltak. — E madonnaképek minden egyes alakja telt, gömbölyded arcz, kelletinél terjedtebb orr és nyájas, igazán bájoló szemek befolyását viseli magán. Ez arczok azonban fölötte ritkák, és ez osztályba leginkább a brabanti és észak-hollandi nők sorozhatók.

Egyes művészek különleges, vagyis több képletből alkotott arczokat teremtettek és ők alkoták, az ujkor arcz szépségét, melynek eszményisége nevének megfelelőleg meghatározottan. Haracourt azt állitja, hogy a római és madonna arczok egyesülései a jelenben eszményét személyesitik. — Tagadhatlan, hogy Haracourt munkája jeles, sok helyen tapintatosan itél, de az általa alkotott kép először: valóságban nem létező, másodszor: össze egyeztethetlen. Képzeljünk egy madonna arczot, horgas orral, vagy kiszögelő arczcsontokkal — ez bizonyára, legkevesebbnek lehetne eszménye. — Midőn a mult kitünőbb szépségeit biráljuk, nem helyezhetjük magunkat oly itészi magasságra, hogy csak távolról is hozzászólhatlanságot igényelhetnénk. — A hirneves Ninon L'Enclos szépségét számosan bámulták, de akadták olyanok is, kik azt közönségesnek hirdeték, hogy melyik fél határozta meg találóbban, nem állithatjuk bizonyossággal, annyi azonban bizonyos, hogy hosszudad feje, göndör hajfürtjei, kevéssé horgazott orra és remekül metszett szája; kora bámulását szerzék meg számára.

— La Guerière herczegnő, Pompadour marquisnő és Sorel Ágnes, megannyi tárgyai a közcsodálatnak; egyik vagy másik sajátság, vagyis tényező egyesitői valának.

A női szépség oly soknemü, hogy annak csupán meghatározásáról terjedelmes könyvet lehetne irni.

A spanyol nők arczbájai fölötte kifejlettek, de rendszerint a gyakran végletekig fejlődő barnaság által ellensulyoztatnak. — A szikár, keskeny arcz-él, finom, élesen jelzett vonásokkal, a spanyol szépek büszkesége. — A görög nők helyezhetők legközelebb a spanyolokhoz, ha ugyan e korán fejlő és korán hervadó alakokat a világszépségek sorába akarjuk vonni. — A keleti származásu europai nők, mint: a magyarok, székelyek és kunok az eredeti kaukázi jelleget, az erősen hajlott, ugynevezett „sas-orrt", mely férfiaknál oly gyakori, tökéletesen elvesztték. A gyakran telt arcz és kerek, hosszu pilláktól árnyalt szem, a szabályos orr és ajak, őket az europai szépség magas polczára helyezi. — Benzerade költeménye a „Szépség"-ről őket eszményiti.

Nézzük csak arczait,
Arányos termetét,
Hő keble halmait,
S haját, mely oly setét.

A franczia nők, mint feljebb emlitők, hosszas arczczal és kevéssel hajlott orral birnak. — A német- és angol-, valamint a skandináv és orosz nők csak átmenetet minden lényeges különbség nélkül képezvén, nem igényelhetnek több taglalást.

Jövő czikkünk, mely a termet szépségét tárgyalandja, határozottabban fogja az egyes nemzetek női között fennálló eltéréseket kifejteni.

Másik megrovandó az, hogy a fürdőházban nincs jóravaló óra, melyre a betegnek nagyon is kell ügyelni, mert az orvosi rendelethez szigoruan kell alkalmazkodnia, ha gyógyulni kiván, pedig a felhőkről nésni az időt nem lehet, ha erről panaszkodik a beteg. (itt az uradalomban sajátságos rend uralkodik,) hogy a hiány pótolandó, meg kell mondani az inspectornak, ez bejelenti a tiszttartónak, ez megsugja az igazgatónak, ez nagyon is ovatosan előhozza a tulajdonosnak, ez kérdést intéz a mérnökhöz, ez tanácskozásba ereszkedik az épitővel stb. és mig egy ügy Pontius Pilátus jóváhagyásán keresztül nem megy, beköszönt az ősz, a vendégek eltávoznak, és a bajon nem lesz segitve.

Végre tekintsük az itteni monoton életet: a vendégek mulattatására, szórakozására, a jó karban levő sétautakat kivéve, gondoskodva nem lett. Hallomás szerint a fürdőtulajdonos ugy nyilatkozott volna, hogy ez nem mulató fürdő, hanem gyógyfürdő, a ki mulatni kiván, menjen mulató fürdőbe; ez nagyon szép, és mindenesetre helyes nyilatkozat, hanem ha szólt a tulajdonos, szólhat a vendég is; hogy ez gyógyfürdő, azt tagadni nem lehet, de ha szórakozásról nem lesz gondoskodva, mire való itt az a *mé reg drágaság*? tudja-e a tulajdonos ur, a ki ide jön, kényszerüségből jön, itt remél fájdalmára találhatni; és tudja-e azt a tulajdonos ur, hogy a vendég többletét nem az elsőrangu urak teszik, ezek elmehetnek Hévviz helyett Ostendebe Helgolandba; hanem a szegényebb sorsu gazdász, iparos, kereskedő, kik többnyire családfentartók vagy ezek családjai, a kiknek a sors fukaron méré ki a költeni valót, ezek képezik a Hévviz nagyobb számu vendégeit. Ha tehát nem is mulató furdő, de nem is az elsőrangu urak tartják fent; igy ismétlem, hogy mire való ez az irgalmatlan drágaság? hogy talán ha az egyik seb begyógyul, fakadjék ki a másik, az anyagi? hány beteg van, a kinek egy ideig itt kellene időznie, és fele időt sem képes kitartani; igy azután pénze is elfogyott és baján sem lett segitve. Ezen baj orvoslása már emberbaráti szempontból is a tulajdonos szent kötelessége volna, annyival inkább is, miután a tulajdonos ur maga is megtanulta ismerni, mi különbség van az egészséges és a beteg közt. A drágaság megszüntetésére első teendő lenne, a vendéglőssel semmi bért sem fizettetni, vagy talán azért van a mostaninak oly sok fizetni valója, hogy a vendégeket legérzékenyebben sarczolhassa és mellette mégis tönkre menjen, mint minden eddigi fürdő vendéglőse? ha ez elvben van, ugy csak gratulálhatunk az eszmének, mert czélt ért; ha jól emlékszem Rohitson a vendéglős nemcsak nem fizet bért, de még ő kap fát, a mennyi kell és ugy gondolom, még más segélyben is részesül, hanem kötelessége is az ételt-italt a fürdővendégek számára a lehető legjutányosabb árért szolgálni ki, és mi ennek az eredménye? az, hogy Rohitsot egy évben több vendég látogatja, mint Hévvizet 15 évig. ily körülmények közt jogosan állithatom, hogy Hévviz felvirágzását, europai hirre emelkedését, és azután az uradalmi pénztárnak a fürdő általi szaporitását senki más, mint a tulajdonos vaskarja tartja vissza; ha egykoron e hely a fürdőrészvénytársulat körmei közé fog jönni, e bajon is less segitve, addig is: laposuló erszény! neked nincs kegyelem!

KÖNYVES.

Kéjut Keszthelytől-Füredig.

A „Zala-Somogy" Balaton gőzhajói igazgatóság f. évi Urnapján igen sikerült kéjutat rendezett Keszthelytől-Füredig és vissza. — Elegendő bevétel, elég jó kedv, elég szerencsés hajókázás és szép holdvilágos visszajövetel volt. Csavar gőzösünk most mutatta be magát 1-ör ünnepélyesen Balaton hosszában (felszedvén a kéjutasokat keszthely-badacsony-fülöp-boglár- és szántódi kikötőkben.) A füredi kiszállás és fogadtatás is kielégitő volt, mely utóbbit Ecsy László, füredi kedvelt igazgató ur még ünnepélyesebbé tette volna, ha — mint mondá kéjutunk neki sürgönyöztetett volna. No majd 2-or, 3-or! Mert gőzhajónk hasonló kéjutakat e nyáron minden 2-ik vasárnap tenni szándékozik — mi üzleti szempontbol előnyös — társadalmi szempontból pedig kivánatos, mert az első kéjut is a távol Keszthelyről, ugy a parti 2 megyéből oly számos, derék utazó publikumot, és ezek közt Zala-Somogy hölgyei közül oly szép csillagokat hozott együvé, hogy ez utóbbiak t. i. nő utasaink bármely nagyobb hölgykoszoru diademjainl is beillők valának, s mindannyiunk egymásközti ismerkedése pedig társadalmilag szép is, üdvös is.

A fesztelen egymásközti bizalmasság oly valódi jó kedvet szült, hogy ebéd után a füredi nagyteremben kéjutasainknak még öltesbjei is tánczra kerekedvén: a füredi fürdőidény valódi megnyitásául e nap tekinthető — midőn a hideg idő miatt még gyér fürdő publikum hangulatában e jó kedv ugyszólva beoltatott s a bizalmas fesztelen fürdői társalgás t. Szabó M. biztos ur nyájas részvéte segitségével czéjául kitüzetett. Vajha folytatnák és megtartanák ezt az egész idényre! akkor mi is még bizonyosabban megtartjuk azon igéretünket, hogy hasonló kéjutakat e nyáron minden 2 ik vasárnap Füred lendülőfére és magunk hasznára rendezendünk, mire a parti becses publicum figyelmét felhivjuk, vagyis magyarán mondva a részvevésre felkérjük. A füredi ebédnél Györfly Géza ügyvéd ur csinos tosztjait — ebédutánról pedig (mert szinház még nem volt) azt kell még emlitenünk, hogy a „Szeretetház" növendékei urnapi körutjok alkalmával Ecsy László, gyógyulófélben levő igazgató ur ablakánál pár dallammal tisztelegvén, hajókázó publikumunk is néhány frtot e kis árvákra kiosztott. Tehát jot is tettünk.

Kiemelnünk kell még a holdvilágos visszahajozást, mely valódi elragadó volt, mit emelt hajónk kéményének tüz sziporkázása. A milliárd köszén tüz sziporka, mint tüz sárkány repült hajónk felett, mely utunkat jelzé a távol partokon levőknek is, és egy alkalmas tüzi-játékkal vetekedett. A keszthelyi gazdasági tanárikar egyrésze és fiatal utasaink pedig (a zenekart fel telváltva) hajó-utunkat zamatos magyar dallamokkal fűszerezték. Tisztyánszky L. Tihany urodalmi ügyvéd ur pedig, hogy a jókedv lángja ki ne aludjék — azt magával hozott, ön termelte butelias lánghora arany csepjeivel öntözgeté a publikumnál.

Az egészhez csak a fölötti sajnálatunk járult, hogy mltgos Jankovich L. ur nagyon tisztelt gőzhajo társ. elnökünk, s hasonlókép a szeretve tisztelt zalamegyei főispán Hertelendy ur és családjának, remélt velünk tartása (hihetőn a kéjut ideje rövid hirül adhatása miatt) ez egyszer elmaradt, mit azonban a jövő utakra reménylünk.

CZ. K.
gőzhajó-társ. titkár.

Kirándulás B.-Füredről.

„Munka után édes a nyugalom."

Egy ártatlan mulatságról óhajtom a t. olvasó közönséget értesiteni, mi foly hó 12-ikén történt.

A b.-füredi „Szeretetház" derék igazgatója, Véber Eduard ur, növendékeinek, kik folytonosan elvannak foglalva részint szellemi-, részint pedig a gyakorlati munkával, egy kis kirándulást rendezett Siófokra. Ezt azonban — tekintve anyagi körülményeiket — nélkülözniok kellett volna, ha tek. Ecsy László fürdőigazgató ur, ki a Kisfaludy gőzhajó társaságnak is igazgatója, nem segiti őket ez óhajukban.

Igy egy nemes sziv lehetővé tevén az ártatlanok örömének elvezetét, Véber igazgató ur 25 gyermekkel (a többiek bizonyos ok miatt otthon maradtak) s az intézet három tanitójával, az emlitett nap reggelén utnak indultak; dob- s trombita szó mellett, magukkal vivén a délben majd elköltendő kenyeret és sonkát. mire azonban nem volt szükségük, mert Siófok derék közönsége valóban kimutatta irányukban az igazi magyar vendégszeretetet.

Ugyanis amint a gőzhajóval Siófokra értek, Véber igazgató ur az emlitettekkel katonás rendben ment a kath. templomig, hol a kath. gyermekek kath. tanitójukkal az épen akkor megindult körmenethez csatlakoztak, az isteni tisztelet után pedig pihenés végett a már előbb kitüzött helyre, a „Bárány" fogadóba mentek, hol K. Gy. fogadós ur igen szivesen fogadta a váratlan vendégeket. Kipihenvén magukat, fölkészültek, hogy valami kedves helyen a szabadban végezzék ebédjöket. Ennél azonban kedvesebb helyen aligha lehettek volna.

Siófok polgárainak figyelmét a dobszó s trombita nagyon felkölté. Nagy számmal gyültek a fogadóba, a gyermekek katonás viselete, maguk tartása, az igazgato leirása után az egész szeretetházi intézmény (miről, mint mondák, nagyon kevés fogalmuk volt) nagyon megtetszett, s kérték igazgató urat, hogy a gyermekek- s tanitó urakkal együtt lennének mára az ő vendégeik.

Igazgató ur örömmel fogadta e nem remélt barátságos meghivást, s ebéd előtt mindannyian ingyen fürdőt kaptak, ezután pedig urias ebédben részesültek a meghivók társaságában.

Valóban szeretném e hiv emberbarátok, árvák s kisdedek pártfogóinak neveit a nyilvánosság elé hozni; legyen azonban jutalmuk, mit baráti szeretetökért a közvélemény tart felölök s azon édes visszaemlékezés, melyet a megvendégelt árvák igazgatójuk s tanitóikkal táplálnak sziveikben irántuk.

Délután ½5-kor ugyancsak dob s trombita szó mellett siettek a kis vendégek elöljáróikkal a gőzhajó kikötőhöz, hová a derék emberbarátok- s Siófok nagyszámu közönségétől kisérve, Véber igazgató ur K. Gy. fogadós s több más uraktól fölkéretett, hogy a nyáron legalább is kétszer még szerencséltessék őket.

Hajó indultával hosszasan „éljent" kiáltva egymásnak, váltak el.

Ámde még ezzel nincs vége a jótékonyságnak.

Megérkezve a füredi partra, Véber igazgató ur a gyermekekkel sietett megköszönni Ecsy direktor ur szivességét, s pár szóbani köszönet után egy dal énekléséhez kezdtek. Ezt hallván a keszthelyi urak, kik e nap délután a „Balaton" gőzössel Füredre rándultak, sokan a gyermekekhez csatlakozva, együtt hangoztaták „Isten áldd meg a magyart!" s ezt háromszor is ismételték megszünni nem akaró lelkesedéssel. Ennek végezte után pedig a jó urak mintegy 15 frtot adományoztak a gyermekeknek.

Bevégezve soraimat, sokak nevében kivánom: Éljenek Siófok és Keszthely derék urai! Éljen tek. Ecsy László direktor ur!!

EGY SZEMTANU.

Hirek.

— ***Gyászhir.*** Vizeki Tallián Vilma, született Schulpe maga, ugy gyermekei: Béla cs. kir. tart. hadnagy a 4 ik huszárezredben; Jenő; Vilmos cs. kir. hadapród a 7-ik huszár ezredben; Emil és Andor, továbbá sógorai és sógornője: Vizeki Tallián János magyar kir. hétszemélynök és a vaskoronarend 2-od osztályu lovagja; Tallián Gábor. Tallián Ignácz szolg. kiv. cs. kir. ezredes; Tallián Lázár czimzetes apát és a veszprémi káptalan kanonokja, Tallián Ede a zágrábi káptalan kanonokja és Hochreiter—Adél szül. Tallián nevében, mély fájdalommal jelenti hőn szeretett férje, illetőleg atya és testvérnek, Vizeki Tallián Andor urnak, hosszabb szenvedés s a halotti szentségekbeni részesülés után, életkora 56-ik évében f. évi junius 12-én reggeli 7 órakor tüdő-szélhüdésben történt elhunytát. Béke lengjen a nemeslelkü férfiu hamvai felett! Török-Kanizsa, 1873-ik évi junius 12-én.

— ***Hivatalos átirat.*** 1873. évi május 2-n este Ceralie helységben Ns Báthor Géza haszonbérlőhez 7 feltegyverkezett rabló menvén, ott készpénz s [illegible]ekben a következőket rabolták el: 1 db. 100 ftos bankjegyet 100 ft. 1 db. 50 ftos bankjegyet 50 ft. 43 db. 10 ftos bankjegyet 430 ft. 3 db 5 ftos bankjegyet 15 ft. 6 db. 1 ftos bankjegyet 6 ft 1 zacskot 10 és 20 krossal 100 — 120 ft. 1 zacskót 10 és 20 krossal 40 — 45 ft. 1 kis kosárkát 6 tokossal 2 — 3 ft. 40—50 db osztrák és magyar aranyat drbját, 5 ftjával számitva 225 — 250 ft. 6—10 db. Napoleondert 80 ft. 30—40 db. 2 és 1 ftos tallért 60 ft. Arany ezüst és rézpénz gyüjteményt 160 ft. 1 kétcsövü puskát Lefaucheux Maurer testvérektől Bécsben 60 ft. 1 kétcsövü elöltöltő fegyvert Springentől előbb Novotny 1 sz. 150 ft. 1 kétcsövü elöltöltő fegyvert Novotnytól B G. bevésett betükkel 115 ft 2 db. igen szép es aranynyal kirakott pisztolt, Kirner Józseftől Pesten 1 2 sz 200 ft. vadászkést „Hirschfänger" és Rechniker 10 ft. 3 db. vadásztáskát (bőrből) 20 ft. néhány lőportartót bronczból 8 font. lőport, 20 font. serétet és számtalan töltényeket 40 ft. 24 db. gömbölyü ezüst gombot magyar mellénybe valót 48 ft. 3 db. inggombot aranyból, alakja tekerődzött kigyó, veres kővel 50 ft. 1 garnituràt, ez áll: egy melltüből ez egyszersmind medailon, melyben egy férfi fotográfia van, továbbá egypár függőből, melynek alakja fuksia virág, az egész tiszta arany és menyasszonyi ékszer 200 ft. 1 Medailont türkis kővel és fotográfiával arany 80 ft. 2. Karpereczet arany, abroncs alaku 40 ft. 2 arany gyürüt, az egyik opál, a másik türkis kővel 60 ft. 1 arany óraláncot 55 ft. 1 dugaszt üvegre, a melyen egy ezüst szarvas van 10 ft. 3 magyar kabátot különféle kelméből és 2 fekete atillat 200 ft. 2 fekete nadrágot magyart és egy mel-

---

II. A termet.

Az arcz eszményi szépsége, az egyes részek különböző, de összhangzó összetételéből áll. — Ugyan azt mondhatjuk a termet szépségeiről is. —

Az összhangzó összetétel legfőbb kellék, hogy egy alak befejezettnek mondathassék. — A tagok aránya, de különösen azoknak mikénti összefüggése, alkotói az eszményi termetnek.

Az ó kor szobrászai a termet minden vonalát arányositák, csak azután alkoták szobraikat. Azon állások, melyek egyik, vagy másik rész szépségeit tüntetik ki, a természet adományainak kiaknázásához hasonlitanak; a természet nem szükségel ferditéseket, vagy kényszeritett álláspontot. Pedig egyes művészek korunkban is alakjaikat természetellenes, állásokba festik, mint föllebb mondók, egyik, vagy másik rész feltünővé tétele végett.

Az egyszerü állás (positura) egyedül engedi a termet meghatározását.

A derék karcsuság a nőknél egyik főkellék, hogy termetük szépnek tartassék. — Hogy a rendkivüli karcsuság azonban nemcsak egészségi, de termet arányossági szempontból is nem a legóhajtandóbb, bebizonyitott dolog. — Ezelőtt egy századdal a mell és deréknak tulságos szoritása, Német és Francziaországban számtalan betegségnek lőn forrásává; valamint a vézna és eltörpült nemzedék létrejötte szintén ez okból származtatható.

A kifejletlen mell és az ugynevezett „darázs derék" a 18-ik században a férfiak bálványa volt. Ezen aránytalan és természetellenes termetek bizonyára nem az eszményi alakok valának. XIV. Lajos udvaránál Vellemont marquisnő volt az első, ki az erős aczélfüzőket és termet kinzást megszüntette. Vellemont marquisnő magas termetü nő volt, általánosan bámult arczvonásokkal. E szép hölgy fivére Courtetiere al-gróf és máltai lovag tanácsára még hajadon korában számüzte öltöző szobájából az aczél csavarokat és füző vállakat, mi által termete oly arányos és tiszta növésü lön, hogy a király termeiben általános bámulást keltett. A termet arányosságát nem képzelhetjük a váll és karok összhangzása nélkül, valamint a mell és emlők természeti kidomborodása hiányával. Haracourt már egyszer idézett munkájában, mely „A női szépségek albuma" czimet visel, igy nyilatkozik e tárgyról: „Ha a nők erőszakosan nyomják el saját fejlődésüket, nem remélhetjük, hogy korunkban az „eszményi szépségek" virágozhassanak. — Nézzük Canova és Thorvaldszen alakjait, találandunk-e e nagyszerü szobrokon a mesterkéltség, vagy kifejletlenség nyomát.

Legtöbb nőnél a lábszárak aránytalan hosszusága, vagy rövidsége, megsemmisiti az egésznek hatását. A derék-test nyulékonysága, egyenes, vagy hajtott állása, e tekintetben szintén a fontosabb tényezők közé tartoznak.

Franczia nőink általánosságban kiváló termettel birnak, habár az eszményinél alacsonyabb és gyengébb alkotásuak, igen gyakoriak is. Általában a franczia nők nyulékony deréktesttel, arányos lábszárakkal és eléggé kicsiny lábakkal dicsekedhetnek. Az emlők és mell kifejlettsége távolról sem tökéletes, ellenben a karok és vállak kitünő alkotásuak. A kéz kicsisége mindennapi sajátság.

A keleti származásu europai nők, mint a kunok és magyarok termet arányossági tekintetben nem foglalnak első rangu állást. A derék-test törzsökös és zömök, s a lábszárak arányossága sem a legkedvezőbb, mert gyakran keletinél rövidebbek, azonban a karok kifogástalanok, a mell és emlők kifejlettsége pedig majdnem példátlan.

A svéd és dán nők gyakran nyulánkok, de egyszersmind nem egyenes tartásuak; a kéz terjeszkedő, a karok és lábszárak hosszak és gyengék.

A spanyol és portugalli nők termet tekintetében első helyen állanak; a termet arányossága, valamint összhangzása bámulatos, A kar és lábszárak rendkivül izomteljesek és mozgékonyak, a mell domboru és erőteljes.

Az orosz nők alig jöhetnek tekintetbe, terjedelmes alkatuk az eszményiség fogalmát kizárja.

Az angol és német nők a mell és emlők kivételével kiváló termettel birnak, karcsuságuk fölötte arányos, és az általuk nyujtott alakzat eléggé kifejlettnek mondható.

A lábak kicsisége is egyike a női szépség fontos tartozékainak. E tekintetben a chinai nők érdemelnék meg az elsőséget, ha a kifejlést gátló eszközök használata által lábaik valódi torzitmányokká nem válnának.

A spanyol-, görög-, magyar-, angol- és franczia nők lábai a természetes kicsiség legmagasabb fokán állanak.

III. Általános szépségek.

Első két fejezetünkben nem fejtettük ki megállapodott véleményünket a női szépség eszményiségét illetőleg, mert olvasóink nézeteire legtávolabb sem akartunk hatást gyakorolni.

A női szépség egyes, ugy összes tartozékait elősoroltuk és minden részben a természetes kifejlettség védői voltunk.

Ugy hiszszük, olvasóink legnagyobb része osztja nézeteinket. Ki ki e szabályok keretében megalkothatja az eszményi nőalakot. Hogy az érzelmek és a képzelő erő az ideál teremtésében mily roppant befolyást gyakorolnak, fölösleges volna fejtegetni. — Térjünk az általános szépségek rövid áttekintésére. — Általános szépségek alatt azon részeket értjük, melyek anélkül, hogy akár az arcz-él, akár a termet jelentékenyebb alkotói lennének, a nők szépségének emelésére nélkülözhetlenül szükségesek. Ismét és ismét érzelmekre kell hivatkoznunk, hogy minden olvasókkal egy értelemben legyünk. A szemek nagysága és természeti tüzessége, a női kellem elmaradhatlan tényezője, a hajzat simasága és minősége szintén az egésznek fontos része. Az arcz és termet minden egyes része váltakozó itéletnek van alávetve. E tekintetben számos példát találunk az ó-kor és közelmult hölgyei között. Igy Pompadour marquisnő XV. Lajost övékig szépségének hatalma alatt tartotta, számtalan udvaronczra a legkisebb hatást sem gyakorolt, sőt a kitünő izlésü De La Thusak gróf még csak szépségnek sem ismerte el. — Orleans Fülöp herczeg és Francziaország regensének udvari szépeit mint Parabère marquisnő, Sabran marquisnő, Duxenount grófnő, La Sourès stb. fölött számtalan bámuló és gáncsoló eltérőleg itélt.

A termet és arcz összhangzása nélkül eszményi szépségü nő nem képzelhető, mert mindegyik külön válva, a másik hatását megsemmisiti. Sok festész és szobrász, alakjait tulságos redőzetü leplek által födve alkotja; ezen alakok sokkal türhetőbbek, mint az aránytalan

lényt 20 ft. 1 pár mellényt, selyem ujjakkal barna kelméből 15 ft. 1 franczia kék — barna férfinak való nagykendőt 40 ft. 1 nagyobb ezüst zsebórát, a melyre ezen név „Marenzeller" bevésve látható 50 ft. 2 pár finom bagaria csizmát Stortól Grázban 50 ft. 2 szivartárczát bőrből, ezekben volt Inkey János és Jenő Inkey látogató jegye, továbbá 1 Recept Prager drtól, és egy recept Hercztől 3 ft. 500 db. szivart 100 db. 7 ftjával 35 ft. 100 db. finom szivart 15 ft. 1 fekete nő pallétót aczél gyöngygyel és bársonynyal diszitett 30 ft. 2 ujférfi kalapot, az egyik fekete, a másik fehér 10 ft. 1 régi kést, a melynek legnagyobb ága inog 1 ft. 1 barna nő czekkert bőrből 5 ft. 1 zöld női pénztárczát négy osztályzattal 2 ft. 1 barna női pénz tárczát, barna elastisek zsinorral 2 ft. 1 baltát 1 ft. 1 karpereczet mely 1848. magyar hatosokból, és egy ugyan azon évi aranyból készült 20 ft. Az elősoroltakon kivül elvitték a rablók magukkal 2 sonkát, 2 kenyeret, valamelyes szalonnát és egyéb kicsinységeket a melyeket pontosan megemliteni nem lehet az összes kár tészen 3100 ftot o. é. Ezen rablók közül csak háromnak lehet személyi leirását öszze állitani, t. i. azon háromét, a kik a világos szobában voltak, s ezek közül az első, ki mint vezér szerepelt, alacsony termetü, mintegy 26 éves, barna, tele arczu, barna szakállu, széles vállu, tartása katonás, s általában szép ember, öltözéke: rövid magyar szür, bocskor fekete kerekkalap, a milyent urak viselnek; volt nála egy két csövü puska, a melynek csöve a puska felső részétől mint egy araszinyira sárga sodronynyal a fájához erősitve voltak, és két pisztoly. — A másik legkevesebb egy öl magas 45—50 éves, veres barna nagy azaz meglehetős szélles borzas bajuszu, barna szemü, szakáll nélkül, gatyája felvolt tüzve, kalapja közönséges, egy csövü puskával felfegyverkezve. — A harmadik 48—50 éves sovány arczu, igen legörbült sasorru, fekete kis szemü igen vékony fekete bajuszu, szakáll nélkül; öltözéke szintén szür, közönséges kalap, bocskor, fegyvere egycsövü puska. Mind a három csak horvátul beszélt, — ezen rablóknak eddigi nyomozása siker nélküli volt, minek következtében s tekintetes vármegye közönsége tisztelettel kéretik, miszerint saját megyéjében mind a rablókra, mind pedig az elrabolt tárgyakra nézve a kellő nyomozást elrendelni sziveskedjék. — Eszéken 1873 évi május 7-én alispán Dávidovics s. k.

— ***Horn Edének*** uj röpirata német nyelven megjelent. Die Actien-gesellschaften. Gesetzenetwurf nebst Motivenbericht; az országgyülés alsó házában f. évi május 24-én nyujtatott be. Tekintve az ügy horderejét, kivánatos e röpiratnak minél nagyobb mérvbeni elolvasása, tanulmányozása. Kapható Aigner Lajosnál Budapest, Váczi utcza.

— ***Tanitó-választás.*** A nagy-kanizsai iskolaszék junius 10 án tartott ülésében Glavina Lajos megyei iskolatanácsos hivatalos jelenléte mellett, a megürült felső népiskolai leánytanodába tanitónak Hajgató Sándor tisztelt munkatársunk választatott meg egyhangulag. Igazgatónak pedig a régóta e város kebelében dicsérettel működő Horváth Pál tanitó ur neveztetett ki.

— ***A keszthelyi*** közös elemi népiskola 1-ső fi., és 1-ső leányosztályai az ott dühöngő vörös és verheny miatt junius 17-en délután két órakor bezárattak, s a tanitás bizonytalan időig felfüggesztetett.

— ***Külön vonatok*** indulnak Nagy-Kanizsáról Bécsbe junius 21-én és 28-án és pedig kedvezményárral.

— ***Az országos*** magyar iparegyesület alapitói között van N.-Kanizsaváros közönsége 200 frttal, ezen dicsérete intézkedésen kivül sajnálatunkra Zala- és Somogymegyékből sem alapitó, sem rendes tagot nem találunk többet az évi jelentésben.

— ***Dobronakon*** (Zalam.) épülőfélben van egy iskola, — ott áll egyedül, elhagyatottan, gazdátlanul. Csodalatos, hogy még mindig vannak, kik az iskola iránt közönyösek!! A „Zalai Tank." 1870. évi 19-ik számában olvastunk egy levelet, mely szerint elhatároztatott egy uj iskola épület épitése — s ez még most is épül?!

— ***Aláirási felhivás!*** A zürichi magyar egylet emlékkönyve sajtó alá adatott és következő tartalommal, ugymint: „előszó, az egylet 10 évi története, tagok névsora, gyüléseink és alapszabályaink, pénztár, könyvtár, Sylvester estélye, Polytechnicum s egyéb tanintézetek, külföldi magyar egyletek, külföldi magyarok s egyéb szabad dolgozatok" ellátva és Szalay László zürichi lakháza fametszetével diszitve, augusztus hó 1-én hagyandja el a sajtót. A t. cz. közönség, mely ezen tárgyak iránt érdeklődik és lelkesül, felkéretik ezen emlékkönyvre előfizetni. Egy példány ára 1 frt. o. é. v. 2 frk. 50 centime. A tiszta jövedelem szükölködő egyleti tagok és átutazó honfiak segélyzésére fordittatik. Az előfizetési összeg augusztus 1-ig Maléter Zoltán urhoz, Zürich, Fluntern, Oberhof Nro 1, küldendő. Tiz példány után 1 tiszteletpéldány jár. Felülfizetések a jótékony czél előmozditására szivesen fogadtatnak. A szerkesztőségi bizottmány: Kollarits Mihály, zürichi kántoriskolai helyett. vegytanár: Lázár Elemér, mérnök, Laendler Mór, mérnök, Mentsik Agoston, mérnök; Maléter Zoltán, mérnök; Tóth Károly, mérnök; Vajdafy Géza, tanar. Zürich, 1873. junius 3-án.

— ***A „Kanizsai Dalárda"*** választmánya f. hó 17 én tartott ülésében városunk lakóinak jelenlegi általános lehangoltsága tekintetéből elhatározta, az ugyanis e hó 14 ikére kitüzött dalestélyt alkalmasabb időre halasztani, mit a t. cz. pártoló tagok, illetőleg a n. é. közönség, tudomásul venni kéretnek. N.-Kanizsán, az 1873-iki junius hóban. Az összes választmány nevében: Hoffmann Ignácz, egyleti titkár.

— ***Tavaszi vigalom.*** A n.-kanizsai önkényt. tüzoltó egylet tavaszi vigalma junius 15. nagyszámu közönség jelenlétében megtartatott. A táncz délután 5 órakor vette kezdetét, s reggel 4 órakor ért végét.

— ***Interpellatio.*** Felhivjuk a városi t. kapitányságot a helybeli gőzfürdői uszoda életveszélyes voltára, már több izben hallottuk, hogy fuldokolva vettek ki egy-egy uszni nem tudot, de nem szólaltunk fel, gondolván, hogy a választmány ez érdemben intézkedni fog, miután kötelességszerü feladata az intézmény jóhirnevét megóvni. Tegnap előtt, jun. 17-én délután azonban Unger Mihály már életével áldozik az uszodai rendetlenség következtében, ha Hollóssy Lajos ur meg nem menti, kinek ez uton elismerést szavazunk.

— ***Panasz.*** A soproni kereskedelmi- s iparkamara jegyzőkönyvileg panaszt emel a déli vasuttársulat ellen, hogy Nagy-Kanizsa-Sopron-Bécs között a világkiállitás tartamára nem intézkedett állandó kedvezmény ár melletti gyorsvonatok létesitése érdemében.

— ***Rövid hirek.*** Pozsonyban a német vasutak egylete, melyhez az osztr.-magyar vasutak is tartoznak: ülésezik. — Pozsega- és Verőczemegyékben számos rablás történik. — A népszinházat ujabban a kerepesi ut- és sertés kereskedő utcza közé szándékoznak épiteni. — Szögyényi László, képviselő, Geramb báró kisasszonynyal tartá esküvőjét. — Londonban az ácsok strickeolnak. — Nagy unitárius gyülést tartanak Pesten, melynek czélja egy ott épitendő egyház felett tanácskozni. Amerikai és angol küldöttek is vannak. — A császárfürdő igazgatósága szegények számára 5 kros fürdőt szerelt fel. — A bécsi uj városház alapkövének letétele ő Felsége jelenlétében nagy ünnepélyességgel történt meg. — Ratazzi temetésén 40,000 egyén volt jelen. — Madridban a foederalt köztársaságot pártolják. — Decz. 1-től az osztrák huszárok romániában nem fogadtatnak el. — Az ausztriai császár az ujonnan szervezett orosz 15 ukrániai dzsidás ezred tulajdonosává neveztetett ki. — Futaki gr. Hadik Gusztáv, volt honvédezredes, meghalt. — Egy hamburgi könyvnyomdász felszólitására 84 német tanitó hagyta el állását, hogy betüszedő legyen. — „Amerikában is tudunk magyarul! Széchenyi Ödön gr. levoire, a tüzoltók parancsnoksága magyarul válaszolt. (Ecce domine Thaisz!). — Palota és Pest közt külön-vonatok közlekednek. — Beöthy, pestmegyei alispán, lemondott. — A budai bombatér sétánynyá fog átalakittatni. — Olyan nincs, hogy Bismarck hg Bécsbe jöjjön. (Tudja Pál, mit kaszál!) — A szini képezde dalmü osztálya jó sikert mutatott fel második vizsgája alkalmával. — Ó-Verbászról egy 16 éves leányt rabolt el két szabadságos katona, az egyik erőszakot követett el rajta. — Ellenéren egy tolvajbandának jöttek nyomára, melyben a másod biró, mint orgazda, szerepel. (Rosz időket élünk!). — Beodrán (Torontál) a napokban hó esett. — Versecz vidékén a hernyók a szőlőlevelekben nagy kárt tesznek. — Néhai Dr. Polya József 900 ezer frtra rugó vagyonát a pesti ref. főiskolának hagyományozta. — Mult héten Pesten született 191 gyermek, elhalt 196 egyén. — Egy röpirat javasolja, hogy „Szent-István napkor" egyleti közgyülések-, zenészeti és szinházi ingyen előadások-, dalár- és tornaünnepélyek tartassanak. (Helyes!). — Sedanban merénylet követtetett el a katonai őr ellen. — Rebesgetik, hogy Károly román fejedelem neje után megy és annak hazájában marad, mert a néppel nem tud megbarátkozni. — Lipót- és Terézvárosok közt alagutakat szándékoznak épiteni. — A „Bécsi krach" ot satirikus énekes életképbe öntötték. — Debreczenben a mult napokban nem nagy jelentőségü földrengést észleltek. — A fővárosi szépirodalmi lapok ára felebb emeltetett. — A franczia lapok legidősb tagja, Lebrun Antal, meghalt. — Pécsett is ellenzéki lapot inditanak meg „Somogy Baranya" czimmel. — Majtényi helyett állitólag Hueber neveztetett ki szerb egyházi ügyekben kir. biztosnak. — A zürichi magyar egylet „Emlékkönyvre" hirdet előfizetést. — Az állami hivatalnokok közöl eddig a postatisztek egyenruhája van meghatározva. — Ausztria Magyarországban Dreher sörföző fizet legtöbb adót, mely 2.200,000 frtot tesz ki. — A kolozsvári szinház javára ő felsége a szokott 15,000 frtot ez évre is megadta. — Pécsett 200 hamis itczét és meszelyt szedett el a rendőrség a vásáros falusi néptől. — A világtárlati orosz császári pavillon karzatának lépcsőzete leszakadt, többen sérülést szenvedtek. — „Egyetértés" czim alatt napilapot inditanak meg Mocsáry, Simonyi, Csávolszky, s többen. — A „Wechsel Bank" is beszüntette fizetéseit. (Hát már soha se nem lesz vége!?) — A persa sah rövid látó, hanem azért a szép ifju nőket — mondja a „Köln. Ztg" — ő naplinsága is szemügyre veszi. — Csongrádon is van kholera. — Vilmos Adalbert porosz herczegért 10 napi udvari gyász rendeltetett el. — A budapesti szabólegények önképző kört alakitottak.

Történeti naptár.

Junius 19. 1848. Jellacsics Insbruckban az udvarnál megjelenik. — 1867. Miksa, mexikói császár, agyonlövetett.

„ 20. 1842. Deák Antal, Deák Ferencz testvére, meghalt. — 1849. Az aszódi, zsigárdi és peredi csaták.

„ 21. 1819. Pompéry János születésnapja. — 1866. A porosz-osztrák háboru kezdete.

„ 22. 1809. Győr megadj magát a francziáknak. — 1835 A magyarországgyülés elénken felszólal a szólásszabadság érdekében. — 1849. Lüders, orosz tbnok, Brassót elfoglalja.

„ 23. 1633. Galilei egy kényszeritett eskü után az inquisitio előtt kijelenti „e pur si mouve." — 1802. Humboldt Sándor a Chimborasson 19,500 lábnyi magasságig ért.

„ 24. 1566. Veszprémet a törököktől rohammal elfoglalják, s a Szent István által épült főegyház leég. — 1859. A solferioni csata.

„ 25. 1741. Mária-Terezia koronáztatása Pozsonyban. — 1849. Ó-becsei ütközet, Jellacsics egész nap harczolt a magyarokkal, Tóth Ágoston alatt.

Papirszeletek.

— Egy eredeti pohárköszöntés. Remek bemutatására lőn meghiva az ötvenes évek végén a székbiztos egy felsővidéki városában. Az illető iparágbeliek czéhmestere egy tótszármazásu, de buzgó magyar érzelmü egyén levén, habár kiejtése nem is ütötte meg a 13 próbát de nyelve folyékonysága kétségbe ejté a legtősgyökeresebb alföldi iparost is. És épen e képessége tudatában legkevésbbé sem jött zavarba, midőn a megbirált remek darab készitője által rendezett vacsora alatt a felköszöntésre került a sor, fogván a poharát, ilyképp köszönté azt a czéhbiztosra, a község egyik tanácsosára: Áldást van megkövetek a tekintetes komiszarius ur; ó a Iaden megadta Iuni hogy a fiatal csibili jar-ing a l talpen elkészitette ezmike itt a minisz csibili uraimékognak bemutatatott, soul neki dicsiretire n'egválja; hala Istennek az remikiben semmi nem találva ninesen csibili uraimék; azért is megérdemli mint az a minisz csibilike az ő névébe tekintetesz komiszarus urnak megköszönesz; Az mondok tihát: agy az Iaden bor, buza, bikesz orszagunkban csendes egyezik, ne záncsan mienk ha aja semmi ellenség, tele legyik mind a bor, mind a pince, mind a bót, hogy ruhánkon ne legyen semi rongyrongy, semi folt. Szolgáljun már mi hazánkért mind: magyar, mind a nimet, mind a tót, valamint már az ilit is régen vol. Bor amennek zid vol levele, ides vut leve, kit kapa fogaval kopogtatag, gerie kisvei sanyargatag, tigyfába titete; na gyondava kérnyülvitete. Igyunq meg ma az elmentgólyabir. itten maradta verebekirt és a tekintedersz komiszárius ur egésikesséklért Iltesse Iaden neki sokáig vivát! („Sz. L.").

Szerkesztői üzenet.

758. L. „Robespierre sakkjátszmája" czimü közleményt megkaptuk.

759. Sz. L. Galambok. Magánlevelet irtunk. A lapra nézve intézkedtünk.

760. K. B. A 48-ik számot ujolag elküldöttük.

761. Képeddel... Az utolsó strofánál tegyen még figyelmes változást. A két első most már jó.

762. K. J. Nagy-Radán. H. ur kijelenté, hogy az illető pénztárnoknak átadta.

763. H. Türje. Nem közölhetők. A könyvek rendelkezés készen állanak a szerkesztő részéről.

764. H. K. „Kétkedő" és „Népdal" jőni fognak.

765. Csáktornya, Keszthely, Zala-Egerszeg és Orosztony. Jövő számunkra maradt.

Érték- és váltófolyam junius 17.

5% metaliques 67.90; 5% nems. kölcsön 73.—; 1860 ki álladalmi kölcsön 99.75; bankrészvények 965; hitelintézeti részvények 250.— London 112.—; magyar földtehermentési kötvény 74.50; temesvári földtehermentési kötvény 73.50; erdélyi földtehermentési kötvény 72.75; horvát-slavon földtehermentési kötvény —.—; ezüst 111.75; cs. kir. arany 5.28; Napoleond'or 8.96.

Vasuti naponkinti menetrend:

Indul N.-Kanizsáról Barcsra és Dombovárra reggel 5 óra 18 percz

„	„	délután	2 „	43 „
„	Budára	reggel	6 „	16 „
„	„	délután	1 „	48 „
„	„	estve	10 „	43 „
„	Bécsbe	reggel	5 „	48 „*)
„	„	délután	2 „	18 „
„	„	estve	10 „	58 „
„	Triesztbe	reggel	5 „	3 „
„	„	délután	2 „	23 „
„	„	estve	11 „	33 „

Érk. Barcs- és Dombovárról N.-Kanizsára reggel 4 óra 1[illegible] percz

„	N.-Kanizsára	délután	1 „	21 „
„ Budáról	„	reggel	4 „	48 „
„	„	délután	1 „	[illegible] „
„	„	estve	9 „	20 „
„ Bécsből	„	reggel	4 „	33 „
„	„	délelőtt	10 „	27 „
„	„	estve	10 „	18 „
„ Triesztből	„	reggel	3 „	50 „
„	„	délután	1 „	
„	„	estve	10 „	22 „

*) Csak Szombathelyig. Itt 7 órai várakozás.

Felelős szerkesztő: **Bátorfi Lajos.**

Nyilttér.

STEIN SAMU,

ékszer-árus, arany- és ezüst-müves,

PESTEN,

Király utcza, 48-ik sz. Akáczfa-utcza szögletén.

Ajánlja mindenféle, ugymint saját készitett kész munkáját, ugyszersmind vesz, cserél avult arany- és ezüstöt, elfogad minden javitást, ugymint kő- és érczmetszést, melyekkel legolcsóbb áron szolgáland. Kapható nála kitünő jóságu arany-, ezüst- és svajczi-órák jótállás mellett.

Vidéki megrendelések és javitások leggyorsabban és olcsón számittatnak.

Mindenkinek különös figyelmébe ajánltatik a

Dr. Forty-féle általános

SEB-TAPASZ,

mely rendkivüli gyógyereje, elválasztó, érlelő és fájdalmat csillapitó hatása által leggyorsabb, legbiztosabb s egyszersmind gyökeres gyógyulást eszközöl különnemü bajokban. — Ily bajok a torokgyulladás, légcsőhurut, hörkés-barnaság, hártyásgyik (Croup-angina) mindennemü megsértések, harapás, szurás, vágás vagy égés által támadható sebek, megforrázások, darázs- vagy méhszurások, konoh-fekélyek, zuzatok (contusiók) meglepő gyors fájdalom csillapitással — rögzött daganatok, gümők, tályogok, pokolvar (carbunculus pustula maligna), megkeményedések, genyedések, vérkelések, minden mirigybetegségek, görvélyes fekélyek, fagydaganat, ujjféreg, bőrüszmöreg, vadhus, tagszivacs, csontszú, kificzamitás és megrándulások, helyi csúz; továbbá a szülés folytául lábfelfakadások és sebek, fájós fekélyzett vagy már genyes női mell. — Sok nő már csirában volt emlőráktól, — a különben elkerülhetlen életveszélyes sebészi müttétnek mellőzésével — egyedül ezen jeles sebtapasz használata által menekült meg.

Végre a testbe bejutott bemélyedt bárminemü szálka, vagy darázs- és méhfulánkja csupán ezen tapasznak rövid idei használata folytán annyira előtünik, hogy azután a testből közönségesen szabad kézzel, sebészi műtét és fájdalom nélkül könnyen kihuzható, mire a seb gyógyulása nemsokára bekövetkezik.

Ezen megbecsülhetlen gyógyszer, melynek jelessége leghitelesebb egyének számos s különös kivánatra bármikor felmutatható bizonyitványai által már régen a legfényesebben elismertetett — rendkivüli, a legkülönneműbb esetekben megpróbált hatásánál és feltünő sikerdús eredményeinél fogva, melyek használata által még elavult bajokban is eléretnek, jó-megalapitott és elterjedett hirét kétségbevonhatlanul igazolja.

Egy csomag ára 50 kr., nagyobb csomag 1 frt, használati utasitással együtt, postán küldve 10 krral több. — Egy ftnyi csomagnál kisebb szállitmány nem teljesittetik.

Központi küldeményező raktár: **Pesten Török József** gyógyszerész urnál király-utcza 7-ik szám alatt.

Továbbá kaphatók: **Nagy-Kanizsán: WAIDITS JÓZSEF** urnál. **Pakson:** Malatinszky S. — **Pécsett:** Sipőcz J. — **Sümegen:** Stamborszky. — **Sz.-Fehérvártt:** Braun J. — **Szombathelyen:** Pillich F. — **Veszprémben:** Ferenczy K. — **Zágrábban:** Mittlbach Zs. **Sopronban:** Bock J.

A t. cz. gyógyszerész és kereskedő urak, kik raktárt elvállalni hajlandók lennének, felszólittatnak, miszerint e részbeni ajánlataikat ezen gyógyszer készitőjéhez **FORTY LÁSZLÓHOZ** czimezve: Budára, (Rácz-város, főutcza, 538. szám) beküldeni sziveskedjenek, ki megrendeléseket is pontosan teljesit.

Vidéki bérmentes levelek általi megrendelések az árnak készpénzbeni beküldése, vagy postai utalvány vagy utánvét mellett tüstént és legpontosabban teljesittetnek.

termetü és arczu, természetes állásba készitett képek. Tagadhatlan, hogy a szobrászat és festészet nemesité az ember izlését, az adott fogalmat az ugynevezett „szoborszerü alakokról", de egyszersmind azt sem tagadhatja senki, hogy a szobrászat és festészet torzszüleményei számtalan félre vezetett és hibás véleménykifejlődését segiték elő.

Első fejezetünkben fejtegettük, hogy a jelenkor eszményi arcz szépsége különleges, vagyis különféle meghatározott részletek öszszesitéséből áll. A termet szépségeit szintén különlegesnek kell mondanunk, mert az a „szoborszerü" és természetes között középutat foglal. Igen gyakran szemlélhetünk eszményi képeket és szobrokat, s mi sokkal ritkábban valóban eszményi nőalakot.

„Az eszményi szépségek — mondja Haracourt — rendkivül ritkák, azon szépségek pedig melyeket a festész és szobrász teremt, valóságban nem létezhetnek." Valamint meg kell vallanunk, hogy a természet utánozhatlan, ugy kétségbe vonhatlan az is, hogy a természet a művész alakjaival tökéletesen azonosokat ritkán alkot. Az eszményi- és közönséges szépségek közötti különbség igénytelen czikkünkben mondottak szerint teljesen értelmezhető. Megvaljuk, nagy volt a föladat olyképen határozhatni meg a szépségek különféleségét, hogy az befolyását gyakorolhasson olvasóink nézeteire.

KŐVÁRY BÉLA.

MOLL A. SEIDLITZ-PORA.

E porok rendkivüli s a legelterőbb esetekben bebizonyult gyógyhatásuk által minden, eddig ismert házi szerek között, tagadhatatlanul az első helyet foglalják el; miut az sok ezer, a császári birodalom minden részéből kezeinkhez küldött hála-iratok a legrészletesebben tanusitiák, hogy e porok rögzött szorulásoknál, emészthetetlenségeknél, gyomorhévnál, továbbá görcsök, vese- és máj-bajokban, szivdobogásnál, ideges okozta főfájás, vertolulás, anyai hysteriara bükór és huzamos hányásra hajlamnál a legjobb sikerrel alkalmaztatnak, s a legtartósabb gyógyhatást eredményezték.

Ara 1 eredeti doboznak használati utasitással 1 frt.

SOS PÁLINKA és SO.

A legmegbizhatóbb orvosszer a szenvedő emberiség segedelmére minden belső és külső gyuladás, legtöbb betegség, mindennemű seb, fej-, fül- és fogfájás, régi sérvek és nyitott seb, rák, fene, szemgyuladás, bénulás és minden nemű sérülés ellen stb. stb.

1 palaczk ára használati utasitással 80 kr.

(1028—9)

DORSCH-HALMAJ-ZSIROLAJ.

A legrégibb és leghathatósabb orvosi szer Norvégia hegyeiben nem cserélendő fel a mesterségesen tisztitott halmájzsir-olajjal.

A valódi **Dorsch-halmajzsir-olaj mell- és tüdő bajokkal, scrophulus- és rachitis**-ben szenvedőknek legjobb gyógyhatású vasa; és gyógyitja a legidültebb **köszvény- és csúzbajokat**, valamint az idült **bőrkütegeket**

Ara 1 üvegnek használati utasitással 1 frt.

Raktárak Nagy-Kanizsán: Belus J. gyógysz. Lovák K. gyógysz. Fesselhoffer J. és Rosenfeld F. uraknál.

Belovárott Lakovics G.	**Letenyen** Kalivoda J. gyógysz.
Csaktornyán Károsi B.	**Marczaliban** Graf Náthán
Csurgón Kreisler Dávid	**Bánok-Szt.-györgyön** Fibic J. gy.
Kaposvárott Kohn Jakab	**Szombathelyen** Pillich Ferencz gy.
Kaproneczán Werli Sánd. gyógysz.	**Sopronyban** Mesey And. és gyógysz.
Keszthelyen Wünsch F.	**Zágrábban** Mittelbach Zs. gyógysz.
Keresztén Beyer Jakab fiai	Ceylock J. L. gyógysz.
Kőszegen Czacsinovits Istv. gyógysz.	Prasier Fr. gyógysz.

So eben erschienen die 33. Aufl. des weltbekannten, lehrreichen Buches

Der persönliche Schutz

Rathgeber f. Männer jeden Alters von **Laurentius** in Umschlag versiegelt.

Tausendfach bewährte Hilfe und Heilung (20jähriger Erfahrung!) von

Schwäche-

zuständen des männl. Geschlechts Nervenleiden etc. **den Folgen zerrüttender Onanie und geschlechtlicher Excesse.** — Durch jede Buchhandlung in Wien von Carl Popan, Wollzeile 20 zu beziehen. Preis 2 fl. 30 kr. mit Postsendung 2 fl. 40 kr. — **Vor den Nachahmungen** und **Auszügen** meines Buches,— kleinen Sudelschriften, die unter den Titeln Jugendfreund, Selbsterhaltung uns ännichen, (angeblich in ... aufl.) hohen **Auflagen** u. mit anderen plumpen Aufschneidereien in den Zeitungen **dreist** und **marktschreierisch** angekündigt werden —, wird wohlmeinend **gewarnt.** Daher achte man darauf, die echte Ausgabe, die

Original-Ausgabe von Laurentius

zu bekommen, welche einen Octav-Band von 232 Seiten mit **60 anatom. Abbildungen** in Stahlstich bildet und mit dem Namensstempel des Verfassers versiegelt ist.

Nota Bene. — Von meinem Buche liegen bereits 4 Uebersetzungen in fremden Sprachen vor (der dänischen, schwedischen, russischen und italienischen), — welche gleichfalls durch den Buchhandel zu beziehen sind. L. (1045—5)

Wajdits József

könyvkiadó-hivatalában N.-Kanizsán megjelent és minden hiteles könyvárusnál kapható:

„Rajta fiuk vigadjunk!"

közkedvességü dalkönyv **nagy teljes** kiadása, mely minden eddig megjelent dalkönyvet felülmul, 50 ivre terjedő tartalommal, diszes keménykötéssel, szinnyomatú boritékkal, ára 1 frt 80 kr.; dús aranynyomás- és aranyszegélylyel, diszkötésben 2 frt 60 kr.

„Rajta párok, tánczoljunk!"

Legujabb magyar tánczkönyv. Ára 1 frt 40 kr.

Vizsgálat után a Dr. Popp J. G.

anatherin szájvize

Oppolzer tanár ur által,

(Rector magnif. tanár cs. k. klinikban Bécs, k. szász udvari tanácsos sat.)

minden száj- és fogbeteg részére ajánlani érdemesnek találtatott és a cs. kir. klinik részére Bécsben elrendeltetett. Ugyanazért a legjobb hirű vidék városi orvosok- és tanároknak a fogak fentartása és tisztántartása miatt ajánltatik.

A fogak és a foghus

ezerszeres meggyőződése és itélete után minden e szakma értelmessége az

anatherin fogpastát

Dr. Popp J. G.-től Bécs, város, Bognerutcza 2-ik szám, mint alkalmas és bizalmas szer, ajánlják, ezen paszta gyorsabban és biztosan tisztit, mint bármely eddig használt szer, a nélkül, — hogy csak kevésbbé is a foginy megragadná; és miután erősitöleg hat minden kellemetlen szájszagot elűz és az egész szájt hűsiti. Csak legkevesebb kisérlet igazolja ezen készülék hasznosságát.

Kaphatók: Nagy-Kanizsán: Belus József gyógysze., Rosenberg Rosenfeld, Wellsch, J. és Fesselhoffer J. kereskedésében. — Pápán: Tschepen J., Keszthelyen: Pflasterer gyógyszerész, Singer M. Weiss A. Zala-Egerszegen: Isóó F. gyógyszerész. Kaproncsán: Werli gyógyszerész. Varasdon: Halter gyógyszerész. Sümegen: Dorner Kajet. Szombathelyen: Pillich Ferencz és Rudolf gyógyszer. Határőrvidéki Sz.-Györgyön: Fibic E. C. Veszprémben: Meyr Tusskau, ugy Guthard Tivadar és a nál. — Székesfehérvárott; Legmann A. Braun J. gyógysz. Lovas Berényben: Heisler gyógysz. Kalocsán: Horváth K. gyógyszerész. Kecskeméten: Milhofer és Machleid gyógysz. Pakson: Florián J. gyógysz. Höregondán: Horváth J. Somzenraud gyógysz. Kaposvárott: Kohn J. Rögl, Belus és Schröder gyógysz. Szegszárd: Brabszy gyógysz. — Bonyhádon: Kramolin J. Szigetvárott: Barwarth, Salamon gyógysz. — Baján: Michltsch St. és Hersfeld fiai, ugy Herzog Ignácznál. — Pécsett: Zsolnay W. és E. Zách, Sipőkl gyógysz. Kárádon: Zadubánszky gyógysz. Marczaliban: Kiss gyógysz. — Tolnában: Graf gyógysz. — Dunaföldvárott Lukács gyógysz. — Szent-Györgyön: Nöthig. — Alsó-Lendván Kiss gyógysz. — Rohonczon: Simon gyógyszerész uraknál.

Van szerencsém a tisztelt közönséget értesiteni, miszerint

grätzi reininghausi sört

hordók- és palaczkokban gyorsan, frissen, a legjobb minőségben szolgálom ki amerikai modorban épült sörpinczémből, azonfelül valódi s jó

sodavíz-gyáramat (1027—8)

szives figyelembe ajánlom kis és nagy üvegekben ugy szifonokban nagy és kis quantumban nálam mindenkor kaphatók.

Nagy-Kanizsán, april 1. 1873.

Wucskics J.

Gulya-marha
eladási-hirdetmény.

Az Alsó-Lendva s Nempthy urodalmak igazgatósága részéről közhirré tétetik, hogy a nevezett urodalmakhoz tartozó réditsi ispánságban a gulyamarha tenyésztest megszüntetvén, azt eladni határozta; mely okból fogva folyó 1873. évi junius hó 24-én delelőtt 9 órakor, a réditsi ispánsághoz tartozó, és Alsó-Lendvához egy órányi távolságban fekvő nyakasházi pusztán, nyilvános árverés utján következő a hires kapuvári urodalmi fehér gulyamarhafajból származó gulyamarhák, ugy nemkülönben alább jegyzett igen szép faju bivalyökrök fognak eladatni; ugymint: körülbelül

60 darab fehér gulya-tehén
3 „ „ „ bika
15 „ „ 1 és 2 éves gulya üszü tinó és
17 „ 5 és 6 éves bivaly-ökör.

Az eladandó marha minden nap megtekinthető, és netaláni felvilágositás végetti kérdések, az alulirott igazgatósághoz Alsó-Lendvára intézendők. (1071—3)

Kelt Alsó-Lendván, 1873. évi junius hó 6 án.

Az Alsó-Lendva s Nempthy urodalmak igazgatósága

Eddig felül nem mult.

Cs. kir. kizár. szab.

valódi **tisztázott**

(907—18)

HALMÁJZSIR-OLAJ

Maager Vilmostól Bécsben.

A legelső rangu orvosoktól lőn megvizsgálva, ajánlva és rendelve, mint a legtisztább, legjobb- és természeti hatással biró gyógyszer **mell- és tüdőbetegségek** ellen, görvély-, börkütegek-, mirigybetegségek-, testelgyengülések stb. ellen, melynek eredménye elismerésben részesül.

Üvegje 1 frtjával, ugy nálam, gyári raktáramban: **Bécs, Bäckerstrasse Nr. 12**, mint a birodalom legnevezetesebb gyógyszertáraiban és füszerkereskedéseiben valódi minőségben kapható; és többek közt a következő czégeknél:

Nagy-Kanizsán: Belus József gyógysz., Rosenfeld & Rosenberg Ferencz kereskedőknel; **Warasdon:** Halter Sándor tudor, Lellisz Ede lovuggyógysz.; **Szent-Györgyön:** Fibic A. C. gyógyszerésznél; **Zala-Egerszegen:** Isoó Ferencz gyógyszerésznél. A czimek német nyelven kéretnek.

Birtok haszonbérbeadási hirdetmény.

Az Alsó-Lendva s Nempthy urodalmak igazgatósága részéről közhirré tétetik, hogy a nevezett urodalmakból következő majorok, a hozzá tartozó épületek s alább körülirt térségekkel együtt, — fundus instructussal vagy a nélkül, — 17 évre haszonbérbe adatnak; ugymint:

A major vagy gazdaság neve	Belsőség és szántóföldek	Rétek	Természetes legelők	Erdei legelők	Jegyzet
	Megközelitő holdak				
Nyakasház	257	160	328	164	Legjobb karban levő épületekkel
Pincze	332	67	—	392	„ „ „ „
Gyula	297	150	11	—	„ „ „ „
Sárberek	182	121	76	66	Épület nélkül
Kápolna	594	477	125	162	Legjobb karban levő épületekkel
Pördeföld	329	270	188	1566	„ „ „ „ és egy tisztilakkal
Ortoháza	287	204	21	237	Legjobb karban levő épületekkel
Összesen:	2278	1449	749	2587	

Az összes birtok részek mindennap megtekinthetők, de a tisztelt vállalkozók felkéretnek, miszerint a megtekintés előtt, az alsólendvai jószág igazgatóságtól, az ahoz megkivántató irásbeli engedélyt, maguknak megszerezni sziveskedjenek, mert ennek hiányában, a bérbeadandó tárgyak megmutatva nem lesznek. (1072—3)

Az összes birtokrészek folyó 1873. évi junius hó 23-án délelőtt az igazgatósági irodában Alsó-Lendván, ajánlatlevél utján lesznek haszonbérbe adva, mely alkalommal a beadandó ajánlatlevelek mellé, az egy évi haszonbérnek fele, mint ovatpénz leszen hozzácsatolandó.

A szerződési feltételek az alulirott igazgatóságnál megtekinthetők.

Kelt Alsó-Lendván, junius 6-án 1873.

Az Alsó-Lendva s Nempthy urodalmak igazgatósága.

Esedékes szelvények dijtalanul váltatnak be

A soproni leszámitoló-bank
és nyugot magyar jelzálog hitel-bank
FIOKTELEPE

NAGY-KANIZSAN.

Mindennemű állam és hitelpapirok, állami elsőbbségi és földtehermentesitési kötvények — arany s ezüst pénzeket vesz és elad.

Pénzek folyó számlára és betéti könyvecskékre 6% kamatra fogadtatnak el.

Kölcsönök házakra, földekre s más ingatlan javakra a legkedvezőbb feltételek mellett adatnak.

Pénztári utalványok bocsáttatnak ki, melyek már a kiállitás utáni naptól 6% kamatoznak.

Tőzsdei megbizások a legjobb és legolcsóbb feltételek alatt teljesittetnek.

Esedékes szelvények dijtalanul váltatnak be.

Hirdetmény.

A győri székeskáptalannak zalamegyei káptalan-tóti 183% holdból álló tagositott birtoka, belső telki laképületekkel, ottani korcsma haszonélvezetével, és Józsefnapkor tartani szokott vásárhelypénzszedési joggal, együttesen 1874-ik évi január 1-től 1879-ik deczember 31-ig

hat egymásutan következő évre

árverés utján bérbe adandók, a bérleni szándékozók 200 frtnyi bánatpénzzel ellátva, folyó 1873. évi julius hó 8-án a helyszinére Káptalan-Tótiban hivatalosak. Szerződési feltételek a győri és kónyi káptalani irodákban, és tóti plebániában előre is megtekinthetők.

Kónyban, junius 10-én 1873. (1075—1)

NÉMETH PÉTER, tiszttartó.

Wajdits József, kiadó-, lap- és nyomtulajdonos gyorssajtó nyomása, Nagy-Kanizsán.

NAGY-KANIZSA, 1873. junius 22-én. 50-ik szám. Tizenkettedik évfolyam.

Előfizetési ár: egész évre . . . 8 frt. fél évre . . . . 4 „ negyed évre . . 2 „ Egy szám 10 kr.

Hirdetések jutányosan NYILTTERBEN soronkint 10 krért vétetnek fel.

Zala-Somogyi Közlöny

A lap szellemi részét illető közlemenyek a szerkesztőhez, — anyagi részét illető közlemenyek pedig a kiadóhoz bérmentve intézendők: NAGY-KANIZSA Wlassicsház.

Nagy-Kanizsa város helyhatóságának, nemkülönben a „zalamegyei gazdasági egyesület“, a zalamegyei általános tanitó-egylet, a szent-balázs-, kis-komáromi és sümegh-vidéki fióktanitó-egyletek, a „nagy-kanizsai kereskedelmi s iparbank“ ugy a „Zala-Somogy“ gőzhajózási részvenytársulat

HIVATALOS ÉRTESITŐJE.

Hetenkint kétszer, vasárnap- s csutortökon, megjelenő vegyes tartalmu lap.

ELŐFIZETÉSI FELHIVÁS

a

„ZALA-SOMOGYI KÖZLÖNY“

1873-ik évi II-ik félévi folyamára.

Midőn az első félévi folyam végéhez közeledünk, bizalommal kérjük t. közönségünket, a második félévre szóló megrendeléseik mielőbbi szives eszközlésére, hogy a lap rendes küldésében fennakadás ne történjék.

Hangzatos szavakkal nem élünk, jóakaró működésünk nyilt s a higgadtan gondolkozók megérteuek bennünket; lapunk lehetőleg helyi közlöny kivánván lenni, minden igyekezetünket oda forditjuk, hogy e lap a vidék hü tükre legyen.

Előfizetési ára e hetenkint kétszer megjelenő lapnak:

félévre 4 ft, évnegyedre 2 ft.

A muraközi kérdés.

— Huszonegyedik közlemény. —

Ha a tisztelt közönségnek figyelmébe merem ajánlani eddig a muraközi kérdésről hallottakat, nem halaszthatom továbbra, hogy köztudomásui ne hozzam, mit az alsó-muraköziek eltürni kénytelenittetnek A lapot forgató minden ember olvasta, hogy a muraközi kérdés elvben el van fogadva. Várva várjuk a felszabadulás napját, mert a zágrábi szentszék most is eljárásával készteti bennünk azon irány czélpontját szemünk előtt tartani, melyet ő el nem érhetőnek lefesteni iparkodik.

Minden társaságnak alapja a jó rend, s mihelyt ez megbomlik, végére jár az egész. A zágrábi szentszéktől el van tévesztve a jó ut, rend az alsó-muraközi lelkészek irányában; azért nem is csoda, hogy idegenkednek Zágrábtól.

Aprilis eleje körül az alsó-muraközi lelkészek mindegyike felhivást kapott a zágrábi szentszéktől az iránt, hogy szavazzon a kerület paptársai közül bármelyikére, ki az alóspörösi hivatalt viselendő volna. Most már kérdezem a tisztelt olvasó közönséget, micsoda rendnek lehet azt nevezni — ha azt — ki legtöbb egyenes szavazatot kapott, egyedül már csak azért is, mert magyar — vagy azért, ha talán valaki leirta — alóspörösnek kimondani késnek. És te tisztelt férfiu, részvéttel vagyunk irányodban, ha a zágrábi szentszék érdemeidet ismerni nem akarja, mi azoknak mindegyikét mindazonáltal már a haza oltárán mintegy gyöngyképp helyezve látjuk. Ez legyen megnyugvásod jutalma.

A muraközi magyar lelkészek ez előtti időkben sokat kiállottak, s most is egész készséggel sietnek a magyar hazánk iránti kötelmőket leróni.

Köszönettel vagyunk azért a kis számu, de lelkes muraközi papságnak, azon fáradságáért, melylyel jó népe előtt jó példával jár el. A zágrábi szentszék igen jól tudja, hogy szellemi fegyverén kivül a muraköziekre mással nem hathat; hozzá látott tehát erélyesen; de e fegyver élének is sorompót mutatunk, s követeljük oskoláinkban a magyarnyelv tanitását is, jóllehet az 1868. 38. t. cz. 11. §. erről nem tesz emlitést.

A nagyméltóságu zágrábi érsek, Zalamegye közönségéhez 43. sz. 873. alatt tett átiratában, hivatkozik az 1872. augusztus 19. 273. sz. körlevél 11-ik pontjára, a hol csak magyarul irni és olvasni rendeltetik.

Ez nem elégiti ki a muraközieket.

Ilyen formán a muraközi ifj akarva nem akarva egyedül csak a Horvátország felsőbb iskoláira volna szoritkozva, s mit tapasztalunk, az ilyen ott kiképzett, magyarul nem tudván, nálunk alkalmazást nem nyerhet; ott pedig hivatalt nem kap, hacsak meg nem tagadja nemzetségét, hacsak pálczát nem tör a magyarnak. Ha figyelemmel kisérnők ilyennek az ott létciét, életét, fájdalom fogja el az ember szivét, ha rá gondol mint proselyta, mennyit kénytelen eltürni, elviselni. Nem egyszer hallottam: „te atyafi! horvát kenyeret eszel“, megkötik kezeit, lábait kötél nélkül is.

Térjünk át a zágrabi seminariumba s mit fogunk ott észre venni? merő politikai pártokat, ezek mig egymás közt harczolnak, addig együttes erővel, kancsa szemmel nézik le az ott tanuló fiatal papnövendéket, ez sorsa a muraközi fiunak is, ha ért magyarul.

Elvégezvén a theologiát, a muraközi fiut, ha magyarul tud érezni — övéi közé nem engedik, hanem a hosszu és széles Slavoniába küldik. Innét van az, hogy most jelenleg csak egy káplán van Muraközben, ki magyarul beszél.

Nagyméltóságu Festetics György gróf ur igen jól cselekszik, ha patronátusában kivánja a magyar ajku papot, s ha nincs más a harmadéves presbytert is praesentálja.

Éber szemmel őrködik a zágrábi szentszék az ilyen magyar ajku fiatal pap fölött. Ha csalatkozott benne — a plebánosi vizsgán megbuktatja, azon ohajjal, hogy helyébe emberüket tehesse, kitől ott Horvátországban talán szabadulni; de itt Muraközben tőle mégis hasznát élvezni akarná.

Igen ez a tapasztalás. Muraköznek szükségesek a magyarérzelmü papok. és hogy a béke előre is helyét állja, addig is, mig Muraköz véglegesen Horvátországtól el lesz szakitva, a nagyméltóságu zágrábi érsek ur mély belátásába bizni engedtetik, hogy az Alsó-Muraköz egyházi kerületben magyarajku alóspőröst fog kinevezni.

Miként lehetne az államnak gazdálkodni, és a munkás erőt a munkánál meghagyni.

Midőn e kérdést megoldandó tollhoz nyultam, megvallom, előttem is furcsának tetszik a kérdés és nehéznek tünik fel annak megfejtése, de mivel már a folytonos bukások rendben aggasztóbbá tünedeznek, igy én is meglehet, hogy a feltett kérdés megoldásával megbukom, az mindegy, mégis megkisértem arra feleletet beváltani.

A ki belkormányzatunk gépezetét ismeri, kétségtelen az, mikép tudja, hogy a kormányzat gépezetében egyik fő tényező a katonaság és honvédség kiképzése, ezen tényező hatalom, hogy az európai continensen megállhasson, és hogy a polgárok békéjét biztosithassa örökös kiképzésnek és gyakorlatnak van kitéve, de e gyakorlat szerintem nincs a czéluak megfelelőleg beosztva, nem szólok a három évi tényleges szolgálati idő tartamról, hanem szólni akarok a szabadságoltaknak évenkinti szokásos gyakorlatairól, ezen gyakorlatok közönségesen julius közepétől augusztus és szeptember havakra van kiosztva, ekkor szétbocsájtott és honn értékesitett munkaerő a czéltól elvonva a fegyvergyakorlatra bizonyos egyes helyekre bevonatik és ott gyakoroltatik, már most ha veszszük a gyakorlatra behivott legénység munka veszteségét, ha veszszük ezeknek tartását, önkénytelenül be kell ismernünk, hogy e bajon segitni kell, kell pedig egyrészt takarékosságból, másrészt munkaerő honn tartásából, 3-ik sorban a legénység tökéletesbittetés igen természetes, hogy itt önkényt azon kérdés merül fel, de hogy lehet e bajon segiteni? Megmondom az olvasó kegyes engedelmével, hogy én mi módon vélném a kérdést megoldandónak: az 1-sőre vagyis a takarékosságra, ugy, ha a szabadságolt állományban levő és honn tartózkodó szabadságosok ker. jegyzőségenkint honn gyakoroltatnának, bizonyos kirendelt tisztek és altisztek felügyelete mellett, ekkor ezek saját ruhájuk és eltartásuk mellett minden ünnep és vasárnap gyakorolhatnák magukat, s főleg szoritkozhatnának a lövésbeni gyakorlatra ugy, hogy minden jegyzőségben a szükséges lövölde felállitatnék és minden szabadságos és jó erkölcsü polgári fiuk ezen helyiségben magukat a lövöldözésben gyakorolnák, mely gyakorlat által bátorságot nyerve, adandó alkalommal büszkén nézne ellenének szemébe és azt a biztos lövés folytán ártalmatlanná

TÁRCZA.

Emlékezés Arankára.

Talán nem is való,
Csak egy édes álom,
Hogy téged is birtunk
E szegény világon

Kitörött a napnak
Egy fényes sugára,
Lehullott a földre,
A föld kis porára.

S a picsi porszemből
Bájos virág fejlett,
Ragyogó kelyhében
Szelidség ünnepelt.

S oly ártatlan jóság,
Mint ha édes anya
Távozó fiának
Bucsucsókját adja.

S annyi boldogságot,
Annyi üdvöt igert,
Ahhoz volt, szivök
Nem esdett több kincsért . . . . .

De az ég is önző,
S drága gyöngyeiért
Mert ritkán kölcsönzi,
Magas kamatot kér.

Hisz' a tört anyasziv
Lázas fohászszal
Vigasz nélkül, bolygva
A bánat utait,

És az emlékezet
Fájó gondolata!
Mind a visszavett kincs
Keserves kamata . . . . .

S mégis van egy sugár,
Mely a borulatra
Szelid enyhe derült
Vou, . . . a hit sugalma.

Hiszi: kifonnyadt egy
Virág ég kertjébe',
Át kellett ültetni
Arankát helyébe.

S hű anya, ha a láng
Elhagyja kebledet,
Arankád kelyhén kész
Igéző menhelyed.

GUOTH GYULA.

Petőfi, mint lantos költő.

— Ötven éves születése emlékezetére. —

Ha nemzeti történetünkön csak futó pillantást is vetünk, számos oly családot fogunk ott találni, amely családok a harcz terén hervadhatlan babért tudnak kebelökben felmutatni: de igen csekély azok száma, kik a nemzet szellemi művelődésének mind nagyobb mérvbeni kifejlesztésére hatottak volna. E baj oka egybeforr nemzeti létünkkel. Mig ugyanis más nemzetek századokon keresztül a béke áldása alatt a tudományok fejlesztésén haboritatlanul fáradozhattak: addig a keletről bevándorolt és nyugat legszebb táján, a regényes Pannonián letelepedett őseinknek, szüntelen létök és nemzetiségök fentartásáért kellett küzdeniök. Csoda-e hát, hogy a lant ily hosszas, s a nemzet életerét emésztő harczok közepett elnémult? Csoda-e, ha a honát oly hőn szerető magyar, féltett kincsét megvédendő, inkább a kardhoz nyult, s nem a lanthoz? S ez átkos helyzet jutott apáinknak, ezek utódainak, sőt a későbbi unokáinak is; ez oldja meg egyuttal ama talányt, hogy őseink a tudományosság terén Europa többi népeivel összehasonlitva, oly messze hátramaradtak! Méltán adózhatik tehát a késő unoka az elismerés koszorújával azon egyeseknek, kik e nyomasztó helyzet közepett önmagukat kiképezvén, nemzetünk szellemi fejlődését előmozdíták! Az ilyenek érdeme fölér azokéval, kik a harcz mezején hősi halált haltak. Mert azok is a nemzet harczosai valának, csakhogy kezökben a fegyver a tudomány volt, s e nemes fegyverrel küzdöttek a szellemi sötétség óriásai ellen, igyekezvén a szellemi világosság sugarait szétárasztani. Hogy e világosság oly gyorsan nem terjedt szét, oka, mert e harczosok csoportjában igen kevesen valának! Egy ily szellemi harczost akarunk az olvasó közönség előtt bemutatni, azon meggyőződéstől vezéreltetve, miszerint jó gyakorta megemlékeznünk olyanokról, kiknek nevéhez a magyar dicsőség egy-egy gyöngyszeme van füzve!

* * *

A jelen század második negyedében egy, kevesektől sejtett tünemény jelent meg a magyar lyra-költészet egén; varázshatalma rohanó árként befogá az egész láthatárt, s az általa fellelkesitett nép szélvész rohanással sietett kibontott zászlaja alá, átszellemülve követő lépteit, s midőn rövid, de tettdús s örök időkre emlékezetes pályáját megfutotta, feldiszitve a dicsőség örök babéraival: egy nemzet nézett utána fájdalom s bánat dúlta kebellel, s azon öntudat kinos érzetével, hogy a nemzet kipótolhatlan dalnokát elvesztette.

Ki ne gondolná, hogy e ritka tünemény Petőfi, a magyar nép kedvelt dalnoka, vigasztalója, a — magyar Béranger! Petőfi nevére feldobog a sziv, s egy titkos öröm rezgeti nevének hallatára annak húrjait! Neki jutott a ritka szerencse, hogy a muzsák mosolya alatt születhetett, s ez égi jogy csodás varázsa visszasugárzik homlokáról! Petőfi társai közt leghathatósabban s legeredetiebben zengte dalait!

Tekintsük a költészetre befolyást gyakorlott egyes körülményeket.

Emelkedését nem kis mértékben elősegité Bajza, ki is a Petőfi által hozzá küldött költői művekben felismervén tehetségeit, genialitását, a szomorú anyagi körülmények közt levén tőle kitelhetőleg segitett. Nem kénytelenittetvén ekkép vándorolni, több alkalma volt szellemi tevékenységének kifejlesztésére. Ehhez járult még hogy a Kisfaludy-Társaságnál forditói állást kapott, mely kettős körülmény a szükölködésből őt kiragadta.

Szint ily jótékony befolyást gyakoroltak muzsájára Eötvös báró és Vahot Imre, főkép ez utóbbi, ki az általa szerkesztett „Pesti Divatlap“ rendes munkatársává felvevé, s magasztalásával, teremtő geniuszának dicséreteivel elhalmozá az ifju, de rohamos léptekkel haladó költőt!

Költészetének tárgyát képezik a szabadság és szerelem. A szabadság, mint óriási alak állt előtte, melyet a legkülönbözőbb szinben, s a legszebb vonásokkal feldiszitve törekedett előállitani. Szabadság volt jelszava, ez dalainak legmélyebb s kiapadhatlan forrása. Szabadság éltető költészetét, ez lüktetett a költő ereiben. Ő szerette hazáját a mult, jelen és jövő dicsősége-, fájdalma- és reményével. De tárgya volt még a szerelem is, melynek dala csupa

tenni képes volna előbb mintsem hogy a dolgot szurony vagy puskatusra keritné, ez által megkimélve lenne az évenkinti összpontositás és az ezzel járó tetemes költség, mely megtakaritott költségnek, ha csak $^1/_{10}$ részét adja is az állam a ló eszközökre, ugy tetemes megtakaritást eszközölve, a kiképzésben pedig előnyt nyerve egy oly seregre támaszkodhatik, mely a megpróbáltatás perczeiben megfelelve hivatásának, kétszer oly előnybe hozná, mint a mostani rendszer mellett, ennek végrehajtásával a második kérdés vagyis a munkaerő megtakaritása magától megoldatván, uj feleletre szükség sincs.

A 3-ik pontra nézve, hogy tökéletesbül, ezt ugy értelmezem, mikép a lövésben lett gyakorlottabb, mert ha csak minden 2-ik vasárnap tesz öt lövést ugy, mennyivel többet tehet, mintha minden 2-ik évben 45 lövést tesz, azt is elkeseredtében teszi, mig ha honn gyakorolja magát, hol ösztönből teszi, ugy a kiképzés is biztosabb, mint a mostani állapot mellett.

Minthogy azonban vannak, kik ezen intézkedésnek netáni életbe léptetésével aggódnának, ugy utalom azokat Tirolországra, hol is látni fogja, hogy mily bátor azon nép és az onnét besorozott katonára mily büszkén néz a hadvezér, mert tudja, hogy azok biztos lövők, reájuk támadás esetében bizton számithat.

Ezen intézkedésnek netáni életbe léptetése esetére még azon üdvös intézkedés is életbeléptettetnék, miszerint a gyors összpontositás, a szabadságosoknak nyilvántartása sokkal pontosabban kezelhető volna, itt is az előny nevezetes állapottal gyarapodnék és szükség esetében számitni lehetne arra, hogy a csatába vonandó erő fokonkint vonatnék össze és szállitatnék a tett szinhelyére, mert nézzük csak a legközelebb befejezett porosz és franczia hadjáratot, mi tette és nyerte meg az előnyt Poroszországnak? a gyors összpontositás és a biztos lövés, a két előny győzte le a vérengző franczia hadsereget és tette tönkre annak hadi tudományát, de saját erőnk felett is a porosz erő megmutatta, hogy alig néhány ezer emberrel indult meg és mire Königräcz alá ért már ereje zöme együtt volt, holott a miénk szétszórva barangolt.

KOVÁTS JÁNOS.

Sümegh, junius 14. 1873.

Jer kedves tollam kisértsük meg leirni a jeleneteket, ama kedves perczeket, melyet fennebb idézett napon élvezni szerencsések voltunk.

Reggel van még, kilép hajlékából a lakosság, rendes foglalkozását megkezdendő; azonban szemei a magyar szivben mindig édes érzetet keltő nemzeti lobogókat pillantanak meg, számtalan háztetőkön, kérdezvén egymást: Mi ez? ünnop van-e, avagy kit illet eme tüntetés? Igen, ünnep van atyafi, ünnepel a tanügy; az ország választottja, a megye közszeretett főispánja, körünkbe érkezik, s megmutatandja neked jó hazafi, hogy a tanügyért a nagyok tudnak és akarnak lángolni. Alig fél 8 az óra, több fogat robog a városból kifelé, ezek közt az elsőn látjuk tek. Bogyay Antal szbiró urat, ft. Fehér József sümeghi plebános urral, mely utóbbi ő méltóságát üdvözlő beszéddel a város határánál fogadta. A reáltanoda épület előtt állott tisztelgésre készen a közrendőrségi legénység, midőn a várva várt számos vidékbeli ur kiséretében is megérkezett, köztük tek. Bessenyey Ernő és Szüts István megyei iskolatanácsosok. Rendekről: Chernelék és még többen.

A tanczarnok küszöbén a sümeghi összes tanitói kar jelenlétében ő méltósága Czeiner József reáltanodai tanár által a következő beszéddel üdvözöltetett: „Méltóságos főispán ur! A sümeghi összes tanári kar közörömé határtalan érzetének óhajtok gyenge kifejezést adni, a midőn méltóságod tanczarnokunk küszöbét átlépendő, e váratlan magas szerencsében részeltet minket s kezünk ápolta gyenge csemetéit. Üdvözlöm tehát méltóságodat, mint a napjainkban olyannyira előtérbe nyomult s általánosan felkarolt tanügy iránt legbensőbb érdekeltséggel eltelt nemeskeblü honatyát. Üdvözlöm méltóságodat, miut ki árva intézetünk végvonaglásában érdekeit, életrevalóságát a magas kormány előtt oly melegen pártfogolván, oly hathatósan képviselve, az uj életre ébresztő. Üdvözlöm, mint oly nagy férfiut, kinek homlokát az ország különösen megyénk boldogságának, anyagi s szellemi jólétének előmozditásában szerzett bokros érdem-babérai átölelik. Intézetünk ezen még nem tapasztalt magas leereszkedés folytán jutott szerencséje, valamint egyrészről tanodánk történelmének egyik lapját tölti ki, ugy másrészről szivünk érez lapjára leend vésve örök időkre. Adjon az Ég, eleggé sujtott hazánknak sok ily nemeskeblü tanügybarátot, kik az ifju nemzedék szellemi kiképeztetését oly kiváló gondjaikká teszik s akkor bátran elmondhatjuk: „A nemzet él s az ország fényre derül."

Erre ő méltósága szivélyes válaszában kifejté, hogy ő a tanügyet, mint legfontosabbat tekinti, s előre örvend az érzelmeknek, melyek szivében fejledezendnek a tanitványok előmenetelei és a tanárok szorgalma kifejtésének tapasztalásánál. Főispán ur a tisztelgésre felállitott rendőröket megszemlélte; sőt fegyverök rend és tisztántartásról magának meggyőződést szerezvén őket a fegyvergyakorlati alkalmazásban illetőleg, valjon mely esetekben lőhet a foglár? — oktatta. Ezek után felkérte az iskolai igazgatót a tantermekbeni bevezetésre; megkezdvén mint egy 30—40 környezetével az iskolák látogatását a reáltanodában, honnan daczára az egyre hulló esőnek minden osztalyt, igy a földmi fi- és leányosztályokkal összesen tizet meglátogatott.

Minden egyes osztályban különféle tantárgyakból a tanulók előmenetelőket érdekeltséggel hallgatva, sőt kérdéseket intézve, déli tizenkét óra után köszönte meg az igazgató ur és a tanári karnak buzgalmát; az osztályokban tapasztalt eredményekről pedig a legkedvezőbben nyilatkozni kegyeskedett. Az előre rendezett társasebéd Mójzer Imre vendéglős urnál tartatott meg, hol az izletes ételek és italokhoz nem hiányzottak a lelkes felköszöntések.

Méltóságos főispán ur éltetvén a tanügy pártfogóit, Sümegh városának a tanügyért készséggel áldozó polgárait, kiemelvén közölök Ns. Ramazotter Vincze lovag urat, tek. Bogyay Antal szolgabiró ur, főt. Fehér József igazgató ur, Czeiner József és tek. Bessenyey Ernő urak mltsg. Hortolendy Kálmán főispán urra emelék üdvözlő poharaikat!

Alulirott szintén éltetvén ő méltóságát, mint példányát — mint utmutatóját a nagyoknak, ki tettleg mintaként tünik fel mindazoknak, kik eddig közönyösséget tanusitottak a tanoda iránt, méginkább a nemzet napszámosai a tanitók iránt, őt, ki a tanitóban oly embert lát, ki a hazának leghasznosabb polgárai közé tartozik, reá — kire a megye büszke, érte kiért a haza serdülő polgárai és honleányai szivből küldendik hő imájokát a Mindenható zsámolyához, mondhatom szivem legbensőbb érzete szüleményének adtam kifejezést, midőn köztiszteletü főispánunk Hortolendy Kálmánért emelhettem poharamat!

Az örömöt sugárzó arczok derültségét fokozta a váratlanul megjelent tanügy lovagja, Ramazotter Vincze, kit ismét tek. Bessenyey Ernő ur üdvözölt, mint olyan nemest, kit már tettei által régen erényekben gazdag és nemes férfiunak ismer, nemcsak a megye, de a haza is. Ő nagy, szeretett nejét pedig főispán ur maga éltetvén, mint a jótevés osztó angyalát.

Mindnyájan szivesen időztünk volna ily kedélyes körben, azonban főispán ur a szolgabirói hivatal vizsgálatára körünkből távozott, honnan teljes megelégedése nyilvánitása után elutazott, itt hagyván közöttünk kedves emlékét eme felejthetetlen napnak, a melyen ugy, mint mindig szivből azt kivánjuk: Adjon az Ég minden megyének ily főispánt, számunkra tartsa meg őt a magyarok Istene soká! igen soká!

BRUCKER ALAJOS.

Keszthely, jun. 15. 1873.

A nagyméltóságu m. kir. pénzügyminister urnak engedélyével Tapolcza városi gazdasági felsőbb népiskola felszerelése és felépitése ügyében t. Árvay Lajos, bizottmányi jegyző és Handleri Mihály, városbiró urak nevei alatt 50 kros sorsjegyek az országban szétküldve lőnek, elárusitás végett.

A tanügyi czélra szánt „sorsjegyek"-en megnevezve volt a nyeremények összege; ugyszinte az is, hogy a huzás 1873. évi május hó 31-én Tapolczán fog eszközöltetni — és a huzás eredménye a hazai lapok utján közzététetni.

Tisztelt szerkesztő ur becses lapjait e városban nagyon sokan olvassák, és legtöbben innét lettünk értesülve, hogy Tapolcza városa uj iskolaházat épit.

Kétségkivül ily fontos ügyet kellő lelkesültség mellett pártfogoltunk . . . . . . és az e czélra kiküldött sorsjegyekből kisebb-nagyobb mennyiségben vettünk. — Azonban, egész udvariassággal kijelentjük, hogy feszült figyelemmel kisértük a fennevezett sorsjegyek eredményének huzási közlését! azonban régen elmult a kitüzött határidő, és mai napig minthogy e tárgyról semmi hir — semmi nesz . . . a nagy közönség nevében tisztelettel felkérem a tapolczai városi sorsjáték t. bizottmányát, sziveskedjék e lapok utján kellő felvilágositást adni és közzétenni, a fennevezett sorjegy huzása melyik hónapra halasztatott — és a huzás eredménye hol és mikor fog közzététetni?!

Néhány hét óta városunk közönségét Bokody. A dráma, vigjáték, népszinmű és operette igen jól rendezett, szépszámu társulata legválogatottabb előadásaival mulattatja . . . . és kitünő játékaik fényesen igazolják jó hirnevöket! Üdvözöljük a müveltség e hü ápolóit, és kivánjuk, hogy soká körünkben maradjon, s mielőbb örvendjen a legnagyobb pártolásnak, s nem oly sorsnak . . . . mint volt eddig észlelhető a városi közönség részvétlenségéből; de ezt is okozta bizonyos Neumann S. daljáték társulata; másrészt pedig változatos időjárásunk nemcsak a helybeli-, de a vidéki közönséget is valamint a szinház, — ugyszinte a hévviz — és balatoni fürdő élvezettől visszatartott.

Bizonyos ideig tartó derült időnket mult csütörtökön délután nagy szélvész váltotta fel, s dühöngött olyannyira, hogy a gyümölcsfákban s néhol a vetésekben nagy károkat okozott.

Fájdalmas szivvel jelentem ez alkalommal, hogy daczára a mostoha időjárásunknak . . . . városunk lesujtó körülményei közt számos családnak kisded gyermekei himlő- és nagy mértékben uralkodó vörheny betegségben fekszenek; s ezek közöl naponta 8 — 10-et az örök nyugalom helyére bánatos szivvel elkisérni kénytelenitve vagyunk. Mai nap 5 órakor egyik kollegám két édes kedves kis leányát is a temetőbe kisértük!

UJLAKI MÁTYÁS.

Keszthely, junius 6. 1873.*)

A kikeletnek gyermekünnepe az ugynevezett majális a mult csütörtökön, azaz junius 5-én a gyönyörrel telt bőszaruját üriti ki az itteni közös népiskola tanonczaira, miután ezen intézet akkor tartá meg a majálisát. Örömteljes napot élveztek mindnyájan. Ujonnan valauk szemtanuja egy mozzanatnak, mely a legalkalmasabb közvetitője a testvériesülés eszméjének megvalósitására.

Junius 5-nek megelőző éjjele és a reá hasadó hajnala nyugtalanitá a gyermekek kedélyét. Az álom, mely egyébkor ólom-nehezséggel sulyosodék a kicsik szemeire, most konokan kerülé a gyermekágyat. Kiváncsian és égetőn várták, hogyan jelenik meg az Aurora. De boszankodva és elégületlenséggel vette mind a szülő, mind a gyermek észre, hogy a mult napnak ragyogó fényét és az égi boltozatnak azurkék szinét fekete felleg-foszlányok boritják, de miuthogy a felhők nem tömegbe voltak, jó időre volt a kilátás. A sürgés-forgás a gyermekvilágban, az apák csendes öröme, az anyák leleményes gondossága a napnak általános érdekét az első tekintetre elárulá.

Sietett a gyermeksereg már 5 órakor a kitüzött induló térre, a főtanoda elé. A számos zászló a kis seregnek diszes alakot kölcsönzött. Hat órakor, miután az „Isten áldd meg a magyart" elénekelték, a tisztelt tanárikar vezénylete alatt és a szülők szeretetteljes pillantásai kiséretében, indult meg a sereg, s az egyórányi távolságra eső városligetébe vándoroltak. A helyszine a gyermekek és az egymásután kitóduló közönség részére a tisztelt tanári testület dicséretes előzékenysége által kényelmes mulatóhelylyé változtatott.

Az idő kedvező fordulatot vőn, és a gyermekek tánczra perdültek. Hat szem czigány a

*) Bocsánat a késedelmes közlésért. Szerk.

---

láng, s ismét lágyság és gyengédség. E kettőt vallja maga a költő is költészete forrásaul, ép azért irá költeménye elé jeligeként:

„Szabadság, szerelem,
E kettő kell nekem,
Szerelmemért feláldozom
Az életet,
Szabadságért feláldozom
Szerelmemet!"

Hiven festi továbbá a családi érzelmeket, melyek szeretetre méltó vidámsággal nyilatkoznak dalaiban; szépek tájképei is, melyek a legfenségesebb érzelmekre keltik az emberi szivet.

Költészetének főbb alaptulajdonaj: az őszinteség és egyszerüség. Azon ritka férfiak közé tartozott Petőfi, kik a szavakat a gondolat megtestesitésének tekintették, akik a költészetet alanyi érzelmeik tolmácsolásává használták. „Átadván magát valamely gondolat és érzeménynek, nem törekszik egyébre, mint hogy hiven közölje másokkal ugy, amint lelkében él. Minden diszelgése az egyszerüség, s az egész virtuositása az őszinteség." Ezen őszinteség csaknem betegsége volt; őszinteségére nézve mondja önmaga: „Születésemkor a sors az őszinteséget bölcsőmbe tette pólyának, s én elviszem magammal a koporsóba szemfödőnek. A képmutatás könnyü mesterség, minden bitang ért hozzá, de nyiltan, őszintén, a lélek mélyéből szólani csak a nemesebb szivek mernek és tudnak."

Sajátsága továbbá az eredetiség, mely oly jelleg, oly rendkivüli tulajdon, minőt teljes mértékben igen kevés lyricusnál találunk. Müveit minden egyéb iróéinál jobban fel lehet ismerni; csak egy szakaszt halljunk költeményeinek bármelyikéből, feltünik az, s a sziv titkon azt sugallja, hogy ezt Petőfi lantja teremté.

Elragadó továbbá költészetében a nyelv bámulatra méltó ügyes kezelése. Vörösmartyn kivül senkisem kezelte jobban a nyelvet, mint ő. Elvetette ő Vörösmarty utódjainak dagályát, s a legegyszerübb festői nyelvet használta. Kevés iró van, ki valamely tájt oly remek szinben s oly élénken képes legyen előállitani, mint ő.

1844-ben elhagyta az annyira kedvelt szinészetet, melyhez a természet által kevés tehetséggel volt felruházva, Pestre ment, egy csomó költeménynyel, s telve a legszebb reményekkel. A „Nemzeti Kör" költeményeit megvevé, s Vachot Sándor „Divatlap"-jánál segédszerkesztővé lőn, s egymásután majd minden számban megjelent dalai által nagy feltünést okozott, s egy reggel arra ébred, hogy Magyarország legnépszerübb költője, hogy dalaitól visszhangzanak paloták és kunyhók. „Élet és költészet nála mindez költőnk között legszorosabban ölelkezett és ő egyikből a másikba legtöbbet tudott átolvasztani. Ami más lyricusnál végczél: az ötletek szikrája, a kifejezések epigrammaticus ellentéte és ragyogása, nála csak eszközül szolgálnak." Lantja a legszebb harmoniában volt belsejével össze volt egész valójával nőve, ép azért, egy általa szeretett hölgytől hütlenül elhagyatva, tőle midőn bucsuzik, e szavakra fakad: „Csak lantomat ne vidd el, oh ezt nem adom, mert össze van nőve lelkemmel; ha ezt elvinnéd, lelkemet is vele tépnéd; énekelni fogok, mint a csalogány a lombok alatt, s az égi háboru az ég és föld között; kibocsátom keblemből a pillangókat s a sasokat és nem gondolok vele, lesznek-e nézőim, vagy nem."

Petőfi költeményeiben felleljük élete minden egyes momentumát; mert bármely esemény történt vele, azt azonnal dalba foglalá. Könnyebben eltürte a sors szeszélyeit, ha szenvedéseinek dalban kifejezést adhatott.

Igy haladott Petőfi költői pályáján, mint a népnek imádottja, s ki viszont határtalan vonzalommal viseltetett a nép iránt, mint demokrata, s gyülölte az aristokratákat, s azért költeményei közt nem is találunk egyet sem, melyben valami főrendünek tömjénezve, annak kegyét kereste volna. Költészete tetőpontját elérte, ünnepelt lőn neve az egész hazában . .

Lyrai költészetének legvonzóbb, legszebb része. „Cyprus lombok Etelka sirjánál." A szerelem áldozata szenvedésének legmélyebb kinyomata e költemény, melyben kedvesének elhunyta feletti határtalan szenvedését ecseteli. Eszményképét, kiben megtestesitve hitte képzeletének összegét, alig látta néhányszor, s már is gyenge virulásában elhunyt. Minő gyengédség, mennyi szenvedés, mennyi báj vonul keresztül e dalokon! Mily megragadók annak egyes részletei, s mily óriásiak a szenvedések! Mily gyengédséggel s a rokon szenvedés reményében szólitja meg az elhunyt őrangyalát:

„Talán te is meghaltál,
Vagy megölt a bánat,
Hogy hervadni engedted a
Legszebb rózsaszálat."

Mily meglepő a fordulat a „Természet még te is meghaltál" czimü dalban, mely egy részét képezi a cyprus lomboknak. Az első szakban haragra lobban, átkozza a természetet, mely fájdalmát fokozni látszik, gúnyjának az által adván kifejezést, hogy tél közepett ép a temetéskor üde lég uralgott. De csakhamar észretér, belátja, hogy csak részvétét akarja ezáltal a természet kimutatni, azért zengi a a végső szakaszban:

„Oh de hátha e meleg verőfény
A természetnek nem gunyja? nem!
Sőt részvéte; csak azért nincsen tél,
Hogy ne fázzék ott kinn kedvesem."

Panaszkodik mély fájdalmában a nap ellen, miért bocsátja jótékony melegét, miért oly jó kedvü, mintha nem is látná a sirhalmat, hol eszményeinek megtestesült képe örök álmát alussza. Még legcsekélyebb jelenet sem kerüli ki figyelmét, s a kellemes benyomásokat mind kedvese iránti részvétnek tartja. Mély fájdalmát tanusitja a könypatak, mely oly nagy, hogy Etelka rideg sirján a havat elolvasztá. Az egész temető hóval boritott rideg laktanyája az elhalt szellemek porladó tetemeinek, sehol sem olvad a hó, csak Etelke sirja körül de itt:

„Nem a napfénytől,
Hanem szemem,
Sirő szememnek szakadó könyétől."

Oh kiapadhatlan forrása az örök szerelemnek, mily varázserővel birsz a szivekre, mily élénkké, mily merészszé teszed te az emberi képzelmet! Teremtő szerelmének, forró szerelmének legszebb, legragyogóbb gyöngyét képezik a „Cyprus lombok", mert megtört szivén a fájdalom kinteljes érzete, s midőn órákig a sirok körül bolyongott, midőn elhunyt kedvese sirján elmerengve, szivének fájdalmát csak fokozá, annyira, hogy a költészetet életének legápolóbb erét is elakará hagyni, de oh életével egybe volt az forrva, nem hagyhatja el.

„Nem költészet, nem hagylak el soha,
Mert nem hagyhatlak el.

Azért éneklek, költök,
Mig végső csepp vérem ki nem szivárog."

(Vége következik.)

UDVARDY IGNÁCZ.

szesztől kivörösödött arczulattal oly kedvvel forgatá és vonta a nyirotyűt, és a szakadatlan ismétlődő „hogyan volt"-nak oly készséggel feleltek meg, hogy bátran lehete azon következtetést vonni, hogy a t. rendezők ügyelme ezekre is kiterjede. Egymásután a gyermekek kedvéért kijött szülők és más gyermekbarátok a tánczban részt vevén, és igy a saját kedvök teltében a gyermekek kedvét is nagyban növelték.

A vidor ifju sereg fáklyákkal és zeneszóval a t. tanitói kar vezényleto és vigyázatossága alatt jöttek vissza, és a gyermek-ünnepe minden baj nélkül zajlott le.

A közös iskolának amint észlelém közös az öröme, a közös öröm virágából nyilik a megbarátkozás, és ez érleli idővel a testvériség és az egyenlőség azon drága gyümölcsét, mely az ország jövőjének is a legjobb alapot nyujtja.

Örömmel és elégültséggel üdvözöljük tehát mindazon rendezményt, melynek iránya a testvériség és az egyenlőség. A koszoruzott költő azon ihletes szavával fejezem be soraim, hogy mindennemü reactió daczára „jönni kell és jönni fog" a menny azon országa, ahol a prófétának jóslata: „A farkas a bárányunyal együtt fog legelni" bekövetkezik és ezen ige testté válik.
LOVINGER JÓZSEF.

Hirek.

— *Zalamegye* kir. tanfelügyelőjétől. T. sz. Tek. szerkesztő ur! Becses lapja f. évi 49-ik számában az épülő félben levő dobronaki iskola állapotáról hozott közleményére legyen szabad felvilágositásul a következőkről értesitenem: Mint e megye ujonnan kinevezett 1-ső tanfelügyelője, csak két héttel ez előtt vehettem át az irattárt s a megye népiskolai ügyeinek vezetését; ily rövid idő alatt természetesen a megye mintegy 400 iskolájának mindegyikét személyesen meg nem látogathattam, nemcsak azért, mert az ily mérvü személyes látogatásokhoz a 365 napbol álló egész év is kevés, hanem azért is, mert e rövid időmet a nagy mennyiségü irodai sürgősebb hátralékok lehető elintézése vette igénybe, s kétheti irodai működésem ügyszáma már is meghaladja a 70-et. A dobronaki iskola tovább épitése ügyében e rövid idő alatt is csak azért nem intézkedhettem, mert mig ez isk. épitéséről ez előtt 3 évvel a „Zalai Tanközlöny"-ben s ma, 3 év mulva becses lapjában már két levél jelent meg, addig a tanfelügyelői irattárban erről 3 évi működés irományai közt sem találtam egy rövid, egyszerü jelentést, sőt egy árva betüt sem. Egyebiránt a becses lapjában hozott közlemény folytán az ügyben már intézkedtem, s remélem, rövid idő mulva szerencsés lehetek tek. szerkesztő urat kedvezőbb eredményről értesiteni. Ezen soraim szives közlését kérve, hazafiui üdvözlettel vagyok Nagy-Kanizsán, 1873. jun. 20. Nucsecz József, Zalamegye kir. 1-ső tanfelügyelője.

— *Gyászhir.* Hackbeili lovag Dr. Heinczman Frusanelli m. k. honvéd dandarorvos és neje Felső Dreskóczi Szlávik Anna, nemkülönben gyermekei Holofernes, Attila, Lilith, Margith és Eszter elszomorodott szivvel jelentik a gyászhirt — hogy szeretett leányuk — illetőleg nővérük, Klara-Vanda hosszas betegség után 12 éves korában f. évi junius hó 18-án délután jobblétre szenderült. — Hült tetemei e hó 20-án 6 órakor délután a helvét szertartás szerint örök nyugalomra fognak elhelyeztetni, mely végső tisztességtételre szeretett honvédtársaimat, kedves barátaimat, s minden tisztelt ismerőseimet meghivom. Kimondhatatlan fájdalommal, alig türhető kinnal szemlélve nézek reád előttem nyugvó szegény gyermekom, halványan, eszméletlen, megmeredten nyugszol még pár perczig szüleid, testvéreid lakásán, s aztán örökrebúcsut veszesz tőlünk. Oh gyilkos halál, mért törted le a virágot, mely édes örömem vala! Küzdöttem veled a drága életért, de erőtlen valék, tied a győzelem s nekem nem maradt más, mint a könyek, melyet a fájdalom facsar szivemből — és az emlékezet! Adjuk vissza a földnek, ami a földé, jertek tehát honvéd barátim, családom mellett ti vagytok az elsők, kik fájdalmamat enyhititek, temessük el az elhervadt virágot, de mégis vigasztaljuk az elköltözött kis Vandát, takarjuk be virágokkal, a természet e szép adományával. És te irgalmas Isten! könyörülj rajtunk, fogadd el tiszta, nemes, jó lelkét angyalaid közé, s enyhitsd égi vigaszszal a vigasztalhatlan szülőket és testvéreket! — Lengjen béke a korán tőlünk elköltözöttnek sirhalmán!

— *Uj polgári tanoda.* Zala-Egerszegről irják hozzánk, hogy ott egy hat osztályu polgári oskola létesül a tervezett gymnasium helyett. Az épitéshez gyorsan hozzáfogtak, 60 ezer tégla már késeen áll, azonban a városi elöljáróság ellen van a panasz, hogy a telek kiméréssében lassan és hanyagul jár el. Nem tudjuk a késedelmezés indokát, de felhivjuk a tanfelügyelőséget, hogy erélyesen sürgesse, ha az idei uj tanévben két osztályt megnyitni akarnak.

— *Gerő Jakab* szintársulata Szombathelyről Zala-Egerszegre költözött.

— *„A nők munkaköre"* czimü nagy műgonddal szerkesztett tömött tartalmu lapra midőn felhivjuk t. közönségünk figyelmét, nem mulasztjuk el megemliteni azon ránk, magyarokra nézve őszinte örömet keltő körülményt, hogy e lapról a külföld, jelesen a — nagy német irodalom legkiválóbb lapjai nagy elismeréssel nyilatkoztak, feladatának hiven megfelel, s a nemes czélt elérni ritka buzgalommal igyekszik. Szerkesztik Wohl Janka és Wohl Stephanie, ismert lánglelkü költőnők. Már ez nagy figyelmet érdemel a magyar hölgyközönségnél, hogy ily széptehetségek az irodalomnak szentelik minden erejöket, karöltve oly nagybecsü eszme gyakorlati megoldásával foglalkozva, minőt a szélesb értelmü női munkakör társadalmilag igényel. A képekkel, rajzokkal ékesitett lap ára félévre 4 frt.

— *Jegyzői szigorlat.* Lapunk egyik közelebbi számában közöltük azon jegyzők neveit, kik a törvény értelmében szervezett szigorlat második megtartásán jelen voltak; több oldalról felhivattunk, hogy az először tartott szigorlaton jelen voltakat is névleg közöljük. Jó sikerrel letették a vizsgát: 1. Tandor Ferencz nagy-kanizsai, — 2. Hofer Ferencz kis-kanizsai, — 3. Ehrenreich István pacsai, — 4. Faics József bucsu-szent-lászlói — 5. Szemi Kálmán diósküli, — 6. Vehofsich Adolf palini, — 7. Zsigmond Imre puszta-magyaródi, — 8. Fehér Ottó egerszegi- és 9. Grasanovics Antal csernecsóczi jegyzők; összesen eddig 18-an feleltek meg az 1871-dik évi XVIII. t. cz. 75-ik §-sában foglalt kivánalomnak.

— *Eltévedt fiu.* Egy csinos kinézésü, mint egy 10 éves fiu gyermek van a bajcsai község birójánál mint eltévedt, az érdekelt rokonok és szülők figyelmeztetnek, hogy érette jelentkezzenek, vezeték nevét nem tudja, egyedül keresztnevét emliti, hogy Gyura, tisztán beszél magyarul és keveset horvatul.

— *Csáktornyáról* irják nekünk: Folyó hó 15-ikén 48-ik számu becses lapjában hozott, a helybeli ifjuság tavaszi mulatságánál illető czikkre vonatkozólag bátorkodunk még a következőt felhozni: A helybeli ifjuság mulatságanak tisztelt közlője az ezen alkalommal közreműködött, és a népnevelés szent ügyének meleg pártolásuk és továbbfejlesztésük által már annyiszor kitünt férfiukat czikkében kiemelni szives volt, s mégis egy, ugyan e téren annyi érdemet szerzett s lángbuzgalommal működő férfiu egészen kikerülte figyelmét, ami hihetőleg azért történt, mert a vigkedvü kis sereg által annyira körül volt véve, hogy távolabbról észre sem lehetett venni. — E férfiu, kinek érdemeinél csak szerénysége nagyobb; kit a rózsáskedvü ártatlan kis sereg méltán jóltevő atyja gyanánt szeret; s ki a kedélyes mulatság alkalmával a gyermekek szükségére forditotta főfigyelmét, önmaga osztván ki közöttük a jókedvet fokozó kalácsot egyéb süteményt és italokat: e férfiu Pecsornik János ur, városunk köztiszteletben álló polgára, ki mint a nap hőse, méltán felhozható, s ki iránt csak rideg hálátlanságot tanusitanánk, ha ezt tenni kötelességünknek nem ismernők. E pár sornak becses lapjában leendő felvételére kérjük fel még egész tisztelettel tekintetes szerkesztő urat, hogy igy alkalmunk legyen ily férfiuk irányában, mint Pecsornik János ur, necsak őszinte hálánkat leróni, de nevét a nagyvilág előtt is nemes büszkeséggel hirdetni, és kérni a magyarok nagy Istenét, hogy számos ily tevékeny férfiut támaszszon még hazánk nevelése szent ügyének, mert csak ily férfiak kitartó szorgalma mellett érhetjük el a nép valódi boldogságát, és csak ha ezt elérhetjük, lesz Árpád hona gazdag és hatalmas. Több tanügybarát.

— *Zala-Egerszeg* vidéki utazók panaszkodnak, hogy a megye székhelyén levő dohány főraktárban feltünő csekély készlet van szivar és dohányból, az utolsó falusi trafik boltban is több található. Általában nagy a panasz a magyar kormány dohánymonopoliuma ellen, roszak a szivarok, s még ez is kevés; minden szenvedélyes dohányzó — mint halljuk — Bécsből kénytelen rendelni. No ez aztán szomoru állapot!

— *Általános* panasz, hogy a gabnavetések e vidéken csak szalmára nézve szépek, a szemek silányak és összepöntyörödöttek. Egyébiránt a hivatalos tudósitás Zalamegyéből igy hangzik: buza közép, a rozs inkább rosz, mindkettőnek a rozsda és májusi fagy ártott. Árpa, zab jó, tengeri közép, réteк jók, szőlő közép állást mutat.

— *Dohánygyár.* A pénzügyministerium adatokat kér magának, mennyi munkásnőt alkalmazhatna egy Nagy-Kanizsán állandó dohánygyár számára, mely gyárépülethez a város ingyen telket és 200 ezer téglát ajánlott fel. Annyit határozottan mondhatunk, hogy Dunántul alig van egy másik város, hol annyi alkalmas munkásnő található a dohánygyár számára, mint Nagy-Kanizsán és vidékén. A pénzügyministerium ebbeli intézkedését örömmel üdvözöljük.

— *Boros Jancsi,* ismert jeles zenész, kihez Hajgató Sándor oly szép költeményt irt, visszajött ismét Kovács Gábor kedvelt zenetársulatához; csak gratulálunk az igyekvő társulatnak, hogy ily tehetséges taggal szaporodott.

— *Rendkivüli szaporaság.* A nagy-kanizsai kir. törvényszék börtönhelyiségének kertjében van egy szál máktőzs, (papaver Mohn) melyen eddig 107 mákgumó olvasható meg; tegyük fel, hogy egy természetbuvár szerint átlag egy középnagyságu mákgumóban 700 mákszem van, lenne e ritka példányban 75 ezer. Nem volna megvetendő intézkedés, ha gondosan edénybe helyezve a bécsi kiállitás növényosztályába küldetnék! Felhivjuk a törvényszéki elnök s illetőleg kir. ügyész ur figyelmét ez inditványunk lehető szives keresztülvitelére.

— *Több oldalról,* de különösen Schmal Sándor orosztoni tanitó és a kis-komárom-vidéki fiók-tanitóegylet jegyzője részéről megkerestettünk annak kijelentésére, hogy a lapunkban kántortanitó s néptanitó elnevezése miatt felolyt eszmecsere tárgyában nem osztják az egyleti elnök Szabó Lajos ur nézetét, s az egylet nem azzal bizta meg, hanem hogy azt jelentse ki, miszerint a „mester" szó oly odavetőleg ne használtassék, de főleg az igyekvő néptanitók általában ne sértegettessenek a falukolák elhanyagolásával, mindenki megtesz, amennyit tehet, s a körülmények amennyire engedik. Midőn ennyit a megkeresésre kijelentünk, bevárjuk a tisztelt egylet közgyülésének jegyzőkönyvi határozatát. Felhasználjuk egyébiránt az alkalmat annak őszinte kijelentésére, hogy a kis-komárom-vidéki fiók-tanitóegylet dicséretes szorgalom-, teljes ügybuzgóság- és ernyedetlen kitartással halad a kitüzött nemes czél felé, s Zalamegye büszkén, örömmel tekint az egyleti tevékenység kiváló eredményére; az elismerés babérát ily apró eszmecsere nem képes legkevésbbé sem lehasztani. Előre! csak előre!

— *Repertoir.* Bokody Antal dráma-, vigjáték-, népszinmü- és operette társulata által Keszthelyen előadandó darabok müsora: Jun. 22-én vasárnap „Szamártej" operette, és „Kukli predicátiók", jun. 23-án hétfőn „Chorista" operette és „Müller Miller", vigjáték, junius 26-án csütörtökön „Szerelmes borbély", operette, és „Fips a hires nőszabó", énekes bohózat. jun. 28-án szombaton „Dajka", operette és „Gringoire", énekes bohózat. Junius 29-én vasárnap utolsó előadásul: „Schneider Fáni", vig operette.

— *A n.-kanizsai* közös iskolai növendékek zöldbeni mulatsága kiválólag jól sikerülvén, ez érdemben egyik széptollu munkatársunktól vett közleményt terjedelmes voltánál fogva a jövő számra valánk kénytelenek halasztani.

— *Értesités.* Az érettségi vizsgálatok ideje a nagy-kanizsai főgymnasiumban az idén következőleg tüzetett ki: az irásbeli vizsgálatok jun. 25—30. napjain tartatnak, a szóbeliek pedig julius 16-án veendik kezdetöket. Mit ezennel az érdekeltek tudomására juttat N.-Kanizsán, jun. 21. 1873. Az igazgatóság.

— *Bokody Antal* szintársulatának fele Marczaliban folyo hó 21-én a „Nők az alkotmányban" czimü darabbal kezdette meg előadásait, s Keszthelyen — honnét a vigjátékot előadó rész elköltözött — csak az operette rész maradt meg.

— *Rövid hirek.* A királyi kert alatt a Széchenyi szállodától kezdve a budai Dunaparton lefelé terjedő házsor megvétetett, s a telkek az udvari kerthez csatoltatnak. — Szilágyi Istvánnak, ki minden vagyonát a pesti reáliskolának hagyományozta, 100,000 frtos emléket állit a város. — Az ó-budai gyárakból rosz üzlet folytán több mint 1000 ember bocsáttatott el. — József fhg gyönyörü gimszarvast ajándékozott az állatkertnek. — Az ujvidéki zászlószenteléseen Haynald érsek tartott avató beszédet. — Gr. Károlyi Ede Nagy-Idán orsz. képviselővé választatott. — Vajda-Hunyadvára (Erdély) aranytornyának párkányzatára 8 lábnál magasabb vértezett m. lovagszobrot állitanak. — Dáni főispán beiktatása H.-M.-Vásárhelyt f. hó 15-én ment végbe. — Eugenia császárné Angliából Schweizba fog utazni, hol két havat töltend. — A pesti zálogházban máj. 15-től jun. 15-ig nemes érczekre 1.200,000 frt; ékszerekre 1.400,000 frtot kölcsönöztek. — Vasbányát fedeztek fel Lippához közel, Potits román község mellett.

Nyilvános köszönet.

Klára-Vanda szeretett leányomnak eltemetése alkalmával oly nagy részvétet tapasztaltam, miszerint szomoruan bár, de kedves kötelességemnek ismerom a magam, nőm és családom nevében hálás köszönetet nyilvánosan jelenteni a m. kir. honvéd- s cs. kir. közös hadseregbeli tisztikarnak, minden felekezetü lelkésznek, a városi és egyéb tisztviselői karnak, azon szülőknek, kik leányaik fehérbeni megjelenésével tanusitották részvétüket, a fáklyavivő ifjuságnak, kiváltképen a nagy-kanizsai dalárdának, ugy az esőzés daczára oly nagyszámban megjelent résztvevő közönségnek. Fogadják mindannyian s egyenkint ismételt hálámat!

Nagy-Kanizsán, jun. 21. 1873.

Dr. HEINCZMANN,
m. kir. dandárorvos.

Szinészet.

Keszthely, junius hó 1873.

Bokody Antal dráma-, vigjáték-, népszinmü és operette társulata által folyó hó 8-án „A kis árva" szinmü adatott. Ez volt a társulat első fellépte városunkban s mondhatjuk, hogy a közönség részéről igen hidegen fogadtatott.

Junius 11-én „II-ik Rákóczy Ferencz fogsága" s pedig oly ügyességgel, hogy a jelen volt kevésszámu közönség a jelesen szervezett társulat tapintatossága felett megelégedését nyilvánitá.

Junius 12-én „Salome" — Ebergényi Julia és Chorinszky gróf történetéből meritett 5 felvonásos eredeti dráma adatott. Szabóné (Livia) szerepét igen átérezve adá, s meggyőzé a közönséget jeles tehetségéről. Pállné (Salome) az est hősnőjének mondható. Jól játsztak még Zádor, Szabó (Gaston) Bodrogi, Somogyi (Lorain), Rónaszéki (Simon), Kapócsiné és Ardainé. Közönség kevés számmal.

Junius 14-én „Egy magyar plebános és a muzsikavezető" eredeti magyar énekes életkép adatott Bodrogi (plebános), meglepő ügyességgel adá szerepét. Bokody (Iczig korcsmáros), mint mindig, ugy most is köztetszést nyert. Demjén Mari (Szalilubca, Iczig neje) csinos menyecske volt, s kedves modora által elismerést vivott ki magának. Szinlapunk most [illegible] 2-odizben nem volt, hogy mi okból, azt nem tudjuk, s igy a jelen volt — bár kevés számu — közönség a szereplő személyzetet — hacsak mástól nem kérdezé — nem ismerheté fel.

Junius 15-én „Egy szegény leány és a bölcselkedő szobafestő" életkép került szinre. Kantay Teréz (Toncsi pékinas) ügyes és otthonlasságáról volt szerencsénk meggyőződhetni; ő ugyanis a pajzánkodó inas szerepét ritka s mondhatni meglepő ntánzással állitá elénk. Szabóné (özv. süteményesné) és Somogyi (Bibler) élethüen feleltek meg hivatásuknak. Jól játszik még Zádor, Timárné, Ardainé, Bodrogi, Vajdaé és Rónaszéki. Közönség kevés számmal.

Junius 17-én „Pajkos diákok" vig operette és „Mért nem házasodik a sógor" vigjáték, kerültek szinre. Bodrogi (Geler Jeremias) a fösvénység valódi mintaképe volt. Az emlitett két darabban előforduló összes személyzet elismerést aratott. Az egyes (solo) énekek, valamint a kardalok is ügyesen adattak elő, Marktbreiter ur, a szintársulat karmesterének is oroszlánrész jutott.

Lehetetlen azon Somogyi és Zádor urakról — kik ügyességüket nem csak az előadás, hanem a rendezőségi térén is kimutatták, mi pedig nézetünk szerint nem kis feladat — megfeledkezni. Nincs ugyan az őket illető elismerés gazdagon megjutalmazva, de biztassa őket azon remény, hogy a művészet, melyet ők birnak előbb-utóbb megterem gyümölcsét.

Junius 18-án „A csikós" Szigligeti Ede ismert népszinműve adatott. A kezdet 8 órára volt kurva. Kit láttunk a szinházban? Alig hogy „senki", szóval nem válaszolhatunk. Később jöttek ugyan néhányan, de nem hiszszük, hogy a bevétel a szinháznál történt rendes kiadást fedezte volna.
X.

Papirszeletek.

— Jókai tehetl. Egy interpellatióra sajátságosabb, de egyszersmind sujtóbb választ már rég nem adtak, mint Jókai a napokban. Az egészet közöljük:

VÁLASZ

a „Magyar Politika" 42-ik számában interpelláló lófő székelynek.

Uraságod Bakcsi Ferenczről kicsinylőleg emlékszik, s magát lófő székelynek irja alá. Engedelmet kérek: én minden székelynél, igy Bakcsi Ferencznél is az emberfejet szoktam megbecsülni s azt nagyra is becsülöm; a lófejjel tessék az asszentáló bizottsághoz fordulni; ahoz nem értek. Jókai Mór.

— A csók eredete. Cato, az öreg ethicus, következőt véli a csókról: A csók eredetileg a rokonok között keletkezett divat, mert a férfiak tulajdonkép eszközül használták a csókot annak kitudására, hogy nem ivott-e akar nejük, akár leányuk vagy egyéb rokonuk bort.

— Egy költő fia környezetének csodálkozására csipész lett. A kérdezősködésekre, hogy miképp határozhatta el magát, mint hirneves költőnek fia es ipaág üzésére, — azt felelte, miszerint csupa kegyeletből, nehogy atyja mezitláb legyen kénytelen járni.

Szerkesztői üzenet.

766. R L. Budapest. Becses soraidat vettem. Helyes, nem lesz baj.

767. H. Nedeliczre nem küldhetjük az illetőnek mig azt. A tudósitást mindenkor szivesen veszszük, csak tényeket s röviden.

768. „Krachra krach". Nem közöljük, olyan ez mint a járvány, mennél többször emlegetjük, annál erősebben mérgeslt.

769. „Jer ki velem a mezőre hujuju!" szerzőjétől a vetések állapotának leirását szivesebben vettük volna, kivált olyan szép vidékről.

770. N—n. Vendéglő ugyancsak hosszu ideig igénybe veszsnek: I am extremely sorry for it. Egyszer csak magad jösz. Nothing is more probable.

771. „Handabanda" bis az ez, a magyar élczlapok szerkesztőségei Budapesten laknak; tessék oda fordulni.

772. „Képeddel . . . . helyes! Szeretném, ha valamennyi kép ily torturán menne keresztül.

773. Gr. P. Intézkedtünk készséggel.

774. B. Pest. Megkaptuk.

775. Hét napot mutat egy hét, —
Van nekem szeretőm hét,
Ölelem mindenyikét azt.

No ez a posta későn született; beillett volna középkori bárdnak.

776. A posta megint hozott egy uidonsült verszezetet; ez a posta meg korán született:

Dicsfény ömlengve csókol hőved,
Tüzlánggal legyen telvést szőved
Létboldogság az te műved.
Most jut eszembe, — szőved
Magyarsági műhely.

777. N. A. Mindenről irtál, csak egyről nem; tehát nemcsak mi vagyunk szófukarok.

778. „Oh ne hidd . . ." Keszthely. bevált. A 45-dik számot most elküldöttük. A füzet kiadására nem lehet még csak gondolni sem; a krach, a krach! mint a lidércz nehezült ez minden vállalatra.

Piaczárak

Nagy-Kanizsán, 1873.évi Junius hó18 án Gabonemüek: alsó austr. mérő szerint Buza 87—90 font 7.80 kr. 85—86 font 7.60 kr. 83—87 font 7.20 kr. Rozs 74—78 font 5.— kr. Árpa serfőzésre 68—70 font 4.60 kr. Árpa etetésre 3.20 kr. Zab 2.— kr. Repcze —.— kr. Lisztnemüek: bécsi mázsa szerint. Liszt legfinomabb 18.— kr. Zsemleliszt 13.— kr. Fehér kenyérliszt 11.— kr. Fekete kenyérliszt 8.60 kr. Budadara 16.— kr. Rizs 20.— kr. Hüvelyesek: alsó austr. mérő szerint: Borsó 8.— kr. Bab 5.— kr. Lencse 8.— kr. Köles .— kr. Hajdina (pohánka) 4.— kr. Kukoricza 4.— kr. Burgonya .— kr. Hus: bécsi font szerint. — Marhahus 28 kr. — Disznóhus 32 kr. Juhhus — kr. Borjuhus 28 kr. Zsiradék: bécsi font szerint. Disznózsir 50 kr. Marhazsir 60 kr. Szalonna 46 kr. Szappan 24 kr. Lámpaolaj 36 kr. Stearin-gyertya 65 kr. Faggyú-gyertya 32 kr. Bor: alsó austr. akó, 40 pint szerint. Ó-bor 14 — kr. Ujbor 10.— kr. Sör: alsó-austr. akó, 42 pint szerint. Legmagasabb 7.— kr. Legalacsonyabb 6.— kr. Tüzifa: bécsi öl, 36 hüv. hosszu szerint. Bükkfa 14.— kr. Tölgyfa 10.— kr. Kőszén egy bécsi mázsa szerint 70 kr. Faszén egy mérő 70 kr. Bécsi mázsa szerint. Széna 1.40 kr. Szalma 1.— Napszám: egy férfi élelmezéssel .— kr élelmezés nélkül —kr. Egy nő élelmezéssel —.60 kr. élelmezés nélkül —.70 kr. Egy gyermek élelmezéssel —.40 kr. élelmezés nélkül —.50 kr.

Érték- és váltófolyam Junius 20.

5% metaliques 68.— ; 5% nemz. kölcsön 73.—; 1860-ki álladalmi kölcsön 102.50; bankrészvények 992; hitelintézeti részvények 264.50 London 111.90; magyar földtehermentési kötvény 75.—; temesvári földtehermentési kötvény 75.—; erdélyi földtehermentési kötvény 73.50; horvát-slavon földtehermentési kötvény —.—; ezüst 112,25; cs. kir. arany 5.28; Napoleond'or 8.94.

Heti naptár.

Junius 22-től 28-ig 1873.

Hó- és heti-nap		Katholikus naptár	Protestáns naptár	Hold-vált.
25) Az elveszett juhról. Lukács XV.				
22	Vasárnap	E 3 Paulin.	E 3 Paulina	
23	Hétfő	Sidonia	Szidon.	
24	Kedd	K. sz. J.	Iván	
25	Szerda	Prosper	Eulog	
26	Csütörtök	Ján. Pál	János Pál	
27	Péntek	László kir.	László	
28	Szombat	Leop	Arszlán	

Felelős szerkesztő: **Bátorfi Lajos.**

H I R D E T É S E K :

Faraktár megnyitás Légrádon.

Alulirott tisztelettel jelentem, miszerint Stajerország- és Karinthiából szállitott faanyagokból

Legrádon a Mura és Dráva partján

raktárt nyitottam s mindennemü épületfa, deszka, lecz sat. azonnal jutányosan és a legpontosabban kiszolgáltatnak.

Megjegyzendő, hogy t. vevőim részére a raktár mellett fekvő déli vasuton a megrendelt anyagok gyorsan s könnyen szállithatók.

Valamint nagy-kanizsai faüzletemben szilárd és pontos szolgálattal vagyok t. megbizóim iránt, ugy ezutánra is bizodalomra midőn fölkérném, ajánlom a nagy-kanizsai fő- és légrádi fiók-faraktáraimat.

BACHRACH GYULA,
fakereskedő N.-Kanizsán.

Weissberger Zsigmond

Nagy-Kanizsán, a főtéren

ajánlja gazdagon ellátott

mindennemü

síremlékek

homokkő-, márvány-
és
gránitkőből
készült raktárát.

Szintugy igen jó fajtáju *malomkövek* nála kaphatók.

Elvállal képrámázásokat stb.

(790—15)

nagy választéku

ERCZKOPORSÓ

raktárát beágyazással együtt.

Ily érczkoporsók olcsóbbak a fakoporsónál, pedig tartósabbak és diszesebbek s igen ajálhatók mindazoknak, kik övéik végtisztesség tételénél szomoru kötelességet teljesitenek.

Vidéki megrendeléseknél **érczkoporsók** s ugy halottias készleteknél, történjék az bár éjjel, a legközelebbi vaspálya állomáshoz azonnal szállittatnak.

Jutányos, szép, és jó!!!

már régóta az én „Jelszavam",

melyet daczára annak, hogy valamennyi papirgyár és a munkaerő 25% áremelést nyert, ezentul is követek, és azért bátor vagyok áruimat a régi mesészerü jutányos árak mellett ajánlani: (850—19)

100	*db látogató-jegy*, 5 percz alatt elkészitve	— frt 50 kr.
100	„ *levélpapir* névvel vagy kezdőbetükkel	— „ 50 kr.
100	„ „ fekete nyomás	— „ 70 kr.
100	„ „ boritékkal széppap irtokban	1 „ — kr.
100	„ *üzleti levél* névvel, fekete nyomás	1 „ 30 kr.

egy egész rizsma levélpapir vásárlásával a név ingyen nyomatik reá.

Gyászok, eljegyzési és esketési jegyek, tánczrendek és áruszámlák legujabb amerikai gyorssajtómon legjutányosabban készittetnek.

Irodai és czimtáblák 10 percz alatt elkészülnek, darabja 50, 80 kr. 1 frt, a legnagyobbak és legszebbek 3 frt,

urak és hölgyekre nézve, különösen utazások alkalmával igen czélszerüek.

Papir-gallér és kézfodornak tuczatja 30, 35 kr;

uti-, varró- és irószükségletek, utitáskák, könyvtárczák zárral és zár nélkül darabja 80 krtól egész 10—15 ftig; továbbá: urak, hölgyek és gyermekek részére való ajándékoknak igen alkalmas különféle jutányos és szép áruczikkek.

Különösen ajánlom a divatos kettős névvonásokat és czimeket, melyek nyomógyáramban leveleken és boritékokon arany- és egyéb szinekben legfinomabban és legpompásabban készülnek, nem különben a még mindig igen ritka franczia rococo leveleket, névszerint: Neptun, Silhouette, Egyptien, Musique, Diabolique, Joujou, Atout, Bébé, Camée sat. igen jutányos áron

KANITZ C.,

papir- és diszmüáru-kereskedés Dorottya-utcza 12. sz. a. (ezelőtt Deák Ferencz-utcza.)

Irásbeli megbizások teljes megelégedésre és utánvét mellett azonnal teljesittetnek.

Ingyen,

sőt levélbeli kivánatra

még bérmentve is!

készséggel szolgáltatik mindenkinek

leggyönyörübb női ruhakelmék

nagy választéku mintagyüjteményével

HAMBURGER ADOLF

divatárukereskedésében

PEST, uri-utcza
1-ső szám.

Keller Ignácz

Nagy-Kanizsán. 994—17)

Ajánlja gazdagon felszerelt urak-, hölgyek és gyermekek számára való topán-raktárát, a legjobb minőségüeket a lehető jutányos áron.

Ugyszinte figyelmébe ajánlani bátor vagyok a cs. k. katonaság s t. közönségnek, hogy megrendeléseket a legjobb bel- és külföldi bőrből elfogadok és készitek, az árt legjutányosabban számitom.

Az én raktáromban vásároltakat kijavitásra elfogadom.

Empfiehlt sein reich assortirtes Lager aller Gattungen Herren-, Damen- und Kinder-Stifletten von bester Qualität und zu möglichst billigen Preisen.

Ferner mache ich das k. k. Militär und verehrungswürdiges Publikum aufmerksam, dass ich alle Bestellungen vom besten In- und Ausländer-Leder verfertige und prompt und billigst berechne.

Auch wird von mir gekaufte Waare zu repariren angenommen.

Margitszigeti gyógy-fürdő

Budapest fővárosa közvetlen közelében.

[illegible]

1873. nyári idény megnyittatik május 1-jén.

A MARGITSZIGET IGAZGATÓSÁGA.

(1049—8)

Friedmann A. urnak Bécsben.

[illegible]

Gépgyári.

Tehenek, örüljetek!

a cs. kir. osztrák birodalom részére raktárt

amerikai szabad. tehénfejő gép.

[illegible]

Friedmann A.-nál

Bécs, Praterstrasse Nr. 26.

Wajdits József, kiadó-, lap- és nyomtulajdonos gyorssajtó nyomása, Nagy-Kanizsán.

NAGY-KANIZSA, 1873. junius 26-án. 51-ik szám. Tizenkettedik évfolyam.

Zala-Somogyi Közlöny

Előfizetési ár: egész évre . . . 8 frt. fél évre . . . 4 „ negyed évre . . 2 „ Egy szám 10 kr.

Hirdetések jutányosan NYILTTERBEN soronkint 10 krért vétetnek fel.

Nagy-Kanizsa város helyhatoságának, nemkülönben a „zalamegyei gazdasagi egyesület", a zalamegyei általános tanitó-egylet, a szent-balázs-, kis-komáromi és sümegh-vidéki fióktanitó-egyletek, a „nagy-kanizsai kereskedelmi s iparbank" ugy a „Zala-Somogy" gőzhajózási részvénytársulat

HIVATALOS ÉRTESITŐJE.

Hetenkint kétszer, vasárnap- s csütörtökön, megjelenő vegyes tartalmu lap.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőhez, — anyagi részét illető közlemények pedig a kiadóhoz bérmentve intézendők: NAGY KANIZSA Wlassicsház.

ELŐFIZETÉSI FELHIVÁS

a

„ZALA-SOMOGYI KÖZLÖNY"

1873-ik évi II-ik félévi folyamára.

Midőn az első félévi folyam végéhez közeledünk, bizalommal kérjük t. közönségünket, a második félévre szóló megrendelésük mielőbbi szives eszközlésére, hogy a lap rendes küldésében fennakadás ne történjék.

Hangzatos szavakkal nem élünk; jóakaró működésünk nyilt s a higgadtan gondolkozók megértenek bennünket; lapunk lehetőleg helyi közlöny kivánván lenni, minden igyekezetünket oda forditjuk, hogy e lap a vidék hű tükre legyen.

Előfizetési ára e hetenkint kétszer megjelenő lapnak:

félévre 4 ft, évnegyedre 2 ft.

Kilátás egy üdvös intézkedésre.

A m. kir. pénzügyi ministerium egy a Zalamegye alispáni hivatalához 27,874. számu leirata szerint kilátásba helyhezte, hogy Nagy-Kanizsa város érdemes tanácsa által teljesitett felterjesztés alapján Nagy-Kanizsa város területén szivar és dohánygyár felállitás, sőt ha a beküldendő adatok elfogadhatók lesznek, annak felállitására a kellő intézkedések megfoguak tétetni.

Hogy a szivargyárnak felállitása mily üdvös a városra nézve, azt vitatni csak a rosz akarat képes, de ki a város anyagi fejlődését szivén hordozza, ki a város erkölcsi jólétét óhajtja, az csak üdvösen, az csak kedvesen fogadja, s bárminemű áldozatot hozni, a város utalva van.

Hogy a város anyagi fejlődésére minő hatással lesz a felállitandó gyár, biztositja azon körülmény, mert abban 800-tól 1000 számig naponta a munkáskéz foglalkozást nyer, vegyük azt, hogy átlag a napszám csak 800 napszámnál naponta 50 kr. tesz 400 frtot, leszámitva a naptárban vörös betükkel jelzett ünnep és vasárnapokra eső 66 napot, marad a munkára 299 nap, melynek napi bérösszege 119,600 forintot tesz ki, mely összeg, igaz ugyan, hogy első sorban a munkás kezébe folyik, de onnét több más egyes részeltetik különféle uton és módon, igy a város polgárai gyarapodva, ezek a város anyagi helyzetét gyarapitani képesek lesznek.

Erkölcsi tekintetből véve a gyár felállitását, szinte elismerőleg kell nyilatkozni, mert ez által a hivalkodó munkára termett kéznek az örökös és folytonos munkára a hely megadatik, nem kell annak tétlenül heverni, mert tudjuk a régi közmondásból: „a restség minden gonoszságnak kutfeje" ennek is eleje vétetvén sok oly kéz, mely most az erősebb munkára se nem képes, se pedig a változott viszonynál fogva történt munkára utalasnál fogva nem is való, most a helyütt könnyü és képzettségéhez arányositott tisztességes munkát nyerve, mind magát, mind pedig családját boldogitni képes, ez által erkölcsi gyarapodást nyerve a város jólétét biztositni hivatásához képest szerencsés lesz.

Kétségtelen az, mikép a gyár felállitása még a földbirtokosoknál is áldást hozó lesz, mert a gyár felállitásával alkalom nyujtatik a földbirtokosnak, hogy dohányt termeljen, s azt a gyár részére értékesitse, igen sok föld van Kanizsa környékén, mely a dohány termelésre legalkalmasabban használható, melynek jövedelmezőbbé tétele által annak jóléte és családja java mozdittatik elő, de ha a földmüvelő napszámosok helyzetét tekintjük, minthogy a dohány megmunkálása az ő munkaerejüket is igénybe veszi, elmondhatjuk, hogy azokra nézve is áldasthozó lészen, igy tehát ezen gyárnak felállitása nem csak a városra, de annak vidékére is kihatván, mindenütt a legnagyobb szerencsével fogadtatik, s minden szivben a kormány iránti áldás lészen az égbe felküldendő, mert a most szükölködést, a most nélkülözést türő munkáserő jobb életre ébredvén, lehetlen is mást gondolni mint azt, hogy e jobblétben részeltetendő isten áldását kéri azon kormányra és annak működésére, mely az ő jólétét nemcsak elősegitette, de azt biztositotta is.

Isten áldását kéri a városi tanácsra és annak működésére, hogy e tárgyban a város annak lakói és a város vidékének birtokossága s jobblétének előmozditása tekintetéből, magasztos állását felfogva, a kezdeményezést megtette, most csak az az óhajunk, bárha a magas kormány helyzetünk megértve mihamarabb az engedélyezést elrendelné és lehetővé tenné, hogy a nyomor, mely a munkáserő felett már vészként tornyosul, elhárittassék.

Hasznos lesz az államra nézve is a gyárnak Kanizsán leendő felállitása, mert nevezetes vasuti hálózat központja Kanizsa, akár a nyers terményeknek a gyár részére leendő felállitását tekintjük, akár pedig a feldolgozottnak szétküldését vesszük, mindkét esetben előny az államé, már pedig valahára szoros gazdálkodásra vagyunk utalva, most e nevezetes pénzviszonyok közt oda tartozunk hatni, hogy minden krajczart meggazdálkodni kell, hogy ez által hitelünk gyarapodjék.

Hasznos végre azért is, hogy a sok házaló koldustól megmenekedhessünk, mert igen sok és számosak azok száma, kik ha szivargyártással foglalkoznának, ugy a könyörületesség adományára nem szorulnának, és nem kellene nekik arczpirulva egyik ajtoról a másikra távozni és sok helyütt a gunynak kitéve lenni.

Ha mindezen elsorolt előnyöket a mérlegbe vetjük, szabad reménylenünk, hogy Kanizsa varos derék elöljárósága nem késik, de elodázhatlan kötelmének ismeri a ministerium által követelt adatok hova hamarabbi felküldésével a ministeriumot ujolag megkérni, hogy a felállitandó gyárt még ez év folytán megkezdhesse és azt befejezve, a várva várt munkaerőnek által adja.

Mielőtt azonban soraim bezárnám, fogadja a tisztelt várostanács tevékeny kezdeményezéseért a munkás osztály nevében hálás elismerésemet, legyen meggyőződve, hogy soha nagyobb elismerésben nem részesülhet, mint akkor, midőn a gyár ajtaját megnyitja, és a munkás asztalt a munkára termett és azért epedő osztálynak általadja, mert ezzel ezerekre menő és nélkülözésekkel küzdő családoknak saját fentartásukat lehetővé teszi.

KOVÁTS JÁNOS.

A közkiállitásról.

— Kelet népei. —

Bécs, junius 20.

A bécsi közkiállitásnak legnagyobb érdeket a keleti népek kölcsönözének, melyek mig Londonban s Párisban csak nagyon fölületesen s szemkápráztatóan, addig Bécsben a legnagyobb ügybuzgósággal s leplezetlenül vettek részt a nemzetek nagy versenyterén.

Levante s a messze Kelet-Ázsia népei egyaránt czélul tüzték ki azon szerencsés földrajzi helyzetnél fogva, melyet Bécs irányában elfoglalnak, teljesen megismertetni a nemzetközi kiállitáson közgazdasági, ipari s culturalis életünket nyugattal.

Nem akarták e kedvező alkalmat elmulasztani, hogy meg ne czáfolják azon előitéleteket, melyekkel a civilisált nyugat a barbar kelet felé tekint, s tényekkel óhajtják értékokra leszállitani azon phrasisokat, melyeket a civilisatiójára büszke nyugati elfogultságban, mindenre, mi e fogalommal „kelet" összeköttetésben van, gunyosan pattogtatni szokott.

S a keleti népek czéljukat elérték. Az előitéletek kezdenek eltünni. A guny helyét méltánylás pótolja, s a szélrózsa minden irányából elismerés hangzik kelet felé.

Ma már nemcsak történeti emlékezéseinkben gondolunk kegyelettel kelet hajdani nagyságára, fényére, hatalmára, s kelet nemcsak mint az emberiség bölcsőjét, mint a tudomány, művészet őshazáját, a modern civilisatio s fölvilágosodás anyját fonja képzelmünk sajátságos büverővel körül: hanem mindinkább kelet jövője s jelene felé kezdjük figyelmünket forditani.

Kezd előtérbe nyomulni s szilárdulni a nézet, hogy bármily nagy is a válaszfal, melyet az emberiség haladó szelleme az ó- s ujvilág közé emelt; bármino is az ellentét, melyet száza-

TÁRCZA.

Kétkedés.

Sokat tünődtem egykor sorsomon,
Sulyos csapások gondjai között,
S megtört lelkemnek egy kimondhatlan,
Titkos — sóvárgó vágya üldözött.
Merész ábránd — tünékeny fénysugár,
Vagy jobb érzet, mely ujra visszaszáll?!

Megpenditém a régi húrokat;
Mily kétséges visszhangot keltenek?!
Zengő dallam, — vagy gunyoló kaczaj?!
E gondolat kinozza lelkemet.
Merész ábránd — tünékeny fénysugár,
Vagy jobb érzet, mely ujra visszaszáll?!

Mig ifju voltam — hitben oly erős —
Reményeim magasra szálltanak;
Babért font homlokomra képzetem,
Különnek is gondolva magamat.
Merész ábránd — tünékeny fénysugár,
Vagy jobb érzet, mely ujra visszaszáll?!

A szép álom szétoszlott, mint a kör;
Csalódni kellett — látva mi vagyok.
Miért — miért kisértek ujra hát,
Ti visszarezgő fájó dallamok?!
Merész ábránd — tünékeny fénysugár,
Vagy jobb érzet, mely ujra visszaszáll?!

Tudom bár, hogy nehéz a lant nekem,
S hivatlanul penditem hurjait:
Eszem hatalma nem elég szilárd,
Láncsokba verni szivem vágyait!
Merész ábránd — tünékeny fénysugár,
Vagy jobb érzet, mely ujra visszaszáll?!

Önkénytelen veszem fel lantomat,
S zengek magas reményü álmakat,
Zengem hivatlanul, — hiába tán?!
Mig árva hurja ketté nem szakad!
Merész ábránd — tünékeny fénysugár,
Vagy jobb érzet, mely ujra visszaszáll?!

HAJAS KÁLMÁN.

Petőfi, mint lantos költő.

— Ötven éves szülletése emlékezetére. —

(Folytatása és vége.)

S a költő szavát beváltá, utolsó életerejéig dalolt, habár nem a szerelem dalait, de a csaták zaját. —

Petőfi költészetének eredetisége legfőbb fokra hág a „Távolból" czimü költeményében, tolmácsa ez egyszersmind a fiui gyengédségnek. Midőn a távol ismeretlen helyen elmereng azon, hol gyermek éveit boldog egyszerüségben, mintegy öntudatlanul leélte; midőn visszaemlékezik a fájdalmas pillanatra, melyben a szülői ajkak az „Isten veled"-et elrebegték, s szóta a szenvedés, a kin embere; eltitkolja e mély fájdalmát, s midőn honába ismerősüket lát menni, felkéri, vigyék izenetét a szenvedő anyának:

„Mondjátok meg, könyüit ne ejtse,
Mert fiának kedvez a szerencse!
Ah ha tudná, mily nyomorban élek,
Megrepedne a szive szegénynek."

Hol van az ember, kinek szivhurjain bánat ne kelne? Nemes szive eltakarja szülője előtt a fájdalmakat, a szenvedéseket, melyek naponkint környezték, kitárja e soraiban ama drága gyöngyöket, melyek a fiui szeretetben rejlenek! Boldogságát izeni anyjának ép akkor, midőn a nyomor, a szenvedés hatalma alatt majd leroskadoz. Ily dalt csak Petőfi lantja teremthetett.

Honszeretetének egyik legszebb nyilatkozatát találjuk „Honti dal"-ában. Mily varázserővel vigasztalja itt a honszeretetet, mily óriásiak a rövid sorokban foglalt érzelemkifejezések; mennyi báj ömlik el e sorain:

„Szentegyház keblem belseje,
Oltára képed,
Te állj, s ha kell e templomot
Eldöntöm érted."

E versszak eléggé tanuságot tesz fenkelt szelleméről, érzelmeinek fenségéről! Hol kell a gondolatoknak az érzeményekben meglepőbb, meginditóbb alakbani kifejezése! Templomhoz hasonlitja keblét, mint a legszentebb s ép azért legtiszteletreméltóbb helyhez, s valamint a templom fődisze az oltár, ez okból ez oltár fölé helyezi a haza szent képét, mint előtte legkedvesebb tárgyat, s nyiltan kimondja, hogy nem retteg keble templomát e szent oltár megvédésül ledönteni.

Azonban amiben Petőfi leginkább kitünt, ez tájfestés volt, s ez irányú müvei a világirodalom bármely legnagyobb termékeivel is versenyezhetnek. Szabad, szilaj képzelme nem talált annyira tárgyat a völgyek- s hegyektől környezett helyen, átcsapott ő az eddig senkitől meg nem énekelt helyre, megénekli ő az Alföld rónáit, végtelen sikságot; a Tisza mentében az elterülő sikság legkedvesebb tárgya tájfestészetének. „Megtudja ő képén különböztetni, mi lényeges és csekélyes; tudja, mi ragadja meg az olvasó képzelmét, s arra törekszik fektetni a fősulyt. Az eszme és érzés nála mindig magából a képből merül fel, s visszahat reá, soha sem önkényes, vagy hazudott." Alföldi leveleit a szabadság szelleme lengi át elejétől egész végig, minden sora a szabadság sugallata alatt készült, mely a végtelen pusztasággal oly szép harmoniában van. A „Kutya kaparó" az unalom és elhagyatottságnak netovábbja. A legegyszerübb, legköznapiabb tárgyakat a legragyogóbb költészetté varázsolja az ő genialitása.

Szint ily hatályosak Petőfi népromanczai, melyeken ép ugy meglátszik eredetisége. Megragadja ő a tárgyat egész objectivitásában, s oly szinnel fest, amely eszméjének leghübb képmása, s egyszersmind annak életet ad. A „Megy a juhász szamáron" czimü költeményében a juhász fájdalma, ki nagyot üt botjával a szamárra, mélyen és igazán van kifejezve. S mily szép az „Alku" költeményben a juhász nyilatkozata, ki midőn szegénységét akarják megvenni, de ráadásul szeretőjét kérik, igy felel:

„Ha ez a pénz volna csak foglaló,
S még száz ennyi lenne borravaló,
S id'adnák a világot rá'dásnak,
Még sem adnám szeretőmet másnak."

Oly lángolón festi itt a juhász szerelmét, mint az, ki tárgyától egészen át van hatva, s annak mélyébe hatolt. Hol találjuk az egyszerüségnek oly mély horderejü nyilatkozatát?

S mit mondjunk népdalairól, melyek oly hihetlen gyorsasággal szálltak a nép ajkira, s melyektől visszhangzottak a bérczek és völgyek? „Ő volt az első magyar költő, ki egyenesen népe érzeményvilágából meritett, s kinek hangja ép azért közvetlenül utat talált a nemzet szivébe." Ismerte ő a kunyhók lakóinak érzületét, gondolkozásmódját, ismerte nyelvét, mint ki a nép szivéből emelkedett ki, azért van elemében, midőn népdalait zengi. Elvetette ő itt a kritikusok által sürgetett mértéket, s irta dalait ama zengelemmel, melyet költői lelke sugallt, a rimek helyébe gyakran assonantiát

dok óta egymástól elkülönözött fejlődési folyamat szült: … tagadhatlan, hogy kelet- és nyugatot rokonkapocscsal fűzi össze a történelem tana, s lassankint romba dűl az egész válaszfal, szétmállik az ellentét, s a szabad munka védpaizsa alatt az emberiség civilisatiójának magasabb összhangjába olvad össze e két ellentétes fogalom.

A polgáriasultság, a művelődés monopolszerű jellegét nem türi az ujkor szelleme s lerombolja a gátakat, melyek utjában állanak. A keleti despotismus s zsarnokság nem képes határfalakat vonni a fölvilágosodás geniusa elött. Ha a nép meghallja a modern próféták a munka s műveltség prófétáinak szavait, nem fogmak ezek, — mint a pusztában kiáltónak szavairól mondja az irás — elhangzani, nyomtalanul elmulni. Kelet népei e szózatot meghallották. Avagy nem nyujt-e hangos bizonyságot a bécsi nemzetközi kiállitás keleti osztálya arról, hogy ébrednek dermedező álmaikból kelet népei, s habár lassu léptekkel is, de következetesen közlekednek a nyugati polgáriasultság felé? Az ipar szakitott az ódi maradiság elveivel, s ujabb lendületet nyert, s kuruszerű műveltség helyébe a valódi műveltség magvai ültettetnek, s kereskedelem, földművelés egyaránt a nyugati cultura szellemében haladnak.

Ezek előrebocsátása után, mert észleleteink továbbfüzése nagyon messze vezetne bennünket, tekintsünk körül keleti népek közt.

— — — — — — — — — —

Első sorban Ázsia legműveltebb népére — a japániakra forditsuk figyelmünket. Ezek hivatvák keleten a művelődés terjesztésére. Munkás, szorgalmas nép, mely tanulni szeret. Megfigyel mindent, melyet akár anyagi, akár szellemi hasznara fordithat. Nagyon sok uj eszmét szivnak ők itt az europai légkörben magukba, s kiszámithatlan a hatás, melyet Ázsia előhaladására a majdan Europából hazatérő japániak nyugati ismereteikkel gyakorolni fognak.

Iparkiállitásuk a keleti főcsarnok utolsó balszárnyában van elrendezve. Alig lépünk be, két óriási lampion tünik szemünkbe tarka szinvegyületü rajzaival, melyeket nagyobbszerű középületeik megvizsgálására használnak a japánok. Minden látogató figyelmét megragadja a hires japáni arany hal, melyet az owari fejedelem ajándékozott a mikadonak, ki háza födelének diszitésére alkalmazta. Ily aranyból készült halakkal a házak tagado-iát diszitení általános divat Japánban, ugy, hogy Marco Polo utirajzaiban Japánt egyenesen a födelek s arany halak országának nevezi.

Szép a bemenet két oldalán a két óriási porcellán-edény rajzokkal, s aranyozással diszitve, melyeknél nagyobbakat eddig Japánban nem készitettek.

Gyönyörű spanyol falak mellett haladunk a japáni kiállitás legérdekesebb részéhez — a lakházak mintáihoz. Legfeltünőbb a kereskedő házak mintája, melyek egyikéhez a daski-épület csatlakozik. Ez épület a tüzvész ellen védi a kereskedők értékes tárgyait . . Vastag agyag fallal körülvett bambuszból áll ez épület, melyet oly csinnal készitenek, hogy fölülete szemlélésére márványnak látszik. Nem csak a kereskedők, de az urak házainál is kiegészitő részül szolgál a daski. A szegényebb néposztály lakháza hasonlit a magyar porházakhoz. Gémes kutjuk az alföldi gémes kutaktól miben sem különbözik. A szobák berendezése mind az előkelő, mind a szegényebb osztálynál igen egyszerű. A japáni legfőbb butora a gyékény. Ez asztala, ez széke, ez ágya. Es sajátságos e gyékények nagysága, többnyire egyenlő 3 láb széles és 6 láb hosszu. A szobában néhány bambusz szekrényen kivül alig van valami. Csak a fogadó terem, az ugynevezett Pokonoma diszesebb a többi szobánál. Ez képekkel, gyönyörű virágokkal, s még szebb virágedényekkel van ékitve. A japáni templom minták is érdekesek. A templom belső berendezése misztikus varázshatásu, külmodora a chinaihoz hasonló, t. i. terasse-szerű.

Ipari s gazdasági tekintetben is gazdagon van a japáni birodalom képviselve. Kitömött állatok, az ős-termés mindenféle neme, ásványvizek a kiállitási tárgyak nevezetesebbjei. Az egész iparkiállitás a legjobb benyomással van a szemlélőre. Látszik, hogy nem akarnak port hinteni Europa szemébe, hanem ugy mutatják be magukat, amint a japáni élet s cultura tényleg van. Szerencsés gondolat volt a japániaktól, hogy kerti műveletük s kisebb diszműveik föltüntetésére a cerde orientale egy részét igénybe vették, s egy egész kis japáni kertet lugosaival, kerti házaival, apró tavacskáival mutatnak be Europának.

Az izléses berendezés s comfort nem csekély jelére mutat. A kert bejáratánál két oldalt fölállitott boltocskákban apróbb diszműveik láthatók, a legyezők, gyermekjátékszerek egész tarka vegyülete gyönyörködteti a szemet. A kis apró sárgarézszinű japáni kereskedők jó üzleteket kötnek itt, különösen legyezőik keresett áruczikket képeznek. Mindig igen sokan látogatják ez árucsarnokokat.

A japáni iparkiállitásból menjünk át a világ másik legnagyobb monarchiájaba, Chinába. A chinai kiállitas is sok tekintetben méltó azon elismerésre, melyet Japan iránt jeleztünk. Ez is hű tükröt nyujtja a sok tekintetben előre haladott chinai iparnak s művészetnek. Az egész chinai osztályon érezzük, hogy a thea hazájában vagyunk, oly átható kellemes illat tölti el a csarnokot. China termelési kiállitása különösen figyelemre méltó, oly sok változó fajával találkozunk itt a gazdag ázsiai növényzetnek. A chinai életmód s szokások föltüntetésére szintén mint Japánban, minták állnak előttünk, melyek a chinai épitészeti modort, s a lakházak belső berendezését, a rabanemek változatait stb. ábrázolják. Egész történeti kiállitásával találkozunk itt chinai katonaszerelvényeknek s zászlóknak, melyekben épen az az eredeti, hogy lényegileg nem különböznek egymástól. A különbség csak a szovet élénk, vagy régiségtől elsárgult fakó szinében fekszik. Csak a legujabb korban kezdenek eltérni régi modoruktól.

Ha e két nagy ázsiai birodalmat megtekintettük, forduljunk a harmadik állam, — Persia felé. Első tárgy, mi a látogató figyelmét leköti, a királyok királyának Nassr-ed-din persa sah-nak uralkodói jelvénye, t. i. — a diván. Gyönyörű szőnyeggel bevont emelvényen áll a persa uralkodói legitimitás ez egyedüli jele, melyet a sah-nak, szelőtt, midőn még a sah-ok nem tisztelegtek a berlini udvarhölgyeknél este 9 órakor, mint ezt a mostani „királyok királya" a persa illemmel igen összeegyeztethetőnek tartván, meg is tette, elég az hozzá, szelőtt, midőn még nem mozdultak országukból a sah-ok, e divan nélkül nem volt szabad a sah-nak utaznia. Mint valami nécessaire kisérte ez a sah-t utjában.

A diván lábai gyönyörű aranyozásokkal diszitvék. A hátsó rész egy nagy elefántcsont s drága gyöngyök közé ékelt ragyogó csillaggal van diszitve. Ez emelvényhez közel a famozaik oly példánya: láthatók, minőkhöz hasonlót alig látni még az europai nemzeteknél is. A persa fegyverkiállitás is rendkivül érdekes. A persa kardok a világ leghiresebb kardjai. Vaslemezeket vágnak kettő, anélkül, hogy megcsorbulja nak. E gazdag kiállitáson van egy bőrbe vont kard, melyre 1111. (1695) év van vésve. E 178 éves kard nemzeti ereklye a persáknál. A hatalmas Osdir sah-nak volt ez kardja, melylyel annyi emberéletet oltott ki véres csatáiban. Figyelemre méltók a páncélok, aczélingek. Mit mondjunk a szép persa szőnyegekről, a hires sirap-ról, melynek gyönyörü szövetei a persa nők fődkeül szolgálnak?

Ezzel Azsia államait főbb vonásokban bemutattuk e lapok olvasóinak — hátra lenne még a félázsiai, féleuropai Törökországról, Egyptom s Tunisról szólani, de levelünk már is hosszura nyult, tehát ezekről más alkalommal.

NEMO.

Nagy-Kanizsa, junius 19. 1873.

A mai „Krach"-os időben, a jelenlegi zilált pénzállapotok közt helyzetünket kelet messzeterjedő homoksivatagjain eltévedt dervishez méltán hasonlithatjuk, ki is eme végtelen homoktenger közepett hasztalan keresi a megmentésül szolgáló igazi utat. De valamint az ily eltévedtnek veszélyes helyzete közt daczára jól esik aggályai közben egy-egy örökzöld oazra akadnia, hol felüdülve, kétszeres buzgóság és kitartással törekszik veszélyes utjából kibontakozni; ép ugy reánk is, nyomasztó állapotaink ellenében kellemes benyomást gyakorol egy-egy kedélyesen töltött nap, melyen a gondok sötét felhői szétoszolnak homlokunkról s egy időre részben feledjük helyzetünket, részben kitartásra buzdulunk a sors szeszélyeit, — melyeknek annyira ki vagyunk téve, nyugodtan és szilárd férfiuhoz illő erélylyel elviselni.

Ily napot értünk mi is f. hó 18-án, midőn a helybeli közös népiskola ifjusága tavaszi mulatságát tartá, melyet részrehajlás nélkül az ilynemű mulatságok legsikerültebbjének tarthatunk, illő tehát ez okból, hogy annak lefolyásáról pár sorban megemlékezzünk.

Délután 1 órakor három fiu dobpergetés közt ment végig a főutczán, jelezve, hogy az általuk és társaik által oly rég óhajtott nap végre elérkezett. A kis sereg a népiskola udvarán gyült egybe, hol is sorrendbe állva, a leánykák mindegyike kezében egy-egy koszorut tartva, 8—12 zászlót lobogtatva Kovács Gábor zenetársulata által elkezdett induló mellett a vasuti utczán keresztül számos néző közt mentek a mulatság szinhelyére szeretve tisztelt tanitóik vezetése alatt. Az utczán haladókat mindenki csak örömmel nézhette! De ki is ne örülne ily kis sereg örömtől sugárzó arczának szemléletén.

Kinn mindenekelőtt a hozott koszorukkal a tánczhelyiség diszittetett fel, mely is igen csinossá lett ezáltal átalakitva s visszagondolva a tüzoltók eme pár nap előtti tánczhelyiségére, a feltünő változás csakhamar eszünkbe juttatá, hogy itt gyengéd női kezek működének.

Az ártatlanok örömét a hirtelen fenyegetővé vált idő, a fejök felett tornyosuló sötét felhők, az egyszerre felzajdult szélvész, — a közelgő zápor mind megannyi rémhirnökei, majd megzavarták s már aggódni is lehetett miattok, de hisz kedvesek Isten előtt a kisdedek, s a fenyegető vihar csakhamar átvonult felettük anélkül, hogy hatását legkevesebbé is érezhették volna s talán nem is okozott mást, mint a még honn levő szülők gyermekeik feletti aggódását, miután honn ez idő alatt sürün esett az eső.

Négy óra tájban, mely idő alatt a kicsinyek a csakhamar kiderült ég mosolyától még nagyobb kedvet kapva, majd szünet nélkül tánczoltak, a vendégek is kezdének tömegesen jönni ugy, hogy csakhamar a város legelőkelőbbjeinek csoportjából alakult vendégkoszoru szemléletén gyönyörködhetének. Estefelé a helybeli magán dalárda pár darabot énekelt, mely után a kicsinyek is a „Lengyel hymnus" s még egy-két darab elzengésével lepték meg a már egybegyült vendégkoszorut. Nyolcz óra után dobszó jelzé a kicsinyek leendő távozását, mely ideig ugyan kifáradhatlanok voltak a tánczban s a szüntelen „hogy volt" kiáltásaikkal a zenészeknek elég dolgot adtak.

Távozásukkal a fiatalság foglalta el az elhagyott tért s a legjobb kedélyhangulat közt tánczolt éjfélutánig. Illő vona az egyes feltünő és környezetöknek bájt s varázsfényt kölcsönző szépségeket elősorolni, de tudva, hogy Páris biráló szerepe mily kényes, azt ez alkalommal a félreértések kikerülése szempontjából elhallgatjuk; annyit azonban egész nyiltsággal elmondhatunk, hogy a jelenvoltak a kanizsai hölgyvilág diszeit láthattuk itt valójában kis időre összpontositva.

Végül, mint kik szemtanui valánk e kedélyes mulatságnak, elmulaszthatlan kötelmünknek tartjuk a tanitói karnak a tapintatos s mindnyájunkat teljes mérvben kielégitő rendezésért köszönetünket nyilvánitani, de legjobban nyilvániták ezt az ott levő szülők amaz örömtelt arczczal, melylyel kis gyermekeiknek ez ártatlan mulatságát szemlélék.

U. I.

Vidéki Lapok

és a hivatalos hirdetmények iránt keletkezett legujabb curiai döntvények.

A „Gömöri Lapok" tisztelt szerkesztője a következő figyelmet érdemlő felszólalást tesz, melyet mi is közlünk, vajha a kir. törvényszékek méltó figyelembe vennék.

A vidéki hirlapokra egy ujabb, talán üdvösebb korszak lett a nm. m. kir. curia legutolsó időkbe hozott azon döntvénybeli határozata által alkotva, melyszerint a p. p. 464. és 465. §-ában előirt hirlapi hirdetés ingatlanok árverezésénél, valamint elsőbbségi igények bejelentését kitüző batáridőkről a budapesti „Hivatalos Közlöny" beni 3-szori hirdetése nem elégséges, sőt nélkülözhetlennek mondatott ki, hogy a határidők a vidéki lapokban is közöltessenek, ellenben semmiségi panaszra ok szolgáltatik.

Mondánk, hogy egy üdvösebb korszak lesz e curiai döntvény által a megyei lapokra alkotva, mert részint az ügyvédi kar, részint a biróságok az ily megyei közlönyt nemcsak hogy nem fogják nélkülözhetni, de magok a hirdetmények nagy száma biztositandják az ily me-

---

alkalmaza, s a nép nyelvét igyekezett felhasználni. „Ő megmutatta, mikép lehet egyszerüen, gyermetegen, s mégis a legkoltőiebben szólani, mikép lehet magyarul s jellemzetesen szólani oly dolgokról is, melyekről eddig mesterkélten, vagy idegenszerüleg szólottak."

Tehát tájfestései, néprománczai és népdalai legszebb gyöngyei Petőfi költészetének, ezek körül központosul legfőkép költői tendentiája, ezek valának a magyar nép szivét elbüvölő eszközei! Költészeti érdeme kétségkivül a lyra terén Vörösmarty után helyezi azonnal, s lehet, ha a sors oly mostohán nem bánik vele, s teremtő tehetségének legszebb erejében el nem ragadja, a lyra költészet terén egykor Vörösmartyt is felülmulandja. Helytelen tehát Saint-René-Taillandiernek nézete, ki a „Revue de deux Mondes" 1860-iki évfolyam april 16-iki füzetében, „La poesie Hongroise au XIX. siècle" czikksorozatában a magyar költészetnek a XIX. századbani óriási haladását fejtegetvén, Petőfit oly annyira magasztalja, hogy végtére mintegy Vörösmarty fölé helyezi, s Petőfinek egyes nagyobb költeményeit, mint p. „János vitéz"-ét helytelenül fogja fel.

Elkövetkeztek azon nagyszerű napok, melyek közeledését jós lelke megérezte, hamarább bekövetkeztek, mint gyanitá s ki viszi ott is a vezérszerepet, mint a forradalmi eszmék, főleg a szabadság érzetétől lelkesült Petőfi! Ekkor kezdődik forradalmi költészete, de ezen költészetét azon fához lehet hasonlitani, melynek virágait a szél félig nyiltában rázza alá. Mennyire el volt lelke zivataros eseményekben merülve, mint tüzelte az ifjuságot, mily fenkelt hangokon szavalá a „Talpra magyar" czimü alkalmi buzditó dalát! A rohamos idők árja magával ragadá a költőt, elveté lantját, karddal cseréle fel, de itt is a mult emlékein busongott képzelme, folyton a haza eszméjével foglalkozott, ez volt tetteinek motivuma, míg — a leghitelesebb kutfők nyomán, s a legösszhangzóbb véleményekkel megegyezőleg — a segesvári határnál elesett. Halálában kegyelettel viseltetett iránta a végzet, mert teljesité vágyát, hogy ne haljon meg ágyban, ne hervadjon el, mint a virág, lassú halállal, hanem a csaták rialma közt.

„Ott essem el én,
A harcz mezején,
Ott folyjon az ifjui vér ki szivemből."

Benne kétségkivül a magyar az egyesek közt a forradalomban legtöbbet veszitett, nemcsak azért, mert a csaták áldozata lett, hanem mert a tárogató rialma, s kard csörgése közt lantos költészetének legszebb évét elveszitó!

Közel negyed század tünt el a semmiség ölébe, hogy a nemzet e nagy költője a forradalmi vihar áldozata lett; elég hosszú idő, hogy a feledékenység örök fátyola boruljon egyes elhunytak talán kezdetben fennlevő emlékezetére! De mily csekély idő ez Petőfi hirnevét tekintve! Mert igaz, hogy elhunytával sirjába vitte lantját, melynek felpattant hurjain a dal varázshatalma megsemmisült, de él ő szellemműveiben, él egyenesen a nép szivéhez szóló dalaiban, s azon óriási hatásban, melyet nemzeti irodalmunk s főkép a lyrai költészet terén kifejtett. S mig a székelyek a segesvári határ felső részén levő közös sir mellett — hol állitólag 134 vitéz bajtársával együtt örök álmát alussza — elmenve, — ahogy költő iránti kegyelet szentérzelmétől vezéreltetve, egy-egy követ dobnak a sirhalomra: Addig a nemzeti kegyelet is hatalmas gulyát emel e sirboltra, hogy szüntelen emlékezetben éljen a nemzet dalnoka, ki nem halt meg örökre, mert hisz:

„A setétlő bús ravatal felett
A halhatatlanság füzéré
Borsot, időt mosolyogva fénylik !"

UDVARDY IGNÁCZ.

Aphorismák.

(Folytatás.)

Az asszony csak teher, szive olyan, mint a rejtett szó.

Minden nő szeszélyes, képzeletei tarkák, mint a szivárvány sugarai.

Ha a leányok és nők fiatalok, lesütik szemeiket, s ugy udvaroltatnak maguknak, ha pedig öregek, felemelt fővel, irigyen nézik, mint udvarolnak másoknak.

A nők első szenvedélyükben, kedvesökben a szerelem istenét látják, következőkben a szerelem istenében látják kedvesöket.

A nők kivétel nélkül, ifjak, öregek egyedül és mindig csak hóditásra gondolnak. Azért áll egyik félnapig a tükör előtt, hogy fejecskéjét rendezze, a másik, hogy kacsintásokban gyakorolja magát.

A nőket mint tüzet távolról kell nézni; a legszebbek és legokosabbak mindig a legveszélyesebbek.

A nő, kinek szemérme nincs, hasonlit a fellegtelen naphoz. Mindkettő sérti a szemet.

A nők mindenesetre szép, nemes teremtések, de nem tökéletesek. Éva leányainak első vágya: uralkodni és bajt szerezni.

A szép asszony lelke és élete a szerelemnek. —

Bármily kevéssé tudnak is a nők hallgatni, két dologról mélyen hallgatnak. Ez: koruk és szerelmük.

Ki a nők izlése- és szeszélyének hizelegni tud, biztos lehet szerencséjéről.

Ha a leány, vagy nő saját női neme gyöngyéről beszél, nyerve a játék; az általános női gyengeség csak ürügyül szolgál saját mentésökre, s titkos bátoritásukra.

A féltékenység legtöbb nőnél nem egyéb kenyéririgységnél, s azok, kik mint leányok a szerelem örömeit legnagyobb mértékben élvezték, mint nők, leginkább kitünnek féltékenységök által.

A nő, ki hideg mérséklete miatt a szerelmet még nem ismeré, korával mindig veszélyesebb, visszataszitóbb, s szenvedhetlenebb lesz.

Azon nő, ki csakugyan vissza akar valakit utasitani, megelégszik avval, ha azt mondja nem; a melyik magyarázgatja, meg akar győzettetni (Alfred de Musset.)

A nők azon várak közé tartoznak, melyeket rohammal kell elfoglalni. Sokkal többet koczkáztat az ember náluk ha nemis tesz kisérletet, mint ha az nem sikerül. (Bacon.)

A nő benyomásaiban és természeti sajátságaiban végletekig menő teremtmény; ritkán tartja meg a hidegvérüség és közönyösség azon középutját, melyből a férfiu értelme annyi előnyt és erőt merit, hogy itéletét megerősitse s azokat a méltányosság pontos mérlegén fontolgassa. (Vireg.)

Ne hizelegj magadnak soha avval, hogy azon nő nagyon szeret téged, kit te nagyon szeretsz. (Pythagoras.)

(Folyt. következik.)

gyoi közlönyöknek a közönség érdekében is fenállhatását.

A perlekedő felekre nézve pedig ezen curiai határozat valóban áldásos hatású már azért is; mert végre nincs oly elfogult egyéniség, ki azt állithatná, hogy a „Budapesti Közlönyben“ történendő hirdetés elégséges arra, hogy az igények bejelentése vagy az árverés határnapja minden egyes érdekelttel kellően tudomásra hozatott.

Már lapjainkban e tárgyról többször tüzetesen emlékeztünk, igazoltuk azt, hogy a „Budapesti közlöny“ legfeljebb társas olvasó köröknél egyes nagyobb városoknál tartatik és olvastatik, a vidéken alig fordul elő, s igy ha esetleg nagyobb vagyonok is árvereztetnek el, alig jutott a tényleg történt árverés határnapja, s igy annak eredménye sem a legközelebbi helység lakosainak tudomására.

Szoros kötelességünknek ismerjük e körülményt ugy az olvasóközönség, a biróságok, valamint az ügyvédkartárs urak tudomására juttatni, mi ugyan „Cicero pro domo sua“ tekinthető, de mérlegbe véve ez intézmény nagy horderejü jotékonyvoltát, noha a lap érdekere nézve is fontos, sőt áldásos, mégis a közönségre nézve a haszon nagyszerü, mert az elárverezendő vagyonok elfecsérlésének nemcsak gátat fog vetni, de hirtelen és sokszor méltatlanul a vagyontalanság örvényébe sodortatott nem egy család megmentésére szolgáland. A „Budapesti Közlöny“-ben hirdetett ily árverések már többizben csak azon okból lettek megsemmisitve, mert kellően a vidéki lap utján nem lettek hirdetve, tekintetbe vétetett leginkább a legfőbbitélőszéknél az, hogy a birtokát eladás utján vesztedő alperesfél sok esetben vagyona egy nagy részének megmentésére szolgáland a legszélesebb mérvbeni körözetés.

Korszakot alkotand ez intézmény minden törvényszéki területen, és oly üdvös reform a törvénykezési téren, mely a hitel megszilárditására hat és az ügyvesztes felek teljes megromlására gátul fog szolgálni.

BERNOLÁK NÁNDOR,
ügyvéd.

Hirek.

— *A ffumei* vasut ünnepélyes megnyitására utazók külön vonattal jun. 23-án este 8 órakor Nagy-Kanizsára érkeztek. A pályaudvarban fényes vacsora volt rendezve. A kereskedelmi ministeren kivül jelen volt gr. Ziehy Ferencz, Tóth Vilmos sat . . junius 25-én este utaztak vissza.

— *Baudiss Gyula* volt zala-apáti administrator és zalamegyei iskolatanácsos, lelkesült levelet intézett Nucsecz József zalamegyei 1-ső tanfelügyelő urhoz, melyben az iskolatanácsi ülések után járó napidij és utazási költségeit iskolai czélra kéri forditani, azonfelül levelében hasonló czélra forditás végett még 20 frt. készpénzt is mellékelt s a tanfelügyelő rendelkezésére bocsátott. „Minden órában — irja többek között — Magyarországra vissza emlékezvén, jól esik a vigasztaló gondolat, hogy kedves megszerettett magyarhazám javára állásomnál fogva is valami csekély szolgálatot tehettem.“

— *Merenyén* folyó hó 16-án kelt össze Vajda Ferencz ur, Viola Sarolta kisasszonynyal. Az esküvő fél 12-kor ment végbe; Geréce Lajos és Hertelendy Gyula urak mint násznagyok, Stefánics Józsefné és özvegy Józan Istvánné urhölgyek mint násznagyasszonyok, Micheller János s Szalay Sándor urak mint vőfényok, Maár Adél és Micheller Josefa kisasszonyok mint nyoszolóleányok jelenlétében; hol is nagyontisztelendő Viola János plébános ur s egyszersmind nevelő örömapa szivhez szóló és lélekemelő beszédet intézett az uj házaspárhoz. Esküvő után diszes ebéd, mely alatt az ünnepélyes felköszöntések mellett Viola János plebános ur jól ismert humorával az egész vendégkoszorut fölviditotta; ebéd után pedig elővevén kedvelt hegedüjét, magával ragadta az egész közönséget kedélyes csárdásaival ugy, hogy az elragadott fiatalság táncra kerekedett; ugyszóval az egész ünnepély magasztos méltósága mellett is — a régi boldogabb kort varázsló a jelenvoltak elé. Másnap az uj házaspár szivélyes bucsu vétellel utazott Nagy-Atádra. Áldás és sirig tartó boldogság kisérje frigyüket!

— *A déli* cs. kir. szab. vaspálya társulat magyar ajku hivatalnoki személyzetének a forgalomnál leendő gyarapitása végett magyar gyakornokokat nagy számban vesz fel.

— *A világkiállitás* legujabb terv- és helyrajza a „Franklin-Társulat“ kiadásában megjelent, a szép kiállitásu térkép tüzetesen feltünteti a pratert és a közlekedési vonalokat, ugyszinte az épületeket sat. Ára 40 kr.

— *A „Közrendészeti Lapok“* nagy szolgálatot tesznek hazánkban az elhanyagolt közrendészeti ügynek, azért különösen ajánljuk a városi és községi elöljáróságok figyelmébe, megjegyezvén, hogy az előfizető községek gyors körözvényeit minden dij nélkül közli. Szerkeszti Jáhn Lajos. Ára félévre 3 frt.

— *A kisded-ovoda* Keszthelyen a dühöngő apró veres és vörheny miatt folyó hó 14-én bezáratott.

— *Hajgató Sándor* t. munkatársunk, nagy-kanizsai felsőbb népiskolai tanitó f. hó 20-án uj állását elfoglalván, állandó lakását is Nagy-Kanizsára tette át Gáborutcza 872. sz. alatti házba, mit is barátai- s ismerőseinek tudomására juttat.

— *Uj egylet.* A nagy-kanizsai első ifjusági önképzőegylet junius 21-én Blau Pál ur házának földszinti helyiségében szépszámu érdekeltek jelenlétében ünnepélyesen megnyittatott. Az elnöki megnyitó beszédet Dr. Freund Zsigmond ügyvéd ur beható tapintatos érveléssel hangsulyozva a kereskedelmi ügy nagyfontosságát élénk éljenzés közt tartotta. Engel Armin ur szinte buzditó beszédet tartván, lelkesitő a tagokat az összetartásra, mely az önmüvelődést kiessó s az egyletet virágzóvá teszi. Az egylet helyiségében a felolvasások bejelentésére naponta 7—8 óra közt a titkárnál jelentkezhetni.

— *A keszthelyi* közös elemi iskola tavaszi mulatsága alkalmával Kober István, Hoffmann Adolf és ifju Reischl Venczel urak tett szives fáradozásaik s adományaikért elismerést vivtak ki maguknak; mit is a lapok utján közzétenni felkérettünk.

— *Szent-Balázson* Kiss József nevü földmüves, ki minden vagyonát eltékozolván, utolsó pénzét is elköltve, junius 21-én délután egy pajtában magát felakasztotta; a hivatalos bonczolás 22-én délután Dr. Ditrichstein t. főorvos által foganatosittatott.

— *Megjelent* és beküldetett hozzánk: „Alkalmi beszédek és üdvözletek confirmatióra“, iskolai és családi ünnepélyekre, valamint a cziczisz és efelin használati szabályzata/zr. tanitók és tanulók számára Zsengeri Samutol. Ajánlja Kohn S. rabbi. Kapható Budapesten, Aigner Lajosnál.

— *Sopronból* irják nekünk, hogy az ott megbukott bankoknal a betevők csak 1/4-ed részét kapják vissza betéteiknek; no ez aztan nagyon furcsa lenne. A soproni pénzpiacz rendelkezésére egyébkint egymillió forint kéreltetik. Győrnek félmillió, Nagy-Kanizsának kétszázezer forint van kilátásba helyezve, pedig a félmillió itt is elkelne.

— *Öngyilkos.* Folyó hó 5-én Szabó Ferencz kerecsenyi földmüves azon gondolatba merülve, — hogy nem tud megélni, — többszöri kisérlet után saját istálójában felakasztotta magát. A leltározás bevégeztetett — és kiderült, hogy a szerencsétlen hagyatéka: status kötvényekben, adóslevelekben, ugy ingó és ingatlan vagyona mintegy 15,000 ft o. é. megy becsérték szerint. Megjegyzendő, hogy a nevezett egyén teljes életében bocskorban járt, — élelme eczetes leves és kemény tojás volt. Ime mire viszi a fösvény embert eczetes levese, végre élete is elviselhetlen savanyuvá vált.

— *Pályázat.* Postamesteri állomásra: I. Alsó-Lendván (Zalamegye) tisztiszerződés és 200 frt készpénzbeli biztositék betétele mellett. Évijárandóság: 400 frt fizetés, 40 frt irodai, 1848 frt szállitási átalány és 21 frt postalegény esterpénz. II. Bellatinczen (Zalamegye) tisztiszerződés és 100 frt készpénzbeli biztositék letétele mellett. Évi járandóság: 200 frt fizetés és 24 frt irodai átalany. III. Zala-Lövőn (Zalamegye) szerződés és 100 frt biztositék letétele mellett. Évijárandóság: 210 frt fizetés, 24 frt irodai, s 1008 frt szállitási átalány. A kérvények három hét alatt a soproni postaigazgatósághoz intézendők. Sopron, 1873. junius 17-én.

— *„Az Anker“* 1873 ik évi május havi üzletkimutatása. — E hóban a társulatnál benyujtatott összesen 527 bevallás 740,048 frt biztositandó összeggel, és pedig: 330 bevallás 542,719 frttal haláleseire, és 197 bevallás 197,329 frttal életesetre. Kiállitva lőn 282 kötvény 473,788 frttal halálesetre, és 188 kötvény 202,066 frttal életesetre; összesen tehát 470 kötvény 675,854 frttal. A havi bevétel volt 109,047 frt halálesoti dij, és 99,422 frt betételekben, összesen: 208,470 frt. Ez évben benyujtatott 3263 bevallás 4.802,248 frttal, és kiállittatott 3223 kötvény: 4.332,360 frttal: ugyanezen időben bevétetett 1.140,792 frt; —halálesetekért pedig kifizettetett 205,192 frt. A társaság müködése kezdetétől fogva halálesetekért kifizetett 4.821,490 frt, és 1873-ik túlélési társulás (Associatio) eredménye 726,578 frt volt, mely összeg 872 tag közt aránylagosan felosztatott.

— *A kis-komáromi* társaskör jótékonyczélu hangversenye jövő szerdán, jul. 2-an lesz; felhivjuk ujolag a vidék szives figyelmét.

— *A kaposvári dalárda* által f. évi junius 29-én — vasárnap — a cserben junialis rendeztetik, melyre a t. közönséget tisztelettel meghivja a rendezőség. A nap részei külön falragaszok hirdetik. Bemeneti dijak: I. osztályu jegy - tánczhelyiségbei bemenetel - kék jelvény 1 frt. II. osztályu jegy lövészet, étkezde, tüzijátékbani stb. részvéttel piros jelvény 60 kr. III. osztályu jegy — cserbe és tüzijátékhozi bemenetre sárga jelvény 30 kr. Gyermek jegy 14 évig — zöld jelvény 20 kr. Jegyek és jelvények előre válthatók: Laszl Gusztáv, Zsiga Károly, Peik Gyula uraknál, Löw Mór, Hagelman K. Schröder Sándor urak üzletében és a mulatság napján délután 2 órától fogva a cser bejáratánál felállitandó pénztárnál.

— *Keszthelyről* egy falragasz küldetett be hozzánk, melyet egy asztalos mester bocsátott ki, jelentvén, hogy saját házában koménytá, politirozott és fenyüfa koporsók a legujabb divatu arany és ezüst föliratok- és diszitésekkel ellátva a legjutányosabb áron készen kaphatók. A n. érd. közönség szives pártolását mély tisztelettel kéri. Oh, oh! mi- hogy lehet koporsók vételére az élni szerető közönség szives pártolását kérni? ha már egyátalában valamit ily esetben kérni akar, kérje inkább a halál szivtelen pártolását, noha ez ellen is ameddig lehet protestálunk.

— *Megyei segély.* Temesmegye közönsége f. hó 10-én tartott közgyülésében azon nemes határozatot hozta, hogy a magyar nyelven megjelenő „Temesi Lapok“-at nemcsak hogy hivatalos közlönyéül fogadja el, hanem e lapot a megyének szabad rendelkezése alatt álló pénztárból évenkint 500 ftnyi segélyben fogja részesitoni. — Hónapokkal ezelőtt Nyitrában meg az a határozat jött létre, hogy az ott megjelenő „Nyitra“ czimü lapot a megye hivatalos közlönyévé választván egyuttal minden községnek kötelességévé tette, hogy a lapot járassa.

— *Sorshuzás.* A budai sorsjegynek f. h. 16 án történt huzáskor az 5640. szám nyert 30,000 frtot, a 11,061. sz. nyert 1000 frtot. Továbbá 200 frtot nyertek: 22,460, 42,779, 10,161, 9186, 37,094 számok, 100 ftot nyert.: 15.711, 44.724, 19,599, 21,000, 16.863, 33,432, 2408, 10,927, 19,887, 46,803, 27,100, 44,694, 30,323, 35,696, 3777, 898, 12,795 és 18,926. A többi kihuzott 675 sorsjegy egyenkint nyert 60 forintot.

— *Rövid hirek.* Az osztrák nemzeti bank magyarországi fiókbankjainak 3 millió frtot ad rendelkezésökre. — Jászberény állandó szinházat épit. — A kholera ugy látszik általánosságban lép fel, legujabban H.-M.-Vásárhelyen ragadt el többeket. — Spanyolországnak nehány nap alatt a harmadik kormánya van. — Több pesti gőzmalom felhagy a munkával, mert a behozott liszt sokkal olcsóbb, mint a hazai. — A világ legidősebb embere: Continho Joao Márton Cape-Frioban (Délamerika) szül. 1694. tehát 178 éves. — Hatheti tornászati tanfolyam nyittatik néptanitók számára 80 frt államsegélylyel, a kérvényekjul. 20-ig budapesti tanfelügyelőséghez küldendők. — Tegnap volt a m. kir. tudomány-egylet 93-ik évfordulója, melyen a pályadijakat osztották és uj pályakérdések hirdettettek. — „Mátyás deák“ szinmü szerzője, a nemzeti szinház veteran tagja Balogh István 84 éves korában meghalt. — Brassóban magyar szinészek vannak. — Kecskemét jövedelmi adója az idén 23 ezer frt. — Pesten a szokott Guttenberg-ünnepély a napokban fényesen tartatott meg.

Szinészet.

Keszthely, junius hó 1873.

Bokody Antal dráma-, vigjáték-, népszinmű és operette társulata által csütörtökön, junius hó 19-én adatott: „Szép Helena“, 3 felvonásos vig operette. Bodroginé (Orestes) — Argamemnon spartai király (Zádor) és Clymenestra — (Kapócsiné) sa — a társulat itléte óta legelőször láttuk ma fellépni; kedves modora, ügyes és szabatos éneke — bár hangja nem eléggé iskolázott — s jó előadása által köztetszést nyert. Bodrogi (Chalchas) főpapi állását egész odaadással jellemezte. Berényi (Paris) és Timárné (Helena) mint mindig, ugy most is igen ügyesen adták szerepeiket. Rónaszéki (Menelaus, spartai király) hű tükrét adta ama tehetetlen papucskormány alatt levő férjeknek, kik balga együgyüségükben uralkodni hagyják maguk felett kaczér nejeiket. Közönség kevés számmal.

Szombaton, junius hó 21-én Zádor mővezetése alatt szinre kerültek: „Melinda“ vigjáték és „Szép Galathea.“

Mielőtt a játszó személyzetről szólnánk, nem mulaszthatjuk el az említett két darab forditója, Zádor urról nehány szóval megemlékezni.

E lapok mult számában Zádor urnak nemcsak mint ügyes játszó, hanem rendezőnek is kettős elismerés tulajdonittatott; s most amidőn látjuk, hogy ő nemcsak a fentebbi tulajdonokkal bir, hanem egyszersmind több darabot forditott, s adott át a magyar szinirodalomnak, elismerésünket csak fokozni kell. Közönségünk is valahára szép számmal jelent meg. Az egész játszó személyzet elismerést aratott.

Vasárnap, junius 22-én szinre kerültek: „Kucli praedikatiok“ vigjáték és „Szamartej“ operette, közönség ismét kevés számmal. X.

Történeti naptár.

Junius 26. 1260. V. István 10 ezer kunnal megveri Ottokár cseh királyt. — 1848. István nádor alkirályi teljhatalommal ruháztatik fel. — 1854. Az önkénytes államkölcsön. 1866. A császár elnapolja a magyar országgyülést.

27. 1120. László király a szentek közé igtattatik. — 1849. Kossuth s ministeriuma a magyar nemzetet általános keresztesshadra hivja fel, Austria ellen. — 1865. Schmerling ministeriuma lemond.

28. 323. Kr. e. Diogenes meghalt. — 1801. Kazinczy Ferencz fogságából kiszabadul. — 1849. Haynau táborozását kezdi Magyarország ellen.

29. 66. Péter apostol keresztre feszittetik, s Pál apostol lefejeztetik, Nero parancsára. — 1819. Az utolsó szabadságharczi népgyülés Pesten, a muzeum előtt.

Junius 30. 1664. Uj Zrinvárat a törökök rohammal beveszik, a várőrzők egy része felkonczoltatott, más része a Murába fojtatott. — 1722. A pragmatica sanctiót először fogadják el a rendek. — 1838. Gr. Illésházy, az utolsó sarj, meghal. — 1849. Görgei Kossuthnak s a magyar kormánynak felmondja az engedelmességet. — 1849. Az oroszok átlépik a Tiszát.

Julius 1. 1867. Kr. e. Mózes utoljára áldozol a Sihon és Ogus folyó átkelése után. — 1310. Apor László kiadja a koronát kezéből. — 1808. Kovács Pál, jeles iró s hom. orvos születésenapja. — 1849. Haynau rögtönbiróságokat állit föl.

„ 2. 1724. Klopstock születésenapja. — 1849. Az ácsi véres csata. — 1851. Fejér György, jeles történetbuvár halálozása. —

Szerkesztői üzenet.

779. J. G. Csáktornya, Kr. P. Kottori, kéréssgel intézkedtünk.

780. X. Horcánat, hogy nem közölhetjük a felhivást, most már késő.

781. Bologna leirását megkaptuk, nemcsak ezt, de a többi igérteket is igen szivesen veszszük.

782. M. Keszthely. A tárgy pro et contra elég bőven meg lett vitatva, a jelen közleményben nincs érv, amely ujabb eszmecserét érdekkel idézhetne elő, azért félretettük.

783. S. S. Mindenkor szivesen fogadjuk, sőt kérjük.

784. U. M. Közöljük igen, mert a felvett tárgy általános érdekű.

785. Sz. M. Budapest. A könyv még nem készült el. Ne haragudjék, hogy a késedelmes válasz nyugtalanságot okoz.

786. Sz. L. „Annához“ nagyon ismert költemény az. Kotatás alá vettük.

787. „A beteg“ jó alapgondolattal bir, de a czél, az eredmény elmosódik.

788. „Torban“ vidor kis költemény, csakhogy nem lapba való.

789. B. I. A csomagot a vaspályán adtuk fel.

790. Sz. A. Az igért látogatás egy időre elmaradt.

791. „Jer ölömbe . .“ kosárba vele.

792. „Előre is örvendek, hogy ha nagyot bérpentek sat.“ Prosit.

793. „A mauri karkötő“ czimü beszély végének szives beküldését kérjük, mert közlését mielőbb megkezdeni óhajtjuk.

794. V. L. Hatalmasat neveltünk a kedélyes és nedélyes soroknak.

795. M. L. Guterföld. Legyen szives utánnézni ott, mert mi innen a lapot rendesen küldjük; a 4 utóbbi számot ujolag postára adtuk.

Érték- és váltófolyam junius 25.

5% metaliques 67.40; 5% nems. kölcsön 73.—; 1860-ki álladalmi kölcsön 101.75; bankrészvények 993; hitelintézeti részvények 265.— London 110.90; magyar földtehermentési kötvény 75.50; temesvári földtehermentési kötvény 75.50; erdélyi földtehermentési kötvény 73.25; horvát-slavon földtehermentési kötvény —.—; ezüst 110.—; cs. kir. arany .—; Napoleond'or 8.90.

Felelős szerkesztő: **Báterfi Lajos.**

Nyilttér.

Ajánlkozás.

Egy müvelt, magyarul s németül beszélő, s a házi gazdaság vezetésében szakértő nő ajánlkozik városi vagy vidékre urasági, plebániai, vagy magánzóknál a házi gazdaság vezetésére, akár mint gazdasszony, akár mint kulcsárnő. Gyakorlaton alapult szakértelem mind a főzésben, mind a ház- vagy gazdaságvezetéshez tartozó teendőkbeni jártasság ajánlják az illetők figyelmébe. Bővebben értekezhetni e lap szerkesztőségében.

Idült vagy kezdetleges

titkos betegségeket és

tehetetlenséget

hasonszenvi gyógymód szerint gyógyit dr. Ernst L., Pesten, bálványutcza 8. sz. 2. em. 16. ajtó. Rendelési idő délután 2—6 óráig.

E betegségek gyakran, hogy azonnali eredmény éressék el — könnyelműen nagy adag jód vagy kénesővel kezeltetnek. Az igy gyógyultak azonban a legborzasztóbb utóbajoktól támadtatnak meg; annyira, hogy a könnyelmű gyógykezelés miatt késő vénségükig szenvednek. Ily veszélyek ellen menedéket nyujt a hasonszenvi gyógymód, mert nemcsak a legrégibb bajokat meggyógyitja, de hatása oly jótékony, hogy utóbajoktól félni nem lehet. Az életrend mellette oly egyszerű, hogy mindenkitől megtartható.

Levélileg is eszközöltetik rendelés.

*) E rovat alatt közlöttekért felelősséget nem vállal a Szerk.

Pályázati hirdetmény.

A nagy-kanizsai községi iskolaszéknek folyó 1873. évi május hó 30-án hozott határozata folytán, a nagy-kanizsai polgári oskolánál üresedésbe jött, a természettudományi tárgyakat előadó, 800 frt évi fizetés és 200 frt. évi lakbérrel összekötött, rendes tanári állásra, ezennel pályázat nyittatik.

Felhivatnak tehát azok, kik magukat ez állás betöltésére hivatottnak érezik, s ezt elnyerni óhajtják, hogy szabályszorüleg felszerelt folyamodványaikat folyó 1873-ik évi augusztus hó 15-ig a nagy-kanizsai iskolaszék elnökségéhez beküldjék.

Nagy-Kanizsa, jun. 15. 1873.

Darás Zsigmond,
elnök.

(1056—1)

Wajdits József

könyvkiadó-hivatalában N.-Kanizsán megjelent és minden hiteles könyvárusnál kapható:

„Rajta tuk vigadjunk!"

közkedvességü dalkönyv **nagy teljes** kiadása, mely minden eddig megjelent dalkönyvet felülmul, 50 ivre terjedő tartalommal. diszes keménykötéssel, szinnyomatú boritékkal, ára 1 frt 80 kr.; dús aranynyomás- és aranyszegélylyel, diszkötésben 2 frt 60 kr.

„Rajta párok, tánczoljunk!"

Legujabb magyar tánczkönyv. Ára 1 frt 40 kr.

„Halljuk a szép szót!"

Magyar felköszöntő (toaszt) könyv. Ára 1 frt 60 kr.

LENORMAND,

a hires czigánynő igazmondó vetőkártyája

32 szinezett kártyával magyar aláírással és szöveggel. Ára 60 kr.

Postai megrendelések azonnal teljesittetnek.

Van szerencsém a tisztelt közönséget értesiteni, miszerint

grätzi reininghausi sört

hordók- és palaczkokban gyorsan, frissen, a legjobb minőségben szolgálom ki amerikai modorban épült sörpinczémből, azonfelül valódi s jó

sodaviz-gyáramat (1027—8)

szives figyelembe ajánlom kis és nagy üvegekben ugy szifonokban nagy és kis quantumban nálam mindenkor kaphatók.

Nagy-Kanizsán, april 1. 1873.

Wuoskios J.

Zum Königtrank!

Der Königtrank, eine mit vielen wilder Pflanzensäften bereitete Limonade, grösstes hygiänisch-diätetisches Labsal für Kranke, Genesende und Gesunde, ist nichts weniger als Medicin- oder Geheimmittel; er liefert dem Organismus eine Fülle von Gesundheitsstoffen, durch welche die Natur durch Blut- und Säftebesserung) so umgewandelt wird, dass die Krankheits-Ursachen und dadurch die Krankheit selbst verschwinden.

Seit Hahnemann und Priessnitz ist nichts so Erstaunliches auf dem Gebiete der Naturheilkunde geschehen, wie die wunderbaren Kuren welche durch den Königtrank bewirkt werden. Früher schelte Jedermann über so unglaubliche Dinge und dachte, dass wieder eine grossartige Täuschung des Publikums beabsichtigt würde. Die Thatsachen beweisen, das wirklich eine grossartige Erscheinung an den Tag getreten, welche als der Anfang einer neuen Aera der Heilkunde zu betrachten ist — Dem gegenüber muss nun eine neue Theorie Bewunderung erregen, welche die uralte Wahrheit, dass die Natur der beste Arzt sei, bestätigt.

Durch den Königtrank sind genesen Patienten

an schweren Wunden (schnell, ohne Wundfieber und fast ohne Schmerzen!):

an allen Brustleiden (als Asthma, Engbrüstigkeit, Brustbeklemmung, Kurzathmigkeit, Brustverschleimung); bei Asthma oft keine Hilfe;

an Abzehrung (hier auch langsam.)

an Magenkrebs und gänzlicher Magenverschliessung (selbst in Bethanien in Berlin, der grössten Heilanstalt Preussens); Patient bekam seit drei Tage weder Speise und Trank, noch „Medizin"; der Trank ober öffnete Speiseröhre und Magen, und die grässlichen Schmerzen schwanden bald darauf; von den Aerzten aufgegeben, stand er doch am höchsten Tage wieder auf und ging nach der 4. Flasche wieder an seinen Beruf!;

an den tödlichen Herzkrankheiten auch mit häufigen Herzkrämpfen in vielen Fällen; die Krämpfe mitunter vom ersten Trinken an fort; eine solche Kranke, von einem der gelehrtesten Aerzte Berlin's drei Monat vergebens behandelt, war von ihm nach mehrmaliger gründlicher Untersuchung mit der Erklärung verlassen: gegen dieses Leiden giebt es keine „Medicin" und er erwarte in längstens drei Tage den Tod; auch sie aber stand doch schon am hochsten Tage auf; der grässliche Herzkrampf war vom ersten Trinken an weggeblieben, der Arzt aber wollte später durchaus nicht glauben dass sie genesen, sie hat sich aber 18.. verheiratet;

an allen Augen-Krankheiten, auch unheilbaren Erblindungen, wo auch Operationen nicht möglich waren, u. z. durch Resorption des krystallisirten Wassers der Pupille; ein seit sechs Jahren total Erblindeter (Salevue bei Trier) erhielt sein Augenlicht durch eine einzige Flasche, ein andererdurch 13 Flaschen; dass sie schärfer und weiter sehen; Augenentzündungen durch Trinken und warme Umschläge (Mischung mit warmen Wasser,)

an Magenleiden und an 20—40 jährigen Magenkrämpfen (hier am schnellsten, nachdem allerlei Kuren und Mittel vorgeschlagen)

an 20—30 jährigen Rheumatismus mit Lähmung (oft schon nach einer Flasche, auch Lähmung der Zunge);

an Lungenentzündungen selbst im höchsten Stadium, stets nach einigemal Trinken, nie tödtendes Eis anwenden! (lauwarme Umschläge!)

an heissem Brand und bestigstem Wundfieber, nach einigemal Trinken und Umschlägen selbst bei der Milzbrandvergiftung siehe oben!): wenn der Brand im Knochen, das Glied eine Stunde hineingelegt; der Brand wird abgestossen, das brandige Fleisch verzeitert und die Wunden heilen schnell;

an allen Rosen und Piebärn auch Kindbett- und Nervenfieber (beim Fieber erfolgt auch Erbrechen durch Stärkung der Magennerven nicht wie beim Brechmittel durch Schwächung;)

an schweren Skrofeln u. Drüsenleiden oft schon nach einer oder wenigen Flaschen;

an Haut-Krankheiten, auch Flechten und Geschwüren (sehr schnell)

an Diphteritis (trinken und halbstündlich recht warmen Umschlag wie bei Bräune): wenn Das Uebel nicht aus der Tiefe kommt, stets schnelle Heilung!

an Bräune heiss trinken: und recht warme Umschläge auf Wolle und die Kehle; doch nicht mehr im höchsten Stadium;

an allen Halsleiden besonders Kehlkopf-Entzündung (hier sehr schnell; Mischung mit heissen Wasser!), auch Halsschwindsucht selbst im hohen Stadium, wo schon viel geheizt worden;

an Epilepsie oder Fallsucht („böses Wesen"), mitunter schon vom ersten Trinken an nicht wiedergekommen, wo's jahrelang fast täglich kam; oft keine Hilfe;

an Blutbrechen (schnell, mit fast augenblicklicher Beruhigung des ganzen Körpers);

an Hemorrhoiden (Knoten oft schon am nächsten Tage fort), auch hämorrohidaler Verschleimung;

an Blasen- und Nierensteinen (mitunter schon nach wenigen Tagen die Auflösung der Steine);

an Gicht (an schweren Versteifungen der Gelenke langsam, oft keine Hilfe;

an Kopfkolik und Kopfkrampf (sehr schnel wenn vom Magen herrührend;

an Rückenmarksdarre im hohen Stadium (von der königl. Regierung zwei Jahre vergebens in die Bäder geschickt, ... während vier Schmerzen nicht mehr die Füsse zu setzen nach der 10. Flasche schon spazieren gehen können! auch seit Jahren gesund geblieben.

an Diarrhöe und Erbrechen (dieses schon nach dem ersten Trinken) bei Säuglingen trinkt Mutter oder Amme;

an Cholera und Cholerine!

an Keuchhusten (meistens schnell) Schwämme;

an argen Verschleimungen;

an Appetit- und Schlaflosigkeit (hier meistens schon am ersten Tage;

an allen Ansteckungskrankheiten, auch Pocken dieselbe fallen nach dem ersten Trinken aus rechende Pocken verschwinden über Nacht spurlos, so dass Patient gesund ist, wie zuvor;

an Krebs u. Knochenfrass (auch hier oft schnell, selbst bei hohen Grade); auch

an Salzfluss (hier nicht so schnell);

an allen Wassersuchten (starke Anschwellungen der Glieder oft über Nacht fort);

an schweren Menstruationsleiden (Jahre lange Blutflüsse, wie auch Jahrganges Ausbleiben nach einigemal Trinken überhaupt

an Frauenkrankheiten, auch an Bleichsucht (hier langsam); in eine Familie tretend, fand Jacobi die Hausfrau schwer krank, vom Arzt aufgegeben; der Mann reichte ihr den Königtrank, und am andern Mittag öffnete selbst dem Arzte die Thüre, den Trank in der Hand;

an Schwindsucht und vielwöchentlichen hekt. Schweissen (erstere im hohem Stadium schon nach 3 Flaschen, die letzteren nach einigemal Trinken) überhaupt;

Ausführliche Broschüre über den Königtrank nebst tausenden von Attesten, zum grossen Theil amtlich oder gerichtlich, in 8 Fällen sogar eidlich beglaubigt, werden auf Verlangen überall franco und gratis gesandt. (979—1)

Erfinder und alleiniger Fabrikant des Königtrank: Wirkl. Gesundheitsrath [Hygieist] Carl Jacobi in Berlin.

Die Flasche Königtrank-Extract, zu dreimal so viel Wasser, kostet in Wien, fl. 1.60, in den österreich Provinzen fl. 1.60, resp. fl. 1.70. Zu beziehen durch die

General-Agentur für Oesterreich-Ungarn bei HAACK,

Wien, Walhburggasse 22 Depot in Pest, bei Apotheker J. v. Török.

Annonce-Expedition Zeidlerler & Co Wien.

Ingyen,

sőt levélbeli kivánatra

még bérmentve is!

készséggel szolgáltatik mindenkinek

leggyönyörübb női ruhakelmék

nagy választéku mintagyüjteményével

HAMBURGER ADOLF

divatárukereskedésében

PEST, uri-utcza

1-ső szám.

Hirdetmény.

A győri székeskáptalannak zalamegyei káptalan-tóti 183⅞ holdból álló tagositott birtoka, belső telki laképületekkel, ottani korcsma haszonélvezetével, és Józsefnapkor tartani szokott vásárhelypénzszedési joggal, együttesen 1874-ik évi január 1-tol 1879-ik deczember 31-ig

hat egymásután következő évre

árverés utján bérbe adandók, a bérleni szándékozók 200 frtnyi bánatpénzzel ellátva, folyó 1873. évi julius hó 8-án a helyszinére Káptalan-Tótiban hivatalosak. Szerződési feltételek a győri és kónyi káptalani irodákban, és tóti plebániában előre is megtekinthetők.

Kónyban, junius 10-én 1873. (1075—1)

NÉMETH PÉTER, tiszttartó.

Esedékes szelvények dijtalanul váltatnak be.

A soproni leszámitoló-bank és nyugot magyar jelzálog hitel-bank FIOKTELEPE

NAGY-KANIZSAN.

Mindennemu állam és hitelpapirok, állami elsőbbségi és földtehermentesitési kötvények — arany s ezüst pénzeket vesz és elad.

Pénzek folyó számlára és betéti könyvecskékre 6% kamatra fogadtatnak el.

Kölcsönök házakra, földekre s más ingatlan javakra a legkedvezőbb feltételek mellett adatnak.

Pénztári utalványok bocsáttatnak ki, melyek már a kiállitás utáni naptól 6% kamatoznak.

Tőzsdei megbizások a legjobb és legolcsóbb feltételek alatt teljesittetnek.

Esedékes szelvények dijtalanul váltatnak be.

Wajdits József, kiadó-, lap- és nyomtulajdonos gyorssajtó nyomása, Nagy-Kanizsán.

NAGY-KANIZSA. 1873. junius 29-én. 52-ik szám. Tizenkettedik évfolyam.

Előfizetési ár:
egész évre . . 8 frt.
fél évre . . . . 4 „
negyed évre . 2 „
Egy szám 10 kr.

Hirdetések jutányosan.
NYILTTERBEN
soronkint 10 krért vétetnek fel.

Zala-Somogyi Közlöny

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőhez, —

anyagi részét illető közlemények pedig a kiadóhoz bérmentve intézendők:

NAGY-KANIZSA
Wlassicsház.

Nagy-Kanizsa város helyhatóságának, nemkülönben
a „zalamegyei gazdasági egyesület", a zalamegyei általános tanító-egylet, a szent-balázs-, kis-komáromi és sümegh-vidéki fióktanító-egyletek, a „nagy-kanizsai kereskedelmi s iparbank" ugy a „Zala-Somogy" gőzhajózási részvénytársulat

HIVATALOS ÉRTESITŐJE.

Hetenkint kétszer, vasárnap- s csütörtökön, megjelenő vegyes tartalmu lap.

ELŐFIZETÉSI FELHIVÁS

a

„ZALA-SOMOGYI KÖZLÖNY"

1873-ik évi II-ik félévi folyamára.

Midőn az első félévi folyamot e számmal befejeztük, bizalommal kérjük t. közönségünket, a második félévre szóló megrendeléseik mielőbbi szives eszközlésére, hogy a lap rendes küldésében fennakadás ne történjék.

Hangzatos szavakkal nem élünk, jóakaró működésünk nyilt s a higgadtan gondolkozók megértenek bennünket; lapunk lehetőleg helyi közlöny kivánván lenni, minden igyekezetünket oda forditjuk, hogy e lap a vidék hű tükre legyen.

Előfizetési ára e hetenkint kétszer megjelenő lapnak:

félévre 4 ft, évnegyedre 2 ft.

HIRDETMÉNY.*)

A zalamegyei gazdasági egyesület folyó 1873-ik évben három rendbeli ösztöndijt állapit meg azon néptanitók részére, kik a községi faiskolák kezelésében, s ezzel összekapcsolva a tanuló ifjuságnak e téreni czélszerü oktatásában magukat kitüntetik.

Az elsőrendü ösztöndij 6 db arany,
a másodrendü „ 3 „ „
a harmadrendü „ 3 „ 2 ftos.

Számosabb versenyző közt, ha az ösztöndijjal jutalmazottakon kivül még többen is elismerésre méltó buzgalmat tanusitottak, első s másodrendü dicsérő oklevelet nyernek.

Az ösztöndijra pályázhat minden zalamegyebeli néptanitó, ki a tanitással s emellett a községi faiskola kezelésével foglalkozik, valamint azon tanitó is, ki községi faiskola hiányában, vagy ideiglenesen tanitói alkalmazáson kivül saját birtokán, vagy a tanitói állomással élvezésébe jutott területén gyümölcsfaiskolát állit és kezel.

A versenyzés évenkint szeptember hónap, melynek 20-ik napjáig a versenyezni ohajtó ebbeli szándékát a gazdasági egyesület elnökének irásban bejelenteni tartozik. Ezen irásbeli jelentkezéshez csatolandó:

1-ör. A versenyző kezelése alatti kert egész területének pontos kimutatása, határozottan leirva egyszersmind a talaj minőségét három láb mélységig, ugy a fekvést s azt is, mióta van kezelése alatt s mikép kezeltetik?

2-or. Megkivántatik az iskolában levő csemetéknek számszerinti bemutatása, a gyümölcsnemeknek külön rovatokban s válfajonkinti elősorolásával. Pontosan kiteendő a csemetéknek kora, a nemesités ideje és módja.

A versenyző előnyére szolgál, ha a kertet alaprajzban bemutatja, a gyümölcsfatenyésztésre szolgáló területnek beosztását az egyes táblákat, ezekben a csemeték ültetési sorát szabatosan kijelölve.

3-or. Mindezen összeirások és kimutatások a helybeli lelkész és a gazdasági egyesületnek legközelebb lakó két tagja által igazolandók, hitelesitendők.

A nemesitéshez megkivántató ojtóágak — s a mennyire kerül, anyafák is — minden egyes községi faiskola számára az egyesület kertjéből ingyen fognak kiszolgáltatni, de megkivántatik, hogy ezeknek kinyerése végett az illető néptanitó évenkint, deczember hó végeig az egyesület kertészeti szakosztályának elnökénél kérését bejelentse és határozottan kijelölje, hány s minő alany jön nemesités alá.

A zala-egerszegi központi kertben a nemesitési s egyéb munkálatokat bármikor mindenki megtekintheti s kivánatára az egyesület kertésze gyakorlati oktatást nyujtani köteleztetik.

Az egyesület elnökéhez szeptember hó 20-ig beérkezett versenyzési jelentkezések a melléjük csatolt kimutatásokkal együtt azon hónap végével a kertészeti szakosztályhoz áttétetnek s a szakosztály, ha szükségesnek, vagy czélszerünek látja, saját kebeléből kiküldendő tag által is az iskolat, annak kezelési módját megtekintvén, az ösztöndijakat, dicsérő okleveleket kiosztja, eljárásáról jelentését a neki kiadott pályázati irományokkal egyetemben táblás jegyzék mellett az egyesület elnökéhez bemutatja, mely jelentés a legközelebbi egyesületi közgyülésen felolvasandó, s a levéltárban mellékleteivel együtt fentartandó; pályazott és jutalmazott néptanitók névsora pedig a megyére bemutatandó, hogy ekkép a szorgalmas, ugy a hanyag néptanitók is a felügyelő hatóság tudomására juttassanak.

Hasonlóul ösztöndijak alapittatnak a gyümölcsfatenyésztési tanulmányokban kitünt tanuloifjuság részére is, és pedig az egész megyére tizenkét rendbeli.

A három legelső: egy darab ezüst két forintos az ezek utan következő három: egy-egy darab ezüst egy forintos; a többi hat egy-egy darab ezüst huszas.

Az e részbeni vizsga evenkint julius közepétol augusztus végéig terjedő időszakban, a községi faiskolaban s mindenkor az illető lelkész és a gazdasági egyesületnek legközelebb lakó két tagja jelenlétében és hozzájárulásával tartandó, kik is a magukat kitüntetett tanulókat a kertészeti szakosztályhoz intézendő jelentésükben megnevezni, s általában a vizsgaknak egész folyamát, eredményét leirni fogják.

A vizsgának napja előre meghatározandó, az illető lelkésznek, az egyesület legközelebb lakó két tagjának, de a kertészeti szakosztály elnökének is jókor bejelentendő, hogy szükség és lehetőség esetében a szakosztály is küldötte által a vizsgában részt vehessen.

A tanulók és néptanitók dijazása egyszerre történik. A dijak mindenkor az egyesület elnöke, vagy ha távolság miatt ez nehézséggel járna, az egyesületnek a jutalmazottakhoz legközelebb lakó két tagja és az illető lelkész által, a községi elöljaróság s a tanuló ifjuság jelenlétében kézbesitendők.

Z.-Egerszegen, 1873. junius 12-én.

ÁRVAY ISTVÁN,
zalamegyei gazdasági egyesületi ügyvezető alelnök, és kertészeti szakosztályi elnök.

*) A zalamegyei gazdasági egyesület tekintetes ügyvezető elnökségének felhivása folytán az ügynek szélesebb ismertetése érdekében ujolag közöljük.
Szerk.

Közegészségi figyelmeztetés a gabona félékre.

Mondják, hogy a rozs igen sokat szenvedett, sok kalász üres, sok rozsda beteg. Ennek folytán, midőn hiányos a mennyiség, ugyan akkor rosz a minőség is, és ez azon körülmény, mely mindenesetre hatósági figyelmet érdemel részben élelmi, részben pedig közegészségi szempontból.

A mennyiség hanyatlása szükséget, drágaságot, a gabonák betegsége pedig egészségi háboritást okoz, még pedig egyrészről azok *táphiánya*, más részről azok *kóros vegyülete* folytan.

Midőn szó van a rozsdáról, nem lehetetlen, hogy a gabonafélék más kóros változásokon is átmennek, vegyülhetnek azok aratás, cséplés alatt oly korcs növények magvaival, melyek, mint az egészségre ártalmasak, a gabonafélék, mint élelmi tárgyak közt meg nem türethetnek.

Nem felesleges eszerint egy pillantást vetni a gabonafélékre már aratás előtt is, és eleveckorán figyelemre ébreszteni hatósági közegeinket, hogy, ha már elszegényedünk is, legalább egészségünk és életünk legyen biztositva a jókor érkezett rendőri intézkedések által.

Midőn a szemes gabona, mint előkelő élelmi tárgy mennyiség és minőségben hátramaradásban van, rendszerint drágaság és közegészségi háborgatás áll be, melyuek, hogy mi következései vannak, azt magyarázás nélkül is tudják azok, kiket az ügy illet.

Ugy van az, hogy midőn a gabona nem diszlik, vagy oly romlott, hogy az el nem

---

TÁRCZA.

Ha mondom . . .

Ha mondom, hogy: szerettelek leány!
Nem mondok nagyot.
Hisz' szeretni ez uj korban, már oly
Megszokott dolog.
Szerelmet pityereg a gyermek, s aped
Ha oly ifju is.
Korán, korán tanitja élni őt
A jó Nemesis

Ha mondom, hogy: csalódtam veled én!
Nem mondok nagyot.
Hisz' csalódni reményeink után
Oly szokott dolog.
Az élet délibáb, rengő képe
Ármány, szerelem . . !
Szeretni s nem csalódni — mint lehet,
Nem is hihetem.

Ha mondom, hogy: felejtél engemet!
Nem mondok nagyot.
Feledni azt, kihez mult csatol,
Már rendes dolog.
— — — — — — —
Syrén valál Charibdis csúcsain . .
Én hajós valék — —
Énekedre — mely bübájt rejte csak,
Mért is hallgaték ?!

. . . .

Ha mondom, hogy szerelmem sirba visz!
Ez tán uj dolog.
Hisz' sokaknál a hamvadó parázs
Ujra fellobog . . .
Szerelmem mely kihalt, s gyötrelmeim
Sirba döntenek.
Vajjon ki lesz, aki szánalommal
Ejt rám könyüket ? ! . .

MONOSTORI BÉLA.

Robespierre sakkjátszmája. (Schachparthie.)

Párisban Saint-Honoré utczában van egy régi hires kávéház; száz éves gyülhelye a párisi sakkjátszóknak.

A franczia forradalmi rémuralom alatt, ezen kedvelt kávéház csaknem elhagyatott, és csak még kevesektől látogatott volt, kik parthiejukat kijátszani a legtöbbnyire nem nagy kedvet éreztek ilynemü szórakozásra, mert minden fő felett állandón a legnagyobb veszély lebegett, mert ki még ma szabadon járkált, már holnap a legmélyebb börtönben szenvedett, vagy a guillotine bárdja alatt elvérezhetett.

Azonkivül a kávéház ablakából látható jelenetek érzékeny szivüre ijesztő benyomással lehettek, mert előtte a nap minden szakában vörös ingbe öltöztetett elitéltek kocsiai vonultak el a vérpadra.

Robespierre, kinek kőszivére ily jelenetek semmi benyomást nem tettek, egy volt azon kevés vendég közöl, kik naponta eljövének parthiejukat eljátszani. Noha ő maga különben nem a legjobb játékos vala, mégis sötét tekintete és démoni külseje oly elfogultságot, mondhatni félelmet gyakorolt, hogy a legügyesebb sakkjátszók ellenében a parthiot közönségesen elvesztették.

Innét volt az, hogy Robespierre gyakran hosszu ideig hasztalan várakozott egy társjátékosra, mert senkinek sem nyujtott élvet vele szemközt ülni, vagy épen vele játszani.

Egy este midőn szokásszerint az emlitett kávéházban egy társra várakozék, egy fiatal egyén csaknem nőies külsővel, hosszú gesztenyeszinü hajjal, nagy szép szemeivel a terembe lépe, s abban pillanat alatt körültekintve, gyorsan azon asztalhoz közeledett, amelynél Robespierre ült, s vele szemközt helyet foglalt.

Anélkül, hogy egy szót is kiejtene, egy a játékhoz már felállitott sakkjáték alakjait kezdé előretolni, Robespierre hasonlót tőn, s a parthie elkezdetett. Szótlan lőn az befejezve, az ifju ember nyert. Egy második játék kezdődik, és ezen másodikat is elveszti Robespierre.

Igen jó, igen jó! kiált föl Robespierre miután a játék bevégeztetett, de miért játszottunk?

Egy emberfőért, s én azt megnyertem, s azt adja ön nekem, és pedig oly gyorsan, amint lehet, mert különben a hóhér fogja elnyerni.

Ezen szavai után a fiatal ember egy papirlapot vont ki tárczájából, amelyen a parancsolat már fogalmazva volt, R . . fiatal grófot, ki a forradalmi itélőszék által elfogatva és halálra itélve vala, fogságából elbocsátani. Még csak Robespierre, az akkori idők mindenható uralkodójának aláirása hiányzott, s a fiatal ember a lapot aláirásra elejbe nyujtja, Robespierre azt átveszi, és gépiesen aláirja, és a papirt következőleg adja vissza:

De mégis szeretném tudni, hogy ki ön, polgáriéra.

Mondja inkább polgártársnő, volt a válasz. — Én nő vagyok, és pedig most R . . . . gróf boldog menyasszonya.

Egy gyors, hálás főhajtás, egy lassu „Isten hozzád" és a boldog sakkjátszónő a teremből eltünt.

Franczia után
LOVÁSZY SÁNDOR.

Aphorismák.

(Folytatás.)

Nagyon keveset ismeri a nőt az, ki azt hiszi, hogy könnyelmü szive sóhajokkal hóditható meg. (Byron.)

A nők nekünk köszönhetik hibáik legnagyobb részét, mi pedig jó tulajdonságaink nagyobbrészét köszönjük nekik. (Ch. Lemoste.)

A tudatlanság, melyben a nők kötelességeiket illetőleg vannak, a visszaélés, melyet hatalmukkal üznek, legszebb és legdrágább előnyüktől fosztja meg őket: attól, hogy hasznosak. (Me Berrier.)

Egy nő sokkal közelebb van ahhoz, hogy szerelmes lesz egy férfiuba, kit gyülöl, mint abba, akit lát anélkül, hogy észrevenné. (De Chabanon.)

A nőket inkább boldogitja azon szerelem, melyet ébresztenek, mint az, melyet maguk éreznek. A férfiakat épellenkezőleg. (Beauchêne.)

Ha asszonykorukban a nők mindenkinek igyekeznek tetszeni, az talán onnan van, mert leánykorukban egyetsem volt szabad szeretniök. (Bernardine de Saint-Pierre.)

A nők csak egy dologra alkalmasak, de ez nem az, hogy társaságban éljenek. (Mme de Pyrieux.)

Egy nő, ki véralkatától kér tanácsot, mindig eleibe fog tenni a legeszesebb férfinak is egy olyat, kinél a szellem a fejben van. (Gonija Palajos.)

(Folyt. következik.)

áruzható, sem szem, sem liszt, sem kenyér minőségben, akkor a hatóságok gondoskodjanak a jó és elegendő mennyiségű élelmi tárgyak élvezhetéséről.

Kilátásba tehetjük, hogy annyi mostohaságok (himlő, skárlát, vörheny, fenés torokgyik, typhus, váltóláz, kolera, marhapestis, bank krisis, szőlő-, gabonafagyás, pénzhiány) után más véletlen is reánk nehezül, és midőn ily aggodalom nyugtalanitja a közönséget, kötelességében áll a hatóságoknak a jókori intézkedések megtétele.

A rozsdás, üszkös, fenés, rozsanyás, pokolvaros gabona, az élelmi gabona közt meg nem türethetik,következőleg az ily beteg gabona és az ilyenből készült liszt, kenyér nem eláruzható.

A konkoly, razsnok, lápor, féntor, szédítő vadócz és rozsanya oly tárgyak, melyek mostoha években szaporitják és rontják a gabonafélék táptermészetét, ártanak az egészségnek, de mérgeznek is, főleg a szédítő vadócz és rozsanya.

Ily helyzetben épen nem felesleges mindenek előtt tekintetet vetni a mezőn még lábon álló gabonára, aztán a lelethez képest intézkedni a canczellariában.

Népes, művelt városokban sok a piaczról és boltokból élődő nép, azért hatósága is hivatva van az intézkedések tételére.

Ügyelnie kell:

1. a piaczi, bolti és malomi gabonára;

2. a piaczi, bolti, sütőműhelyi és malomi lisztre; végre

3. a piaczi és sütőműhelyi kenyérre nemcsak a mérték, hanem együtt a minőségre nézve is.

Hogy pedig e tekintetben a czélnak megfelelni lehessen, első lépés „*kenyér kémletet*" (Brodschau) megállapitani, mert a kenyér azon élelmi tárgy, melyhez mindenkinek nyulnia kell, s legtöbb is élvezi azt a piaczról és sütőműhelyekből.

A konkolyos (Agrostemma Githago) lisztből sült kenyér kékes, keserü és éles.

A razsnakos (Bromus secalinus) lisztből készült kenyér fekete, nehéz, alig megemészthető.

A láporos (Rinanthus) lisztből készült kenyér fekete-kék, vagy fekete, nedves, tapaszos, undoritó, émelygős, édes.

A fintoros (Melampyrum) lisztből sült kenyér pirosas, fekete vagy kék és keserü, iztelen. Ha ily kenyérből egy szelet, vagy a liszt, vizzel higitott eczetben főzetik, azonnal rózsapiros, vagy piros viola szint kap.

A szédítő vadóczos (Lolium temulentum) lisztből sütött kenyér fekete-kék, mérgező. Vizzel dagasztva nem ad tömött kovászt, vizben főzve habzik.

A razsanyás (Secale cornutum) lisztből készült kenyér violaszinű, foltos, undok izü, szagu, nagyobb vegyitéke mérgez.

A fenés, üszkös,rozsdás (uredo,carices rubigo) lisztből sült kenyér kékes, piros, rosz izü.

Ezek folytán kilátásban van, hogy a gabona és liszt üzlet némely malmok- és boltokban szük határok közé fog szorulni.

E rövid figyelmeztetés és jellemzés sikeres megindulást biztosit az intézkedésben.

TERSÁNCZKY.

Hévvíz, Junius 24. 1873.

III.

Daczára annak, hogy szép időnk beköszöntött, végre s valahára derü a borut váltá fel, s mégis a fürdő vendég gyér számát üdvözölheti szemet-lelket egyaránt lelkesitő földi paradicsom; e hét minden nevezetesség nélkül némán repült az örök sötétség karjai közé, bizon itt az élet monotom. Olvasó-terem, zene és több efféle bú és unalomüző nincs, fürdünk, sétálunk, bámuljuk a természet szépadományát, hegy, völgy népségén lebegtetjük szemeinket, madárkáink dal zengése, és virágaink néma integetése mellett, dél a reggelt, est a delet váltja fel, repül az idő és marad arczunkon a komolyság; szerencse, hogy időnk kelleme sokat pótol, más szórakozást tán igen sokáig nem remélhetünk; de orvoshoz nem folyamodhatunk, mert Hévvizen, fájdalom fürdőhely, és mégis orvos nem lakik, tán kiszámitásból történt, hogy az orvos feledékenységbe jön, mert ha hegy-völgy-viz nem ad irt a betegnek, orvos ugy sem segithet, de pardon, mégis van itt papiron ein Badearzt, Herr Dr. Bernhard Singer pract. Arzt in Keszthely und Hévviz, és ennek megbecsülhetetlen s mélyen átgondolt müve, die Therme Hévviz bei Keszthely in Zalaer Comitat in Ungarn, Gedruckt in Jahre 1873. Doria', Mort bleue!

Mért nem lett e mü eredetileg franczia, chinai vagy indus nyelven irva és kiadva. Oh égbe kiáltó szegénység! hogy Hévviz leirása egy practische Arztra szorul, ki Keszthelyen lakik és hozzá Hévviz és német leirás, de voltaképen hol is van az a Hévviz, chochinchinában? Californiában? Én ugy tudom, hogy a természet áldott Zala, édes hazánk téza gyökeres magyar gyermeke és mégis mért van az, hogy Hévviz eredeti leirása, megforditásban tán csak a késő jövőben fog megjelenni, német kezekre bizatott, vagy pedig nem szorul Hévviz többé magyar vendégre? tán angolok tartják fent? szégyeld magad magyar Jounarlistica, academia, hogy nem birtál kebeledből egy egyént kiteremteni, ki képes lett volna Hévviz leirását ma már virágzó, csengő, édes magyar nyelvünkön leirni, vagy pedig a tulajdonosnak hódolatból lett németül irva? Hja! ugy látjuk, el lett felejtve a régi dal. Nein kell nékem rechts um, kertench abmaschir, mondja meg csak magyarul sat., vagy ugy vagyunk még, mint „Bolond Miska" a német censurával, vagy Sopron-Pozsony a magyar szinészettel? és végre nagyobb véronták nélkül ki birná mondani e fürdő valódi nevét? a térképen Héviz van, a fürdő ruhán Héviz és Dr. Singer munkáján Hévviz.

A „Fürdői L."-ban következő érdekes leiratot találtam, melyet itt egész terjedelmében közlök:

Mintegy másfél tized mulva, hogy a füredi viz hasznárul való versek s a „Balaton Tihanyi echónak eleven zengése" Fehér Antaltól, napvilágot látták, a közel fekvő Hévviznek is akadt magasztalója, dr. Babocsay Józsefben, kinek prózája dicséres dolgában tultesz talán a füredi lantos verseín is. Ezuttal e curiosumból közlünk egy kis mutatványt. Már a czime elüt a megszokott czimektől. Felemlitendő itt, hogy a munkácska egy nő-nyomdatulajdonosnál nyomatott; czime:

Boldog Zalavármegye!
keszthelyi
h é v-v i z e d r ő l
méltán
nevezetel igy attól
a ki
ezen rendeket irta
dicséretedre.
Dr. Babocsay József.
Anno MDCCXCV.

Sopronban, nyomtattatott S z i e s z K l á r á n á l.

Bevezetése:

Tekintetes és nemes Zala Vármegye!

Ha vagyon ezen Magyar Hazánkban a Természet Urától egy megáldattatott Vármegye; valóban Te vagy az Nemes Zala Vármegye. Igaz ugyan az, hogy sok féle Kintsekkel megruháztattak, Magyar édes Hazánknak sok Érdemes Nemes Vármegyéji! mindazonáltal oly különbséggel, hogy többnyire a magok kintseikhez fáratsággal és költségekkel juthatnak, mi pedig a mijeinkhez ingyen juthatunk. Szép ajándék! becsülhetlen Kints! Hogy ne örvendenék neked Tekintetes és Nemes Zala Vármegye! Örvendett valaha a Zsidóság ama Bedzáidának; hogy ne örülnék én is a Te Kebeledben régenten már kinyitott és buzgón kiöntött Magyar Bedzaidádnak. Bedzaida Zsidó szó, magyarul annyit tészen Lauretius Hieronymus bizonysága szerint, mint Tó. Midőn még Jérusalem tündöklő karban vala, volt olyas Tava is, a mellybe a föld alatt különbféle Részekrol gyülekező Tsatornák magokat kiöntötték. Ide ereszkedtek a mosásra és ferdésre összevegyült és hordatott Betegek, örültek ha már a sor reájok jött a ferdésre; mivel teljes bizodalommal valának, hogy a Viznek ereje által meggyógyulnak. Nem de akkoriban nagyobb Kintset ennél a Tónál birhatott-é Jérusalem városa? Tehát Te is Nemes Zala Vármegye! nem birhatsz nagyobb Kintset Magyar Bedzaidádnál. Nem régiben ugyan az Egig magasztalták a Muzsák Füredet ékes Feredőjéért. Mennyire nem fogják még magasztalni a mostan világosságra jött Bedzaidát könyörületes szivéért? Könyörületes, mert a szomoru és nyavalyás testet szivébe bé-ereszti.

Be kár, hogy eddig ezen Magyar Bedzaida elvolt rejtve az Emberek szemei előtt. Már most szemekről a' Hályog lehullott, mihelyest az az örök érdemü M é l t ó s á g o s G r ó f F e s t e t i c s G y ö r g y Ur tulajdon kegyességétől indittatván, számtalan ügye-fogyottak szeméről azt le-vonta. Tehát magyar Bedzaidát találunk Keszthelyhez közel,igen gyönyörü helyen,a hol Természetnek tsudálatos ritkaságit méltán tsudálhatjuk.

Es ime nyiljatok fel szemek, a mult században Héviz leirása magyar nyelven, és most Hévvizen a magyar nyelv — 1872 — krach!

KÖNYVES JÓZSEF.

Zala-Egerszeg, Jun. 25. 1873.

Városunk nyugalmasan unalmas egyhanguságát némi élénkség váltotta fel, a jó hirben álló G e r ő J a k a b-féle szintársulat megjelenése által.

És jó is, hogy igy történt, mert őszintén szólva,legutóbbi időkben társadalmi életünkben oly jelenségeket észleltünk,melyek pessimistává tennék a különben legkönnyelműbb optimistát is.

Lehangoltság, elkedvetlenedés, pöffeszkedés, visszavonás, aprehensio, disharmoniával találkozunk, bármerre tekintünk.

Eltünt az a régi kipróbált összetartás.

A fiatalságban semmi élet.

A hány van, annyiféle huz! természetesen azért, hogy mindegyik inkább itt lehessen első, mint rómában második.

Szegény Julius Caesar te! — ha sirodból felkelnél, el kellene szörnyüködnöd, mily buján termő földbe esett az a mag, a mely a te szavaiddal lett e közé a gyakorló emberiség közé elhintve.

No de félre e sötét rajzzal! ugyis hiábavaló erőlködés volna tőlünk azt a kóranyagot kitépni akarni, a mely annyi előszeretettel, részben tán szántszándékkal ápoltatik egyesek, sőt elmerjük mondani, a hidegen számitó többség által.

Gerő Jakab szintársulata körülbelül 22—24 tagot számlálva egész csendben, majdnem észrevétlenül köszöntött falaink közé, és folyó hó 21-én előadásait a „Márványhölgyek"-kel kezdette meg: vasárnap adták a „Jegygyürüt" és tegnap „A 15 éves férj, vagy Richelieu herczeg első párbaját".

Magából e három előadásból kellő tájékozottságot nyerhettünk már az iránt, hogy a társulat valóban érdemes jó hirnevére, s igy a pártolásra is jogos igényt tarthat.

Meggyőződhettünk,hogy itt nem oly éhenkórász vándorcsapattal van dolgunk, a mely különböző természetü és faju dologkerülőkből alkotva, a midőn egyrészt megszentségteleniti a „Thalia papja" felkent nevet, másrészt részeg fővel tántorog fel a szinpadra és ott olyan sok tarka ostobaságot hadar össze, a melyet egy civilisalt egyén természete be sem vehet; hanem szemben állunk egy szorgalmas, munkás, törekvő társulattal, a mely hivatásának szinvonalára akar és tud is emelkedni.

S ha ugy folytatja Gerő, a mint kezdette, biztositva lehet arról is, hogy az a tartózkodó visszavonultság, a melylyel még a közönség kisebbsége részéről találkoznia kell, s melyet némileg indokol az is, hogy elődei nem legbizalgóbb renomé hátrahagyásával távoztak, — csakhamar el fog tünni, hogy helyet engedjen a tömeges pártolásnak.

Egyre azonba saját érdekében figyelmeztetjük.

Szállitsa le a 3-, 4- és 5-ik padsor ülőhelyeinek árát 60 krra; és elhiheti, ha szavunkat fogadja, csak saját erszénye rovására lesz loyalis; egyuttal bőven kárpótolva fogja magát látni azon 9 ft. különbözetért, a melyet ez esetben veszteni fog, azon 27 ft által, a melyet mulhatlanul bevesz a leszállitás keresztülvitele által.

A férfitagok közől — természetesen csak azokról lehet szó, a kiket eddig láttunk — kiválóbbak: maga az igazgató, a ki rendszeresen a legkitünőbb kedélyességgel adja hálás szerepeit: Szirmay, Kovács, Szász, Soós és Veress; a női tagok közől: Gerő Lina, Gerőné, Szászné és Soósné.

A közönség eddigi kedvencze: Gerő Lina, ez a kis ártatlan „Mari" (a Márványhölgyekben), a szüzies szerelmü „Ilon" (a Jegygyürüben), és végre a pajzánul komolykodó „Richelieu herczeg), a ki kedvesen csengő gyermekies hangja, avval a hamiskás mosoly és páratlan két arczgödröcskével egymásután bájolja el és hóditja meg a „jeunessedoré" legkritikusabb szőrszálhasogatóit is.

Ha igy halad, maholnap csak neki fogunk tömjénezni.

Csütörtökön adják: „A Szent-Iván éji álmot".

Erről majd részletesebben.

KRITIKUS.

Zala-Egerszegen, Junius 21-én, 1873.

A „Zala-Somogyi Közlöny" 46-ik számában Bődy József zala-egerszegi tanár urtól egy kartársa védelmére „Hát még ez is megy?" czim alatt czikk jelent meg, mely Zala-Egerszeg izr. községét és ennek hitbizottmányát azért, hogy négy évi búsongás után sulyosan elhanyagolt vallásoktatása körül, — amennyiben lényeges részét védencz kezéből kiragadta, ki ennek alapját gyökerénél fogva a legérzékenyebben megingatván, talán ha e baj a végpusztulás stadiumába még áthajtva nincs — orvoslólag intézkedvén, — hazafiui érzelemből kivetkőzés, törvénytelen eljárás, együgyüség, jogfosztogatás — jogbitorlás vádjával állitja a nyilvánosság — a közvélemény szigorú itélőszéke elé.

A hitbizottmány az igazság érdekének parancsolólagos intésére, nehogy a közvélemény netáni itélő szavának súlya méltatlanul reá nehezedjék, czikkiró fullánkos megjegyzéseire és állitásaira következőképen válaszol:

Czikkiró törvénytelennek jelzi a hitbizottmány eljárását, mert védenczétől hetenkint 3 órai vallásoktatást követel; — ugyanis azt mondja: „A községi tanitók és felek között e szerint megszünvén a kölcsönös kötelezettség . . . ."

Továbbá folytatja czikkiró: „De e szabad, a felekezettől független helyzet — ugy látszik nagyon visszatetszett az izr. hitközségnek, miért egy hónapi gondolkodás után nem is késett azon törvénytelen eszmét papirra tenni: hogy a községi tanitók hetenkint 3 órán át, ugy Isten nevében köteleztetnek a vallás tanitásra."

Ezen keserü kifakadások czikkiró saját keble fájdalmainak kifejezése mellett, még egyebet is sejtetni engednek, — No de ha talán a tanitó joga meg van is sértve, tehet-e erről a hitbizottmány?

Mi ugyhiszszük, czikkiró figyelmét ama, a közös iskola életbeléptetésével a törvények mellett ugyan, de mégis törvényszerüleg létrejött határozat nem kerülte ki, melyszerint a tanitó urak a vallásoktatást hetenkint, a m. iskolaszékkel kölcsönösen megállapitott 3 órai időn át „ugy Isten nevében" teljesiteni tartoznak. — Ezt kétségtelenül igazolja azon tény, hogy ezen három órai vallásoktatást a vonatkozott határozat értelmében czikkiró maga is teljesiti.

E szerint döfését elhibázta; — mert azzal az iskolaszéket egyaránt, sőt első vonalban találja: amidőn a hitbizottmány a vallásoktatásra vonatkozólag eszközölt intézkedését kárhoztatja; hisz ezen eljárás ugyanazon határozatban gyökerezik, melyet czikkiró maga is — mint már mondánk — figyelemben tart. Vagy tán védencze különös kiváltságokkal bir kartársai fölött, melyek őt ezen kötelezettség alól egyenesen felmentik?

Idáig tehát ugy hiszszük, — az előrebocsátottakból kiviláglik, miszerint eljárásunkban habár a törvényeket hiányosan ismerjük is, minthogy ez ügyet érdeklő illetékes helyen kijelölt alapon intézkedtünk, valaki törvényes joga iránti vétségnek nyoma sincs.

Czikkiró reményt táplál ez ügyet rövid idő alatt kedvezőbb szinben szellőztetni.

Bődy József urat igen jeles tehetségü, hivatásának teljesen megfelelő, képzettséggel biró értelmes embernek van szerencsénk ismerni; — azonban itt — ha az igazat kimondjuk — némi önérdektől vezéreltetve — megvakittatva, a józan gondolkodó értelem utját elvesztvén, egy szép testületet — becsületére merénylelet intézvén — igen sötét árnyékba állitott, és elég méltatlanul.

Sokkal illdomosabban cselekedett volna, ez ügyet a mindent kigyógyitó jövőre bizni, mint a lefolyt napok zordon szeleinek szabad szárnyára bocsátani.

Ha netán czikkiró valószinüleg irói viszketegségből, vagy talán lehet: állásánál fogva indittatva érzendi magát ez ügyet ujolag is ez uton tisztázni,ez esetben tanácsoljuk: jövőre az elme három kereků rostáját (értjük az ész főtehetségeit, melyek benne tökéletes arányban egyesülvék) nem pedig a kavalygósan mozgó szelet használni; mely a magot ahelyett, hogy abból a vadóczot és egyéb idegenszerü anyagokat eltávolitaná, fövénynyel s szeméttel boritja el.

Mi a határozatnak németnyelven lett kibocsátását és czikkiró erre vonatkozó szemrehányólagos megjegyzéseit illeti, erre ekként válaszolunk:

Ugyan ezen szemrehányás alaptalanságának bebizonyitására czikkirót magát — háta mögé bujt védencze legnagyobb hátrányára — hivjuk fel, ki legjobban tudja, hogy német ajku védencze, ki a magyarnyelv nehézségeit még eddig leküzdeni képes nem levén, a németnyelven szerkesztett iratot örömest fogadja; következőleg ezzel a hazafiság magasztos eszméje ellen legkevésbbé sem vétkeztünk. — Ellenben vétkezett czikkiró, ha a magyarnyelvet a hazafiság valódi s csalhatatlan küljelének tekinti; — mert akkor tekintetbe kellett volna venni a zala-egerszegi izr. község rendithetlen hazafiui buzgalmát, melyet épen a nyelv terjesztése körül tanusit. Hiszen czikkiró jól tudja, hogy községünk minden könyve magyarul vezettetik.

Czikkiró legyen nyugodt, a század minket is tökéletesen megérlelt arra, hogy tisztán belássuk és mélyen érezzük azon igazságot, miként az egészséges nemzetiségnek egy főkisérője a nemzeti nyelv, mert tudjuk, mig az fönmarad, a nemzet is él, bármi sinlődve is sokszor, de ha az egyszer elnémul, akkor csak gyászfüzt terem a hon, mely a voltakért szomoruan eregeti földre csüggeteg lombjait.

De mindemellett a következtetés: ki németül ir, beszél, nem jó hazafi — a magyarnyelvet megvetette, nem feltétlenül igaz.

Mondják: „Szemrehányásnak mindig van tere, de ritkán haszna."

Ez itt a szó teljes értelmében bebizonyult; mert a fullánk, mely a magyarnyelv megvetésének szemrehányásában rejlik, védencét találja. —

Ha Bődy ur a hazafias buzgalom jeleneto fölött örülni tud, ugy legyen bizonyos, hogy mi, kik németül is irunk, a tiszta haznszeretet leggyöngédebb érzetétől áthatva vagyunk; — de nem azért, mintha Bődy ur vélekedése szerint a hazának tartoznánk, mert magyar kenyeret eszünk, a jogok legszebbikét — az egyenlőség jogát élvezzük, hanem azért, mert ez őseinktől örököltt, velünk szülotett eszme.

Ezen bölcsességet folyton tanuljuk, de nem egyedül könyvekből, cathedrákról — hallgatjuk inkább a természet szent szavát, mely minden halandó erkölcséhez magusi erővel szól — ezen elv folytán iparkodunk mi felemelni édes anyaföldünket, hazánkat nagyobb méltóságra, nagyobb diszre.

A hitbizottmány nevében:
RAGENDORFER ALBERT,
iskolai gondnok.

Hirek.

— *Vallás- és közoktatási* magyar ministerem előterjesztésére a vasvár-szombathelyi székesegyházi káptalanban Kopaz János őrkanonok és őrségi főesperesnek az éneklő kanonokságra és sárvári főesperességre, — Ilögyei János pápóczi perjel és zala egerszegi főesperesnek az őrkanonokságra és őrségi főesperességre, — Nagy János utolsó kanonok és alsó-lendvai főesperesnek a pápóczi perjelségre és zala-egerszegi főesperességre való fokozatos előléptetését jóváhagyván, — az ezáltal megüresedett alsó-lendvai főesperességgel egybekötött utolsó kanonokságra Puli György püspöki titkárt kinevezem. Kelt Schönbrunnban, 1873. évi junius hó 10-én. Ferencz József, s. k. Trefort Ágoston, s. k.

— *Láposy G. Márton*, perlaki plébánost a zágrábi érsekség alesperessé nevezte ki. Üdvözöljük a méltányos intézkedést; ily lelkes hazafi méltó figyelmet érdemel.

— *A szent-adorjáni* iskola-épület alapkövének ünnepélyes letétele, hihetőleg főispán ur ő méltóságának jelenlétében aug. 11-én fog eszközöltetni. Czigány Bertalan földbirtokos ur, lelkes tanügybarát az épités gyors keresztül vitelére erélyes intézkedéseket tesz.

— *Tanügyi értesités.* A nagy-kanizsai főgyimnasiumban az 187²/₃-iki tanévet befejező nyilvános vizsgálatok julius 5-én veszik kezdetöket a vallástannal, s tartanak 28-ikáig bezárólag. 28-ikán délután a 4 alsó osztály, 29-ikén délután pedig a felső osztályok fognak vizsgálatot tenni a testgyakorlásból. A magánvizsgálatatok 29. és 30. délelőttre határoztattak. A tanév ünnepélyes bezárása, a bizonyitványok kiosztásával, 31-ikén délelőtt fog megtörténni. Nagy-Kanizsa, jun. 28. 1873. Az igazgatóság.

— *Ajánlkozás.* Lapunk egyik tehetséges munkatársa, tanári pályára jól készült s nőtlen egyént ajánljuk az illetők figyelmébe; ki az irodalom terén rég óta méltó elismeréssel működik, s jelenleg három kötetes munkája van sajtó alatt, szeretne a budapesti zajgó életből vidékre jőni, s nevelői alkalmazásba lépni; bővebb értesités készséggel adatik e lapszerkesztőségében.

— *Örömmel* értesülünk tisztelve becsült polgármesterünk Belus József urnak azon lelkesitő intézkedéséről, miszerint a népiskolai kitünőbb szorgalmu növendékek számára Dolinai jeles füzetecskéjét a „Hasznos Mulattató"-t ajándékképen 50 példányban rendelte meg.

— *A „Vasárnapi Ujság"-ban* olvassuk: Remete Géza, jelenlegi országos képviselő, az 1870. évben ügyvédi minőségben és zalamegyei hatóság által a kibocsátott fegyenczek rabtartási költségeinek behajtásával bizatott meg. Remete 555 forintból 420 forintot tényleg be is hajtott, de ezen összeget uti és más utánjárási költség fejében felszámitotta, illetőleg kiadta. Ennek folytán sikkasztás miatt beperceltetett, de a törvényszék a vizsgálatot tárgyi tényálladék hiányából beszüntette. A királyi ügyész fellebbezése folytán az ügy a királyi táblához került, mely a további vizsgálatot rendelte el. A legfőbb itélőszék ellenben megint beszüntette a bünfenyitő eljárást.

— *Bucsu.* Azoknak, kik az életben oly szorosan egymáshoz voltak kapcsolva, a fájdalom és öröm minden változását együtt érezték — szomoritólag hat az elválás; igy valék én is, mikor a legkedvesebb pályatársak-, jóbarátok- és ismerősöktől, kikhez több év óta a legjobb szeretet füzött, távoznom kelle. — Szorult kebellel hagytam el a kies Zalamegyét, mert mindenkitől szónélkül kellett megválnom. Okta azonban ezen nem illő elválást jelenlegi állásom rögtönzött betöltése. Tehát nincs más mód, mint e sorokban venni bucsut azoktól, kik résztvevőleg igazi szeretettel ragaszkodtak hozzám, s kiknek irányomban táplált érzületei s tanusitott cselekvései életemet megédesitették. Isten tehát önökkel kedves pályatársak, jó barátok és ismerősök! Fogadják gyenge tollam esetelését ugy, mint ha kézszoritással álltam volna önök előtt. S fogadják végre mégegyszeri „Isten hozzájuk"-at oly tárt kebellel, melylyel e sorok irásakor kedves önök iránt érzett és érezni fog Záborszky József, Győrmegye, abdai tanitó.

— *Személyi hir.* Méltóságos és főtisztelendő Szabó Imre szombathelyi megyés püspök ur, a megyénkben levő hévvizi gyógyfürdőt használja.

— *Pályázat.* Postamesteri állomásra: I. Keszthely pályaudvarban, tiszti szerződés és 200 forint biztositék letétele mellett. Evi járandóság 400 frt fizetés, 50 frt irodai átalány, 90 frt bérletpénz és 200 frt pakolási dij. — II. Zala-Szent-Ivánban, tiszti szerződés és 200 frt biztositék letétele mellett. Evi járandóság 300 frt fizetés, 30 frt irodai és 528 frt szállitási átalány. A kérvények 3 hét alatt a soproni postaigazgatósághoz intézendők.

— *Kottoriból* irják nekünk: Folyó hó 17-én egy ide való fuvaros két hordó spiritust, körülbelül 20 akót Slavoniába szállitani akarván, éjfél után egy órakor a feleségével, ki égő gyertyát a kezében vitt, a kocsihoz mentek megnézni, hogy rendben van e minden, azonban valahogyan ruhájuk szikrát kapott, és égni kezdett, a kinkiáltásokra a szomszédok összetódultak a láng látására, a harangot félre verték és szerencse volt, hogy a kocsi az udvar közepén állott, csendes idő volt és a kocsin csak a szalma égett el, ők pedig az egész testükön annyira megégtek, hogy az asszony már meghalt, mondják mások, hogy lyukat furtak a hordón, hogy maguknak spiritust vehessenek ki, és akkor az ruhájukra fecskendett, és midőn a hordót nézni akarták, jól be van e megint csinálva, igy gyuladhatott meg mindkettő ruhája.

— *Előttünk* fekszik egy előfizetési felhivás a „Távirdai naptár" II-ik évi folyamára 1874 re. Szerkesztik Kolozsvárott (Erdély) Székely István és Kiss József m. kir. távirdatisztek. Minden szaklap, szakkönyv mily hézagot tölt be saját körében, ha igyekszik olvasóival megismertetni mindazt, mi vele kapcsolatos összefüggésben van, ugy hiszem nem kell magyarázni; és mily örvendetes jelenség, hogy irodalmunk azon stadiumon áll, melyszerint mindent képviselhet. Ez okból kifolyólag fennt nevezett két vállalkozó buzgalmát elismerőleg fogadjuk, miután felhivásukban oly igéretet tesznek, melyek nem annyira a távirdai-testület, mint a táviratozó közönség érdekére munkálnak, különös gonddal a kereskedők-, orvosok- és iparosokra stb. Midőn e hiányt pótló naptárt — mely előttünk az eddig ismert dróton és cassa-szobán kivül feltárja a távirdaintézetet — hasznos tanulmányozás és mulattató olvasmányul ajánljuk t. érdemes olvasóinak figyelmébe, egyszersmint készséggel elfogadunk előfizetéseket, vagy csak megrendeléseket is, melyek a megjelenés után fognak kiegyenlitetni szerkesztőségünkben. Ára csak 60 kr.

— *„Anker"* Ezen intézet által honositott társulások (Associatio) vagyoni elhelyezése a következő jelentés által bizonyára megnyugtatólag hathat minden „társulási" tagra. Az „Anker" élet- és járadék biztositó társaság által 1873. évi junius hó 21-én összeállitott „társulások" (Associatio) vagyoni állása. 1873. évi junius hó 21-én alakitva volt 24 társulás osztrák árfolyamban, és 9 társulás ezüst árfolyamban, melyekre 62,007 tag által 46.485,194 frt 74 kr. jegyeztetett. Levonva az 1873. évi május havában kifizetett 726,577 frt 98 krt tevő felosztási összeget, marad a „társulási" vagyon: 15.240,822 frt 38 kr, mely a következő értékekben van elhelyezve, és pedig: 11.781,800 frt az állam által biztositott vasuti ezüstelsőbbségekben, 4.369.300 frt földtehermentési kötvényekben, 440,400 frt 1860-iki sorsjegyekben, 3.085,800 frt záloglevelekben, 200,000 frt osztr. papirjáradékokban, 140,000 frt osztr. ezüstjáradékokban, 712,020 frt 10 kr. társulási kötvényekre adott kölcsönökben, 12,448 frt 56 kr. készpénzben; összesen: 17.741,768 frt 66 kr. Bécs, 1873. junius hó 23 án. Az „Anker" társulások felügyelő választmánya nevében: Dr. Elis Frigyes Lajos, elnök. Az „Anker" igazgatósága nevében: Bodari, igazgató.

— *Rövid hirek.* Bizonyos d'Italo nevü olasz velocipeden utazik Milanotól Bécsig. (Szerencsés utat!). — A királyfalvi határon római sirokat találtak. — B. Csabán a kholera miatt betiltották az országos vásárt. — Ama betegség mindenhol befészkelte magát, Kolozsvár is nagyban sujtatik. — A szombati vihar a fővárosban tetemes kárt okozott, emberélet is esett áldozatul. — Biró Ferencz, 50 éves kondás, egy 5 és 8 éves leánykán baromi erőszakot követett el Böszörményon. (O tempora, o mores!). — Az országgyülés a budget-vita után elnapoltatik. — Pesten május hóban 871 gyermek született, s meghalt 953 személy. (Eszerint Pesten ugy látszik azok is meghalnak, kik nem is születtek!). — A soproni kath. tanitóképezdében a magyart is használják tannyelvül. (Azt mondják ujság. Legyen!). — A walesi hgnő három mentéjét Szegfi István elkészité. — Napoleon hg Milanoba érkezett. — Folyó évi julius hóban az ezüst-árkeletpótlék 10%-kal lesz számitandó. — A duna árad, óvintézkedések elrendeltettek. — A porosz sah tiszteletére Londonban katonai gyakorlatot tartottak. — Pesten összesen 5290 személy bérmáltatott meg. — Győrött uj lövöldét állitanak. — A Rába szabályozása ügyében gyülést tartottak, hol Győr-, Sopron-, Veszprém- és Mosonymegyék voltak képviselve. — Kerkapoly pénzügyér ur jókedvü, minek egész ország örülhet. — Mult év novemberében 450 hajó pusztult el a tengereken. — Német-ujvári Gr. Batthyány István neje meghalt. — A szegények egyik gyámolitója, gr. Erdődy Malvina grnő is elhunyt. — Amerikában 1872-ben 986 vasuti szerencsétlenség történt, s több mint 1½ ezer ember esett áldozatul. — Az uj egri érsek, mint hirlik, Samassa József, szepesi püspök lesz. — Egy uj négyemeletes szálloda fog épülni a váczi uti boulevardon. — Kovács Gyula, pesti egyetemi tanár, meghalt. — A bosniai kiköltözött keresztyéneknek Pozsega város tanácsa több napi ott tartózkodást engedett.

Papirszeletek.

— Számla. T: C: Szenpéteri Tejis jegyző urnak tisztöletel ajálva bocsájtom ezen pár sorajimat hogy azon kiaresztáncsiját amel föntmarat az munka várságo amelet elki altetem az távolvácságá hoz jarandó az egész összeg tiszen 4 frt 62 kr Költ Keszthelen Németh István Takács mester maradok Szolgája Tejis urnak és Tejis asszonak 1873 márczius hó 2 ik.

— Szerződés. Mely két részről Szoló 1873-tul egész 1874-dik Szentgyergyig 1 batelso szoba fizetek egy Evre 55 f. ó. értékbe az az Ötven öt forént ó értekben

keszthely ⁵/. 873.

Szigeti János bándula

Lővy Fölöp hassonbérlő

Az eredetiről leirta Pölts.

— Czegléden május 25-én Szaladi József földmüvelő és Kis Erzsébet házaspárnak három ép és egészséges fia született. A hasa érkezett apa örömében azt mondá Dobos János köztiszteletben álló ref. lelkésznek: „Három fiu egyszerre, szegény ember házánál! Ezt meg kell tudni Ő Felségének is, irja be kegyelmed keresztapának az ő kedves fiát, a koronaörököst!" „De hát megengedi-e?" — kérdé a lelkész tőle. „Hát meg azt is meg kell kérdeni valakitől, hogy vajjon szabad-e szeretni és megtisztelni?" A derék lelkész mondván: „dehogy rontom el az apa ártatlan örömét, inkább rontsák el az enyémet," — fogta magát, beirta keresztapának Rudolf cs. kir. főherczeget s a három csecsemőt — valódi sirő tersett mellett — megkeresztelé István, Sándor és Benő nevekre.

— Egy, aki nem volt goromba. Bécsben a következő kedélyes történet képezi a közbeszéd tárgyát: A két koronaherczeg, u. m. Rudolf és uj barátja Frigyes Vilmos, gr. Latour és több udvari főur kiséretében Kahlenbergre rándultak; visszatértökben a vezetők egyike azt az inditványt tette, hogy egy, a másiknál kevésbbé járt utra csapjanak át, mely gyönyörü tájékon vonult keresztül. A vezető folyton elől ment, mig egy kapás-házhoz nem értek, melynek udvarán vezetett az ut keresztül; az udvar sövénynyel volt bekeritve, s az ajtó be volt zárva, a kapás pedig benn az udvarban állott. „Nyissa ki kend" szólitá meg őt a vezető — át akarunk menni." — „Abból ugyan nem eszünk, itt senkinek semmi keresni valója, jó lesz ismét odább kotródni" volt a kapás felelete. Latour gróf hallotta a választ, s közelebb jöve, halkan sugá oda: „De nyissa ki, a koronaherczeg akar itt keresztül menni." — „Az nekem mindegy, koronaherczeg, vagy nem koronaherczeg, itt én magam vagyok az ur, s én nem eresztek át senkit, s amit én mondok, az aszerint ugy áll." Belátták mindnyájan, hogy avval az emberrel nem boldogulnak, más utra mentek tehát, melyen haza mehettek. Öt perczczel később a kapás elbeszélte e történetet egy szomszédjának, ki azonban kemény szemrehányásokat tett. „Igazad van koma" mondá jósanabb okoskodással — bolond dolog bis ez, csak az vigasztal, hogy legalább nem voltam goromba."

— Ez is megtörtént. Beteg levén az atyafi felesége, elment az orvoshoz a utasitást kért. Orvosunk hosszu keskeny papirra irt is neki sok mindent diakul s azon utasitással, hogy a receptet (értvén amit erre a gyógyszertárban adnak) törje mozsárban össze a főzze meg egy itcze vizben, adjon belőle nejének óránkint egy evő kanállal, s holnapután meggyógyul. Hazament és vette nagy mozsarát, összeverte a papirost, megfőzte, s nejének beadta. Mégis jobban lett

— X. ur kegyeltjei egyikénél ebédelt. Csemegézés után a szoba egyik sarokjában kellemes suttogásba elegyedett vendégünk a szép háziasszonynyal, mialatt a férj szunnyadozni látszék. A házi szolga felhasználni iparkodván a kedvező alkalmat, a szunditó férj mellett fekvő ezüst evőeszközöket kisérlé meg zsebre dugni. Terve azonban dugába dőlt, mivel az alvó férj őt azonnal nyakoncsipve következő szavakkal odábbitja ki a szobából: „Kamasz, nem mindenkinek alszom én!"

— Van Amerikában egy a női szavazatjog társasága" czimű egylet, mely 25 éves fennállásának jubilaeumát ülte meg. Egyik női szónok igy dörgött: „Ne pazaroljuk többé jótéteményeinket a férfiakra, vegyük kezünkbe saját ügyünket. Ne menjünk társaságokba, s ha véletlenül oda kerülünk is, ne tánczoljunk a férfiakkal. Társadalmi forradalom! Az legyen jelszavunk. A tüzhelynél kell kezdeni a háborut. Nem kell ápolni a csecsemőt, nem kell gombot varrni a férfi ingére, nem kell a szobát, butort rendben tartani, tönkre kell tenni a háztartást, majd akkor, ha belátják, hogy kényelmök a szavazatjog megadásától függ, engedni fognak! A könyörgés nem használt, forduljunk erőszakhoz. — Inditványom ez: mai naptól kezdve minden nő helyezze ostromállapotba háztartását." A jubilaeum oly mulatságosan végződött, mint egy vigjáték — teszi hozzá a levelező. De mégsem! A vigjáték házassággal szokott végződni, a vajjon e komédia szereplői közül ki merne a házasság révébe vezetni valakit?

Szerkesztői üzenet.

796. M. A 22-iki szám azonnal postára adatott.

797. „Mi lenne belőlem?" szép érzelmes költeményt megkaptuk.

798. Sz. Kaposvár. Köszönjük a meghivást, sajnáljuk, hogy e féléves lapelőfizetési idényben távolabbrai kirándulást tennünk lehetetlen.

799. Sz. Baja. A leirást vettük s közöljük, nekünk is hasonló örömünnepélyre van kilátásunk. Fogadd üdvözletünket!

800. G. Budapest. Amit lehet, szives készséggel

801. „Mit csináljak virágimmal" sat... adja el. „Hármat lőttem" sat... mégis csütörtököt mondott. „Elbujdosom" sat. szerencsés utat! „Ha meghalok" sat. Eltemetik. 8 mindezekért 10 krajczár portót fizettünk.

Piaczi árak

Nagy-Kanizsán, 1873 évi junius hó 25-én. Gabonaneműek: alsó austr. mérő szerint Buza 87—90 font 7.25 kr. 85 86 font 7.— kr. 83—87 font .— kr. Rozs 74—78 font 4.80 kr. Árpa serfőzésre 68—70 font 3.50 kr. Árpa etetésre 3.25 kr. Zab 2.— kr. Repcze —.— kr. Lisztneműek: bécsi mázsa szerint. Liszt legfinomabb 18.— kr. Zsemlelizst 13.— kr. Fehér kenyérliszt 11.— kr. Fekete kenyérliszt 8.50 kr. Enzadara 16 kr. Rizs 20.— kr. Hüvelyesek: alsó austr. mérő szerint: Borsó 8.— kr. Bab 6.— kr. Lencse 8.— kr. Köles .— kr. Hajdina (pohánka) 4.50 kr. Kukoricza 4.— kr. Burgonya .— kr. Hus: bécsi font szerint — Marhahus 28 kr. — Disznóhus 32 kr. Juhhus — kr. Borjuhus 28 kr. Zsirfélék: bécsi font szerint. Disznózsir 50 kr. Marhazsir 60 kr. Szalonna 46 kr. Szappan 24 kr. Lámpaolaj 38 kr. Stearingyertya 65 kr. Faggyú-gyertya 32 kr. Bor: alsó austr. akó, 40 pint szerint Ó-bor 15.— kr. Ujbor 11.— kr. Sör: alsó-austr. sörakó, 42 pint szerint Legmagasabb 7.— kr Legalacsonyabb 6.— kr. Tüzifa: bécsi öl, 36 hüv. hosszu szerint. Bükkfa 14.— kr. Tölgyfa 10.— kr. Kőszén egy bécsi mázsa szerint 70 kr. Faszén egy mérő 70 kr. Bécsi mázsa szerint. széna 1.30 kr. Szalma 1.— Napszám: egy férfi élelmezéssel .— kr élelmezés nélkül 1.— kr Egy nő élelmezéssel —.— kr. élelmezés nélkül —.70 kr. Egy gyermek élelmezéssel —.— kr. élelmezés nélkül —.— kr.

Sümegh junius 22-én, 1873. Buza 7.—7.50 kr. Rozs 4.70—4.30 kr. Árpa 3.80—3.50 kr. Kukoricza 4.——4.50 kr. Zab 2.10—1.90 kr. Marhahus fontja 24 kr. Borjuhus fontja 22 kr. Disznóhus fontja 28 kr. Ujbor akója 10—16 frt. Óbor akója 14-18 frt. Széna mázsája 2.20— —kr. frt Szalma m. . 80— kr. Keményfa öle 12—14 frt. Időjárás: derült, meleg.

Érték- és váltéfolyam junius 28.

5% metaliques 67.40; 5% nemz. kölcsön 73.—; 1860-ki álladalmi kölcsön 101.75; bankrészvények 993; hitelintézeti részvények 265. — London 110.90; magyar földtehermentési kötvény 75.50; temesvári földtehermentési kötvény 75.50; erdélyi földtehermentési kötvény 73.25; horvát-slavon földtehermentési kötvény —.—; ezüst 110.—; cs. kir. arany .—; Napoleond'or 8.90.

Vasuti naponkinti menetrend:

Indul N.-Kanizsáról Barcsra és Dombovárra		reggel	5 óra	18 percz	
„	„	délután	2 „	43	„
„	Budára	reggel	6 „	18	„
„	„	délután	1 „	48	„
„	„	estve	10 „	43	„
„	Bécsbe	reggel	5 „	48	„ *)
„	„	délután	2 „	18	„
„	„	estve	10 „	58	„
„	Triesztbe	reggel	5 „	3	„
„	„	délután	2 „	23	„
„	„	estve	11 „	33	„
Érk. Barcs- és Dombovárról N.-Kanizsára		reggel	4 óra	19 percz	
„	N.-Kanizsára	délután	1 „	21	„
Budáról	„	reggel	4 „	43	„
„	„	délután	1 „	46	„
„	„	estve	9 „	20	„
Bécsből	„	reggel	4 „	33	„
„	„	délelőtt	10 „	27	„
„	„	estve	10 „	18	„
Triesztből	„	reggel	3 „	50	„
„	„	délután	1 „	9	„
„	„	estve	10 „	22	„

*) Csak Szombathelyig. Itt 7 órai várakozás.

Heti naptár.

Junius 29-től jul. 5-ig 1873.

Hó- és hetinap		Katholikus naptár	Protestáns naptár	ujj
26) A gazdag halászatról Luk. V.				
29	Vasárnap	E 4 Pét. Pál	E 4 Pét. Pál	
30	Hétfő	Pál emléke	Pál emléke	
1	Kedd	Sim. Ar.	Tihoit	
2	Szerda	Sarlós B. A.	Sarl. B. A	
3	Csütörtök	Eulog.	Kornel	
4	Péntek	Udalrik	Udalrik	
5	Szombat	Cirill	Sarolta	

Felelős szerkesztő: **Bátorfi Lajos**

Nyilttér.*)

STEIN SAMU,

ékszer-árus, arany- és ezüst-müves,

PESTEN,

Király-utcza, 48-ik sz. Akáczfa-utcza szögletén.

Ajánlja mindenféle, ugymint saját készitett kész munkáját, egyszersmind vesz, cserél avult arany- és ezüstöt, elfogad minden javitást, ugymint kő- és éremmetszést, melyekkel legolcsóbb áron szolgáland. Kapható nála kitünő jóságu arany-, ezüst- és svajczi-órák jótállás mellett.

Vidéki megrendelések és javitások leggyorsabban és olcsón számittatnak.

*) E rovat alatt közlöttekért felelősséget nem vállal a Szerk.

Esedékes szelvények díjtalanul váltatnak be.

A soproni leszámitoló-bank és nyugoti magyar jelzálog hitel-bank FIOKTELEPE

NAGY-KANIZSAN.

Mindennemü állam és hitelpapirok, állami elsöbbségi és földtehermentesitési kötvények — arany s czüst pénzeket vesz és elad.

Pénzek folyó számlára és betéti könyvecskékre 6% kamatra fogadtatnak el.

Kölcsönök házakra, földekre s más ingatlan javakra a legkedvezőbb feltételek mellett adatnak.

Pénztári utalványok bocsáttatnak ki, melyek már a kiállitás utáni naptól 6% kamatoznak.

Tőzsdei megbizások a legjobb és legolcsóbb feltételek alatt teljesittetnek.

Esedékes szelvények díjtalanul váltatnak be.

Jutányos, szép, és jó!!!

már régóta az én „Jelszavam",

melyet daczára annak, hogy valamennyi papirgyár és a munkaerő 25% áremelést nyert, ezentul is követek, és azért bátor vagyok áruimat a régi mesészerü jutányos árak mellett ajánlani: (850—19.)

100 db látogató-jegy, 5 percz alatt elkészitve	— frt	50 kr.
100 „ levélpapir névvel vagy kezdőbetükkel	— „	50 kr.
100 „ „ „ fekete nyomás	— „	70 kr.
100 „ „ „ boritékkal széppap irtokban	1 „	— kr.
100 „ üzleti levél névvel, fekete nyomás	1 „	80 kr.

egy egész rizsma levélpapir vásárlásával a név ingyen nyomatik reá.

Czimnek, eljegyzési és esketési jegyek, tánczrendek és áruszámlák legujabb amerikai gyorssajtómon legjutányosabban készittetnek.

Irodai és czimtáblák 10 percz alatt elkészülnek, darabja 50, 80 kr. 1 frt, a legnagyobbak és legszebbek 3 frt,

urak és hölgyekre nézve, különösen utazások alkalmával igen czélszerüek.

Papir-gallér és kézfodornak tuczatja 30, 35 kr;

uti-, varró- és irószükségletek, utitáskák, könyvtárczák zárral és zár nélkül darabja 80 krtól egész 10—15 ftig; továbbá: urak, hölgyek és gyermekek részére való ajándékoknak igen alkalmas különféle jutányos és szép áruczikkek.

Különösen ajánlom a divatos kettős névvonásokat és czimeket, melyek nyomógyáramban leveleken és boritékokon arany- és egyéb szinekben legfinomabban és legpompásabban készülnek, nem különben a még mindig igen ritka franczia rococo leveleket, névszerint: Neptun, Silhouette, Egyptien, Musique, Diabolique, Joujou, Atout, Bébé, Camée sat. igen jutányos áron

KANITZ C.,

papir- és diszműáru-kereskedése Dorottya-utcza 12. sz. a. (ezelőtt Deák Ferencz utcza.)

Irásbeli megbizások teljes megelégedésre és utánvét mellett azonnal teljesittetnek.

Uj kézi cséplőgépek

jelentékenyen javitva, egészen vertvasból, előnyös készitésmód- és csinos kiállitásban 150 frtért szállit

Ifj. Weil Móritz

Frankfurt a/M. Seilerstrasse Nr. 2.
Bécsben, Franzensbruckenstr. „ 13.

NAGY-KANIZSÁN Scherz Louise kereskedése.

MOLL A. SEIDLITZ-PORA.

E porok [illegible] rendkivüli s a legeltérőbb esetekben bebizonyult gyógyhatásuk által mindenkor eddig ismert házi szerek között, tagadhatatlanul az első helyet foglalják el. [illegible] a császári birodalom minden részéből kezeinkhez küldött hála-iratok a legrészletesebben tanusitják, hogy e porok idült szorulásoknál, emészthetetlenségeknél, gyomorhévnél, továbbá görcsök, vese- és ideg-bajokban, szivdobogásnál, idegesség okozta főfájás, verlolulás, végül hysteriára bukór és huzamos hányásra hajlamnál a legjobb sikerrel alkalmaztatnak, s a legtartósb gyógyhatást eredményezik.

Ára 1 eredeti doboznak használati utasitással 1 frt.

SÓS PÁLINKA és SÓ.

A legmegbizhatóbb [illegible] a szenvedő emberiség segedelmére minden [illegible] és külső gyuladás, legtöbb betegség, mindennemű seb-, fej-, fül- és fogfájás, régi sérvek és nyitott sebek, [illegible], szemgyulladás, bénulás és mindennemű sérülés ellen, stb. stb.

1 palaczk ára használati utasitással 80 kr.

(939—8.)

DORSCH-HALMAJ-ZSIROLAJ.

A legtisztább és leghathatósabb orvosi [illegible] gia hegyeiben nem [illegible] halmájzsir-olajjal.

A valódi Dorsch-halmájzsir-olaj mell- és tüdő-bajoknál, scrophulás- és rachitis-betegségekben legjobb gyógyhatással van; meggyógyitja a legidültebb köszvény- és csuzbajokat, valamint az időszaki börküteget.

Ára 1 üvegnek használati utasitással 1 frt.

Raktárak Nagy-Kanizsán: Belus J. gyógysz. Lovák K gyógysz. Fesselhoffer J. és Rosenfeld F. uraknál.

Belováratt Lakovics G.	**Letenyén** Kalivoda J. gyógysz.
Csáktornyán Káross H.	**Marczaliban** Iszti Nándor
Csurgón Kreisler Dávid	**Bánok-Szt.-györgyön** Fibiox J. gy.
Kaposvárott Kohn Jakab	**Szombathelyen** Pilich Ferencz gy.
Kaproncán Werli Nánd. gyógysz.	**Sopronyban** Mesey András gyógysz.
Keszthelyen Wünsch F.	**Zágrábban** Mittelbach Zs. gyógysz.
Keresztúr Breyer Jakab, özv.	„ Coyleck J. J. gyógysz.,
Kőszegen Czaczinovits Istv. gyógysz.	„ Urwelas Fr. gyógysz.

A HAJ ISMÉTFESTÉSE.

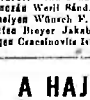

Egyetlen érem a párisi (1867), londoni (1871), bécsi világkiállitásokon. Egyetlen kitüntetés az 1873. bécsi világkiállitás franczia bizottsága által

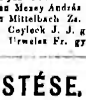

TÜNDÉR-VIZ

GENERAL-ENTREPOT Paris, rue RICHER N. 43 EAU DES FÉES de Mme. SARAH FELIX.

[illegible] tündér-viz által véglegesen meg van oldva. Egyedül a tündér-viz tartja meg mindent, a mit igér; eddig az elért nagy siker, melyek kedveltségét megalapitják, valódi [illegible] Mme. Sarah [illegible] a valódi tündér-viz egye[illegible] uj időnként [illegible]. Ezen [illegible] egyedül már elegendő [illegible] az érék [illegible] tündér-viz jeles voltáról. — Egy üv. gesa 5 frt.

Mindenki előbb használja, s nézze, hogy a czél elérhető.

Főraktár Ausztria-Magyarországban:

Bécsben Lorenges F.-nél, Rauhensteingasse 10.

Az eredményért kezeskedünk

Kapható minden [illegible] és gyógyszertárnál

Friedmann A. urnak Bécsben.

Az ön tehénfejő-gépe igen lényeges javitása az eddigi fejő-készülékeknek, s azonkivül azon előnynyel bir, hogy a fejést gyorsabban és biztosabban végzi. Ennek alkalmazása tehát minden termelő-intézetben előnyös használhatósága végett nem eléggé ajánlható.

Tisztelettel Hölbling J., C. gazd. tanár

Gépnélkül *Géppel.*

Tehenek, örüljetek!

Amerikában végeld [illegible] igen fontos megegyezett [illegible] nevezetes czélból

a cs. kir. osztrák birodalom részére raktárt kaphatni. Ez az

amerikai szabad. tehénfejő gép.

[illegible]

Kapható az egyedüli főraktárban

Friedmann A.-nál.

Bécs, Praterstrasse Nr. 26.

Óvás. Miután ezen gép jogositatlan egyénektől [illegible] az ahhoz való nemtelen érczből utánoztatik, [illegible] mely ártalmas a teheneknek, e végből a közönség saját érdekéből figyelmeztetjük, hogy a valódi szabadalmazott amerikai fejő-gép tiszta ezüstből csupán az egyedüli főraktárban

Bécs, Praterstrasse Nro 26. kaphatók,

[illegible] azon kellemes helyzetben vagyok, hogy a nagy kelendőség folytán a gépek árát 6 frt 50 krról 5 forintra szállithatom alá.

Pályázat.

A kis-kanizsai — magyar tannyelvü — községi népiskolánál a második fiosztályu tanitói állomásra f. évi **julius hó 10-ig** pályázat hirdettetik. **Évi illeték: 450 frt és lakás.**

Fölszerelt folyamodványok a kis-kanizsai iskolaszéki elnök főtisztelendő Letlinger Kelemen urhoz Nagy-Kanizsára küldendők.

(1077—1) **Az iskolaszék.**

Margitszigeti gyógy-fürdő

Budapest főváros közvetlen közelében.

35° R. meleg artési forrás, porczellán és márvány kád- ugy kőfürdők zuhanykészülékkel, nagyszerű kert, kitünő lég, 200 teljes kényelemmel berendezett szoba, társalgási terem, kül- és belföldi lapok naponta zene.

Kóralakok, — melyek ellen a margitszigeti hévviz kedvező eredménynyel használtatott:

Köszvény — az izületek, az izmok, a csonthártyák és ideghüvelyek idült csúza, idegbetegségek és pedig a) csúz, köszvény, erőművi behatás, ólommérgezés, hagymáz és diphteria után fellépő hüdések; b) szábák; c) görcsös állapotok; d) méhhasendi bajok, görvélykór mirigydagokkal és genyedéssel, idült bőrbetegségek csonthántalmak, angolkór, csontszú, izületi bajok, fekélyek és külsértéseket követő elváltozások: fájdalmas hegek, merevség, büdösek, hugykövek és vizelleti nehézségek, méh- és hüvelybántalmak, méhtömülés, hószámi rendellenesség sat.

Bérleteknél, ugy a fürdő- és menetjegyeknek együttes váltásánál árelengedés adatik.

A szigeti lakók, ugy a fürdő, mint a menetjegyeknél, elönyben részesülnek.

A fővárossal óránként 2-or gőzhajóközlekedés.

1873. nyári idény megnyittaték május 1-jén.

Megrendeléseket lakásokra átvesz a *margitszigeti felügyelőség Margitszigeten, utolsó posta Ó-Budá.*

A MARGITSZIGET IGAZGATÓSÁGA.

1048—5) (Utánnyomat nem díjaztatik.)

Wajdits József, kiadó-, lap- és nyomdatulajdonos gyorssajtó nyomása, Nagy-Kanizsán.